FORNSKRIFT
Jämtlands läns fornskriftsällskap

Gör historien läsbar – avskrifter utgivna digitalt av Jämtlands läns Fornskriftsällskap i samarbete med Landsarkivet i Östersund och Föreningsarkivet i Jämtlands län

ÖSTERSUND

LIVET I STADEN OMKRING 1850

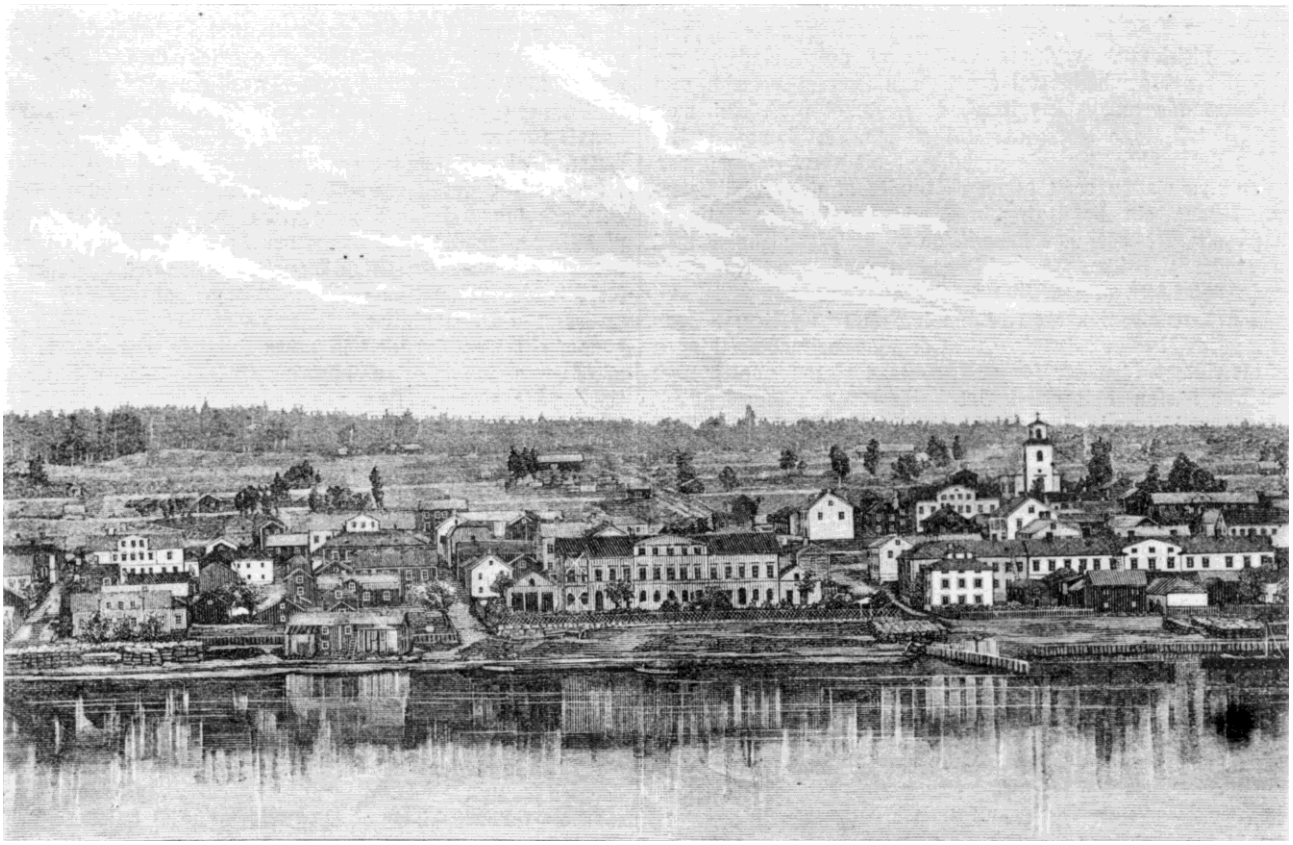

Omslagets bild: Östersundsvy från början av 1860-talet, teckande efter fotografier av O.A. Mankell, ur Ny Illustrerad Tidning.

ISBN 978-91-990952-2-6

Innehåll

Förord....5

Inledning: Östersunds tillkomst och utveckling till 1850-talet av Mats Rolén....6

A P Fjellmans karta och beskrivning över Östersund 1830-1850. Avskrift av Solveig Reichenberg....11

Anteckningsbok för Ingeborg Augusta Charlotta Festin, född den 18 juli 1833. Avskrift av Eva Sundin....25

Fältkamrerare Pär Hallströms dagböcker 1851, 1858-1859, 1863-1864, 1866-1867. Avskrifter av Birgitta John, Pia Björnhed och Ann-Margret Ahlin....37

Melanders anteckningar om staden. Avskrifter av Ann-Christin Isaksson, Birgitta John, Ragnvald Jonsson och Märit Magnusson....195

- Barn ur arbetsklassen....197
- Lekplatser....200
- Lekplatser II....205
- Anmärkningar i storskolan....209
- Kitsliga skolkamrater....212
- Skollof och lekar....214
- I Norrland, en brutal utmetning....216
- Eget konstnärskap....220
- Kleptomani....221
- Gammelskuls undantagsrum i mina föräldrars gård....223
- Konstmakarens drängar....224
- Lasse Bergström....225
- Färgar E. C. Burman....226
- Källarmästar Olof Thalén....228
- Ida Mühlfeldt....228
- En modig kvinna....229
- Societeten vis a vis handtverksklassen....230
- Regementsläkaren Afzelius....232
- Änkefru Perman....233
- Våra trähus....234
- Att köra emellan....234

Lån och Cirkulationsbruk....235
Snöplogning....236
Religionsförföljelse och martyrskap....237
Viaticering....238
Jemtlands tidning....238
Burmanska Bayerska Ölbryggeriet å Frösön, det första i Jämtland....239
Judeförföljelse i Jemtland....240
Då grosshandlar Näs i Östersund sökte, att genom undertecknad introducera Jemtlands mesost i Stockholm. 240
Kycklingholmen....241
Borgerskapets jämte stadens innevånares protokoll 1843 -1858 och Municipalstyrelsen i Östersund, protokoll 1849-1858. Avskrift av Birgitta Nyman 243
Personregister till Östersunds borgerskaps protokoll 343
Landskanslihandlingar till Ös*ters*und, vägbesigtning 1844. Avskrift gjord av Ragnvald Jonsson....346

Förord

I år, 2025 firar Jämtlands fornskriftsällskaps avskriftsgrupper 10-år! Vi är glada att i samband med det kunna ge ut denna samlingsvolym som innehåller avskrifter gjorda av nio medlemmar som alla har fokuserat på arkivmaterial som belyser Östersund under tiden omkring 1850. Här ges inblickar i människors liv genom dagböcker, brevsamlingar och betraktelser, och vi möter genom mötesprotokoll Borgerskapet och Municipalsamhällets strävanden att utveckla den unga staden. Historiker Mats Rolén har skrivit en inledning som sätter materialet i sin kontext.

Jämtlands läns fornskriftsällskap har traditionellt fokuserat på att skriva av äldre domböcker och urkunder som förvarats på Riksarkivet/Landsarkivet i Östersund och publicera dessa. Men på senare tid har många medlemmar vidgat repertoaren och gett sig i kast med att skriva av källor av nyare dato som kommer från en mängd olika arkiv i Riksarkivet i Östersund och Föreningsarkivet i Jämtlands län. Målet har varit att publicera avskrifterna på Fornskriftsällskapets hemsida fornskrift.se så att de blir tillgängliga och sökbara för en bred allmänhet.

Flera av sällskapets medlemmar har genom drygt 10 års tid haft glädje av att mötas i en avskriftsgrupp på Arkivet i Östersund. En gång i månaden har de träffats för att hjälpa varandra med svårlästa ord och krångliga föråldrade begrepp som man stött på i källorna. De har också delat med sig av erfarenheter och intressanta arkivfynd. Träffarna har blivit väldigt lärorika – man lär sig mycket om historia genom att studera arkivkällor i detalj och inte lämna svårbegripliga ord och begrepp åt slumpen. Träffarna har också varit väldigt trevliga. Avskriftsgruppernas ledare Mia Nilsson (arkivpedagog och arkivarie) har varit en stor kunskapskälla och inspiratör.

På fornskrift.se finns dessa och andra källavskrifter. Om du själv har lust att börja skriva av arkivmaterial och göra historien läsbar så är du välkommen att gå med i Jämtlands läns fornskriftsällskap - och delta då gärna i en avskriftsgrupp!

Maria Press
Ordförande i Jämtlands läns fornskriftsällskap

Inledning: Östersunds tillkomst och utveckling till 1850-talet av Mats Rolén

Rikskansler Axel Oxenstierna föreslog i slutet av 1640-talet att det nya svenska landskapet Jämtland skulle ha en centralort. Den skulle ligga vid den skans som år 1651 började byggas på Andersön. Bygget blev kostsamt, mötte motstånd från befolkningens sida och avstannade. Tanken på en stad i centrala Jämtland aktualiserades kring 1724 av Sundsvalls borgare som ville ha en ”lydköping” på Frösön, landskapets traditionella centrum. Vid denna tid var det endast städernas borgare som fick bedriva handel.

Idén om en stad i Jämtland fick fastare form under landshövdingarna P A Örnskiöld (1762–69) och G A Falkengren (1769-76). Landshövding Örnskiöld valde hemmanet Odensala nr 6 i Brunflo socken som plats för en ny stad. Kungl. Maj:t fattade principbeslut 1776 om att anlägga staden där. Men under den fortsatta processen föreslogs även att staden skulle ligga i byn Ede mellan Brunfloviken och Lockne kyrka.

Det var provinslantmätaren Johan Törnsten från Brunflo som fick i uppdrag att utarbeta Östersunds första stadsplan, vilken antogs av Kungl. Maj:t 1788. Staden kom sedan att växa upp på s k donationsjord, vilken tilldelades staden av kronan genom Gustav III:s fundationsbrev 1786. Den av Törnsten utarbetade stadsplanen var en tidstypisk rutnätsplan, symmetriskt ordnad kring Stortorget och var genom fem långgator och sju tvärgator uppdelade i 24 kvarter inrymmande 136 tomter. Kraven för brandsäkerhet var högaktuella vid denna tid och därför föreskrev Törnsten att endast varannan tomt skulle få bebyggas och varannan användas till kryddgård. På detta sätt skulle bebyggelsen få en sicksackutformning i planen. Törnsten insåg förmodligen också att det skulle gå långsamt med inflyttningen varför denna föreskrift också var ett sätt att snabbt få hela stadsytan utnyttjad. Ett modernt inslag i sjuttonhundratalets stadsplanering var Sjögatan, nuvarande Strandgatan. Kraven på stadsgator motiverades framför allt av brandsäkerhetsskäl då det ansågs nödvändigt att stränderna hölls fria för att inte hindra vattenhämtning om brand utbröt i staden.

Under sitt grundläggningskede var Östersund för sin försörjning starkt beroende av det agrara omlandet. Om skördarna slog fel med missväxt som följd drabbades också den lilla staden svårt. Statsmakten fick acceptera att stadsborna för sitt uppehälle även var beroende av eget jordbruk. Därför försågs Östersund i likhet med andra nygrundade städer med generöst tilltagen donationsjord där avsikten var att markområdet utanför staden skulle brukas gemensamt.

Redan i oktober 1788 hade Törnsten färdigställt en tomtindelningskarta efter vilken han sedan fördelade tomter till hugade borgare. Östersunds första stadsplan blev åtminstone i teorin utlagd så att största möjliga yta för grönska skulle prägla stadsmiljön.

Stortorget utgjorde en centralpunkt inte bara i stadsplanens symmetriska uppbyggnad, utan även i samhällslivet i Östersund. De årligen återkommande tre marknaderna flyttades år 1798 från Frösön till Östersund. Gregoriemarknaden i mitten av mars gjorde Stortorget till en central plats, inte bara i Östersund, utan även för marknadslivet i hela norra Sverige varje år. Då byggdes där upp en stad i staden och marknadsstånd grupperades i ett speciellt mönster längs de på torget korsande gångstråken. Staden tog in ansenliga

summor i det marknadshyror som torghandlare betalade. Från 1840 infördes också torgdagar på onsdagar och lördagar. Framför allt vid marknaderna utgjorde Stortorget skådeplatsen för ett glatt folkmyller. Det var Östersunds hjärtpunkt med Storgatan som en pulsåder där affärscentrum hade sin tyngdpunkt långt in på nittonhundratalet.

Östersund växte mycket sakta. I mars 1794 fanns där endast 20 burskapsägande borgare. Men under flera årtionden framåt var dock inte Östersund mer än en utbyggd marknadsplats. 1810 bestod bebyggelsen av ett trettiotal boningshus, större och mindre brädfodrade träkåkar, de flesta med tillhörande ladugård, stall, utedass, kålhage och vretlott där potatis och säd odlades. Stortorget var länge fullt av stubbar, och på gatorna och gräsvallarna betade svin.

Under pionjärtiden kring sekelskiftet 1800 var laglösheten utbredd. Till staden samlades många lycksökare och rotlösa individer. Lönnkrogarna låg tätt och fylleri och störande av ordningen hörde till vardagen. Landsfängelset vid Vallsundet ute på Frösön var ofta välfyllt. Den kraftfulle apotekaren Samuel Perman var stadens ordningsman från 1793 till 1830. Det innebar att han var domare, åklagare och straffexekutor, och fungerade som ett slags förtroendevald polischef och han samverkade nära med landshövdingen. Ett länshäkte uppfördes 1835 inom nuvarande lasarettsområdet. En verkligt monumental byggnad fick Östersund 1861 när det nya cellfängelset i fonden av Prästgatans norra del stod klart.

Jämtlands län instiftades 1810, vilket fick stor betydelse för staden. Det nya länet var ett resultat av storpolitiska händelser. Sverige hade förlorat Finland och Åland till Ryssland efter finska kriget 1808–09, och den dåliga krigslyckan ledde till att en grupp officerare avsatte kung Gustav IV Adolf våren 1809. Han ersattes av sin farbror Karl XIII, som var barnlös. Riksdagen antog sedan nya grundlagar, varigenom enväldet upphörde. Sverige blev en konstitutionell monarki. Den franske marskalken Jean Baptiste Bernadotte valdes till tronföljare 1810 och antog namnet Karl Johan. Många i rikets ledning ville ha revansch på Ryssland och återta Finland. Kronprinsen som varit i Napoleons tjänst var en god taktiker och träffade 1812 i Åbo en överenskommelse med tsar Alexander I om att de båda rikena i stället skulle ta sig an kejsar Napoleon, som då dominerade större delen av Europa. Detta har kallats *1812 års politik*.

I stället för att enbart gå i krig, gällde det nu att, med skalden Tegnérs ord ”…inom Sveriges gräns erövra Finland åter”. Tillkomsten av Jämtlands och Norrbottens län 1810 var en del av dessa strävanden. Vidare började riksledningen kasta lystna blickar på Norge. Danmark var försvagat genom att det tvingats ansluta sig till en koalition med Frankrike och hade genom det brittiska kontinentalsystemet i praktiken förlorat kontrollen över Norge. Sverige, Ryssland, Storbritannien, Preussen och Österrike ingick 1813–14 i en koalition mot Frankrike och dess allierade. De besegrade Napoleon och vid freden i Kiel fick Danmark avträda Norge till Sverige. Detta accepterades inte av norrmännen, som förklarade sig självständiga på Eidsvoll 17 maj 1814.

Men utan utländskt stöd kunde inte den nya regimen i Norge stå emot Karl Johans krav på Kieltraktatens uppfyllande, och fick efter en kort svensk militär intervention ge vika. Vid konventionen i Moss den 14 augusti ingicks vapenstillestånd, och den nyvalde kung Kristian Fredrik abdikerade. Den 4 november 1814 enades det norska Stortinget och de

svenska förhandlarna om villkoren, och en reviderad norsk författning antogs. De båda länderna förenades hösten 1814 i en personalunion.

När Jämtlands län bildades 1810 har Östersund beskrivits som ”en byhåla”. Befolkningen uppgick till 221 personer. Den förste landshövdingen var lagman Anders Wasell, bördig från Hara. Möjligen hade han varit förutseende, för han hade redan 1804 inköpt tomterna 13 och 14 med tillhörande kålhage och vretlott. Wasell köpte sedan även lott 16 och uppförde den träbyggnad som sex år senare blev det första residenset. Det innehöll förutom hans bostad även lokaler för länsstyrelsen, som vid denna tid endast hade tio befattningshavare.

Livet på residenset var mycket primitivt med dagens mått mätt. Vatten och avlopp fanns inte indraget. Något kök fanns inte i residensbyggnaden, utan all matlagning skedde i bryggstugan. För uppvärmningen av den stora residensbyggnaden svarade inte mindre än 15 kakelugnar. Det var nog tur att det var nära till vedskutorna som lade till vid Sjötorget. Från sumpmarken uppe i dagens Karlslund ringlade sig stadsbäcken ner mot utloppet nära det nuvarande residenset. Bäcken var av största betydelse för stadsbornas vattenförsörjning. Nära mynningen låg en liten kvarn. Ur bäcken hämtade man sitt dricksvatten. Ladugårdar och avträden fick inte anläggas nära bäcken. Närmast sjön byggdes en kvarn, en valk och en stamp. Garvare och färgare med flera hantverkare slog sig ner vid stadsbäckens utlopp i Storsjön.

I och med stadens tillväxt blev emellertid stadsbäcken ett hinder för gator och husbyggen. Dess lopp sänktes ner i en trätrumma 2,5 alnar under jord. Rester av denna trumma har hittats vid grävningar ända in i modern tid, medan myrmarkerna i Karlslund sedan länge är utdikade, bortschaktade och bebyggda. Strax norr om residenstomten löpte en träbro över till Frösön med det väldiga kronomagasinet i blickpunkten. Landsvägarna mot Ås och Lit i norr och Brunflo i söder, utgick från Sjötorget, som var en knutpunkt för dåtidens kommunikationer.

Länets andre landshövding Lars Anrell stannade en kort tid på sin post: 1816–17. Han anses ha varit ineffektiv. Under hans tid instiftades dock Jämtlands läns hushållningssällskap.

Den tredje landshövdingen Michael von Törne (1818–41) gjorde däremot mer betydande insatser för länets utveckling. Han ville modernisera jordbruket och införde bland annat ett nytt system för lagring och tillförsel av undsättningsspannmål. Vidare satsades på nyodling, utdikningar och sjösänkning. von Törne hade hushållningssällskapet som kontaktyta med invånarna och utsåg korresponderande ledamöter ute i socknarna som fick i uppdrag att utarbeta ekonomiska och sociala beskrivningar över tillståndet i deras hembygd. Vidare fick alla byar i uppdrag att utse en ordningsman som fick i uppdrag att bilda sockensällskap. Dessa kallades municipalstyrelser. Ordningsmannen hade vida befogenheter och delvis polisiär myndighet. De utgjorde en länk från landshövdingen via hushållningssällskapet ner till sockenssällskapen och ytterst till den enskilda individen. Detta system syftade ytterst på att utveckla jordbruket, som ofta drabbades av missväxt.

Rådman A P Kjellman har gjort värdefulla anteckningar om Östersunds utveckling. Enligt honom var det först vid mitten av artonhundratalet som Östersund började anta ett

stadsliknande utseende. Då sköt näringsliv och handel fart och befolkningskurvan steg allt brantare. 1850 hade invånarantalet fördubblats till 459 personer.

Östersund tillhörde Brunflo församling till 1912. De första gudstjänsterna i staden hölls i många år i den gamla sätesbyggnaden som stod kvar på residenstomten. Men behovet av egen kyrka växte sig naturligtvis allt starkare och under en långt utdragen tid, åren 1834–46, projekterades och byggdes stadens första kyrka. Den långa byggnadstiden hänförde sig bland annat till att församlingens ekonomi inte var så stark och att man förde en diskussion om huruvida kyrkan skulle uppföras med träfasad eller förses med puts. Först på nyårsdagen 1846 kunde kyrkan invigas. Den blev en ganska ordinär artonhundratalskyrka med nyantik prägel som hade långskepp och västtorn uppförd i rappad timmerstomme.

Landshövding Anders Peter Sandströmer (1844–48) satte under sina fyra år i ämbetet djupa spår i stadens historia. Under hans tid kom båttrafiken i gång på Storsjön när hjulångaren Jemtland sattes i trafik 1847. Då byggdes en ångbåtsbrygga och en hamnkaj vid Sjötorget.

Frösö trivialskola flyttades till Östersund 1847. En ny skolbyggnad i empirstil uppfördes och invigdes 1849. Skolan hade då blivit högre elementarläroverk. Den nya byggnaden uppfördes på kålhagstomter öster om gamla stadsplanen.

Sandströmer har också gottskrivits för bildandet av Jämtlands läns sparbank 1845, Brandförsäkringsbolaget och anläggningen av ett tryckeri. Han medverkade även vid tillkomsten av Jämtlands Tidning 1845. Så här högt värderade JT Sandströmers gärning i en artikel vid hans bortgång 1858.

”Det är egentligen från Sandströmers härvaro som länets styresman, som staden Östersund räknar sin uppkomst, sitt framåtgående med dessa jättesteg, varigenom staden på den korta tiden av något över ett tiotal år, gjort sig fullkomligt oigenkännlig efter att förut knappast har kommit ur stället. Liksom genom ett trollslag blev livet väckt; hantverkare och arbetsfolk av alla slag hitströmmade och nedslogo här sina bopålar, handelsbutiker öppnades, flera stycken med god framgång, oaktat den enda förut befintliga syntes vara på väg att tvina bort, företagsamheten på många andra sätt yttrad, tog även hand om stadens bebyggande och hus efter hus, det ena större och prydligare än det andra reste sig snart, med det ståtliga nybyggda residenset som förebild”. (Citat hos Trostemo 1995)

1845–49 uppfördes ett nytt residens i putsat tegel vid Köpmangatan 22. Det togs i bruk 1850 av landshövding Jacob Axel Dahlström (1848–59). Dennes tid präglades framför allt av idéer om att bygga ut länets kommunikationer. Den mest kända av hans idéer, eller rättare sagt, landssekreterare Anders Jakob Thomées, var *Jämtlands kommunikationsled*. En tvärförbindelse av land- och sjötransporter från Sundsvall via Östersund till Levanger. Leden fick stöd av staten 1853 och så småningom även från socknarna. *Jemtlands kommunikations AB* köpte fyra ångbåtar och byggde bryggor och kajer. Trafiken på jämtlandsdelen började 1863, men trots en lovande start, gick bolaget i konkurs redan 1867. Bolagets fyra ångbåtar såldes sedan till lokala intressenter eller bolag, som fortsatte med båttrafik i egen regi på de stora sjöarna.

Åren kring 1850 stod Östersund uppenbarligen på tröskeln till en mer dynamisk tid. Det är mot denna bakgrund vi kan ta del av de texter som presenteras i denna volym. Vi får ta del av dagböcker, historiska anteckningar om personer och livet i staden och dess omgivning. Vi möter präster, militärer, hantverkare, ämbetsmän, förtroendevalda, företagare, välbärgade hemmansägare, skolbarn och deras familjer. Volymen avslutas med två längre texter: Muncipalstyrelsens i Östersund protokoll 1849–58 och Östersunds borgerskaps protokoll 1849–58.

Referenser

Rolén, Mats & Trostemo, Per, Kring länsherrens gård. Länsstyrelsen i Jämtlands län 1810-1995. (Östersund 1995)

Östersunds historia. II. (Östersund 1936)

Östersunds historia. III. (Uddevalla 1986)

A P Fjellmans karta och beskrivning över Östersund 1830-1850.
Avskrift av Solveig Reichenberg

Källa: Karta Jamtlis arkiv, Beskrivning över Östersund ur: Janrik Bromées samling, vol. 12 a, Riksarkivet i Östersund.

Bildtext: Anders Peter Fjellman, Bild ur Carl Gustaf Lagercranz arkiv, Riksarkivet i Östersund.

Född och uppfödd i staden Östersund, hvilket samhälle jag nu tillhört i öfver ett halft århundrade, har jag helt naturligt med lifligt intresse följt gången af stadens utveckling och framåtskridande.

En följd av detta intresse har varit, att jag på stunder, då jag varit ledig från mina göromål dels såsom affärsman, dels såsom ledamot af stadens Rådstufvu Rätt, upprättat en karta öfver staden, såsom den i min barndom var bebyggd, samt från samma tid, eller åren 1830-1835, gjort åtskilliga anteckningar öfver förhållanden, som förefallit mig anmärkningsvärda, äfvensom öfver andra sådana från senare tider, för såvidt de nämligen stå i sammanhang med de förra.

Öfver denna karta följer nu en beskrifning äfvensom en framställning af de omnämnda, mer intressanta förhållanden.

A. P. Fjällman

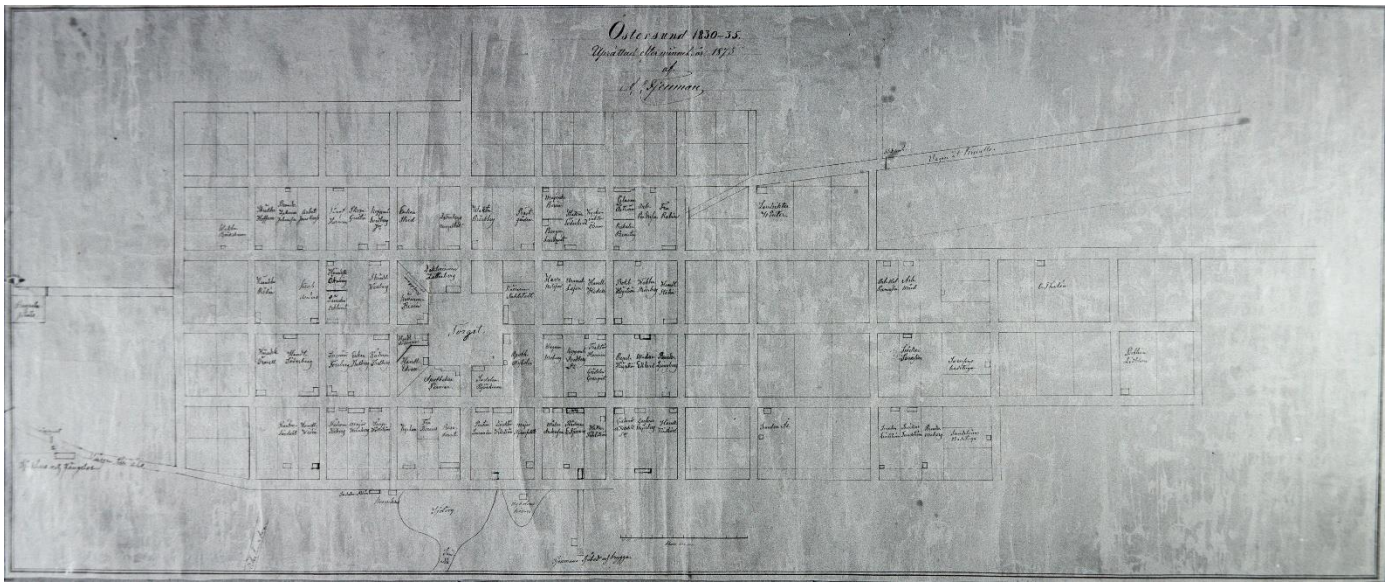

Beskrifning

öfver af mig upprättad karta öfver staden Östersunds bebyggande under åren 1830-1835 jemte anteckningar öfver dels åtskilliga staden rörande förhållanden från samma tidpunkt, dels och några sådana i sammanhang dermed stående, som röra en senare tid.

Vid tiden 1830-1835 var Östersunds utseende högst väsentligt olika det nuvarande. På torget funnes då uppskjutande ofvan jord stenar och trädstubbar, hvilka dock blefve till större delen borttagna först till den 25 Augusti 1835, då konung Carl XIV Johan på genomresa till grannriket Norge passerade staden och tillbragte natten mellan den 25 och

26 Augusti på Landshöftingeresidenset. Till detta tillfälle planerades torget någorlunda, men som myllan ej borttogs, var det fortfarande beväxt med ymnigt gräs, utom der vägarna deröfver framgingo, och dessa vägar voro derför lösa och ofta smutsiga.

Gatorna inom och omkring den då huvudsakligast bebyggda gamla stadsdelen voro upptagna och någorlunda planerade samt delvis försedda med sidodiken och trummor. Här och där uppsköto dock stenar och trädstubbar, hvar förutan myllan ej var borttagen, i följd hvaraf gatorna vid inträffande regnväder blefvo lösa och smutsiga och höst- och vårtiden vanligen mycket svåra att trafikera. Dikena vid gatukanterna voro breda och djupa, emedan vattnet bortskjöljde deri befintlig mylla, och gatorna blefvo i anledning deraf höga och körbanorna smalare, än beräknadt var i förhållande till afståndet mellan tomtlinierna. I den s. k. ”myran” eller nuvarande 5te qvarteret voro visserligen (efter 1828 års delning) gator på karta utmärkta, men de flesta voro ej utstakade eller på något sätt planerade, utan till större delen beväxta med skog.

De flesta bebyggda äfvensom en del af de obebyggda tomterna voro inhägnade, i de flesta fall med vanliga gärdesgård eller stundom med enklare staket. Fortsättningen af Köpmangatan söderut till postiljon Lidbloms gård äfvensom alla gränder och långgator inom 5te qvarteret blefvo visserligen på senare tider upptagna och skogen borttagen, men kunde ej befaras med hjuldon då marken var något uppblött genom regn. Ännu så sent som hösten år 1842 kunde Köpmangatan från handlanden Kindlunds gård N° 144 söderut ej befaras med hjuldon; öfriga långgator inom samma qvarter voro ej ännu planerade utan här [och] där funnos på dem hopförda jordhögar, hvilka skulle bortföras för att derigenom göra gatorna trafikabla åtminstone för gående.

Söder om gatan vid Landssekreteraren Winters gård N° 51och smeden Åhs’ gård var marken åren 1830-1832 beväxt med ganska tät och tjock, fastän ej så lång skog, bestående förnämligast af s.k. myrtall. I denna skog hade trastar och andra foglar sina bon och lefde der i frid och ro, fredade från stadsbullret, ehuru skogen låg så nära den bebyggda stadsdelen.

Upptecknaren häraf har såsom 7 á 8 års gosse flera gånger plundrat trastbon i den del af 5te qvarteret, som på kartan är utmärkt i 2^{ne} qvarter mellan Landssekreteraren Winters och smeden Åhs´ ofvannämnda gårdar.

Marken i dessa tvänne qvarter och i trakten deromkring var mot söder mycket vattendränkt och bestod hufvudsakligast af stora rödmossetufvor och deremellan befintliga fördjupningar. I dessa tufvor fans då en sort små ormar

hvilka sedermera försvunno, sedan marken blef odlad, och ej heller hafva sådana vidare, så vidt kändt är, varit synliga inom staden eller dess område

I denna stadsdel utsläptes kreaturen på bete och utsträckte derifrån obehindradt sina ströftåg till stadens gator och torg. Flera stadsboar hade får af s.k. utgångar-ras, hvilka gingo ute på gatorna under vintern och lifnärde sig af höskräden på hvilosställen och kring trafikerandes skrindor.

Åren 1830-1832 gick en gångstig från handlanden Kindlunds till O. Thaléns gård och derifrån vidare mot vägen till Odensala. Denna stig gick genom tät skog, och som marken var mycket vattendränkt, voro derpå bredvid hvarandra lagda 3 á 4 stänger eller smalare trädstockar, dels för att gå på och dels för att utmärka vägen, så att folk skulle kunna hitta fram, synnerligast under den mörkare årstiden. Föräldrar vågade ej låta minderåriga barn utan sällskap gå igenom eller plocka bär i denna skog af fruktan, att de der skulle kunna gå vilse.

Vretlotterna i närheten af staden, synnerligast på dess norra sida, voro i det närmaste oodlade, ty först vid afslutadt laga skifte år 1828 blefvo de jemte Minnesgärdet tilldelade stadsboar i utbyte mot jord ofvanför staden intill och uti s.k. Björnmyran.

Intill norra linien af nuvarande kyrkogård [*senare tillagt:* nya begrafningsplatsen] (landsväg var då ej anlagd derigenom, utan gick utefter sjön från gamla sjukhuset) sträckte sig tät löfskog, der stadens gossar under sommaren hade sitt läger och tältade med löfbuskar, då de på lek öfvade sig i krigiska idrotter. Denna skog var belägen inom samma vretlott, som nu är kyrkogårdens nedre del, nedanför likhuset.

Från vid pass 1843 och 1844 var detta ställe upplåtet till Tivoli med källarrörelse under somrarne och besöktes talrikt, i synnerhet söndags eftermiddagarne. Slätten, der de döda nu hvila, begagnades då till lekplats; bullersamma tillställningar förekommo der ofta, och stundom utfördes äfven hornmusik. Flera af dem, som då deltogo i dessa nöjen, hvila nu på samma plats ut efter lifvets mödor.

På torget voro salustånden vid marknadstillfällen placerade på båda sidor om Korsgatan, som löper der-öfver, då ståndraderna bildade ett kors med gata deremellan. De stånd, som voro framförda till Januari-marknaden, qvarstodo på samma ställe, tills marknaden i Mars var förbi. Under mellantiden voro stånden placerade på tomterna inom den bebyggda stadsdelen efter egarnes smak och godtycke. Under marknaden i September framfördes inga stånd på torget; de förnämsta handelsvarorna voro nämligen i denna marknad hästar, nötkreatur samt något viktualier.

Först år 1843 inrättades genom General Boijs nitiska och kraftiga medverkan s.k.

torgdagar i staden på onsdagar och lördagar, och ansågs i början lördagen såsom den förnämsta, ehuru denna skilnad sedemera försvann. Förut bedrefs den egentliga handeln och varuutbytet på söndagseftermiddagarna och andra helgdagar (Juldagen var egentligen den enda dag på året, då handelsbodarna voro stängda hela dagen), då landtboar kommo in till staden för att köpa och sälja varor. Detta skedde ibland äfven under pågående gudstjenst, och strax efter gudstjenstens slut öpnades bodarne och krogarne. I de få speceribodar, som då funnos, låg vanligen utanför disken ett bränvinsfat, försedt med kran, hvaraf till törstiga kunder utminuterades till och med supvis till förtäring på stället.

Folket brukade äfven föra med sig bränvin till försäljning; oftast bars det i kopparflaskor och såldes kannvis eller äfven i mindre poster, aldeles som försäljning af mjölk nu för tiden försiggår. Priset på bränvinet varierade mellan 32 och 42 skilling kannan, allt eftersom potatisskörden i länet utfallit.

Intill år 1840 hölls gudstjenst i en träbyggnad af en vånings höjd, som kallades kyrka och var belägen intill s.k. öfverloppsjorden på tomten Nº 155, nu utgörande nordvestra delen af landshöfdingeresidensets trädgård. Denna byggnad var för ändamålet enkom uppförd. På öfre botten var röstrum, som en tid fick begagnas af stadsvaktmästaren till bostad. Uppgången till vinden var i samma förstuga som den till sakristian , på s.k. stege. På takets södra ända var ett cirka 3 à 4 alnar högt torn af hörnstolpar och ett spetsigt tak. Deri hängde kyrkklockan, som ringdes med ett rep, som hängde ned efter väggen till marken. Denna klocka uppsattes sedermera på taket till folkskolans uthus och begagnades att gifva tecken till Rådstufvu Rättens och andra samman-träden äfvensom till ringning aftnar och morgnar; numera är den flyttad till taket på polisvaktkontoret och användes till Rådstufvuklocka och till brandsignaler.

Kyrkogården utgjorde vid samma tid en mindre delaf nuvarande nya kyrkogård, närmast gatan der ofvanför, och begagnades till begrafningsplats till våren 1842, då kyrkogården omkring kyrkan invigdes. Apotekaren P. Nyholm, som ifrån 1835 och till sin död var stadens ordningsman, var den förste, som begrofs samma dag, som invigningen skedde. Härefter blef det en tid förbjudet att begagna den första kyrkogården till begrafningsplats, till dess den nya norr om staden år 1869 invigdes, då förbud utfärdades mot begrafning av döda på platsen omkring kyrkan.-

Staden hade egen predikant från omkring 1820, och gudstjenst förrättades vanligen hvarje helgdag, men Östersund lydde dock då liksom nu under Brunflo pastorat.

En bäck, som erhöll sitt vatten från myrorna och från källor ofvanom staden, rann då genom staden och var så vattenrik, att den dref ett qvarnverk med 2 par stenar, i synnerhet

höst och vår. Som kartan utvisar, stod detta qvarnhus nedanför Sjögatan midt för Residensgränden, utefter hvilken gränds ena sida nedanför Köpmangatan vattenränna stod på stolpar till sådan höjd, att qvarnhjulet drefs med s.k. öfverfall. Denna bäck finns ännu, men är ledd genom timrad trumma under marken och innehåller i följd af skedda utdikningar ej så mycket vatten som förr.

Gemensamma sjukhus- och fängelsebyggnaden var sedan flera år belägen vid vägen till Ås, till venster om nuvarande vägen till Ås och midt nedanför Lazarettet. Denna byggnad, som förut stått på Kungsgården å Frösön och utgjort karaktershuset på öfverste-bostället derstädes, var ett envåningshus med 2^{ne} röstrum på hvarje gafvel. Rummen på norra ändan begagnades till gemensamma fängelserum för alla häktade, såväl mördare som tjufvar och andra förbrytare. Rummen på södra gafveln användes, allt efter behof, dels för bysättnings-fångar, dels för sjuka. Kökskammaren på nedre botten begagnades till aftjening af vatten- och bröd-straff af sådana, hvilkas helsa ej var sådan, att deras brott kunde försonas med spöstraff, som då var det vanliga för såväl stöld som andra förseelser. Till detta ”vatten- och brödrum” fans ingen annan ingång än genom köket, hvilket då var på ena sidan af sagda rum och sjukrummen på den andra; och der kunde från båda sidor sam-tal föras med fångarne genom den tunna bräddörren.

Vissa tider på dagen fördes fångarne för sina naturbehof ut till en på gården befintlig uthusbyggnad, dervid de fleste, liksom inne i arrestrummen, voro belagde med black om båda benen till förhindrande af rymning. Bullret häraf äfvensom jämmerskrik från dem, som undergingo spöstraff vid en påle cirka 50 alnar från sjukhuset, alldeles invid vägen till Ås, och hvilket inträffade ganska ofta, måste de stackars sjuka höra på, och detta kunde naturligtvis ej inverka annat än menligt på deras tillfrisknande. Under åren 1834 och 1835 byggdes nytt häkte af sten (samma byggnad, som nu användes till epidemiskt sjukhus), hvilket begagnades, tills cellfängelset blef uppfördt. [*tillagt:*] (1861). Utanför dess plank restes spöpålen, som var i bruk, till dess spöstraffet vid nya strafflagens införande år 1864 afskaffades.

Äfvensom samtidigt, för stöld, uppenbar kyrkopligt som tillgick så, att delinqventen under hela gudstjensten stod på knä på en s.k. tjyfpall, som stod i kyrkgången, då han efter gudstjensten framträdde till gångens slut mot högkoret. Föll då på knä på golfvet framför tjenstgörande presten, som läste aflösningsbönen och förklarade delinqventens brott af församlingen förlåtet och att han åter upptagits i dess gemenskap.

Gamla sjukhuset användes, tills nuvarande Lazarettet blef färdigt. Staden hade ej egen läkare, men regimentsläkaren vid Jemtlands Fältjägareregimente och Hästjägare-corps var

vanligen bosatt i staden. – Provincial-läkare för hela Jemtland och Herjådalen samt lazaretts- och kurhusläkare var då Doktor P. Rissler, en hedersman, hvilken bodde på det nära staden på Frösön belägna Hornsberg, som han sjelf anlagt och från en vild skogsbacke förvandlat till det täcka landtställe, som det nu är. Rissler hade äfven mycken praktik i staden, men som han ofta var på resor inom länet, hvilka stundom upptogo flera veckor, var det naturligt, att sjukvården på Lazarettet och inom staden ej kunde skötas så väl, som gubben Rissler önskade och behofvet kräfde.

Östersund, som förut i juridiskt afseende lydde under Brunflo Härads Rätt, fick år 1830 egen jurisdiktion under namn af ”Justitiariat”, och blef Justitiarien (Borgmästaren) Olof Lundqvist stadens förste domare med 3ne rådmän eller bisittare, hvilka genom val blefvo regimentsskrifvaren J. S. Biberg, garfvaren E. G. Thelberg och färgaren Er. Fjellman.

År 1835 vid Borgmästaren Lundqvists död ansåg sig staden böra begära att åter i juridiskt afseende få förläggas under Brunflo Härads Rätt, emedan kostnaden att underhålla egen jurisdiktion blef för den fåtaliga befolkningen allför kännbar. Denna begäran beviljades år 1836, och derefter lydde staden åter under sagda Härades Rätt till år 1857, då Östersunds stad sökte och erhöll rättighet att åter få egen jurisdiktion under benämning af Rådstufvu Rätt. Under den tid, då staden ej hade egen domstol, afgjordes alla polismål af Konungens Befallningshafvande, inför hvilken myndighet de brottslige kallades till s.k. ”cancelliförhör”, hvarvid saken antingen afgjordes eller remitterades till vederbörlig domstol.

Under en lång tid före 1828 och tiden mellan år 1835 och år 1857 styrdes samhället i ordningsmål af s.k. Municipalstyrelse, bestående af en för 3 år i sänder vald Ordningsman med 10 af staden valde s.k. äldste. Från 1793 eller 7 år efter det staden erhöll sina privilegier till år 1830, då justitiariet erhölls, var apotekaren Samuel Perman stadens Ordningsman och verkade med oförgätlig kraft och stor sjelfuppoffring för samhällets framåtskridande och ordnande. Han var, så att säga, allt i allom dervid. Han beslöt och föranstaltade om gators utstakning och upptagande, om deras utdikande samt om tomternas inhägnande och bebyggande. Med upptagandet af gator och diken var äfven förenadt deras befriande från träd, stubbar och stenar; och som dessa arbeten ej verkställdes af hvarje tomtegare för sin gård, utan allmänt och detta med s.k. gångled, d.v.s. att hvarje matlag utgjorde lika många dagsverken (dervid ogifta qvinnor räknades till ett matlag) hvar för sig, tillhörde det Ordningsmannen att tillse, att sådant ordentligt fullgjordes. Den som dervid lät försummelse komma sig till last, fick besök af gubben

Perman, som då vanligen tog den försumlige i kragen och befalte honom medfölja till arbetsstället. Var någon dervid motsträfvig eller visade försumlighet vid arbetet, fick han vanligen genast af gubben Perman bestraffning derför, bestående i en örfil eller kindpust, och ingen vågade mot en så summarisk bestraffning göra någon invändning eller fortfara att tredskas, ty då blef han gubbens ovän och kunde ej beräkna att få bo qvar i staden vidare. Vid sådana tillrättavisningar äfvensom då gubben var vid godt humör, hade han för vana att med flata handen klappa personer på kindbenet under uttryck: ”söta vän, söta vän.”, hvarvid ofta lärer hafva inträffat, att den klappade ”söta vännen” en lång stund efteråt hade känning av smekningen.

Han uppträdde äfven som polismästare. Om personer anträffades fulla eller beträddes med att hafva begått stöld, snatteri eller annat mindre brott, fördes desamme vanligen först till gubben Perman, som afgjorde, om den brottslige skulle öfverlämnas till Konungens Befallningshafvande för att ställas under laga åtal eller ej. Fann gubben, att brottet var mindre straffvärdt eller tillkommet af oförstånd och utan egentlig ond beräkning, afstraffades den skyldige af gubben med extra judiciel bestraffning och blef förvisad ur staden med tillsägelse att ej komma tillbaka;och lär gubben vid sådana tillfällen ofta hafva fält det yttrandet: ”stjäl i Ås, stjäl i Brunflo, stjäl på Frösön och stjäl i helvete, men stjäl inte här i staden.”

Om stadens predikant någon gång var förhindrad att predika i kyrkan, uppläste gubben Perman från sin i kyrkan midt för altaret varande främsta bänk predikan för dagen ur någon postilla jemte de vanliga bönerna och de allmänna kungörelserna, och det hände äfven, då klockaren var förhindrad att tjenstgöra, att gubben från sin plats förrättade dennes tjenst.

I egenskap af apotekare blef han äfven ofta anlitad och rådfrågad såsom läkare och lemnade dervid oftast goda råd och för sjukdomen, enligt hans åsigt, lämplig medicin.

Ehuru således apotekare Samuel Perman verkat så mycket godt för Östersunds samhälle och dess framåtskridande, dervid offrande både tid och penningar, hvilket äfven hade till följd, att hans ekonomiska omständigheter, vid hans år 1839 inträffade frånfälle, voro mindre goda, eller rättare sagt, rent af bekymmersamma, har dock staden såsom kommun ej gjort något för att för kommande generationer bevara honom i kärt och tacksamt minne, utan togs initiativet dertill för 2^{ne} år sedan af upptecknaren häraf, och är nu sedan år 1877 på hans graf rest en sten, tillkommen uteslutande genom enskilda bidrag.

Stadsfullmäktige, hos hvilka 2^{ne} särskilda gånger, åren 1875 och 1877, framställningar

om bidrag ur stadskassan till en passande minnesvård gjorts, lemnade derpå afslående svar, ett beslut, hvilket minst sagt var samhällets representanter ovärdigt och, med afseende på framställningarnas ändamål, otacksamt. Besluten tillkommo på afstyrkande af stadens dåvarande styresman, Borgmästaren J. J. Rosén.

Vid denna tid var Hofstallmästeren Michaël von Törne landshöfding i Jemtland. Han var en i flera afseenden egen person, och till hans egenheter hörde, att han sällan visade sig utom sina rum på residenset. Vanligen lät han ej se sig ute vid andra tillfällen, än då han på någon Kongl. namnsdagsbal uppträdde för att utbringa den vanliga skålen, hvarefter han i de flesta fall genast aflägsnade sig; han var vid sådana tillfällen alltid iklädd hofstallmästareuniform.

Hushållningssällskapet hade då för tiden alltid sin högtidssammankomst och årsfest på Carlsdagen. Till denna sammankomst infunno sig de flesta af länets invånare, som voro invalda till medlemmar af sällskapet. Den egentliga diskussionen försiggick på residenset, hvarefter gemensam middag på kassans bekostnad intogs på något allmänt ställe i staden, dit sällskapet begaf sig i ordnad procession från residenset, då landshöfdingen, iklädd sin hofstallmästareuniform, alltid gick i spetsen. Detta var nästan de enda gånger landshöfdingen visade sig på stadens gator, och ehuru von Törne var landshöfding många år och större delen deraf bodde i staden, var det kanske mer än hälften af dess befolkning och största delen af länets öfriga invånare , som aldrig sett eller fick se honom.

Då von Törne under sin tjenstetid reste på permission utom länet, förordnades alltid någon annan, oftast d*å* v*arande* chefen för Jemtlands Häst- och Fältjägare, öferste Boij, att förestå tjensten, ty den tiden ansågs det behöfligt att i länet alltid fans en tjänstgörande landshöfding för ärendenas behandling. Nu är väl en annan åsigt gällande, då det ofta inträffat, att landshöfdingarne långa tider varit från sin post, utan att ärendenas gång synts lida särdeles mycket deraf.

Samtidigt härmed och flera år efteråt var det postgång en gång i veckan mellan Sundsvall och Östersund och vesterut till Norge. Posten till orter, hvarigenom denna körpost ej framgick, hämtades i staden af s.k. ordonnanser, som att börja med turvis utgjordes af jägare från kompanier, som hade sina chefer boende i sådana delar af länet, der posten ej befordrades med häst. Sedermera ställdes denna brefbäring på kommunens bekostnad genom lega. Många af dessa ordonnanser gingo ej ända fram till postkontoret i staden, utan somliga af dem hämtade väskorna på närmaste s.k. postgård, der ombyte af hästar skedde.

Någon sjökommunikation fans egentligen ej. Det fans visserligen omkring år 1830 en skuta med segel, tillhörig en major Örbom och vanligen kallad ”Örboms skuta”, hvilken fraktade åtskilliga byggnadsmaterialier och ved till staden, men denna skuta upphörde snart att dertill användas, utan att någon annan dylik kom i stället.

Huså kopparverk hade samtidigt och äfven en tid senare en dylik större skuta af trä för segel, som vanligen kallades ”kopparbåten”. Denna förde ”garad” koppar från brukets magasin vid Ytterån till ett magasin vid byn Lund i Brunflo, hvarifrån den med skjuts transporterades till Sundsvall för vidare beforderan. I återfrakt hämtades vanligen spanmål och andra viktualier för brukets talrika personal, dervid båten ofta lade till vid staden för varors afhämtande.

Först år 1847 i augusti månad blef genom aktieteckning och genom landshöfdingen, sedermera stadsrådet A. P. Sandströmers nitiska medverkan den första ångbåten färdig och erhöll namnet ”Jemtland” (den byggdes på Frösön mellan broändan och Kronomagasinet). Dertill byggdes äfven en lastpråm, och derigenom erhölls en lättare och säkrare tillförsel till staden af byggnadsmateriel och ved m.m., hvarjemte en lifligare förbindelse uppstod med den omkring Stor-sjön boende befolkningen, hvilken förut sommartid måst tansportera sig till staden i roddbåtar eller genom att åka omkring Storsjön, hvilket vanligen var en lång omväg. Förut fördes bräder till staden medels flottning, antingen enbart eller med timmerunderlag; på samma sätt transporterades äfven kastved eller s.k. långved, hvilken sedan sönderhöggs här på stranden. Sten, som ej kunde erhållas i närheten af staden, fördes vanligen hit på isföre.

Skolväsendet i staden var ej synnerligen välordnadt. En gammal jungfru Strömstedt hade under 30 à 40 år lärt de flesta barn de första grunderna i läsning, och därefter fortsattes i stadens skola, som det tillhörde stadspredikanten att sköta mot en er-sättning af 8 skillingar banko i veckan för hvarje lärjunge.

De, som skulle studera, vände sig till trivialskolan på Frösön och derifrån till gymnasium i Hernösand. År 1847 flyttades denna trivialskola, äfven genom landshöfding Sandströmers medverkan, till staden och utvidgades, efter tidens fordringar, till ett högre elementar läroverk, der studentexamen numera aflägges i närvaro af hitresande censorer, men i början måste lärjungarne resa till Upsala akademi för sådan examens afläggande.

Samtidigt inrättades äfven genom nämnde landshöfdings nitiska åtgörande Jemtlands Sparbank, hvilken genom uppsamling af mindre, lediga kapital beredde lånebehöfvande medel, och säkert är, att denna bank i väsentlig mån bidragit till att staden blifvit så bebyggd som den är, ty de flesta nya husen hafva blifvit uppförda genom i Sparbanken

upptagna lån, hvilka genom amortering fått återbetalas på minst 20 år. Först år 1860 kom till stånd Jemtlands Filialbank, som upphörde 1870.

Der nu de många och vackra landställena ofvanför staden ligga och der nu vackra skördar årligen inhöstas, funnos vid denna tid oodlade myror utan något värde och så vattendränkta, att det var svårt att komma fram öfver dem gående. Den del af dessa egor, som utgjordes af hård mark, var af Odensalaboar använd till fäbodvallar och bete för kreaturen.

År 1840 vid islossningen förstördes bron, som förenar staden med Frösön, och vintern 1841 byggdes den nuvarande bron. Vattenståndet i Storsjön vid vårflod var vanligen då högre, än nu är fallet. Söder om gränden vid Helldahls tomt Nº 146 gick vattnet ofta upp i tomterna.

Under 1830 och början af 1840 talet blef vanligen tidigare vår och tidigare höst och vinter än på senare tiden. Isen var sällan körbar efter 1 maj, och oftast var det slädföre redan den 1 oktober, hvilket sedan i de flesta fall utan afbrott fortfor att ega bestånd hela vintern, så att hjuldon aldrig användes under vintermånaderna, såsom under senare åren ofta varit händelsen. Kölden var ock mycket jemnare och starkare, än hvad sedan oftast varit förhållandet, och det var sannolikt i följd deraf som vargar brukade mycket ofta nattetid gå omkring på stadens gator, dervid annekterande hundar, hvilka de förföljde ända in i förstugorna. Dörrar till ladugårdar äfvensom luckor, genom hvilka spillning brukade utskottas, måste väl tillbommas, ty det hade händt, att vargen öpnat och krupit genom sådana luckor in i fähusen, dödat och uppätit kreatur samt derefter aflägsnat sig samma väg igen. Äfven får, hvilka såsom förr är nämndt, plägade gå ute på vintern, blefvo, om de ej togos in för natten, ofta nog vargens rof.

Sjötorget utgjordes af en planerad gräsbeväxt yta i jemnhöjd med angränsande tomter och gator , hvarpå rundt omkring var planterad rönn. Nordvestra och södra sidan var brant sluttande backar (den senare) bestående af sand; dessa backar utgjorde under vintern barnens kälkåkningsställen. Genom direktör Wikströms gård gick en bäck, som utmynnade i fördjupningen mellan Sjötorget och Nyholms källare, hvaröfver vid Sjögatan var en hög bro af timmer. Strax söder om Nyholms källare voro 3ne andra källare i backen med ingång mot sjösidan.

När ångbåten Jemtland blef färdig, byggdes ångbåtsbryggan vid Sjötorget, som då utplanerades till fyllning deri; och har planeringen fortgått äfven på senare åren för utfyllning av hamnkaj.

Den på kartan upptagna sandudden utgick från Sjötorget och var alltid synlig ofvan

vattnet, men i följd af grushämtning derstädes har den för flera år sedan blifvit så låg, att den numera alltid ligger under vattenytan.

Vid början af 1830-talet var, liksom det äfven senare inträffat, landet hemsökt af missväxt, hufvudsakligen i följd af frost; och var det då ganska vanligt på landet, att bark, blandad med dåligt mjöl, måste användas till bröd. Detta hände äfven för stadsboar, som ej kunde hänföras till de fattiga, och upptecknaren häraf har sett, huru dylikt bröd tillagats i hans föräldrahus, och äfven sjelf fått sådant till föda.

I början af året 1833 hemsöktes staden af en smittkoppsepidemi, hvilken skördade flera offer bland både äldre och yngre; och var det mycket få af folket i en gård, dit sjukdomen inträngt, som derifrån blefvo förskonade. Sjukdomen var i allmänhet elakartad och vanligen långvarig.

Under år 1852 från mars till årets slut var samhället utsatt för en svår nervfeber. Ej någon familj och knapt någon medlem deraf fans, som var helt och hållet befriad från känning af sjukdomen och dess följder. Genom af qvartersmännen till läkaren lemnade uppgifter på hvilka som varit sjuka och hvilka af sjukdomen dött, konstaterades, att antalet sjuke och döde under dessa nio månader varit i förhållande till folkmängden större i Östersund än under koleraepidemien i Stockholm år 1834.

I den på kartan umärkta häradsskrifvaren Rödéns gård var vid den tiden gästgifveri och hästhållning, hvilken bestreds hufvudsakligast genom hästar från anslagna s.k. reservhemman i Odensala och Östbergs byar, hvilka hästar ej funnos vid gästgifvargården, utan inkallades i tur, sedan skjutsen var beställd. Den byggnad på samma tomt, som sedermera apterades till färgeri och tapettryckeri och som nedrefs år 1880, var den, hvari resande härbergerades och bespisades. Der var äfven restaurationslokal och bostad för gästgifvaren, och vid Kongl. namnsdagar och andra tillfällen arrangerades ofta i husets öfre våning, i brist på större lokal, baler.

Stadens apotekare och, såsom förr är nämdt, äfven dess ordningsman, hade, samtidigt med att han förestod sitt apotek och intill sin död, äfven källarrörelse. Denna bedrefs i rummen invid apoteket med ingång genom detsamma. Till venster var en s.k. ”bäskkammare”, der bäska droppar, tillsatta med bränvin, förtärdes i synnerhet af allmogen. Utskänkningen sköttes af någon af provisorerne, och under marknaderna brukade detta rum vara ända till trängsel besökt. I de öfriga rummen idkades en bättre källarrörelse, som besöktes af de finaste kunderna. Kortspel var dervid en vanlig syssel-sättning, som ofta fortsatte långt in på nätterna.

Vid samma tid idkades s.k. ”Biribi spel” snart sagdt såsom ett yrke. Resande biribister

besökte vanligen marknaderna både i staden och på landet. Stundom inställde sig samtidigt flera sådane biribister för att spekulera på de marknadsbesökandes plånböcker; så funnos t. ex. på den första marknaden i Hammerdal år 1833 på samma gång två sådana spelhusvädar.

Polisväsendet bestod af stadsfiskal och en stadsvaktmästare, den senare hufvudsakligen upptagen med ärendens uträttande åt borgmästaren och andra stadens myndigheter.

Såsom chef för tullväsendet tjenstgjorde regimentsskrifvaren P. Hallström, hvilken var boende på Andersön i Sunne socken. Bevakningen inom staden och orten bestreds af en s.k. tullnär eller kammarskrifvare och en vaktmästare, båda dessa mindre ordentliga karlar, hvilka skötte sina tjenster mycket illa och drefvo sysslolösa omkring i staden, hvarför äfven bevakningen var slapp och lurendrägeriet fick ohejdadt florera.

På våren 1845 anlades här ett mindre tryckeri af en filosofie doktor Landin från Gefle, och i juni samma år började här utgifvas en mindre tidning, benämnd ”Jämtlands tidning”, hvilken ännu eger bestånd.

Då regimentsläkaren C. A. Wetterbergh (Onkel Adam) år 1838 tillträdde sin befattning härstädes, höll han sig några tidningar från andra orter, och nästan reguliert en gång i veckan gjorde han derur utdrag af de viktigaste händelserna i en liten handskrifven tidning, hvaraf han lät sina bekanta få del.

Redan från början af 1830-talet underhöllos gator och gränder, såsom ännu sker, sommartiden af hvarje gårdsegare för sin tomt; snöplogningen vintertiden verkställdes antingen efter ackord eller ock erlades betalning för hvarje särskild gång.

Brandvakt förekom äfven då nattetid och utgjordes af en karl för hela staden. Hvarje karl, som fick skrifvas i staden såsom arbetskarl, var skyldig att tjenstgöra vissa år mot en ganska ringa aflöning. Hvarje timma sjöng han i stadens alla gathörn den sedvanliga sången: ”Klockan är – slagen. Gud bevare vår stad för eld och brand. Klockan är – slagen!” Denna brandvakt erhöll till julen af hvarje gårdsegare ett talgljus (stearinljus funnos ej), som benämndes ”brandvaktsljus”, dels såsom en extra inkomst, dels ock för att dermed lysa sig i sitt rum från det han slutat att ropa ut en timme, tills han skulle börja utropa den följande.

Brandredskapen voro snart sagdt inga, och följaktligen fans ej heller någon brandkår. Ett slags brandsyn verkställdes dock en gång om året af qvartersmannen i hvarje qvarter, stadsfiskalen och en i murning något kunnig person. Qvartersmannen hade skyldighet att tillse, att anmärkta brister blefvo i föreskrifven tid afhjälpta. Endast en s.k. brandvak hölls

vintertid öppen af brandvakten. Denna vak var alltid belägen midt nedanför den nuvarande norra Skolgränden.

Badning i Storsjön fick ske öfverallt vid stranden nedanför staden; mera simkunniga brukade då från båt hoppa i sjön ute på djupare vatten, men mindre simkunniga och barn höllo sig på mindre djupt vatten i närheten af stränderna; vanliga afklädnings-platsen var den på kartan utmärkta Fjellmanska bryggan.

Någon duschinrättning fans ej, utan de, som ville hafva en kall dusch, gingo antingen till Mjellebäcken (utloppet af Ändsjön eller Ensjön) på Frösön, der de badade under en vattenränna till doktor P. Risslers dervarande qvarn, eller ock till den s.k. Öhnekällan på norra sidan om höjden vid Öhneberget mot Östbergs egor, der det var ränna för vattenådern, som kom från berget.

Under omskrifna tid begagnades förut och flera år derefter denna källa för brunnsdrickning. På samma sätt användes äfven den s.k. Semsåkällan, belägen nära intill Semsån på norra sidan; der fans ett brunshus äfvensom slänggungor och gungbräden för de brunnsdrickande. Denna brunsinrättning hade bekostats och underhölls af Doktor Rissler, och såväl dit som till Öhnekällan gick hvarje morgon under brunstiden en så kallad wurst-vagn.

Trefaldighetsaftonen voro båda dessa källor mycket besökta af folk, som ville ”dricka märg i benen”.

Fisket var mycket anlitadt och ganska lönande äfven invid stadens stränder. Det ikades såväl med nät, långref och not som med ljuster hösttiden. Notfisket, för hvilket s.k. notvarp fans tätt utanför staden, var ganska gifvande.

– – – – – – – – –

Karta öfver tomter och byggnader ~~med~~ i Östersund omkring
1835 - 36 jemte beskrifning -ande karta öfver staden vid dess
100 års jubelfäst m.fl. dervid upprättade fäst programmer.
Dessa samlingar, jemte mina samlade allmanacker, vill
jag at Georg skall gömma till minne af Morfar.

Anteckningsbok för Ingeborg Augusta Charlotta Festin, född den 18 juli 1833. Avskrift av Eva Sundin

Källa: Tirenska brevsamlingen, vol. 4, Riksarkivet i Östersund

Bildtext: Ingeborg Augusta Charlotta Festin, Bild hämtad från Föreningen Meja, Jämtlandskvinnor Wiki

Gersta den 25 dec 1851

1851. Annandag jul reste jag till Oviken, om afton dansade jag och hade ganska roligt, där var jag till tredjedagen, då jag reste till Myre, fjärdedagen reste jag hem, då magister Borgström körde för mig, och han reste ej förrän sjättedagen eller den 30 - hem, då han reste tog han ett tamburskaft som han hade förleden.

1852. Den 14 mars reste jag till Östersund till Cavallins, där var Medins (?) och F Cav. Den 6 gick jag till Charliers, där var jag till den 10 april.

.....

August var hemma. Mathilda var i Stockholm, under den tiden hade jag riktigt roligt, jag var som oftast på spektaklet, på en konsert och andra fina nöjen. Den 22 maj kom jag åter till Östersund, då var jag hos Cavallins till den 29. Den 25 juni reste Henriette till Östersund, kom ej hem förrän den 16 september. Under tiden låg hon ganska svårt sjuk i nervfeber. - Den 1 juli kom moster Mari hit, och var hon till den 15 september. Under tiden låg hon sjuk i nervfeber. Den 8 var magister B. hit, och var här till sent på afton.

.. ..

Den 14 aug. sjuknade även jag i nervfeber. Den 16 kom doktor Stål hit. Den 8 september var jag till löjtnant Lilliesköld. De mådde alla bra, men Carin Forsgren var icke hemma. Hon var till Borg. Idag den 4 december reser Henriette till Östersund. Jag har mycket att uträtta till jul. Jag skall väva ett lärft, och annat stök, som skall vara till jul. Julafton sitter mamma och jag ensamma hemma. Det är tyst men då man är nöjd, går det bra. Juldagen är jag till kyrkan.

.....

Komm. Lilliesköld hade en vacker predikan, och en bra klockare hade vi också, så det var riktigt ett nöje att vara till kyrkan. Annandag jul sitter jag åter hemma i min enslighet - men tyst nu få vi främmande, men vem är det, jo prostinnan Backman, som skall till Hallen. Det var bra att det kom någon annars hade det varit bra tyst hela dagen. I afton har vi bjudit granngummorna, men det kom ingen annan än Carin i kyrkbyn. God natt nu lägger jag mig att sova på mitt lugna rum. Idag skall man tro, att gummorna äro ute Ivar-Carin Olpärs-Britta ha varit hit i dag även prostinnan Backman, men hon hade ej tid att stanna utan for genast. Femtedag jul fick jag igen mitt tamburskaft från magister Borgström, det är nu lagat.

1853. Idag nyårsdagen har jag varit till Norderöns kyrka, och det var pastor Backman, som predikade därstädes. Den 7 januari kom Reinhold hem och var här till den 9, och då

följde jag honom till Kungsgården. Var hos Charliers fredag och dansade, hade ock roligt. Fulda har varit här en vecka.

.....

Josefina Sunding kom hit sedan. Om fredagen den 27 jan. reste mamma, Josefina, Reinhold och jag till Oviken. Där åto vi middag. Josefina for till Myre, och vi till Hackås. Om söndag reste vi till Oviken kyrka. Om aftonen hade jag roligt. Frithiof Edvall var munter(?) glad och ganska artig mot mig. Måndag reste vi till Myre där åto vi middag. Om aftonen kom Frithiof, bjöd mig på skjuts till Marby. Vi reste strax på eftermiddagen, var som alltid glad och trevlig, han var här till andra dagen. begärde till betalning få en kyss.

.....

Den 5te reste Josefin och Henriette, och nu sitter jag åter hemma ensammen, men glad i hoppet att Gregorii marknad få återse mina vänner. Den 15 febr, var Fru Freidenfeldt och Reinhold hem, och den 20 var även den sistnämnde hem, och kronof. Söderberg, Cavallin jämte lilla Calle, som nu är här. 27 skrev jag till Sophie Julin, få se, när jag får svar. Den 17 mars inte svar från Sophie ännu. - Jag har nu sytt mina blå och svarta klänningar, och om tisdag mamma och jag till Östersund på marknaden. Få se om jag får roligt, och då få träffa Frithiof och få roligt.

.....

På marknaden hade jag mycket trevligt. Där blev jag bekant med en snäll flicka, nämligen Emma Sjiärenberg [?] Frithiof Cavallin var sjuk under marknaden, och jag var nästan ständigt hos honom, och Gud skall veta, vad jag tänkte, då jag satt hos honom. Han var glad och munter, de stunder han förmådde. Han följe mig till Charliers om onsdag kväll. Om torsdag morgon for han till Sundsvall, men jag fick ej se honom, vilket han så skulle se, men jag hörde, att han stått på gatan vid grinden hos Charlier.

.....

Säkert väntade han, att jag skulle komma ut, för att han skulle få träffa mig, åtminstone lever jag i detta hopp, vilket är en ljuv tanke för mig. " Må bra - lev väl Augusta tills vi träffas---sade han, då vi skildes. Till påskafton var jag bjuden till kapten Fjällström jämte annan ungdom. Vi voro tre slädar, då vi foro från staden, nämligen Matilda Charlier och Festin, Johanna Byström och hennes bror, jag och Fritiof Grundal. Då vi kommo var där några ungherrar, en Dillner, Tenlund en liten Forsgren.

Vi hade mycket roligt, och var där till tredjedag, under tiden dansades för det mesta. Tredjedag morgon foro vi allesammans till Vaplan, sex slädar och bara ungdom. Då vi kommo till Forsells blevo vi vänligt emottagna. Där var en bra sal och en god musik och ett par ungherrar till, en Sparrman, ser bra ut och dansade så utmärkt valsen. C Fjällström var riktigt trevlig, ja just lite artig. Jag var uppbjuden ända till 5 danser på en gång av honom. Var det ej nästan mycket på en gång? Till och med inklinationsdansen dansade jag med Carl F. Unga Forsell var också trevlig.

.....

Honom följde vi och besåg bruket. Sedan vi spisat frukost så for Fjällström hem, och de där studerande, och även Johanna B. reste med till Ede, men Byström for med oss till stan, men vi hade de allra fasligaste väder man kan tänka sig. Det snöade, ja det riktigt gloppade ned. Vår resa gick lyckligt annars, än att jag på ditfärden visst förkylde mitt ansikte lite, ty det blev ont, och nu har jag små röda fläckar, men det måste väl gå bort. Flickorna påstod att det var, för att jag skulle se på Frithiof\Grundahl/ så mycket. Det var ett stort misstag.

.....

Femte dag for jag hem. Jag åkte med bror till Kungsgården. Därifrån for jag ensam, ja inte så alldeles ensam heller, ty jag hade Ingeborg med mig. Torsdagen i veckan därpå voro mamma och jag till Hallen. Farbror Hernlund(?) följde oss dit. April voro jag och Henriette bjudna till Höge på bröllop. Fru Edvall skulle kläda bruden, Frithiof och Axel lär även komma hit. Få se om inte vi får trevligt. Hur ledsamt var det ej, ingen av Edvallarna kom på bröllopet, men prostinnan var där. Hon var trevlig mot oss. Hon bjöd mig även att i vår komma till Oviken och lära mig väva dräll. Få se hur det går med den saken, ack jag ville så gärna.

.....

Den 14 april var jag till Östersund. Jag hade Ingeborg med mig, och var för övrigt ensam, Carl följde mig tillbaka. Den 24 april var jag till Hallen och klädde ett par brudpigor, och för det fick jag en riksdaler. Pastor Lilliesköld är tung om näsan nu, ty (han) fick ej något av Sunne pastorat, vilketvar alldeles oförmodat. Det är en, som heter Delin. Idag har jag fått mig ett vackert halvylle klänningstyg av mamma, och nu skall jag så, till att sy. Men jag glömmer ju att jag fick brev med posten, ett från Fritiof Grundahl och dito från Josefine. Muntra och glada äro de båda två.

.....

Ja, det blev så, att jag fick komma till Oviken. Den 28de fick jag hälsningar, att jag skulle få komma och den 29de reste jag. Då jag kom blev jag vänligt mottagen av alla. Vi höllo då på med drällen ett par dar, då det blev 1:sta maj. Det var mycket främmande men mest bondfolk. Morbror Wikströms var där. Så sydde jag en klänning åt Sophie. Om Kristi-himmelsfärdsdag voro vi till kyrkan, då Borgström predikade. På afton voro vi alla till skolan. Från denna dag till pingst vävde och sydde jag ömsom.

Jag sydde en klänning till tant, också annars stökade och språkade vi där ungdomen. Om pingstdag var det Sophies namnsdag. Herrskaperna i Oviken var då till kyrkan. Det var en offergång. Det offrades till missionsverket. Tirén var där, om afton, så Behm och Ulla K. voro där till middag men foro sedan. Annadag var det Fritiof, som predikade och hade en vacker predikan. På aftonen gingo vi alla till Dillne, även Tirén och Lindgren. Där hade vi trevligt. Frithiof begärde väl 120 gånger den där kyssen, som han skulle ha för skjutsen till Marby. Ack vad han är glad och trevlig ständigt.

.....

Den 20de reste jag hem, då Axel skjutsade mig. Han är också trevlig, och (fysionomi) som jag tror, en bra pojke. Är visst ingen sprätt, men för det kan han väl vara så bra som många andra. Borgström var nu visst tystare, ändå först blev bekant med honom, men jag kan väl ej annat säga, än att han var trevlig. Prosten var ganska dålig, medan jag var där. Han var på sitt rum nästan med ett, men tant var riktigt trevlig och snäll mot mig. Hon sade, att hon ville, att jag skull komma dit något mer i sommar. Få se hur det går. (att taga en flicka utan hennes anhöriga vill det heter enlevering)

.....

Ja, nu är man hemma, och nu skall jag till och väva, är det farligt, få se hur det går. Juni: Idag den 15de reser Henriette till Rödön på bröllop hos Lars Olofsson och därifrån till stan på bröllop hos Caroline Rhen. Och Edström ska vara brudtärna i Östersund kyrka den 23 dennes då Sophia Grenholm och min bästa vän Josefine även skola vara detsamma. Sedan Henriette for har jag hållit på och vävt mitt lärft. Går bra. Jag har nu vävt 30 alnar. Idag den 23 har lilla Calle farit hem. Cavallins piga kom hit igår afton för att hämta honom.

.....

Idag midsommardagen sitter man hemma ensam. Det är regnigt och kulet så ingenstans får man resa bort. Idag lördag ska det stökas i bumatsäck, och måndag far Kerstin i bodarna. Den 26te. Ännu har ej Henriette kommit igen från staden, och troligtvis kommer hon ej hädanefter kl. 10. Ja, god natt nu min lilla vän. Det var länge sedan jag sa de några

ord till dig min förtrogna, men inga förändringar har skett. Reinhold har varit hemma en vecka men har nu rest till Rönnefors.

.....

Oviksherrskapet har ej ännu varit hit, men några andra främmande, nämligen löjtnant Behm och löjtnant Westfelt. Mamma och jag voro i Hallen. Där var bra mycket främmande, lagman Winbergs, fru Wasell, mag. Backmans och några andra. Om söndag reste de, då de voro in till oss. Den 21 augusti reste jag till stan, och var där till den 10 september. Tyst och stilla var där under den tiden. Men den 7de augusti var jag till Oviken, och Caroline var hemma. Frithiof var trevlig, Axet detsamma alla för den skull. Medan jag var i Östersund hade magister Borgström varit hit. Således fick jag ej träffa honom.
Idag den 9de ha vi gått till skrift, så har löjtnant Westfelt och fru samt pastor Lilliesköld. Henriette har nu rest till stan. Oktober den 24de kom Fritiof Edvall hit. Ack, vad det var roligt att få se honom. Han bad, att jag skulle vara god och komma till Oviken för att hjälpa till att sy något. Ack, vad det skulle ha varit roligt att fått komma dit, men Henriette är borta, så jag vet ej hur det går. Mamma sade att det kunde hända, att jag fick komma dit längre fram, efter den 20 nov, ty förr får jag ej komma någon väg, för det skall då bli bröllop.

.....

Johan och Kerstin skola då gifta sig, Gud, bevars. Ja, jag tyckte det var riktigt ledsamt, att jag ej nu skulle få komma dit. Kanske bry de sig ej om det längre fram, vilket jag på det högsta ångrar. Frithiof var munter och glad som vanligt. Är då aldrig annat än artig och förekommande. Men vad nytt fingo vi ej höra, och det var att August Charlier ska gifta sig och med en bondflicka från Vemdalen. Ja, det var oerhört. Vad ska morbrors och alla andra säga.

.....

Inatt den 30de har jag drömt, och det var, att jag var tillsammans med Frithiof Edvall, och han kom till mig och sade, att jag var så förbehållsam i somras, då jag var i Oviken, att jag ej kunde ge honom en enda kyss, då han berörde det så många gånger, så vill han åtminstone få en nu - och jag svarade, att det kunde han visst få det, då tog han tre efter varann. Vilken dröm - och den var så livlig, att då när jag vaknade, hade jag så när trott, att den var sann. Få se om de nånsin slår in.

.....

Den 1 november. Idag har jag fått ett klänningstyg av mamma som skifta i rött och blått, och i nästa vecka ska jag sy det. Den 5 nov. Idag kom Olof Göransson[?] och bjöd mig på bröllop i Höla. Det är syster till länsmans moder[?] som ska gifta sig med en jägare som heter Byström. Jag skall då kläda brudtärnorna. Ja, idag måndag har man kommit hem från kalaset. Jag var till kyrkan men på afton Gulbrandsson bjudna till bröllopsgården, där vi voro tillsammans och dansade en stund, men inte kan jag säga att han kunde dansa något bra polska. I morgon tisdag är det postdag. Få se om jag får någon post från Oviken, och om det blir, så jag kommer dit eller ej.

.....

Ack, om jag finge, jag ville så gärna. Nej, Jag väntade förgäves på något brev från Oviken med den här posten. Om fredag kom gamla fru Guldbrandsson hit, och var här till om lördag, då jag skjutsade henne till Trappnäs. Hon är ganska trevlig och förståndig sen. Den femtonde november fick jag brev från Adéle. Men vilket brev! Jag vet ej vad jag skall tänka därom. Frithiof Cavallin har skrivit till svåger Cavallin, och sagt att han tänkta sätta eget hushåll till nästa år, och att du kan retas med Augusta, och fråga henne om hon kunde hav lust till detta försök.
Vad skall jag tänka? Månne min önskan skulle slå in, som jag närde, då jag satt hos honom i Gregori, då han var sjuk. Ack, nej - det vågar jag ej hoppas. O, vad jag skulle finna mig lycklig i Frithiof Cavallins armar, men tyst jag får ej börja hoppas, ty då skulle det göra mig mycket ont, då jag såge mitt hopp försvinna såsom en rök. Vad väl alla flickor säga om jag fått så bra, som det kan se ut för våra ögon.

.....

I dag med posten fick mamma ett brev från Adéle, däri hon säger, att moster Greta tyckte ej om Frithiofs brev till Cavallin, och då kanske mitt hopp redan är omintet. Men vore han något till karl, rättade han sig väl så alldeles efter, som hon vill, och gör han det, så vore det kanhända ej något att få, om han är så lätt övertalad, så framtiden utvisar allt. Om lördag kom bror hem. Vad det var roligt! Men han reste så snart tillbaka. Han var ej hemma längre än till om tisdag. Allt har gått sin jämna gång, och nu är det jul. Annandagen for jag till Oviken.

.....

Där var jag till tredjedagen, då jag hade det allra värsta yrväder. Jag kan just inte säga, att jag hade något egentligt roligt. Det var visst trevligt, och vi sutto och språkade om ett och varje, men ingenting vidare. Då jag kom hem hade jag bjudning till Charliers, men det var för sent, ty det var samma dag. Men om nyårsaftonen 1854 for jag till staden till

Cavallins, och på nyårsdagen voro vi hos landshövdingens, där det dansades. Där var väl roligt jag fick åtminstone dansa. Andra dagen voro vi på bal i nedre våningen i residenset. Där var alldeles ovanligt mycket folk, men det var väl för det goda ändamålets skull, ty det samlades till en slöjdskola för fattiga inom staden.

.....

Ja nu min vän är det länge sedan jag språkade något med dig. Jag har haft många glada stunder sedan dess. Jag får väl åtminstone nämna det viktigaste. Jag var på marknaden först och främst. Där var jag på en bal, (lotteribal), där var roligt på sätt och vis, ty jag fick dansa bra, men där var någon blandad société. Den […?] reste vi hem. Henriette var ock med.

.....

Vi bjöd litet främmande till den …[?]. Under veckan stökade vi, bakade och städade. Om lördag var det bra ruskigt väder, så jag började frukta de skulle ej komma, men vad tycks, 9 slädar kommo. Reinhold, C Hierne, Holmgren, Mathilda Sparrman, U Hierne, Carl och Caroline, Marie Delin, J Lilliesköld, Emilie Wikström och den muntre E. Dahlström, Wiklund, Josefine Sunding, Hammarberg och Henriette och Cavallins och barnen, men je, då skall man tro att man levde fritt. Det blir litet för varje tilldragelse, men det är nog bra för mitt eget minne.

.....

Jag var en fattig lantmamsell
av gunst i trevligt hus.
Från morgon sydde jag till kväll,
och bakte, stöpte ljus.
Av hennes nåd jag snäsor fick,
av fröken mången smädig blick,
och unge greven alla dar
fann, att jag dum och våpig var.

Släktförhållanden		**född död**
Far	Magnus Bernhard Festin	1790 - 1838 komminister i Hallen
Mor	Erika Grundahl	1800 - 1870
	Augusta	1833 - 1918

Syskon

	Adéle, gift med C J Cavallin	1824 - 1909
1,	Henriette ogift	1826 - 1909
1,	hade Galanteriaffär	1860 - 1888
2,	Reinhold, fanjunkare	1830 - 1896
2,	gift 1857 m Josefine Sunding	1828 – 1923 (Augustas vän, f. i Ås)

Josefines far var lantmäteridirektör Martin Sunding f. i Skottsund Njurunda (1763-1842). Han var gift två ggr. Hustru nr ett (1808) var Katarina Margareta Törnsten, hon dog ett år efter vigseln 1809 (kanske i barnsäng?). Andra hustrun hette Edla Charlotta Berg g. 1812, hon var 30 år yngre, f 1793. De fick sju barn mellan 1812 och 1828, den yngsta var Josefina Charlotta, Reinholds blivande hustru.

När Josefine döptes var följande dopvittnen närvarande Revisions…[?]. P. N. Poignant, Doctor P Rissler, Comminister J Hedin, Inge*ngör* A. Fr. Forsberg, Studios. J E Lilliesköld, Doktorinnan Charl. Rissler född von Horn, Comministerskan C G Hedin, född Strangnell, Ingiörsmorsk. Sof. M Lindh, född Pilo, Demois. Charlotte Granström, och demoiselle A. Crist. Hedin)

Personer som omnämns i texten:

Henriette Festin (syster), Adéle Cavallin (syster), Frithiof Cavallin (blivande man), Charlier, August och Mathilda, "bondflicka från Vemdalen, "Midras", Moster Mari Magister Borgström, Doktor Stål, Löjtnant Lilliesköld, Komminister Lilliesköld Carin Forsgren, Prostinnan Backman, Ivar-Carin, Olpärs-Brita, Reinhold Festin (bror), Fulda, Josefine Sunding (vän och blivande svägerska), Frithiof Edvall, Fru Freidenfelt, Kronofogde Söderberg, Lille Calle

Sophie Julin, Emma Sjiareenberg, Festin, Johanna Byström + bror, Frithiof Grundal, Dillner, Tenlund, Forsgren, Forsell, Sparrman, C. Fjällström, Ingeborg, Farbror Hernlund, fru Edvall,

Axel, Delin, Morbror Wikström, fru Behm, Ulla, K. Tirén, Lindgren, Lars Olofsson, Caroline Rehn, Edström, Sophia Grenholm, löjtnant Behm, löjtnant Westfält, Lagman

Winberg, fru Wasell, magister Backman, Johan och Kerstin, Olof Göransson, jägare Byström, Guldbrandssons, moster Greta, landshövdingen J A Dahlström, C. Hierne, U. Hierne, Holmgren, Matilda Sparrman, Marie Delin, Carl och Caroline, Emilie Wikström, E. Dahlström, Wiklund, Hammarberg.

Jakob Axel Dahlström (1794 – 1860). Var landshövding 1849 – 59 samt framgångsrik jurist och ägnade kommunikationerna stor uppmärksamhet. Tillsammans med Anders Johan Thomeé tog han initiativ till Jämtlands kommunikationsled där planen var en transportled med ångbåt mellan Sundsvall - Östersund - Trondheim. Idén kollapsade 1867 och lades ner då järnvägen började byggas. Ångbåts-trafik på Storsjön blev det dock Folkmängden ökade och staden började ta form. (läs mer i ”Kring länsherrens gård”.) Första residenset byggdes 1806 av Landshövding Vasell, ett trähus som revs 1849. Nya residenset byggdes 1845 – 48 och togs i bruk 1848. Det byggdes ut 1850, 1890 och 1930. (läs mer i: ”Hus med historia”)

Kommentarer på dagbokens vänstra sida gjorda av Calise Tirén

(sid 1)

Adéle C. 1824
Henriette F 1826
Reinhold F 1830
Augusta F 1833
Fadern död 1838
Vår morf. P E f 1826

sid 2 Lars Erik Festin (1749 – 1828) komm. i Undersåker.
Magnus kallad till pred. vid Fleminska reg. i H.Fors stupade som rege:ntspastor i slaget i vid Svensksund d. 1789. Sonen till Petrus Erik F. komm. i Sunne Hallen.

I Gärsta boställe Reinhold 1852.
II farfar L.E.F 1792 stud. medicin o botanik
sid 3 son x, Lars-Erik (1787 –1857) komm. i Hackås Oviken
II Magnus Bernhars f 1790 komm. i Sunne Hallen
x, gift m Anette Magdalena Aspgren
sid 4 Matilde Charlier kusin till Augustagift m handl. Holmgren
sid 5 Fru C. Lilliesköld var född Forsgren

sid 6	Johan Adolf Lilliesköld f 1804 27/3 komm. i Sunne Hallen 1842 - 60 sista året utnämnd till kyrkoherde 1887, gift 1842 med Erika Chatarina Backman f 1812 dotter till kyrkoherde Gunnar Backman, Sunne.
sid 7	Anna Chatarina f. Agorander gift med Gunnar Backman
sid 8	Josephina Charlotta Sunding gift med Reinhold Festin fanjunkare, Josefinas dotter Lovisa gift med Sunding i Melen
sid 9	Söderberg ägde Rosenhill på Frösön. En dotter gift med häradskrivare - auditor Ocklind. Dotter Linda gift med borgmästare Olsen. Dotter Julia gift med lektor Eklund.
sid 10	Mathilda var dotter till överstelöjtnant Charlier gift med Caroline Grundahl och kusin till Augusta
sid 11	Siris farfar
sid 12	Kyrkoherde Laurentius Edvall 1820 – 58 predikant vid svenska arméns sjukhus i Tyskland. Gift med Sigrid Johanna Oldsberg.
sid 13	I Axel lantbrukare i Oviken gift med Olava. II Caroline Edvall gift 1:a gången med Carl Fredrik de Ron brukspatron Rönnöfors. 2:a gången med kronolänsman Göran Hoffstedt. Rödön. III Karl Johan, kyrkoherde i Torsåker. Frithiof Laurentius kyrkoherde i Grundsunda. Axel Alfred
sid 14	Tirén s.ps. 499. Önet kaptensställe, Lilliesköld.
sid 15	August blev postmästare i Malmö. Emerick Charlier pappa till astronom.
sid 16	Greta mor till Frithiof Cavallin
sid 17	Johan Gustaf Lilliesköld f. 1835 major vid Jämtlands Fältjägarregemente.
sid 18	Nils Grundahl (1754 – 1826), bataljonspredikant vid Jämtlands regemente. Magister 1794, bevistade ryskfinska kriget 1808-09. Tillfångatogs, frigavs och erhöll 1800 Sunne regala 205 socknens pastorat.
sid 19.	Gustaf Frithiof Cavallin, grosshandlare i Sundsvall boende i Väsland anläggare av Framnäs skeppsvarv i Timrå. Gift med Hulda Elisabeth Hammarström dotter till kronof. S W Hammarström. Sjöström i Ytterhogdal.
sid 20	Häradshövding C H Cavallin (1778 – 1836) ägare till Kungsnäs i Näs socken, Jämtland.
sid 21	Överstelöjtnant Carl Olof Charlier var postinspektör i Östersund.
sid 22	Kyrkoherde Jonas Peter Wikström f 1809.

sid 23 Euriqe (Erika) Grundahl. Festins mostrar

Anna Margareta gift med prosten i Torp, Borgsjö. Per Hampus Wasernius, 4 barn 1 dotter gift med hovpredikanten prosten Lindström i Blekinge, mängder av barnbarn.

Ingrid Christina (1759 – 1818) gift med kyrkoherden i Sveg Edvard Fornlöf. 1809 komminister i Revsund.

Marita Elisabeth (1767 – 1839) gift med Enoch Huss (1761 – 1815) Kallades för Abborhussen, lycklig fiskare till skillnad från en annan präst med samma 3-4 st namn i samma stift kallad Orrhussen (väldig jägare istället).

4. Erika G-F morbror Salomon 1761 – 1835. Apologist vid Piteå lärdoms-skola Titel: Rektor, ogift.

5. Sofia Charlotta Cavallin f 1819 gift med Khole Jon Medin, Föllinge bonden Göran Nilsson Medstugan.

6. Lars Erik Festin (1749 – 1828). Barn: Lovisa Margareta gift Kindlund. Lars-Erik (1787 – 1857), Undersåker. Magnus Bernhard f. 1790 – 1838, Augustas far.

Fältkamrerare Pär Hallströms dagböcker 1851, 1858-1859, 1863-1864, 1866-1867.
Avskrifter av Birgitta John, Pia Björnhed och Ann-Margret Ahlin

Källa: Fältkamererare Pär Hallströms arkiv, vol 10, Riksarkivet i Östersund

Pär Hallström. Bild ur Föreningen Gamla Östersunds Jubileumsårsskrift, 1986

Dagbok 1851

Lillhulda på Kungsgården kom till Pär Hm. den 1 mars. Begagnades av Pär Hm och Wendela till Sparrmans den 2:a och derifrån åter till Östers. den 4:e. Den 6:e Pär Hm och Wendela till och från Odensala. Den 7:e af Tralling till Westbyn efter flyttning i saker. Den 9:e Pär Hm och Wendela till Dille och åter till Östersund. Den 11:e hemskickades Hulda till Kungsgården med Storm.
Den 26 jan. 1851 då Gabr. och Thilda H. reste till Hernösand flyttade Frost till Pär Hm. Gick hem till Frösön den 13 febr. på morgonen och återkom på morgonen den 18:e. Reste till

Julafton 1850	Woro Oscar Forsgren, Pär Hm och Wendela hos N Wm:s, äfvensom
Juldagen	på frukost sedan wi warit i julottan. Middag hos Gabriels Hm:s. Efter middagen på bahl i Wikströms contor, Wendela wid musiken. Soupé hos Gabriels.
Andagen	Middag hos N Wm:s. Efter middagen Wendela på hornblåsaren Sundins och skön Ingeborg Löfs bröllop. Gabriels och Oscar på bahl hos Nordquists å Lugnet. Pär Hm qvar hos Wikströms.
Tredje dag	Kom Lillsara Sparrman till Wendela. Slädparti till Thorwalla 24 hästar och derefter bahl hos herr Borg. E E C P war Saras cavaljer både på slädpartiet och bahlen. Oscar F och Wendela woro ock på bahlen. Pär Hm hos Gösta Dahlström.
Fjerde dag	Pär Hm och Sara, Calle Sparrman och Wendela till Änget. Oscar, Wendela, Sara och Pär Hm eft.midd. först hos N Wm:s sedan på soupé hos Gabriels.
Femte dag	Sara och Wendela till Westbyn mellan gudstjensten och middagen. Pär Hm och Forsgren på stor middag hos Thomées. Wendela och Sara hos Wm:s, fast Nils och Emili woro hos Thomées, samt på concert bjudna af Perman. Forsgren och Pär Hm woro hemma på eft. midd. men återgingo till Thomées på soupé.
Sjettedag	Sara och Wendela med Nils och Emili f.m. till Änget, e.m. till Odensala. Pär Hm och Forsgren hemma.
Nyårsafton	Hos Pär Hm på caffe, thé och soupé, Nils och Emili Wm, Purra, Axel, Ando, Gregor och hans lilla Märta, Wingstedt, Rühl, Gabriel och Thilda

Hm, Elise och Sara Sparrman, Ocklind, Swensson, Forsgren, Wendela och Pär Hm sjelf, 18 personer.

Nyårsd. 1851 Stor middag hos N Wm:s. Forsgren på bahl hos landshöfdingens. Wendela, Sara och Pär Hm hemma efter middagen och till qwällen.

Den 2 jan. Carolina Rhen, påhelsning hos Pär Hm. Sara och Wendela hos fru Skogh e.m.

Den 3 jan. Kom Calle Sparrman och tog hem Lillsara från oss. Wendela och Pär Hm gingo till Cavallins och blefvo der på thé och soupé. Fru Cavallin på Kungsnäs war ock der.

Den 4 jan. Betalde Forsgren till Pär Hm 20 r.d:r, r.g:s för december 1850. S. d. skickat till Agnes i Sala under V A Sandströms cuaverte 2/38 r.d:r och 84 977 … [?]

1 dec 1848 i 6 2/3 r.d:r. b:co 13.16

Den 5 Wendela, Anna Stedt och Tralling till Brunflo kyrka. Wendela blef qvar, hos Olivia i prostgården till den 6:e ock. O F. och Pär Hm på e.m. till Odensala, der herrskapet war borta. Sedan på aftonen och till qvällen hos Gabriels jemte Nils och Emili.

Trettondagen Missionspredikan. O. F. på bahl hos Hellbergs. Wendela och Pär Hm på Odensala i sällskap med Brunflos och Slandroms samt Kylis och Elise äfwen Wikströms, Emili, Hulda och Axel.

Den 7:e jan. O F, Wendela och jag på middag hos Gabriels. På aftonen Forsgren och jag hos P G af B-s. Wendela hos Gabriels. Emili och Nils hos Bjerkéns ock.

Den 8:e Bref till Göthilda Schöning och till Axel Sparrman. Lånt till C Ol. Granbom 2:40 b:co. Betaldt.

Den 9:e Slädparti till Jonkes på Skansen. Herr Göransson och fru Thomée, landssecr. Thomée och fru Hallström, Gabriel Hm och major Ström, landskan Ekberg och Greta Koster, lieut. Westrell och fröken Jarchoco, Pehr Hofwerberg och frök. Sodenstjerna, länsnot. Svensson och Wendela Hm. Efter återkomsten tog sällskapet middag hos Thomées. Wendela hos Fornanders på thé och soupé. Pär Hm bjuden också.

Den 10 jan. Wendela och Forsgren på stor bahl, i herr Borgs local, hos C Hofwerberg. Pär Hm bjuden.

Den 12	Forsgren och Wendela, ungdomsbjudning på thé och soupé samt dans, hos Charlies. Gabriels bjudna men woro hos Pär Hm som war skraleral och spelte Boston med Emili Wm och Gösta Dm.
Den 13	Wendela och Anna Stedt på pan[?]
Den 14	Olivia kom till Wendela. 1:a marknadsdagen. På aftonen Boston: Olivia, Wendela, Forsgren och Pär Hm.
Den 15	Bref till Schöning och Nils Pehrsson i Wissland. På qvällen Boston: Olivia, Forsgren, Wendela, Pär Hm.
Den 12	For Olivia Arbman från oss hem till Brunflo, reser snart med sin man derifrån till deras hem Sundswall.
Den 17 jan.	Reste Oscar Forsgren och Gösta Dahlström till Owiken. Carl Martin Sunding kom i stället och intog Oscars plats för natten. Bref till Sala, Olava.
Den 18	Ingenting passerad.
Den 20	Wendela och Pär Hm hos Nilses på middag och afton. O F kom hem om qvällen. Lillsara kom till staden låg hos Sofi Lundqvist den natten men natten till den 22 hos Wendela och
Den 22	på morgonen reste hon hem. Jag for till Kungsgården för att låna en skrinda åt Gabriel men en sådan fanns icke.
Den 23	Fick jag Helse n:r 3, men icke n:rn. 1 & 2. Skall skrifwa derom till Schöning.
Den 24	Lillrökua till Johannes i Änget. Kalvade den 2 november.
Den 25	Oscar, Wendela och jag till Gabriels på Boston och till afton.
Den 26 jan.	Resfrukost hos N Wm:s för Gabriel och Thilda Hm, som kl ½ 12 gåfwo sig i wäg åt Hernösand. Kl. ½ 2 ankommo grosshandlaren P Wm jr. och jur. utr. cand. magist. Magnus Wm från Stockholm. Oscar, Wendela och Pär Hm hos N Wm på middag äfven. Wendela och Oscar hos Winnbergs på klubb. Jag bjuden. Elise Sparrman for hem. Under Gabriels upbördsresa har Frost quarter och kost hos Pär Hm. Margareta är hos sin syster Marta och har friweckor.
Den 27 jan.	Reste Wikströmarna och C Ol. Gm till Säter. Till Joh. Lidén med posten ett testamente, en boupteckning och ett auctionsprotokollssammandrag.
Den 28 jan.	Anlände Claës Wm till Östersund. Carlsbahl.

Den 29 Bref till Ol. Gabr. Hm, Gabriel Hm och L A af Sillén. Mats Bertelsson i Bräcken betalt 2 r.d:r b:co för 2 *lispund* kornmjöl, han fick å Westbyn i somras.

Den 30 jan. Stor middag hos N Wm, i Calle Wm:s gård, för Pehr, Magnus och Claës Wikström. Lillsara låg hos Wendela.

Den 31 jan. Frukost hos Hammargren: Eric, Nils, Carl, Pehr och Magnus Wikström, Afzelius, Svensson, A W Granbom, Forsgren, Pär Hm. Middag och afton på Odensala.

Febr. 1 På Slandrom, Oscar F, Wendela och Pär Hm.

2 Betalde Oscar Forsgren till Pär Hm för januarii med 20 r.d:r, r.g:s. Fru och Sara Sparrman reste hem e.m. från allt kalasandet. Wikströmarna och Granbom med fruntimmer till Säter från morgonen. Stadens, af Lindeberg i Sundswall, gjutna kyrkklockor twå, hitkommo på aftonen.

Febr. 3 Resmiddag hos N Wm för Pehr och Claës. Magnus stannar qwar något. Jag följde till Odensala, åkte i kur med stussaren, men tillbaks med Nils.

Mamselll Brita Maria Hamberg född i Sundswall den 6 martii 1756 flyttade från Westerhus till Andersön i november 1831 och afstod då till Pär Hallström och dess hustru B C Berg all sin egendom till ett sammanräknadt wärde af omkring 300 r.d:r banco. Blef stenblind jultiden 1835 flyttades med Hallströmska famillen till Östersund den 2 maji 1838. Warit sängliggande, af ett fall, sedan slutet af october 1844. Flyttades med Hallströms till Westbyn den 13 julii 1846 och återflyttades med Hallströms till Östersund den 3 julii 1850. Afgick med döden kl ¾ till 9 på qwällen den 3 februarii 1851 efter en lefnad af 94 år 10 månader och 27 dagar. Mamsell Hamberg begrafdes 9 feb. 1851 och åtföljdes till grafwen af:

handlande Skogh och Ocklind,
mönsterskr. Frost och bokhåll. Wenjstedt, Bärare 8
handl. Hallgren, bagar. Melander,
” Perman och bokh. Salingré
Past. Palmquist, Pär Hallström och lieutenant Forsgren 3
handl. Winnberg och Wikström samt kyrkwärden färgaren Holmbäck 3
klockaren, kyrkwaktaren och Tralling 3

9:17

fruntimmerspersonalen wid begrafningen.

fruar: Frida Palmquist, Emili Wikström 2

mamsell Wendela Hallström 1

pigor: Brita Gröndal, Anna Stedt, Margareta 3

6

23

Begrafningskostnader se enskilda liquidboken fol. 112.

Den 13 febr. Gick Lars Frost hem. Återkom på morgonen den 18:e . Reste till Fanbyn den 21:a.

Den 22 febr. Kl ½ 5 e.m. hemkommo, efter dagens aflöningsmöte i Fanbyn, Gabriel och Thilda Hallström samt Olivia Söderberg.

Den 23 febr. Kom Sofi Forsgren till N Wm.

Den 27 febr. På Boston, thé och soupé hos Gabriels, N Wm:s och gl. Hm:s.

Den 28 febr. Boston, thé och soupé hos gamel Hallström för N Wm:s och Gabriel Hallströms.

Den 1 mars. Reste Gabriel och Frost med Fasan till Owiken för att den 3:e ha aflöningsmöte i Stenhammar. Betalde Oscar Forsgren för februarii månad 20 r.d:r, r.gs.

Den 2 mars Hos Sparrmans i Westbyn på caffé, thé och soupé: Nils och Emili Wm, Wingstedt och Sofi Forsgren, Oscar Forsgren och Thilda Hm, Ocklind och Olivia Söderberg, Skogh och fru, Er. Andersson och fru, Hofwerberg och fru, Walin och Salingré, Perman, Calle och fru Lundqvist samt Jonas Åslund, Jacobsson och Sofi Lundqvist, Pär och Wendela Hm, Mühlfeldt och fru, fru Ångman med döttrar 2 och son 1, Petersson. Bjudningen var för Axel Sparrmans skull. Fru Lundqvist och Jonas Åslund, samt Pär och Wendela Hm blefvo qvar till fettisdagsmiddag den 4:e och woro jemte Sparrmans, flickorna Ångman, Gösta Dahlström, Oscar Forsgren och Oscar Petersson hos Mühlfeldts i Westbyn på caffé, thé och soupé den 3:e.

Den 4 mars Köpte jag af Carl Carlsson Landsom, en liten sugga för 10 r.d:r b:co. Axel och Sara Sparrman följde oss till staden för fettisdagsbalens skull, som likwäl endast af Axel bewistades. Sara, Forsgren, Pär och Wendela

Hm, woro hos Wikströms på thé och soupé jemte Thilda Hm och Olivia Söderberg.

Den 5 mars Efter hos gamel Hallströms, jemte Thilda Hm och John O, intagen bra treflig surströmmingsfrukost, hemreste Axel och Sara. Reskläderna som jag skulle få till Sala och som sedan jag reste derifrån kommo dit, återfick jag nu från Stockholm.

Den 6 mars Emili Wm, John Ocklind, Pär Hm och Wendela på thé, Boston och soupé hos Thilda Hm.

Den 7 mars Pär H. och Wendela efter Peterssons lilla Hulda, jemte Oscar F.n till fots, till Odensala på caffé och till afton hos Sara Granbom.

Den 8 Hemkom Gabriel, på qwällen sent, från Alsen.

Den 9:e Gabriel och Thilda, Frost och Olivia till Dille först och widare till Klöstanäs samt sluteligen till Hölje. Pär Hm och Wendela först till Dille så till Sörbyn och derifrån hem i sällskap med Oscar och Sofie Forsgren hvilkas resa icke war längre än till Sörbyn.

Den 10:e Hemkommo Gabriels, Frost och Olivia från Hölje.

Den 11:e Lånte jag 2 r.d:r b:co till Brita Gröndal. (Betaldt den 15/3 1851).

Den 10 mars Flyttade fru Lund till nedre salen som hon hyrt för 14 dagar utan möbler, wed och ljus och skall betala 4 r.d:r b:co och dem betalde hon ackorat, samt fick bo qvar till 19 april då dir. Wikström öfvertog wåningen.

Den 12 mars Maknadsbahl, Wendela af O Fn bjuden bewistade den, i scholsalonen.

Den 14 mars H.M:s Drottningens födelsedag. På aftonbjudning hos landshöfdingen. Jag war der. Wendela wid musiken.

Den 16 mars Wendela och Sofi Linder utfart till Westbyn på eftermiddagen.

Den 17 mars Till C M Sunding fullmakt för innehafvaren att uttaga min tullpension för årets f:sta quartal. 22/3 51 fått 1:a qvartalet af G Rödén och quitterat de 91.12 på aflöningslistan.

Den 18 mars Slut på Gregoriimarkand. På aftonen woro O Fn, Wendela och Pär Hm hos Gabriels och spelte Boston med Thilda som inte war fullt frisk.

Den 19 mars Bref från V A Sm och Agnes.

Den 21 mars Skickat Tralling till Wapland med, åt Pär Hm 1 fast tunna korn, ¼ fast tunna ärter och åt Gabr. Hm ½ fast tunna korn allt att finmalas samt å past. 7 kappar korn till tull. Waplandsqvarnen gick icke, således fick Tralling återwända med oförrättat ärende.

Den 22 mars Till Thorwalla afsänt med Tralling för Gabriel Hm:s räkning 1 t:a korn till mältning, ½ t:a korn till matmjöl. Åt Pär Hm 1 ½ t:a korn till matmjöl, 1 t:a korn till malt. Återfått med Tralling 28/4 1851.

Den 23 mars O F, Wendela och Pär Hm hos N Wm:s på middag och till qwällen. Gabriels och Olivia Söderberg på thé och soupé.

Den 24 mars På thé och soupé hos Gabriel, N Wm:s med barnen och Sofi Forsgren, P J E Afz. och gamel Hallströms.

Den 25 mars E.m. kommo Carl och Edla Hofwerberg till gamel Hallströms och spelte Boston till senan qwäll.

Den 27 mars Reste Gabriel till Undersåkers ting åtföljd af fru Liljesköld och sin Thilda.

Återkommo den 29:e och s.d. Boston hos öfw. l. Charlier.

Den 28 mars Följde jag för rampris, N Wm till hästjägarelägret derifrån till Nygården widare till By der god middag intogs. Så åter till Nygården. På återresan besöktes Sparrmans samt Et. W. och G O P:son i hästjägarelägret.

29 Wendela, Oscar Fn och Pär Hm hos N Wm:s till afton både den 28 och 29:e.

Den 30 mars Wendela och Pär Hm till Jac. Andersons straxt på e.m. och jag skänkte då Polo till en Jacob, för att till Gabriel få sälja Prœsis som jag köpte åt Andersson den 28:e för 2 ½ r.d:r, r.g:s. Prœsis blir årsgamal i sommar. Mille.

Den 31 mars Reste jag ut, gratis, med Hofwerberg till Westbyn och hästjägarelägret. Middag hos Sparrmans.

April 1 Betalde Oscar Forsgren för mars månad 20 r.d:r, r.g:s.

Den 2:e april Kom Polo från Wagled och helsade på hos gamel Hallström samt klipptes den 3, till hufvud och fötter av Wendela.

Den 5 april Lemnat gamle Ward 1 r.d:r banco, förskott på någon reparation i bryggstugbyggningen, och derom blef liquid gjord den 19 i samma månad.

Den 6 april På e.m. gjorde Edla Hofwerberg och Wendela Hm en utfart till Slandrom och Gabriels till Westbyn. O Fn på 6:a, af Wingstedt, hos Faléns. Pär Hm hos N Wm:s.

Den 7 april Utskar Åslappen Ol. Thomasson, Lille och Mille samt Fille. Wendelas födelsedag. Hon fyllde 22 år. Gabriel, Thilda och Olivia hitkommo på aftonen, fingo thé och ett glas pounsch, ingenting widare.

Den 8 apr. Förde Wendela och Clara Hammargren Polo hem til Jac, Andersons.

Den 9 apr. Då jag fyllde 68 år, reste jag med O F till Säter på auction. Wid återkomsten på aftonen, hade Gabriels för min skull, öfw.lieut Charlier med fru och doter, major Ström, capit. Hjärne, ryttmäst. Adlersparre, Hillberg med fru, Jonke Gm med fru, Pehr och Gottlieb Rissler, brukspatr. Gavelius samt Wendela och Oscar Fn förstås. Wendela flyttade up i salen.

Den 10 apr. Åt jag middag hos N Wm:s och på aftonen spelte Forsgren, Wingstedt och jag Boston med Emili.

Den 11 apr. Fick jag en portlinepipa, med skaft och oljehus, af John Ocklind.

Den 13 apr. Gabriel och Thilda, Wendela och Olivia till Frösö kyrka för att se en brud. På e.m. wi, Emili och Sofie i Änget, Sara Sparrman ock.

Den 14 apr. Skjutsade jag Emili till Änget efter Fasan i Schönings kärra. Fru Fornander och Lillsara woro der för ostberdening. Till middagen ditkommo fruarna Liljesköld och Lotta Behm på flötgröt. Efter middagen Liljesköld och Gottlieb Rissler samt Wendela och fru Hellberg. På aftonen spelade Gottlieb och jag whist med Maria Liljesköld, Behm Lotta och Lotten Hellberg, äfven Emili och Wendela mellanåt.

Den 16 april Kom elden lös kl. mellan 6 och 7 på aftonen i N Wm:s flygelrum, af hwilka twå blefwo betydligt förstörda men det tredje oskadat eljest, bara att dörren söndersparkades emedan nyckeln ej fanns igen. Genom utflyttning och äfwen av watten blef åtskilligt af möbler och annat mer och mindre skadadt. Elden släcktes likwäl om en timme efter sedan den uptäcktes.

Den 19 april Påskafton. Flyttade directueren P Wikström till nedra wåningen af min gård och Wendela flyttade kjökssakerna till bryggstugkammaren som blifwit reparerad till sommarkjök åt oss. Wi spisade qwäll i nya kjöket som i reparation kostade 15 r.d:r 8 shilling r.g:s. Fru Lund flyttade undan, för directuer Wikström, ur nedre salen till Palins.

Den 18 april Långfredag. Wendela och jag hos N Wm:s på caffé, äfwen Gabriels, och till afton. O F. och Sofi till Odensala.

Den 20 april Påskdag. Wi på middag jämte Gabriels hos N Wm:s. På e.m. till Slandrom: Pär Hm och Emili, Nils och Purra, Wendela och Olivia, Gabriel och Thilda, Winnberg och fru och der råkade wi Jonas Ersson och mor Märet, Wingstedt och Sara Sparrman, Perman, Salingré och Sofi Forsgren, J M Sparrman och fru samt Hofwerberg och fru som warit der till middagen alla. Lina lade Nora efter Docka.

Den 21 april Lillsara på cafféfrukost hos oss. Wi hos Gabriels på caffé, thé och soupé jemte N Wm:s. O F gick till landshöfdingen på thé.

Den 22 april E.m. blefwo wi bjudna till Hofwerbergs på caffé emedan ”Joppe” och Sofi Lundquist ditkommit. men Wendela war redan gången till Clara Hammargren. Jag war inte disponerad att gå ut. Således blef det endast Oscar som gick till Hofwerbergs.

Den 23 april Emilierna Wikström, Sofi Forsgren, Sara Sparrman, Hulda Wm, Wendela och Pär Hm hos Hofwerbergs på caffé och till afton.

Den 24 april Insattes direct. Wikströms 2 kor i mitt fähus och min ko flyttades i stallet till Fasan. Wi och öfw. lieut. Charlier med dotter på aftonsurströmmingskalas hos J H H:ne.

Den 26 april For Sara Sparrman hem från N Wm.

Den 27 april Kom apoth. Walin hit i owädret och spelte Boston med John Ocklind och oss.

Den 28 april Fick jag en rödnacke af Hofwerberg släpte honom i lag med domherren. Rödnacken utsläpptes 3:e maji. Tralling förde, till Thorwalla, 1 spann gråärter till malnings och 3 spänn korn, dels till gryn och dels till mjöl. Återfått 30/4.

Den 30 april Mimma lade Galanta efter Dower.

Den 1 maji Oscar Fn betalde för april m:d 20 r.d:r, r.g:s. Wendela, Pär Hm och Clara H:gren i Änget till middagen och på qwällen till kl. 9. O Fn hos landshöfdingen på middag.

Den 3 maji Fick jag af hyresgästen R.W.O. P Wm 1 but. portwin, 1 d:o madeira, 1 d:o pounsch.

Den 1:a maji Fick jag med Bergwall ett par ypperliga Finn-pjex-stöflar från majoren R.W.O. S. M. J, W Kuylenstierna i Haparanda. Lemnades den 8 i s.m till Dedering att swartas och genomsmörjas. Passande och förträffliga blefwo de efter smörjningen.

Den 9 maji Kl. 3 på morgonen uphisades nya kyrkklockorna i tornet.

Den 5:e maji Afreste Rühl från Änget och landet.

Den 12 maji ”Charlotta” gingo wi till Hoornsberg på caffé och tillbragte aftonen der.

Den 13 maji Reste jag med Wendela ut till Wagled, der hon stannade och klippte Polo. Jag for till Westbyn dit Wendela kom efter på aftonen och

Den 14:e På eftermiddagen återwände wi till staden åtföljda af J M Sparrman och Sara som på qwällen reste tillbaks hem.

Den 16:e Afreste J W G. och medtog Schönings åkkärra till Söderhamn.

Plogkörning

började i lotten.

Den 25 Sågos de första swalor, och det i mängd.

Den 28 Sattes kryddfrön och några kappar potäter hemma i kryddgården.

Den 31 Såddes korn på gården nerom kryddgården. 2 kappar hafra blandat med höfrö.

Den 1 junii Betalade Oscar Fn. för maji 13 1/3 r.d:r banco. Jag och Wendela, Nils och Emili samt Gabriel och Thilda togo H H nattward. Läsbarnen gingo ock till skrift.

Den 2 Flyttade Gabriel med hela sitt hushåll till rectorsbostället å Stocke för att under mötena bo der.

Den 4 Såddes i lotten 1 ½ t:a korn och ½ t:a hafra, ½ t:a potäter.

Den 5 ¼ t:a korn, 10 kapp potäter. Wendela reste, på Jemtland mot pastorskan Ocklind, till Berg, äfwen directuerskan Sunding, Josefina och R…t? Återkommo den 6:e. Landshöfdingens med 3 barn och 2 gouvernanter och notar. Swensson till Stockholm. Oldenburgs dito. Fru Thomée till Gefle. John O till Sundswall mot sin Amalia.

K:M:ts nåd. utslag till K. Kamarrätten den 20 febr. 1851, om oredovisad bewillning för

C G V Engeström ”

40

C A Åhrberg ” 1:-

.-

A E Behm ” 1:8

r.d:r 3 banco

Af Pär Hm till Er. Lindberg lemnade och af genom å utslaget quitterade den 27 maji 1851 samt K. Kamarrätten utslag i bref till K. B. har den 3 febr. 1851 också om oredovisad bewillning för

G J W Brandt 1;8

C A Sparrman " 1:

r.d:r 2:8 b:co

Har jag emottagit af P H för att tillställas G H den 3 junii 1851
L Frost.

Den 8 junii Pingstdagen. Pär Hm, Wendela, Sofi Forsgren och Oscar Fn på middag hos Gabriels å Stocke. Salingré bröt lårbenet af sig hos Sparrmans.

Den 9 Andag pingst. Pär Hm och Wendela till middag och afton hos N Wm:s. Ocklind med Amalia Berg och Amalia Perman möttes i Änget, kommande från Sundswall, kl. 6 e.m.

Den 12 Natten till idag lade Fasan ett stoföl, ackorat lik sin fader Mr Dower.

Den 14 Släpptes lillrökua första dagen i C H:berg P:sons bete bortom Lugnet i Eric Ersbuan i Torråsen. Till N Wm betalt 25 r.d:r, r.g:s. för att M:r Dower 19/6 och 2/7 1850 fick äran betäcka Fasan.

Den 15 Pär Hm, Wendela, John och Amalia till Gabriels å Stocke på morgonen. Bewistade gudstjesten å Lägret. Middag hos Gabriels, caffé hos Sparrmans. Qwäll hos Gabriels och så hem.
Sundswall.

Den 20 junii På qwällen och den 21:a på morgonen betäcktes Fasan, på Dille, af Bright.

Den 23 Generalmönstring.

Den 24 Midsommardagen, stor bahl i officerspavillonen.

Den 26 John Ocklind och Amalia Bergs bröllopsdag. De wigdes i Östersunds kyrka.

Den 27 Släpptes Fasan och miss Dower på Hofwerbergs betesmark, Eric Ersbuan å Torråsen.

Den 8 julii Skickades till Thorwalla 3 tunnor korn till grågryn. Den 22 återficks alltsammans.

Den 28 junii Reste jag i sällskap med Sanna Lindh, Nils, Emili, Hulda och Axel Wikström samt Christina Högberg och ankommo den 29:e till Sundswall der Sanna lemmades hos fru Pilo.

Hudikswall, Fridsberg

Den 30 junii Afgingo wi på Örnsköld från Sundswall. I Hudikswall hade Joh. Lidén med fru och barnen fyra, soupé för oss på qwällen. Sedan wi legat ombord anlände wi Stugsundet kl. 10 f.m. den

1 julii På Fridsberg, der frukost intogs, träffade wi Ol. G Hm med 2:ne döttrar utom Schöning med hustru och 3 barn och reste widare genom natt och dag med anlöpning af Gefle och Kafverö Skate till Stockholm, der wi inträffade kl. 5 e.m.

Stockholm.

Den 2:a och reste alla genast ut till Margretelund.

Den 3:e Till Stockholm och på qwällen åter till Margretelund. Middag hos J Wikström.

Den 4:e Nils och Emili med barnen till professor Huss som hänwisade Nilses med barnen till Strömstad och den 5:e kl. 2 på natten afreste de till Götheborg med ångfartyget Polheim. Äfven fru Charlotta Wikström med dottern Hilda.

Sala.

Den 5 julii P Wm jr. och jag till Stockholm, fingo der fatt på mag:r A G Hm reste omkring Djurgården och på qwällen hem till Margretelund, sällskapade af And. Gabr.

Den 6:e Söndag. Till middag på Margretelund, Dybergs och Bjertzells samt And. Gabriel.

Den 7, 8, 9 Hade jag ryggflåg, men inte alltför svårt. På Margretelund.

Den 10:e Flyttade jag till Göthilda Folcker sedan Gustaf afreste till London.

Den 13 och 14 War jag på Blockhusudden hos And. G Hm och Lasse Bollin.

Den 15 och 16 På Kungsholmen igen. Reste till Margretelund.

Den 17:e Reste jag till prost. A Berg i Gran och,

Den 18:e Till Sala der jag på qwällen träffade Sandströms och Agnes hos Fredric och Lina Löfdahl.

(Min resa från Sundswall till Stockholm bekostades helt och hållit af mågen N Wm.)

Den 20:e julii Hos Wedin på stor caffébjudning, herrar och damer.

Den 21:a Johannadagen, hos fruarna Lundh och Granström på morgonen. Farnström war hos Grällsta men på aftonen bjudna af fru Granström. Victor och jag bjudna men blefvo hemma för regn.

Den 23:e Hos Åhlin på thé och soupé.

Den 24:e Christinadagen, mycken gratulation hos borgmästan. Sexa hos Måns Ols, Victor, Olava, Agnes, Thilda, grosshandlar Salmson, C M och Gustava Lundh, Sara Z, Åhlin, fru Granström, Fredric och Lina, Wilhelm Winquist och Pär Hm.

Den 26:e Stor caffébjudning hos borgmästarn.

Den 27:e Em. mycket stor bjudning hos Wester på Nystrand, bahl. Till Wakrenbergs vid grufvan voro wi ock bjudna men kunde icke få komma dit efter wi först blefvo bjudna af Wester.

Den 28:e Den stora solförmörkelsen. Bjudna af kr.fogd. Candell men kunde icke resa ut för Victors ryggflåg.

Den 30:e Landshöfd. statsrådet Silfverstolpe m.fl. hos borgmästan.

Den 31:a Lantbruksmöte wid Sala sockens prestgård.

Den 1:a aug. Hos bergmäst. Sevéns och till deras wackra Ulricelund.

Den 2:a Olava, Agnes och jag på morgonen hos Billströms vid Silfwerfinering, och tåcken frukost med stouöl! På caffé och till afton hos Candell på Hof och hvad stället var skönt och gårdsfolket hjertligt trefligt samt välfägnanden ymnig och läcker med stouöl.

Den 3:e Jag och Agnes på afsked till Norrby prostgård.

Den 5:e Hos Ekstedts, på en slags sexa, några herrar.

Stockholm.

Den 6:e aug. Afreste Agnes och jag från Sala och hade sällskap till Stockholm af Victor, Olava och Thilda. I Grans prestgård lågo wi 3 nätter. Träffade prostinnan Scharlin och Andreette. En mycket stor och fin middagsbjudning war der den 8:e.

Den 9:e Ankommo wi till St:holm. Sandströms, Thilda Sparrman och jag bodde hos häradsh. Söllscher. Agnes hos Folckers.

Den 11:e Nöijen på Riksmuseum och å Djurgården. Rappas. Bägge dagarna den 10 och 11 woro wi hos Götha Folcker.

Den 12 På Djurgården.

Den 13 Middag hos Z Wm sedan hans fru och dotter med Nils Wikströms på morgonen hemkommit från Strömstad.

Den 14 V A S och jag på middag hos Lundins. Emili, Agnes och Thilda hos Götha. Allesammans på thé och soupé hos Axel Ullgrens, der stort slägtmöte war.
Söderhamn.

Den 15 aug. Sandström, Agnes och jag på middag hos fru Granström.

Den 16 Stor middag å Margretelund.

Den 17 Afreste Agnes och jag kl. 6 f.m. från Stockholm å Örnsköld. Följdes ombord
af Victor, Olava och Thilda m.fl.

Den 18 Kl. ½ 5 e.m. möttes wi, wid Stugsundet, af Ol. Gabr. Hm. Sexa hos fru Sally
å Stugsundet.

Den 19 Hemma hos Schönings med O G Hm.

Den 20 På middag och till afton å Långrör: Ol. Gabr. Pär, Göthilda och Agnes.

Den 21 Slägten middag hos O G Hm. Afton hos Göthilda.

Den 22 Hemkom utomlands ifrån C J Schöning med Berzelius.

Den 23 Slägten hos Schönings på middag.

Den 24 Jag hos bror min på middag.
Hudikswall och Glimsta. Sundswall.

Den 25 aug. N Wm med sitt sällskap återkommo, utom Hulda som var lemnad i Stockholm. De woro som aldra hastigast till Söderhamn. Gingo å Thule.
O G Hm, Schöning och jag, på 6:a, hos L P Edling.

Den 26 Hos Schönings, slägten.

Den 27 På middag och 6:a å källaren för öfw.lieut. Modig.

Den 28 Jag och Agnes på Norrland till H:wall. Möttes der om qwällen af Oscar Fn.

Den 29 Till Glimsta.

Den 30 Woro wi, Forsgren, jag och Agnes, hemma hos Lidéns.

Den 31 Middagsbjudning å Glimsta derwid Schöning och Göthilda sig infunits.

Den 1 sept. På qwällen gingo wi ombord å Örnsköld. Ank. till Sundswall den
2 sept. på e.m. i sällsakp med fru af Bjerkén, som sedan åkte med oss till Östersund, här wi inträffade den 5:e.
Östersund.

Den 6:e sept. O F på cafféfrukost hos Pär Hm:s.

Den 7 O F på middag hos Pär Hm:s. Wi alla på caffé och till afton hos Gabriels.
(Wid Dalhem möttes wi förmiddagen den 5:e af Wendela Hm och
Lillmilli
Wikström och på Gärde kommo oss till mötes Gabriel och Thilda Hm,
samt
Carl och Edla Hofwerberg med deras Alma.) I Änget emottogos wi med thé och pounsch af Nils och Emili Wm. (Diverse wälplägning wäkades ock wid Dalhem och på Gärde)

Den 12 Reste jag och Agnes till Westbyn, efter Gabriels, i går köpta, stokreatur Kullan och wi återkommo middagstiden den 13, mycket belåtna med den af Lovén och Brodin gjorda goda hästhandeln. Kullan kostade 160 r.d:r banco. 7 år gammal.
Till fru Göthilda Schöning i Söderhamn afsändt, till incasering, för handlanden E Anderssons räkning, med posten den 13 sept. 1851, en skuldsedel af ordalydelsen:
” Till handlanden E Andersson Östersund eler ordres betalar undertecknad ett hundra r.d:r den 1 maji och ett hundra r.d:r den 24 september deta år. Tillsammans två hundra r.d:r, r.g:s med derå löpande ränta från förfalodagen. Full waluta är bekomit som revärseras och försäkras av Falon den 31 januarii 1850.
Segor 200 r.d:r, r.g:s Liss Erkas Olof Olsson i Rättwik och Altsarbyn Wittna
C Hofwerberg
Jon (bomärke) Larsson i Edsbyn
Återgo: ”Afbetalt 20 r.d:r, r.g:s quiterar Falon som ofwan” 100 r.d:r, r.g:s afbe.t och å reversen antecknats 19/9 51 och reversen Andersson återgifven den 30 nov. 1851 af Tralling.

Vidi Oscar Forsgren. Liss Erkers Olof Olsson skall för närvarande finnas i Söderhamn på arbetsläger. Er Andersson.

Den 13 sept. Sålde jag miss Dower till C A Petersson för simpla 33 1/3 r.d:r, r.g:s.

De 14:e Gick jag till Änget och låg der öfwer natten, istället att gå på slutbalen i dansscholan.

Den 15:e Reste Hofwerberg till Sundswalls marknad, hästar att försälja. Tralling lemnade miss Dower till C O Petersson på Kungsgården och tog hem Fasan.

Den 16:e Började kornskörden i lotten.

Den 17:e Afreste min doterdotter Emili Wikström till Stockholm, för att der jemte sin idag 10 år gamla syster Hulda komma i pension hos fru Sontag. Hulda qvarlemnades hos Z Wm:s av föräldrarna i augusti.

Den 20 sept. Gick jag med Emili och barnen till Änget, låg der. Till bodarna gingo wi på morgonen den 21:a och der war jag öfwer middagen. Gick derefter till C Ol. Granboms i Odensala, der Agnes, Wendela och Forsgren warit från morgonen.

Den 23:e Reste Gabr. och Thilda till Alsen. Återkommo den 25:e.

Den 24:e Gingo O Fn, Agnes, Wendela och jag till Öne och fingo der hos major Ström och majorskan caffé, thé och utmärkt fin toddi. Emili Wm war ock der. Kornskörden i lotten slutades och 85 skylar fingos, grönmatade.

Den 25:e Efter 26 k:par potäter i lotten ficks med smått och stort netto 3 t:r.

Den 26:e Till Kungsgården för winbärsplockning Agnes, Wendela, Forsgren och Pär Hm.

Den 29:e Utlånat till direct. Wikström ½ tunna potäter. Återbekommen.

Efter mätning, delning, wärdering och lottning utaf den Odensalahemmans trakt som C Ol. Granbom såldt till nedannämnde herrar erhöllo de:

Gabr. Hallström den delen som är närmast Odensala för 1800:-

Oscar Winnberg den der näst 2000:-

E Perman den derefter 2200:-

C A Lignell widare 1150:-

John Ocklind åt Lugnet till 850:-

S:m r:d.r 8000 r.g.s

Den 30 sept. Åt jag middag på Öne hos och med Nils och Emili Wm. På aftonen tog Gabriels ofwannämnda jordagods i betragtning.

Den 20 Fick jag 3:e årsquartalets tullpension af S F Sn med 91 r.d:r, 12 shilling.

Den 1 octob. Afskars hafran efter ½ tunna utsäde i lotten.

Den 3:e Hemkom landshöfdingen Dahlström med famille söderifrån.

Borgmästaren V A Sm i Sala creditpostporto i Sala 1.27

Halfwa hushyran hos Sölschers 3:-

hälften för caffé med tilltugg

Inf. fol 45 B:o 4:27

Härom skrifwer jag den 4 octob. 1840 till borgmästaren. Inforidt i liguidboken.

Den 5 octob. Söndag, Mickelsmässdag. N Wm med hustru och barn samt jag, Agnes, Wendela, Oscar och Sofi Forsgren hos Gabriels på caffé, thé och soupé. Den 3:e war jag med Gabriel och Thilda hos Nils och Emili och spelte Boston.

Den 6 octob. C R Freidenfelt afträdesyn på Andersön. Gabr. Hm, boställedirectionen och Pär Hm ombud.

Den 7:e P Wikström lemnat sedel till P Göransson att utlemna 1 1/8 t:a korn och ¼ t:a råg på Säter som patron Forssell lofwat finmala i Wapland. Både kornet och rågen skall jag in natura återbetala till P Wm. Se anteckning den 29 oct.

” Gammel Hallström, ung Hallströms, Ocklinds och Hofwerbergs hos N Wm:s på caffé, té och soupé.

Den 9:e Uphittade Tralling i wedlidret ett ”kammfor”, innehållande några obetydliga papper och 2:ne Burmans färgmaskinbref, härom från Tralling till Nils Larsson den 13 i samma månad.

Den 10 octob. Hemtade Tralling 26 1/8 *lispund* hö från Ångmans, som jag betalde den 4:e.

Den 12:e Hos Pär Hm:s på caffé, té och soupé: Nils Wm och fru, Sofie Forsgren, bokh. Wingstedt, Gabr. Hm och fru, Olivia Söderberg, Ocklind och fru, Skogh och fru, Hofverberg och fru, bokh. Salingré, lieutenanterne Forsgren och Dahlström, herr Hornemann från Norrige.

Den 14:e War jag med Emeli först till Änget, så till Öne der wi togo middag.

Den 16:e Hos Ocklinds på caffé, thé, soupé, Pär Hm, Agnes, Wendela, Forsgren, Edla Hofwerberg, Gabriel och Thilda, Nils, Emili, Sofie Forsgren, Skogh och fru.

Jag war bjuden på middag hos landshöfdingen men blef hemma.

Den 17 octob. Flyttade direct. och riddaren P Wikström från min gård i Östersund till sin ”Lugnwik” ½ årshyran 40 r.d:r, r.g:s har han till fullo betalat den 18 i s.m.

Den 18:e Skickade Agnes till Olava, att fru Åhlin tillställas: 15265 [?] Mälare prov. ensk. banks sedel, 1 oct. 1847, b:co r.d:r, 3,16.

Den 19:e På caffé och thé soupé hos N Wm:s: Forsgren, Pär Hm, Agnes, Wendela och Ocklinds samt Olivia Söderberg. Gabr. och Thilda hos landshöfdingens.

Den 21 och 22. Infördes kornet från lotten.

Den 23 Börjar Petter dika i kålhagen och midtidiket blef färdigt d. 24:e.

Den 25 Oscar Forsgren och Pär Hm hos Gabriels och spelte Boston.

Den 26 Middag hos Nils Wm:s: Pär Hm, Agnes, Wendela, Forsgren. Caffé och till afton hos Hofwerbergs: Pär Hm, Forsgren, Agnes, Wendela, Gabriel och Thilda, Ocklind och Amalia. Agnes, Wendela, Forsgren, Olivia Söderberg och Sofi Forsgren gjorde visit hos landshöfdingens och blefvo der på thésoupé.

En liten sugga som jag den 4 mars köpte för 10 r.d:r, b:co har sedan blifvit stor och fet.

Oct. 28 Slagtades hon och wägde utom hufwud och fötter med ½ *lispund* ister,

10 *lispund* 6 *skålpund* som jag beräknar á 5 r.d:r till 51:24
hufwud och fötter samt oren 1 *lispund* 3:
1½ kanna blod 24

r.g:s 55 r.d:r

En qwiga som den 22 dennes köptes för 26 r.d:r, r.g:s slagtades den 28:e
wägde 9 *lispund* 2 *skålpund* tages till 1:32 r.d:r 15:8
10 *skålpund* talg skivad ” 3:
Räntan 3:
Huden 1*lispund* 8 *skålpund* ” 6:12

r.g:s r.d:r 27:20

På Säter fick jag af dir. Wikström häromdagen låna 1 1/8 t:a korn och ¼ t:a råg i fast mål, som skickades till Wapland och

Den 29 octob. Återlämnade jag här i staden berönde 1 1/8 t:a korn som directeuren i sällskap med Jonas Ersson tog till Lugnwik. (Se anteckning d. 7 octob.) och
den 29 nov fick jag från C O P:son ¼ t:a råg som Dala Anders från Lugnwik dit medtog den 30 i sama m:d.

November 1 Skuring här hemma. Jag war hos Hofwerbergs hela dagen.

Den 2 Döptes bagar Melanders dotter och blef kallad Wendela Amanda Gabriela. Wendela stod fadder mot major Edling. Jag war på barnsölet. Agnes bjuden men låg i hufwudwärk till måndags morgonen.

Den 4 Lånt till C H P:sons Eric en quartankare för att skickas sirap i till ingen. Behm. Återkom den 18/12 – 51.

1851 nov. 24 Afsändt till Sahlberg i Thorwalla med Tralling,3 tunnor årskorn, mellansort, till brödmjöl och ½ t:a gamalt korn till gryn. Återfått 29/11 1851.

1851 nov. 29 Till Thorwalla Sahlberg, 1 ½ t:a 1849 års klent Andersökorn till brödmjöl. ¼ t:a wäggrandskorn af rågh växt i lotten, till fin mjöl. ½ t:a malt, maltet mallt. Återfått 3/12. 51. Äfwenså allt kornmjölet sedan.

Wäggrands hafran wägde en struken kapp 4 ½ *skålpund* alltså fast t:na 8 *lispund* 2 *skålpund* och den öfriga hafran strukna kappen 3 ¾ *skålpund* eller fasta t:na 6 *lispund* 15 *skålpund.*

När 16 kappar gåfva 1 ¾ tunna så wart det ju 3 ½ korn efter 1.

1851 dec. 5. Till garfw. Sjöström utlånt brödmjöl af årets mellanparti i lotten wäxta korn. 5 *lispund* 7 *skålpund* mig tillhörande säcken inbegripen i den wigten. Detta lån är i october månad 1852 öfwerflyttadt till det årets almanck.

Efter 26 kp:ar potäter som den 4 och 5 junii sattes i lotten erhöll jag wid uptagning d. 25 sept. netto 3 tunnor.

Efter ½ t:na hafre i lotten sådd den 4 junii fick jag vid skörden i slutet af september 2:ne hässjor, som wid aftröskningen gåfvo 1 ¾ fast tunna.

Den 4 och 5 juni sådde jag i lotten 1 ¾ t:a korn, erhöll wid slutad skörd den 24 sept. 85 skylar, derur jag wid aftröskningen, som började den 13 och slöts den 19 november på C H P:sons beltloge med Fasan, neml:

D 13:e	Tralling och Petter		18 skylar
14	”	”	15
15	”	och Swedbergspojken	9
17	”	och Petter	18
18	”	ensam	9
19	”	och Petter	14
med handslaga förut aftröskade			2
		s:a	85 skylar

Erhöls: wäggrands korn	3:6	8 t:or 22 k:par	
mellansorts ”	4:16	i fast mål och väl mätt	
småkorn	1:		

Således 4 27/28 korn efter ett.

November 6 Woro jag, Forsgren och Agnes hos Ocklinds och spelte Boston med dem twå endast.

Den 7:e Sålde jag lillkalfven, som kom till d. 2 dennes, till gästgifverskan i Torrsta för 5 r.d:r, r.g:s.

En struken kapp

af wäggrandskornet wäger 5 ½ *skålpund*

således fasta tunnan		9: *lispund*	18 *skålpund*
mellansortskornet	4 5/8 *skålpund*	8:	6 ½
småkornet	3½ *skålpund*	6:	6

Jag, Agnes; Wendela och Forsgren åto middag hos N Wm:s. Straxt på e.m. spasering till Änget, Nils, Emili, Sofi Forsgren, Gabriel, Thilda, Olivia Söderberg, Amalia Ocklind, Forsgren, jag och flickorna. Wi hemkommo kl. 6 souperade hos Nilses. Emili mådde galant och kl. 11 kom en piga sättandes till gammel Hallströms och berättade att ”frun fått en doter”.

I dopet den 21:a blef den lilla kallad Svea Maria Charlotta Sofia. Faddrar: Majoren R.S.O. C A P Ström och fru, kr.fogden O P Hellberg och fru, handlanden O Winnberg och fru, pastor G Palmquist och fru Edla Hofwerberg, magister L Hammargren och systern Clara, handland E E C Perman och Elise Sparrman.

Doctor, R.W.O., Rissler och doctor Afzelius	2
Ocklind och fru, Skogh och fru	4
Pär Hm med Agnes och Wendela	3
Gabr. Hm med fru och Olivia Söderberg	3
C Ol. Granbom med fru	2
C A Wikström med fru	2
Oscar Forsgren, C Hofwerberg P:son	2
C O Petersson. Lignell, Walin, Björzell	4

Emili Wm kyrktogs den 30 november.

Den 8 nov. På e.m. och till qwällen jag, Agnes och Forsgren hos Hofwerbergs. Wendela är hos Emili sedan den 6:e i månaden.

Den 9:e Hos Gabr. Hm:s på caffé och till afton: Nils Wm, Sofi Forsgren, Oscar Forsgren, Ocklind och fru, Hofwerberg och fru, Pär Hm, Wendela Hm, apothekarne Lignell och Walin, länsbokh. Svensson, bokh. Salingré, notar. Winter, mag:r Holm, L Frost, mag:r Backman, ingen. Backman. Agnes låg hemma i hufwudwärk men blef frisk på qvällen.

Den 11 På morgonen nedkom pastorskan Fredrica Göthilda Palmquist med en wälbildad doter.

Den 19 På morgoen nedkom fru Lotten Hellberg med en wälskapad son.

Den 14 nov. Agnes och Wendela hos öfw.lieut. Charliers på klubb. Jag också bjuden.

Den 16 Forsgren, Pär Hm, Agnes hos Gabriels på middag. Så reste wi tre och Wendela med till Caspolins i Odensala, der wi fingo caffé, Boston, pounsch och thé, men reste derefter hem fast wi qvarbjödos till afton.

Den 20 Inlemnade Axel och Ando till morfar en ekorre de fått af N G Skogh och som warit i bur ett år.

Den 23 Kommo Gabriel, Thilda, Olivia, Oscar och Wendela objudna och desto kärare till Pär Hm:s på caffé och tillbragte aftonen här med Boston.

Den 24 Döptes pastor Palmquists dotter af magist. Palén till Brigitta Fredrica, Georgina, född 11 novemb. Wittnen: C Ad. Charlier och lagmanskan Behm, Pär Hm och öfw.lieut:skan Charlier, P Rissler och fru Lundquist, L Weinberg och fru, G Palén och fru, C Hofwerberg P:son och fru, fabriqueur Holmbeck och fru, Oscar Forsgren och Agnes Hallström, E E C Perman och Clara Hammargren.
Till kl. 6 hade doctorn R.W.O. P Rissler å Hoornsberg en mycket stor herrbjudning. Han fyllde då 70 år.

Den 25 nov. War jag på stor surströmingsfrukost hos Winnbergs och till middagen war jag med Calle Wikström hos Ocklinds.

Den 27 nov. Surströmingsfrukost hos J H H.-e:s.

Den 28 War jag med ryttm. Adlersparre och Gabriel på Öne och frukosterade hos major Ström. På aftonen Agnes hos häradsh. Liljeskölds på klubb. Wendela och jag spelte Boston hos Gabriels, fast äfven wi woro bjudna till Liljeskölds.

Den 30 Reste jag med ” Kulla” på morgonen och hemtade Sara Sparrman till Gabriels på middag och att bli der morgondagen äfwen.

Den 1 dec. Oscarsbahl i herr Borgs local, men hos landshöfdingen woro inbjudna mellan 70 och 80 barn. De flästa fattigt folks, anförda af pastor Palmquist och scholäraren Lindahl, det war bättre det.

Den 3 dec. War jag i sällskap med major Ström och Sara Sparrman hos Gabriels på middag. E.m. hemreste Lillsara derifrån.

Den 4 Emottag jag af S F Sjöstein, 4:e årsquartalets tullpension 91:12 b:o. Surströmingsfrukost hos N Wm:s. Derefter till Änget med Nils och Emili. Kl. omkring 3 e.m. rodde Jonas Erson och Pehr Pehrsson i Fanbyn ut från Östersund. Sjön höll på och frös till och skrugg war det. De resande fyllkamraterna blefvo sittandes midt mellan staden och Knytta. PÅ morgonen den 5:e utskickades båtar från staden derwid guldsmeden Helldahl d.y, och krukmakaren Toutin sig först och mest utmärkte. Genom isens sönderbråkande, hvarwid 6 båtar begagnades lyckades det att i deras båt som war den sjunde båten föra till lands olycksfoglarna kl ½ 1 på dagen. Friska tycktes de wara och ehuro de arbetat ouphörligt öfwer 20 timmar i bra nog köld samt utan mat och bränwin hade de ändå nog styrka, för att sjelfwa biträda med isens sönderslående, allt till de nådde i land österut bortom Myran.\Klubb på Öne hos major Ströms, jag, Agnes och Wendela bjudna men woro hindrade, så wi måste bli hemma./

Den 7 dec. Agnes och Wendela jämte Oscar Fn till Odensala på f.m. Jag reste med Nils Wm till Kungsgården. Åt sedan middag hos Nilses och så for jag med Lina till Odensala och blef der med barnen till qwällen.

Den 8 Liquiderade notar. Tunforss, Allströms marker för 7/6 i år med 56:2 b:co.

Den 9 Reste jag med fru Sara Granbom på fm. till prosten Dillner i Brunflo, der wi blefvo till aftonen.

Den 10 Kl. 3 på morgonen afgick med döden fanjunkaren och svärdsmannen Carl Oscar Petersson å Kungsgården i sitt 38 års ålder, efter 8 dagars sjukdom. N Wm och jag reste ut till Kungsgården på föremiddagen.

Den 14 dec. Oscar Forsgren, jag och Agnes hos Gabriels på Boston och till afton.

Den 15 Skickat till Eric Anderssons i Westbyn, 9 fläskkorfvar att rökas till metwurst och 7 köttkorfwar att torkas. Skickar med Noriges postförare Högdins Anders. Köttkorfvarna återfådd 20/12 1851.

Den 16 War jag hos Gabriels på laxwällingsmiddag och jemte Agnes och Forsgren på fårkjöttssexa hos N Wm:s.

Den 17 Åt jag qwäll hos N Wm:s och

” 18 Middag hos Gabriels.

” 21 War jag med Agnes och Osc. Fn hos N Wm:s på caffé och till afton. De hade bjudning för patronessan Axells skull, som kommit hit från Torpshammar för att hemtaga sin son Sewerin. Majoren och majorskan

Ström woro ock hos Wikströms. Ekorren som kom hit den 20 november utsläpptes.

” 22 Kom Wendela hemflyttandes från Nils:s der hon warit sedan 6 november. Skickat, en bröstnål med ägta sten i, till Helga efter hennes mor.

” 23 War jag i stort sällskap på köpskål hos O M Häflin som sålde sina gårdar i staden med jord för 9500 r.d:r, r.g:s till Gabriel Hm.

Julafton Hos Gabriels på caffé, julklappsutdelning, té och soupé: alla Nils Wikströms, Forsgren, jag, Agnes och Wendela. Tjenstpersonalen från alla tre hushållen och från Änget war närwarande wid utdelningen af julklappar till en mängd den ingen räkna kunde, samt undfägnades med pounscher.

Juldagen På middag och till afton hos N Wm:s, jag, Agnes, Wendela, Forsgren, Gabriel, Thilda, Olivia Söderberg, Ocklind och Amalia, L Hammargren och Clara Hammargren samtliga. Forsberg hos Ocklind. På aftonen war bahl i contoret i synnerhet för hela tjenstfolkspersonalen. Agnes och Wendela wid musiken.

Andagen Kommo Gabriel och Thilda till Pär Hm. och togo här middag samt stannade för aftonen äfwen, och spelte Boston. Wendela fick middag med Olivia hos Gabriels och de kommo också sedan och tillbragte aftonen hos gammel Hm:s.

Riddaren på Göwiken hade en större middag, till hvilken äfven jag war bjuden men for jag dit? Nej wa dålikt.

Tredjedag Otrefligt wäder: regn och snöslask hela dagen på nästan rent af barmark. Fasligt obehagligt julwäder och före. Agnes fick ryggflåg.

4:e dag Söndag. Oscar Fn hos oss på middag, såsom julgäst för hela helgen. Fanjunkaren, svärdsmannen J Nordberg kom hit på sin resa till Sundswall. Hos Ocklinds på té och till afton: N Wm och fru samt Purra och Sofi Forsgen, Winnberg, fru och swärmor, Gabriel Hm och fru samt Olivia Söderberg, Perman med mor och syster samt 2:ne handelsbetjenter, Hofwerberg och fru, Pär och Wendela Hm, Lignell med mor och syster samt Walin. (Agnes låg hemma i ryggflåg. Oscar Forsgren war hemma hos sig, såsom illamående.)

5:e dag Marken nästan alldeles bar efter 3 weckors tö och i dag ha wi 7 graders wärme i Östersund. Regn. På caffé, thé och soupé hos fru Skogh, Emili,

Sofi Forsgren, Thilda och Olivia, fru Ocklind m.fl. och Wendela. Agnes ligger ännu i ryggflåg.

6:e dag — Förfärlig storm natten till denna dag. På morgonen stark snö:ur.

Nyårsafton — På Öne hos majoren och majorskan Ström på té och soupé. Sedan klockan slagit 12 på natten önskade wärdfolket och gästerna hwarandra godt nytt år och så slöts den lika trefliga som gästrfria aftonen. C G och Marie Liljesköld, J och Josefine Thomée, Janne och Lotta Behm, J P och Amalia Staaff, E I F och Sofi Nordbeck, Jacob och Petronella Anderson, E och Lotta Burman, A G och Emili Wästfelt, J E och Hedda Ångman, Pär och Wendela Hallström, G Adlersparre och P G af Bjerkén, J H Hjärne och Carin samt Hedda, C C Aspgren och Gösta Dahlström. Alb. Behm och Alf. Forsström, P J E Afzelius och Gottl. Rissler, E J Wikström och C Ol. Granbom, G A Lövegren, Gabr. Hallström och Sofi Lundquist.

1852.

Nyårsdagen — J C Lilljesköld och Oscar Forsgren på frukost hos Pär Hm. Forsgren, Pär Hm, Agnes och Wendela på middag hos Nils Wikströms.

På aftonen hos landshöfdingen

Liljesköld och fru	2
Hasselberg och fru	2
Königsfelt	1
	5
Fornader och fru	2
Weider och fru	2
Palén och fru	2
Weinberg och fru	2
N Wikström och fru	2
Gabr. Hallström och fru	2
Sofi Forsgren och Olivia S.	2
Thomée och fru och mansfolk	3
Perman, mor och syster	3
Ocklind och fru	2
Lignell och Walin	2

Adlersparre och Ekberg	2
	31
Fabr. Burman	1
Svensson och Tunforsse och Thilda	3
Lindberg och Crantz	2
Hjärne och 2 döttrar	3
Aspgren och fru	2
Hammargren och syster	2
Berg och fru	2
Winnberg, fru, swärmor	3
Charlier och fru	2
Cavallin och fru	2
Marie Grundal och Sofi Backman	2
Dahlström, Forsgren, Forsström	3
	58
Löwegren, Afzelius	2
Nordbeck, fru och Lotta L	3
J W Behm och fru	2
A E Behm, Aug. Backman	2
Pär Hallström, Agnes och Wendela	3
Lindal och fru	2
Major Ström och fru	2
P och Gottlieb Rissler	2
J Andersson och fru	2
Mühlfeldt och fru	2
Ångman, fru och 2 döttrar	4
Wittfelt och fru	2
Prostinnan och Johanna Backman	2
	88
P G af Bjerkén och fru	2
Hellberg och fru samt fru Finke	3

C Ol. Granbom	1	
E J Wikström	1	
Söderberg, fru, doter och Sedana	4	
Standsenfelt		1
Leckinsky	1	
J P Staaff och fru	2	
E Burman och fru	2	
Rectorskan Lundquist och Tekla	2	
	107	
Winter	1	
Palmquist och fru	2	
	110	
Majorskan Ward	1	
J C Lilljesköld	1	
Hofwerberg	1	
	113	
Landshöfdingen Dahlström sjelf	1	
Landshöfdingskan	1	
Döttrar:		
Sofi, Helja, Mathilde	3	
Gouvernanter:		
Fransyskan Rosali Cofandier	1	
Tyskan Sophie Stahl	1	7
	120	

Den 2:a januari 1852

Jordfästs i Frösö kyrka och begrafdes i kyrkogården derstädes fanjunkaren och svärdsmannen Carl Oscar Petersson. Begrafningsgästerna samlades i prestgården och begåfo sig efter begrafningsactens slut till Kungsgården der win med confect intogs och derefter soupé med porter, Beijerskt öl och win samt till slut storkringlor med win. Kl. 8 på aftonen hemkommo Oscar Forsgren och Pär Hm. till

staden. Grafölsgäster utom afl. Peterssons torparfolk och tjenstpersonal:

Pastor Sundstedt	1
Major Ström	1
Ryttmäst. Adlersparre	1
Lieut:na Arkström och Staaff	2
Fanjunk:na W Wolcker och Steuer	2
	7
Fabriqu:na Burman och Wikström	2
Handl. N Wikström och Andersson	2
och Hofwerberg och Ocklind	2
Pär Hallström och Osc. Forsgren	2
Capit. Hjärne, af Bjerkén, Aspgren	3
Fanjunk. Grefberg	1
Schollläraren Sundberg	1
Ingen. A W Granbom	1
Doct. Afzelius och Rissler	2
C Ol. Gm. J M Sp:n, wärdar	2
Stjernsten	1
Jac. Andersson, N G Skogh	2
Gust. Berg, Länsm. Sahlberg	2
Regt:s past. Ångman	1

Fasan har sedan hon 10/9 1846 blef min, gjort följande långresor:

1850 i julii. Bröllopsresan från Östersund till		
Hernösand dit	23.1	
tillbaks	23.1	46.2
Uppbördsresorna till Westernorrland och		
aflöningsresorna i Jemtland 1847, 1848,		
1849, 1850 och 1851 uptagas för hvardera		
året bara till jemna 84 mil		
som för 5 år gör		420.
	S:ma mil	466½ mil

Östersund 10 jan. 1852

Pär Hm.

Dagbok augusti – december 1858

Augusti.

1	Skedde Agnes och min afresa från Sundswall i sällskap ända till Östersund med rector Berggren i cariol:		
	Från Sundswall till Wattjom		4:22
	Nedansjö		2:17
	Tjälsta		3
	Gullbacken		4:36
	Borgsjöbyn		3:11
2	Nattqvarter		1:44
	Jemtkrogen		3:36
	Middag der af Berggren: färska potäter med engst [?] smör till färsk inlagd ål, hallon och god mjölk. Allt delikat.		
	2/2 buteljer porter		1
		Tr.	297:42
		Tr.	297:42
	Bräcke skjuts		3:29
	Beijerskt hos Eskels		24
	Grimnäs Mulgården		3:24
	Dr. pas. till en flicka		12
	Fanbyn		2.24
	Bodal		4:10
3	Nattqvarter		3:12
	Till Östersund		3:30
	Westbyn		2:29
	Summa utgifit under hela resan		321:44

På Gullbacken hade wi besök af Ol. Wikström, P Sellberg och handlanden Hedberg som woro på handl. Grundals och mamsell Forsbergs bröllop hos prosten Stjernberg.

Af ofwanstående utgifter har jag köpt

en mössa för	1
rock swart	40
svarta byxor	20
sammetswäst	7
klädlagning	2:36
kjängor åt Wendela	5
contant till Wendela	30
	105:36
Alt det mera kostar min sommarresa	216:8
R.d:r	321:44

Mot slutet af den tid Agnes och jag warit borta, från 3:e junii till 3:e augusti, ha Forsgrens barn warit sjuka i diarrhe. Swea obetydligt men Pär ganska hårdt och han war ännu wid wår återkomst ganska matt och swag och än i dag, den 10:e augusti, har diarrhen icke fullkomligt uphört, så han kunnat hemta hull och krafter. Marias (amma åt Swea) lilla dotter Anna Carolina född den 12 mars afled i samma sjukdom neml:en diarrhe den 30 juli då hon war 4 månader 18 dagar gammal.

F:M

Johanna Augusta Edling i Söderhamn är född den 7 januarii 1849 och hennes syster Amanda Catharina den 11 november 1843.

Till Söderhamn kom jag den 10 junii flyttade med Schönings till Fridsberg den15:e blef der till 9:e Julii. Således 29 dagar, och så trefliga.

4 War jag e.m. till Sparrmans med helsningar från enkefru Sparrman som i Sundswall, hos sin kärdotter Sara, trifs så godt och är nu nära full bra, i ena foten som så ond warit.

5 Oscar och Agnes Forsgren, och jag med, till Ångmans på en stund efter, middagen. Thilda Hm 31 år gl.

6 Gjorde jag en promenad till Kungsgården och såg caractersbyggningen

flyttad till den plats gamla Kungsgårdscaractershuset på sin tid hade nemligen midt ofwan om, trädgården. Till Gustafsons war jag icke in ty han war syselsatt långt bort på åker, med rågskörd.

8 Inställdes magister O J Weider uti sitt embete såsom kyrkoherde i Sunne. Carl och Brita Sparrman, Forsgren och jag woro der och på middag bjudna i prestgården. Hemkommo i min wagn, alla 4, wid 8 tiden på aftonen. Norrma och Stanny hade wi för wagnen.
Tjenstgörande i Sunne kyrka wid den högtidliga acten, con tractsprosten Nordien, kyrkoherden Löwenmark, reg:ts past. Ångman, pastor Liliesköld, pastor Sundstedt och past. Simon Barkman. Mycket främmande hade kyrkoherden Weider och hans fru på middag och till kl. mellan 6 och 7 på aftonen, till och med landsdhöfding Dahlström och fröken Sophie.

9 Rector Berggren, Agnes och min, trefliga reskamrat från Sundswall, kom på sin hemresa från Offerdal in i Westbyn och tog frukost här.

10 Härligt warmt wäder allt sedan söndagsförmiddagen, den 1:a då det regnade, betydligt. I dag, höres åskan på långt håll från Owiksfjelen. Märk wäl!
(Forsgren war med Agnes och mig till Sundswall den 3,4 och 5 junii. Den 6:e reste han från Sundswall till Sängamo). Carl och Brita Sparrman kommo till Forsgrens på aftonen och blefwo här till qwällen.

11 Oscar och Agnes Forsgren reste till Ö:sund kl. 10 f.m. Jag och Tralling duscade mellan Skansen och Kungsgården, sedan gick jag ner och helsade på herrskapet Gustafson, drack mjölk och watten samt derofwan uppå ½ kopp caffé, innan jag gick hem, och åt middag. Forsgrens hemkommo kl. 9 på qwällen med nya, trillan.

12 Tralling for till Ö:sund efter Sparrmans gigg som Forsgrens hade dit i går. Agnes duschade först sedan Forsgren och jag.

13 Så tjock dimma kl. 5 på morgonen att stallbyggningen icke syntes öfwer gården. Fortfor till kl. 7. Duschning i dag som i går.

14 Duschning i dag som dagarna twå förut.

15 Söndag. På morgonen reste Oscar, Agnes och Pär Forsgren, moster Ulla och jag till Östersund och Thildasberg. På aftonen och till qwällen woro

der Emil och Märta Perman, John och Amalia Ocklind. Moster Ulla och Lillpär lågo på Amalieberg, med sängkläder från Thildasberg.

16 Woro Gabriels, Forsgrens och jag på caffé och qwäll hos Permans. Den natten lågo äfwen moster Ulla och Pär på Thildasberg för att slippa kånka ner sängkläderna på qwällen till Amalieberg och upp till Thildasberg åter, genast på morgonen derefter, ty i bägge de stora byggningarna på Amalieberg fanns icke rum att herberga sängkläderna, öfwer dagarna!

17 På morgonen reste Forsgrens hem, men jag blef qvar på Thildasberg. Gabriels och jag, tillbragte e.m. hos Ocklinds. Äfwen Permans woro der.

18 På morgonen till Östersund, Gabriels och jag. Dit kommo ock f.m. Oscar och Agnes Forsgren. Med dem reste jag hem till Westbyn på aftonen efter intagen middag hos Dederings. Den 16:e duschade jag uti Östersund.

19 Kom control. G Rödén från Sundswall och reste med gener.tulldirecteuren Fåhraeus till Norrige. Rödén hade från Gregor Wm, en cigarrpipa till mig. Kl. ½ 11 på qwällen kom en wälgörande regnskur med 4 åskknallar, icke mycket skarpa, och regnet höll ut blott ½ timma.

20 Skönt och solhett wäder igen liksom hela tiden sedan den 1:a.

21 O och A Forsgren, moster Ulla och Lillpär afreste kl. ½ 10 f.m. till Myre i Owiken. På aftonen skjutsade Tralling med Swens Brunte mig till Odensala.

22 Granbom, jag, sytgumman, Samuelson och Calle Granbom till Brunflo kyrka. Wid wår återkomst war Magnus Wm kommen till Odensala. Prostinnan Dillner war ock der. Alla från Odensala bjudna till Caspolins på caffé och wi tillbragte der en mycket gästwänlig, afton.

23 Prostinnan hem till Ö:sund e.m. Magnus Wm och jag roddes till Slandrom på aftonen af Samuelson, Oswald, Pehr och Calle Granbom. Der wi träffade Hans Liström som jemte wåra roddare for till Odensala. Granbom hade rest till Lith tidigt, på moronen. Calle Granbom blef qvar i Slandrom öfwer natten.

24 Brita, Sara och Charlotte Wm till Odensala och widare till Klöstanäs. Magnus Wm och jag från Slandrom till Ö:sund. Jag tog qvarter hos Hofwerbergs. Derifrån jag

25 på aftonen åkte hem med Forsgren. (Änteligen blef liquid, om 1 r.d;r gjord

med skom. Wiklund som jag betalde och Gabriel gaf mig igen den riksdalern.)

28 Forsgren till Ö:sund och Tralling följde med mina stöflar till skom. Wiklund. På aftonen hitkommo med Forsgren, Jacobina Dedering och Carin Forsgren. Se den 1:e september.

29 Till Rödö kyrka i min wagn, Oscar och Agnes Fn, Östersundsflickorna, Tralling och jag. Skriftbarnen der gingo till H.H. nattw. De sista nätterna ha warit något kyliga och dagarna fortfarande, sommarheta. I dag är luften kallblåsig och på aftonen, regnar det.

30 Dimma från natten. Mulet hela dagen. Kl. 4 på morgonen reste Carl och Brita Sparrman iwäg till Sundswall och Stockholm. Maria Åslund, Maria och Sara Wikström foro med dem från Slandrom och Odensala också till St:holm.

31 Kl. ¼ efter 12 på dagen nedkom Swens Brita Lindholm häri gården med en wälskapad, son. De sista 2 dagarna har luften warit och är än mulen och tung, men utan regn. Se pag.78.

<u>September.</u>

1 Forsgren och jag på middag hos lieuten. Albr. Behm å Stocke der ock bibliothekets revisions och inventariepersonal war, neml. prosten Östlund, rector Sundberg, doct. Rissler, magistrarne Ocklind, Risén och Salin. Forsgren och jag reste hem, straxt wi druckit caffé och kl. 4 e.m. for Forsgren till Östersund med Jacobina Dedering och Carin Forsgren som hitkommo den 28 augusti.

2 Det har regnat i natt. Med Eric Ander´s Anders skickat, uti en bytta, en glaspokal att lemnas hos N W:ms i Sundswall för widare afgång till V A Sm i Örnsköldswik. Regn wid middagstiden. På aftonen något stridt regn, och lindrig åska.

3 Godt wäder f.m. Mulet e.m. regn på qwällen. P Gottlieb Ris. kom på aftonen hit med sin fru Maria och de blefvo här till qwällen. Ångman infann sig ock.

4 Starkt regn ha wi haft i natt wid s.o. wind, på morgonen westanblåst. Måtte den få fortfara, bra nog länge! Prosten Östlund L.W.O. ! war f.m. in här vid förbiresa till Rödön. Forsgren red till Strömtorpet och till Östersund. Återkom kl. ½ 7 e.m. med sin fru moder. Mot aftonen blef wädret lugnt

och klart och wid solens nedgång fanns icke en molnfläck west på himmelen.

5 Mulen morgon. Till Frösö kyrka Forsgren, Agnes och Maria. Kl. ½ 11 började det, regna. Till middagen hitkommo Gabriel, Thilda och Ada Hm och reste hän kl. 8 på qwällen i dugtigt regn.

6 Regn, nästan med ens från i går, hela natten och fortfarande i dag. På aftonen mycket stridt, mot natten.

7 Äfwen i natt har regnet pågått. F.m. klarnade luften litet men wid middags-tiden ha wi regnet, här igen. Sedan nymånaden kl. 3.27 e.m. ingått började luften något klarna, men östan håller i sig.

8 Hela denna dag har wi sluppit regn och wädret är något blåsigt, ehuru den ostliga winden, fortfar.

I dag börjar Forsgren gymnastiken på Östersunds skola wid höstterminen.

9 Kl. 5 på morgonen tog det till helt twärt och hällregnade, men uphörde innan kl. 6, någorlunda klart sedan f.m. Kl. 1 åter en hällregnskur. Gifwit, jag, fruarna Ångman, Sundstedt och Behm hwarsin ½ but. körsbärssaft.

10 Eftermiddagen i går war utan regn, något blåsig för östanwind som håller i sig. I natt har det regnat litet och hela dagen är det regnigt. På f.m. reste Oscar och Agnes, for till Östersund och Odensala. Kl. 3 döptes, af reg:ts past. L.W.O. Ångman, Swen och Brita Lindholms den 31 aug. födda son och blef kallad Erik Arwid. Faddrar: Pär Hallström och Ulla Berg. Ol. Olsson och hustru Gälå i Swedje. Jonas och Anna Lindholm. Apell och hustru Orsill. Wik och hustru Kerstin. Barnsölet hos Sw. Lindholm. KlockarOlle och Lisa Lindholm, Trallling och Maria i Swedje.

11 Regnigt från natten men mot middagen klarnade himmelen till det grannaste solsken och just dugtig blåst, dock är winden ännu ostlig. Både hos Ångmans och Sparrmans passade de sig och körde in något korn. På e.m. har winden öfwergått till sydwest, med tämmeligen stark blåst. Swen körde in en del af ärterna. Frampå aftonen lugnade wädret. Kl. ½ 10 på qwällen hemkommo Forsgren och Agnes.

12 Gumman Lithander, Lotta Moberg och Lillchristin Sparrman på middag här hos Forsgrens. Gingo hem efter intaget caffé. Härligt wäder hela denna söndag, wid sydlig wind med blåst.

13 Agnes har warit ansatt af magkramp i natt. Ryttm. Schröder kom wid förbifart in och tog mig på sängen. Kl. ½ 1 reste Forsgren till Ö:sund kom hem kl. 8. Ljufligaste sommarsolwärme hela dagen och stilla, lugnt till kl. 5 e.m. då började det blåsa lite,t wid s. wind. Innan qwällen hade wi westanblåst och det mulnade betydligt, och redan kl.7 började det regna. Uphörde dock före kl. 8. Efter i kålhagen den 26 maji satta potäter, nätt ½ tunna, se pag 43, deribland en kappe långa röda, ficks wid uptagningen i dag 9 tunnor hwita och 5/8 tunna röpäran, allt wäl mätt. Owanligt stora och wackra allesamans.

14 Marknad i Ö:sund. Stark westanblåst från i går qwälls. Skönt wäder för inkörning, af säd och uptagning af potäter. Efter en tunna potäter som Forsgrens satt på åkern har i dag uptagits 7 tunnor.

15 På morgonen ha wi regn från natten och de som icke passat sig och under de twå förutgångna härliga dagarna, kört in sin säd, skylle sig sjelfwa. Winden är nu sydlig.

15 Forsgren, Tralling med Yngve till marknads. På e.m. stark westanstorm, upklarnande himmel. Hiskelig storm på aftonen hwaraf jag blef så ruskig och frusen, att jag på ensam hand, drack en tuting. Tralling kom hem sent på qwällen sedan han följt Gustafson till Kungsgården med Yngve, som Gustafson köpt.

16 Nu först mot morgonen har den förfärliga stormen saktat sig betydligt. Lisa for med Eric Anders:s till Östersund. I Westbyn och Westerhusgårdarna är nu all säd inbergad och det mesta af potäterna äfwen uptaget. Rik är afkastningen och god, af alla slagom. Carl och Brita Sparrman hemkommo från Stockholm och jag fick med dem en stor påse äplen från Emili Wm. Agnes gick och wälkomnade hem Sparrmans. Forsgren kom hem till qwällen. Lisa kl. ½ 11.

17 Maria gick till staden. Skönt wäder för pärtagning. Gumman Lithander for hem, till Klöstanäs i Lith, från Sparrmans.
Wid hemresa från Östersund war ryttm. Schröder in och lemnade mig 3:e tullpensionsqvartalet 136 r.d:r 87 öre som han emottagit af Gabriel Hallström. Maria kom hem kl. 8 på qwällen då Lillswea hela dagen jämmerligen gråtit efter henne.

18 Oscar och Agnes Fn till Ö:sund och köpte hästjäg. Norrmans spritt nya gård i Myran för 4200 r.d:r r.m:t.

19 Moster Ulla, Tralling och jag till Frösö k:ka. Det härligaste sommarlika wädret fortfar. Eft. midd. woro Gabriel och Thilda på en liten stund hit i Westbyn. Sedan till qwällen Forsgren och jag hos Sparrmans i sällskap med Ångman och Sundstedt. En med bär fullsatt rönn wid byggningen inpå gården å audit. bostället Westbyn på Frösön befanns den 19 september 1858 wara i blomning för andra gången, detta år. Föga har någonsin föra en sådan händelse i Jemtland inträffat. Blomman sattes i glas och ram, såsom en märkwärdighet."Äfwen här är den på flera andra håll observerade kometen synlig, hans swans är wänd åt zenith och han wisar sig om qwällarna, i nordwestlig riktning." Jemtlands tidning n:38, 20 sept. 1858.

20 Ruskig westanblåst. O och A Forsgren reste till Gabriels på barnbal. Jag stod resrustad på bron när trillan kördes fram, men åtrades då och blef hemma.

21 Ihållig westanstorm. Forsgrens hemkommo kl ¼ efter 12 i natt. Ljungberg kom i går till bränneriet uti Westbyskogen för att denna wecka der ta emot potäter för bränneriets behof till afbränning.

22 Fru Hedda Forsgren som kom hit den 4:e reste nu med sonen Oscar hem till Dederings. Efter många dagars uppehållswäder med westanblåst, tjenlig för pärtagning, blef det nu på aftonen regn.

23 Grann sommardag nu igen. Gabriel och Thilda Hm reste till Hernösand med Ada som stannar hos mormor. Se pag. 44 den 29 maji.
Swens gjorde i dag slut med pärtagnigen. Efter 6 satta ficks 50 tunnor.
C Ol. Gm och Swen hwardera 25 tunnor, stora och utmärkt goda potäter.

24 Godt något blåsigt wäder, på aftonen litet regn.

25 Stark sydostblåst. Agnes, Tralling och Lisa woro f.m. ut i skogen och plockade lingon. På e.m. regn under fortfarande blåst som på qwällen upgick till förfärlej storm. Under natten stormade det så att byggningen här darrade ganska kännbart.

26 På morgonen har winden wändt sig till westan, under lika ohejdad storm, som warade till morgonen den 27 då det lugnade något.

27 Tralling till Ö:sund efter bönor, ströming och sill, tillsammans 4 fjordingar.

Regnigt.

28 Godt lugnt wäder. Fram på dagen kallt och blåsigt. Snö syns på fjällen, synnerligt west åt Åreskutan. C Ol. Gm och Lilleric Hm hitkommo i middagen, gingo straxt e.m. jemte Forsgren till Sparrmans. Reste hän kl. ½ 6.

29 Kl. mot 6 i går aftons upkom ögonblickligt en förfärlig sydweststorm, hwarvid up i Storsjön åt samma wäderstreck ett skydrag syntes, som drog en watten-massa, högt i skyn. Stormen har nu på morgonen gifvit sig men blåser gör det, än. Agnes och jag gingo e.m. till Sparrmans och blefwo der till qwällen. Kallt.

30 Mulen dag. O och A Forsgren, C och B Sparrman och jag reste, i min wagn, efter Sparrmans hästar, till Andersons i Wagled kl. 3 e.m. och återkommo i kolstupande mörker, kl. ½ 12 i natten.

October.

1 Regn och stark blåst från natten, gaf sig wid middagstiden. Kl. ½ 1 reste O och A Forsgren till Ö:sund, skulle kl. 3 till Sundins på deras sons begrafning (äfven jag war bjuden men tordes icke ut i ruskwädret) [Sonen war Jonas Theodor
Sundin, död den 18 sept. 8 år, 6 m:r och 10 d:r gamal.] Wiklena gick till S:wall med 2:ne kor. På e.m. blef wädret solblankt.

2 Rogbergs Nils war här och rensade rökgångarna i förmakets, salens och bägge öfre kamrarnas, kakelugnar. Hela dagen regn och blåsigt. Forsgrens hem-kommo kl. 7 i huskigt wäder.

3 Michaelidag. Marias lilla doter Anna Carolina, född 12 mars, dog den 30 julii, 4 m:r, 18 d:r gamal, har sedan warit bisatt och begrafdes nu först. Swens Brita togs i kyrkan. Kl. 2 for Tralling till Ö:sund. Återkom kl. 5 med kärt bref från Wendela. Oscar, Agnes, Pär, Ulla och jag
woro hos Swens Brita på caffé och win. Ångman kom hit och war här till qwällen.

4 I natt har marken blifvit rimmfrusen, första gången denna höst och fjällen fått fullkomlig, snöbetäckning. Eft. midd. regn, blåst. Forsgren bjuden af Ljungberg, till bränneriet, i sällskap med Holmgren och Sparrman. Återkom derifrån efter midnatten.

5 Wendela som reste till Sala den 4 juni 1857, flyttade i juni 1858 med Sandströms till Örnsköldswik. Reste derifrån den 26 september skjutsad till Ullånger, af Axel Lindbergs, 5 ¼ mil, for widare ensam derifrån till Nordingrå prestgård och sedan till Hernösand, dit hon anlände den 29:e hwarifrån hon reste landwägen till Sundswall den 1 october, dit Gabriel och Thilda Hm kommo efter från Hernösand den 2:a och s. d. for Wendela med dem till Wattjom och sedan till Östersund der de inträffade på aftonen den 4:e, efter att ha haft andra nattquarteret hos Eskels i Bräcke. Nu idag på morgonen reste jag, kuskad af Tralling med Sparrmans Stanny och Swens Brunte, för wagn, till Gabriels och straxt e.m. förde hem, henne, Wendela. På aftonen och till qwällen woro sedan här Carl, Brita och Christine Sparrman och från bränneriet inspector Ljungberg.

6 Cap. Lilljesköld kom hit på qwällen, skulle till Offerdal, låg här öfwer natten.

7 Blåsig och kall har natten warit och snöat har det i fjällom. Blankt wäder i dag. Aftonen tillbragte O och A Forsgren, Wendela, Ulla Berg och jag i sällskap med Ljungberg hos Carl och Brita Sparrman. Kl. 10 på qwällen gingo wi hem i regn och blåst.

8 Regnigt på morgonen. Fram på dagen solsken med stark sydlig blåst. Eft. midd. hitkommo på ett litet ryck Gabriel och Hadar Hallström.

9 Kallt. Wendela med Forsgren till Ö:sund på morgonen. De återkommo kl. 7.

10 Böndag. Wendela och Tralling till kyrkan. Skönt wäder. Kl. 2 gingo till bröllops, hos Er. And:son Högdins i Westerhus, här ifrån gården: Oscar och Agnes Forsgren, moster Ulla, Wendela, jag, Tralling och Lisa, Swen, Brita och Lillkarin Lindholm. Brudparet war gårdsegaren i Östersund Pehr Joh. Östman på 23:e året gamal och Katrina Ersdotter Högdin på 31:a året. Kl. 12 i natten gingo Forsgren och Agnes hem men wi de öfriga först kl. 3 på morgonen den 11:e. Utom af allmoga bewistades wigningsakten och bröllopet af pastor Sundstedts med fru samt döttrar Margret och Carolina, Albrect Behm och fru, Carin och Hanna Ångman, Carl och Brita Sparrman, handlanderne Holmgren och Hammarberg, skolläraren Lindahl och fru, ingenör Åström, garfwar Sjöström och fru, waktmäst. Bräckberg

och hustru, ynglingen Gustin (hofjunkare), skollärar. Norell. Begåfningen upgick till 330 r.d:r r.m:t

11 Kl. 9 hitkommo, och togo oss på sängen, med caffé: wärden Jacob Andersson från Lith, hofjunkaren Gustin och brudpigan brudens syster, Maria. Kl. 12 gingo wi bjudna på frukost till bröllopsgården, alla 10 härifrån gården och lillpojken Pär Forsgren den elfte personen. Carl och Brita Sparrman, reg:tspastor Ångman med fru och doter Carin och wi blefwo der hela dagen till kl. 8 e.m. Bröllopet war i alla afseenden storartadt, på sitt wis, mycket gladt och trefligt. Win, pounsch, Bischoff och toddy bjöds flitigt öfver hela det stora glatta laget bägge dagarna och der dansades betydligt, till sist nu i afton långdans anförd af Wendela. Bröllopslaget i sin helhet utgjordes af omkring 100 personer.

12 På f.m. hitkom, med musik, pounsch och fint tilltugg, hela manspersonalen från bröllopsgården. Corporalen Tapper utklädd till amiral, gjorde med sitt martialiska utseende sin roll ganska bra, så bar det af till Sparrmans och wid återkomsten derifrån möttes här qwinnoskaran från bröllopsgården, och så bar det af hit in igen för att söka reda på Tralling. Under tiden dracks fullt ut en kanna pounsch. Mycket rolig och skrattlockande war hela tillställningen och jag pinades att på blanka förmiddagen dricka 3 glas pounsch, fick halsbränna. Ej förrän på aftonen tog bröllopet i Westerhus slut och gästerna reste heller gingo, hwar till sitt hem. Godt och torrt wäder alla 3 bröllopsdagarna.

13 Åtskilliga bröllopsgäster hos Högdins blifwa qwar ända till middagstiden i dag, deribland pigan Lisa här i gården.

14 Capit. Lilljesköld och lieut. Staaff kommo hit i middagen, reste straxt de ätit. På aftonen träffade jag hos Sparrman lieut:ne L A von Hedenberg och C A Sparrman. Sedan war C Sparrman här till qwällen. Préferance.

16 O och A Forsgren samt Wendela till Östersund. Lotta Örbom och Carin Ångman woro hit en liten stund på e.m. Forsgrens hemkommo kl.7.

17 Bra kallblåsigt. På caffé och till afton här: J Eric, Hedda, Carin och Hedda Ångman, Carl och Brita Sparrman samt Lotta Örbom.

19 Kyrkwärden Pär Larsson war hit och lemnade 1857 års kyrkräkningar

att granskas af mig och Forsgren. Wendela kom hem, skjutsad af Low. Dedering. Carolina Kjellberg kom till Agnes för klädsömnad. Gick hän den 25:e.

22 F.m. for Wendela till Odensala. Återkom kl. 7 e.m. och städseln till pigan Lisa godkändes af C Ol. Gm och fru.

23 Margret och Carolina Sundstedt kommo hit kl. 4 e.m. Blefwo här till qwällen.

24 Nära sommarwäder både nu och i går. Lisa gick till stan. Gabriel, Thilda och Calle Sparrman woro här e.m. och till qwällen.

25 Från morgonen westanstorm, ljum luft ändå. Forsgren, Agnes, Wendela och jag passerade e.m. hos Ångmans. Stormen fortfor.

26 Lugnt och godt wäder nu igen.

27 Blåsigt. Litet regn sent på qwällen.

28 Kallblåst och natten till 29:e winterkall.

29 Brita Gröndal kom hit e.m.

30 Agnes for med Forsgren till Ö:sund på morgonen. Brita gick härifrån kl. 12 på dagen. Tralling for till Odensala efter nypigan Lisa och kom hem med henne kl. 4 e.m. Snö från morgonen. Wendela for till Hof på aftonen för att i morgon kläda Anna Sahlstedt till brud.

31 I Frösö kyrka wigdes Göran Skylberg i Hof och Anna Sahlstedt. Wigningsact och bröllopet bewistades af Wendela och Tralling. Men för bröstwärk måste jag, bli hemma. Ångman och Sparrman skickades efter. De och Forsgren spelte Préferance med mig, på min kamare, hela eftermiddagen. Tralling kom hem, från bröllopet, kl. ½ 10.

November.

1 War jag till helsan så förbättrad att jag kl. ½ 11for till bröllopsgården i Hof. Drack först glödgadt win och åt sedan middag der, galant och trefligt. Kl. 3 kom jag hem och hade Wendela med. Jag träffade öfwerenskommelse med torparen Gustaf på Frösön att han åt mig skall hugga 30 famnar wed emot 40 s. famnen.

2 I dag, som igår, lugnt, grannt, nära sommarlikt wäder. Fem flyttningslass gingo från Forsgrens till Östersund. Göran och Anna Skylberg woro hit med långods.

3 7 hästar, deribland Gabriels twå, gingo med flyttningslass till Östersund.

Wädret något kylblåsigt. Forsgren som warit i staden sedan den 1:a kom hem nu, på qwällen.

4 I dag bjudna: till fru Margreta Elisabeth Sparrmans begrafning i Ås kl. 11 f.m. Oscar, Agnes och jag. Till lilla barnet Thula Josephina Margreta Ocklinds begrafning. uti Östersund kl. 3 e.m, Oscar och Agnes Forsgren. Men wi äro alla hindrade att resa ut genom Forsgrens pågående flyttning till Östersund.Wädret är just som midtimellan sommar och höst, märkwärdigt.

5 I natt har det frusit på något. Oscar och Agnes reste till Ö:sund på morgonen.

6 Kallt så det frusit på fenstren.

7 Oscar och Agnes Forsgren, moster Ulla, Wendela och jag till H.H.nattward.Tralling och Lisa Iwarsd:r.äfwen. På caffé och till afton hos C Sparrmans: Em. och Aurora Charlier, Hjelm, Hammarberg, Ångman med fru och Carin, Oscar, Agnes och Pär Fn., moster Ulla, Pär och Wendela Hm samtLjungberg.

8 Lisa Iwarsdotter gick från Forsgrens i tjenst hos Hofwerbergs i Östersund.

9 Efter 4 dagars köld är wädret i dag blidare med westanstorm. Wendela skjutsade Forsgren till Östersund. Swen skjutsade Lisas saker till Hofwerbergs.

10 Hiskelig westanstorm. Wendela skjutsade Agnes, på flyttning, till Östersund.

11 På morgonen hemkom Wendela och hade Forsgren med sig, och kl.2 afreste de åter till Östersund med moster Ulla och Pär, Maria och Swea i wagn. Det sista flyttningslasset åtföljde, fördt af Swen med Norrma. Jag gick till Sparrmans. Wendela och Swen återkommo kl. 8 och Wendela gick till Sparrmans derifrån hon och jag hemgingo sedan wi ätit kåldolmar till qwällen.

12 Tralling lemnade Norrma till Er. And:son Högdin som kjöpt henne af lieut. Forsgren. Carina Ångman kom hit till Wendela på aftonen. Af C J Sparrman fick jag till skänks ett par skacklar till min åkskrinda. Fortfarande kallt och westanblåsigt.

13 F.m. snö till kl. 1, då for Wendela till Rödön med klädsömmerskan Carolina Kjellberg som kom hit i förrgår. C Sparrmans Ajax, åkte Wendela efter, och hon återkom kl. 7.

14 Wendela och jag f.m. till Ö:sund och Myran. På middag hos Gabriels, Rödén, wi och Forsgrens. N Wikström kom till staden kl. ½ 5. Rödén hade 6:a hos Jönssons för honom, mig, Forsgren, Wingstedt och Albert Rissler. Gabriels woro på pigan Lisas bröllop e.m.

15 Forsgren hårdt ansatt af örwärk. Jag, dels hos Gabriels, dels hos Forsgrens. Wendela hos Thilda Hm till hjelp med finbakster.

16 Agnes sjuknat swårt under natten så att kl. 3 på morgonen doct Grenholm och fru Johansson måste efterskickas. På f.m. reste Wendela, se den 28:e, och jag hem. Jag åkte efter Swens Brunte, Wendela efter Gabriels Inez. Lustig war ock med. Kl. ½ 8 på qwällen for Wendela tillbaka till Ö:sund med Inez.

17 Fick jag åka med C Sparrman till Gabriels. Det war då något bättre med Agnes. Stor aftonbjudning hos Gabriels, dit kyrkoherd. Kerfstedt med fru och dotter reste i min wagn från Westbyn.

18 Wendela och jag reste hem efter Gabriels Inez f.m. och herrskapet Kerfstedt följde oss. Hos Sparrmans togo wi alla 5 middag, derpå reste Kerfstedts, jag och Wendela gingo hem. Margreta togs hit från Stocke. For hem e.m. den 20:e.

19 På frukostmiddag här: Nils Wikström, Rödén, Forsgren, Hofwerberg, Gabriel, Thilda och Hadar Hm, Johan och Amalia Ocklind, Wingstedt, Johan Eric, Hedda och Carin Ångman, Carl och Brita Sparrman. N Wm reste till Säter e.m. Forsgren och Hofwerberg hem till Östersund. De öfriga blefwo qwar till qwällen. Liten smula snö midt i dagen.

20 Carin Ångman war här hos Wendela från f.m. till qwällen. Kallt. 2:ne pigor (Dederings och Fastbergs) kommo och togo nattqwarter här. Gingo till Rödön den 21:a och återkommo e.m. Förplägades äfwen då.

21 Lisa gick till Rödöns kyrka. Eft. midd. reste Wendela och fru Lotta till Agnes. Jag, Carl och Brita Sparrman tillbragte aftonen hos Ångmans.

22 Litet snö har fallit i natt, så att man nu kan skarra sig fram med slädar. Se 30:e. Swen skjutsade Carolina Kjellberg till Gabriels. Jag tillbraget e.m. hos Sparrmans. På qwällen upstod en så hiskelig westanstorm att jag må ha

drifwit öfwerända, wid hemgåendet. Morkulla war till bränneriet efter 2 kar drank.

23 Stormen fortfor, med snöfall tillika, så det war det mest hejdlöst rasande yrwäder. Att från köksfenstret se den allra minsta skymt af stallbyggningen war tusen slut. Gabriels hade e.m. bjudning igen med Sparrmans och jag bjudna. Kunde naturligtwis icke ge oss ut i så ohyggligt wäder och före. Efter middagen upphörde snöfallet och stormen gaf sig något.

24 Wid middagstiden hårdt yrwäder igen dock icke så förfärligt som igår. Icke för thy for Tralling med Morkulla kl. ½ 2 till Ö:sund med post och för att ta hem Wendela. Kl. ½ 3 uphörde snögrandet, började klarna och stormen gaf sig något igen. Mot aftonen blef det lugnt. Kl. ½ 11 mot natten hemkommo Wendela och Tralling. Se den 21:a.

25 Tralling och Ångmans tjenstpojken körde hit 50 *lispund* hö som jag betalde till Ångman den 19:e. Blankt något kallt wäder. Rödösundet har lagt i natt som war.

26 Storsjön har somnat i natt på fullt allwar som det synes. Kallt och lugnt.

27 Jag reste till Östersund med Morkulla. Wendela följde mig till prestgården gick derifrån till Berggårdarna och köpte malt. Jag kom hem kl. ½ 7 och Wendela kl.7 skjutsad af Nils Anders:s Anders. Agnes war nu så wida återställd att hon låg, ofwanpå täcket. Se den 16:e. Lustig war med mig.

28 Kl. 8 på morgonen for Wendela till Östersund skjutsad af Er. Ander ´s Anders. Kl. ½ 12 på natten hemkommo de i mildt wäder. Inspector Gustafson och fru kommo hit från Kungsgården kl. 4 men som Wendela war borta stannade de icke här, utan foro till Sparrmans. Dit följde jag dem och wi blefwo der till kl. ½ 10 på qwällen.

29 På f.m. körde Tralling hem 4 lass wed med Morkulla och e.m. watten från Rödösundet till ljusgöring. Några snöfjun föllo f.m. wid blidt wäder, dock inte tö.

30 Litet snö har fallit i natt, bara så mycket att slädföret blef en ringa mån bättre än det war förut och wädret är blidt fortfarande. Frost kom till Westbyn och åt middag, här. Morkulla drog hem 2 lass wed f.m. och kl. 4 for Wendela till Flon efter Lotta Wolfwenstein för ljusgöring i morgon. (Den 13 köpte jag Morkulla, se hästjournalen, omkring 30 år gamal för 25

r.d:r. Den 15 och 16:e körde Tralling med henne från skogen hem 8 lass kastwed). Den 22 drog Morkulla hem 2 kar drank från Westbybränneriet.

December.

1 Stark kalldimma från natten. På morgonen reste jag och Lustig med Morkulla till Östersund, Gabriels och Myran. Agnes war så rask att hon följde mig i wäg till Sundins. Kl. 7 kom jag hem till Westbyn. Se den 27:e. Oscarsbahl hos Mobergs i Ö:sund. Wid hemkomsten från staden gick jag på kallelse till Sparrmans och åt qwäll der i lag med Staaff, Ljungberg, Ångman och Eskel Lithander.

2 Lika tjock kall skrugg i dag som i går. Slädföret hjelpeligt. Morkulla drog hem 2 lass wed.

3 Samma wäder som de föregångna två dagarna. Nils Sundstedt och Calle Sparrman woro här på surströmingsmiddag. Morkulla f.m. till Rödösundet efter watten. Wendela och jag reste e.m. med Morkulla till Gabriels. På rådmanskalas tillbragte wi hos A A Dedering aftonen. Hos Gabriels lågo wi. Lilla älsklingen Alfred war så klen och sjått! Agnes war tämmeligen frisk, fast hon icke tordes på det hjertligt trefliga Dederingska kalaset. Mot qwällen uphörde dimman som warat 3 dagar.

4 Reste wi icke ifrån staden förrän kl. mellan 6 och 7 på aftonen. Då hade wädret börjat bli, blidt. Tralling fick låna Calle Sparrmans Stanny och köra hem 2 lass wed, med.

5 Tjock dimma nu igen. Mässlöst på Frösön. Skolläraren Norell kom hit f.m, af Tralling skjutsad med Morkulla, och stämde fortepianot. På caffé och till afton hade wi här: Bemalde Norell, fru Sundstedt och Margret, inspect. Gustafson och fru, Carl Sparrman och fru, lieut. Staaff. Insp. Ljungberg uteblef, hindrad wid bränneriet af en utaf P Wj:ä från Stockholm ditsänd ”pann. knekt”.

6 Wendela reste med Morkulla till Kungsgården och skollärarebostället kl. 11 f.m. Lustig följde. De återkommo kl. 3. Sedan körde Tralling med Morkulla hem ett kar watten från Rödösundet till klädtwätt.

7 Allt sedan den 22 november har wi haft nödtorftigt slädföre, men i natt har det regnat betydligt och nu är det stark töblåst, så det blir wäl snart kafslut med, slädföret. Tralling for med Morkulla till staden efter diverse

saker och ting. Ångman kom e.m. hit som hastigast och drack caffé här. Slädföret alltför uselt.

8 Tjock kallskrugg. Tralling körde med Morkulla två foror till Rösösundet för, klädtwätt.

9 Solblank härlig dag och få graders kyla. Morkulla till bränneriet efter ett kar drank.

10 Från morgonen kalldimma igen. Morkulla drog hem 3 lass wed. Ångman åt surströming här, till middag. På aftonen är kölden uppi 20 grader, tror jag.

11 Wendela och fru Lotta på morgonen till Östersund med Morkulla. Blankt och kallt. Jag war, gåendes till bränneriet som hastigast. Lotta kom hem med Morkulla kl. ½ 7 men Wendela stannade qvar i staden.

12 Blankt wäder, kallare än i går. Kl. ½ 1 på dagen kom Wendela hem, skjutsad af Gabriels Nils. 4:e årsquartalets tullpension 136 r.d:r 87½ öre fick jag från Gabriel. Wendela, jag och Lustig med Morkulla till Kungsgården kl. 4. Hemkommo wi kl. ½ 11 på qwällen.

13 Kallt och solblankt äfwen idag. Tralling 2:ne foror med Morkulla till bränneriet efter ett kar drank och 1 ankare bränwin. Sedan till Sparrmans efter kornmjöl. Sundin kom och tog bränwinsankaren**,** 15 ¼ kannor, att destileras. Min lilla älskeliga och huldt älskade sonson John Gabriel Adalfrid Hallström afgick, lugnt och under ett englaleende med döden kl. ½ 7 f.m. Han war född den 9 mars 1856. Således 2.9.4.

14 Gårdagens wäder stilla, lugnt, solblankt och kallt. Kyrkwärden Pehr Larsson war hit och fick igen Frösö kyrkas och fattigcassas räkningar för 1857-58, som lieut. Forsgren och jag granskat.

15 Regn har wi haft i natt och föret är alltför bedröfligt, icke för thy så for Tralling med Morkulla till Östersund med ”spiktwet” till Agnes. Winterlandswägen öfwer Storsjön, mellan Frösön och Rödölanden, stickades i går, då isen många dagar, warit fullkomligt stark och säker att köras. Förliden winter tillfrös icke Storsjön förrän den 4 januarii. Redan natten till den 26 november lade Storsjön, och har sedan med ens, legat stödt.

15 På aftonen hitkommo C Sparrman och från bränneriet Staaff och Ljungberg och blefwo här, till qwällen. 4 kar drank har jag hemtat från bränneriet gratis.

16 På morgonen åkte jag och Lustig med Carl Sparrman till Östersund. Middag togo wi hos Gabriels. Förmiddagen tillbragte jag hos Forsgrens. Sedan igår har wintern tagit upp sig, så att det nu är just lagom kallt. Kl. 5 kommo wi hem alla tre. Morkulla drog hem ett kar watten från Rödösundet och sedan 2 lass wed.

17 Kl. ½ 8 på morgonen kom Gabriels Olle efter Wendela och for härifrån med henne, kl. 12. Hon kunde icke föra komma ifrån en wörtbrödsdeg. Med Morkulla körde Tralling hem 2 lass wed. Blidt och blåsigt wäder ha wi i dag, nära tö.

18 Mulet och kallblåsigt. Tralling körde med Morkulla hem 2 lass wed. Mot qwällen, starkare blåst.

19 Kom Nils med Lejla och hemtade mig till Gabriels på morgonen. På e.m. begrafdes lilla älsklingen Jon Gabriel Adalfred Hallström. Bjudningen till kl. 3. Jordfästningen skedde i kyrkan.

Bärare: Ernst Berg, Urban Hjärne, Abraham, Pehr och Carl Granbom samt Oswald Wikström. Af barnets faddrar närwarande: Öfw. lieutenantskan Charlier, major Hjärne, fru Liljesköld, handlanden John Ocklind, ryttmäst. baron Cederström, magist. C Ocklind och Carin Nordquist, Sofia Esberg. Öfriga faddrarna som icke fingo följa lilla gudsonen till grafwen woro: öfer.lieut. Charlier, rådman Tjernberg och fru Schardin, audit. Granbom och fru Hedlund, grosshandl. Schöning och fru, häradshöfd. Sandström och fru, fru Amalia Ocklind, repslag. Norman och fru Boström, demoiselle Emili Wikström och landscontoristen Söderberg. Närvarande gäster i öfrigt: Pär och Wendela Hallström, lieuten. Forsgren (Agnes uteblef). Häradshöfd. Hasselberg, häradshöfd. O Ocklind, magister Hammargren, capit. Er. Burman, handl. Skogh och fru, fru Auka Johansson, fru Carolina Granbom, pastor Wedin och fru, skollärare Lindahl, notar. Englund, Henriette Festin, doct Grenholm och fru, doct. Afzelius, doctor Rissler, handl. Em. Em. Charlier med fru och swärmor, fröken Carin Hjärne, herr Frost och 2:ne Zingare. Handlanden Hofwerberg, Bolin. Bjudna men uteblifna: häradsh. Liljesköld, fru Burman, handl. Wiklund. Wendela och

jag woro äfwen bjudna på barnsöl hos skolläraren Norells å Frösön till kl. 4 e.m. och det war ledsamt att wi icke kunde komma dit.

20 Skjutsade Gabriels Olle med Lejla hem Wendela och mig före middagen. Tralling hemtade med Morkulla 22 *lispund* ärterris från Kungsgården. Straxt e.m. hitkommo öfer. lieutenant Charlier med sonen Em. Em. Ch:r och C Sparrman. De drucko caffé och der ofwanuppå warm pounsch, innan de reste hem till Ö:sund. Hos Sparrmans hade herrarne Charlier ätit middag. Kallblåsigt wäder, både idag och i går.

21 Wädret som de föregående dagarna. Tralling med Morkulla till Kungsgården efter en skrinda, kornhalm.

22 Kl. 8 på morgonen åkte jag med Carl Sparrman till Östersund och kl. 3 woro wi hemma igen, med fullt yrwäder. Kl. 9 f.m. for Tralling med Morkulla till Östersund, hon nyskoddes af Molander och kl. 7 hemkom hon med ett stort lass hö.

23 Sjulsmässdagen. Mildt något blåsigt wäder. Om snön som kom i går fallit wid lugnt wäder skulle wi nu haft ”skickela” godt före, men det är dock litet bättre än det war förut. Morkulla drog hem ett lass wed.

24 Skjutsade Tralling, med Swens Brunte, Wendela, mig, och Lustig till Gabriels. Middag togo wi hos Forsgrens i Myran. Aftonen hos Gabriels: wi från Westbyn, Oscar och Agnes Forsgren, moster Ulla och Lillpär, Maria och Lillswea.

25 I julottan war till och med Agnes. Juldagen: f.m. Wendela och jag på visit hos öfer. lieut. Charliers, Ocklinds, Sundins, Dederings och Englunds, Hofwerbergs. Middag och till afton hos Gabriels: alla sex från Myran, Wendela, jag och Lustig. Inga fler, för sorgens skull efter den afgångne älsklingen Jon Gabriel Adalfrid.

26 Kölden 25 grader. Wendela med Amalia Ocklind och Sofia Esberg till Ås kyrka. Tralling och Lisa från Westbyn med Morkulla till kyrkan i Rödön. Middag hos Gabriels, bara wi från Westbyn. Forsgrens alla sex hos Dederings. På caffé och till afton hos Ocklinds: Gabriel, Thilda och Hadar, Wendela och jag, magister Carl Ocklind, häradshöfd. Ol. Ocklind, O och A Forsgren.

27 Wendela och jag f.m. på visit hos major Hjärnes, kr.fogd. Söderberg. Jag hos doct. Afzelius. Wendela till landshöfdingskan Dahlström, inspect.

Henmarks handl. Wingstedts, apoth. Pyhlsons, doct. Grenholms, landssecret. Risslers, ryttm. Schröders, handl. Permans. På middag hos Forsgrens, sedan Tralling f.m. kommit med Morkulla för att fola hem oss. I Myran: Wendela, jag, Gabriel, Thilda, Hadar, Sofia Esberg, Amalia Ocklind, Ernst Berg, studer. Bergstrand, farmor Forsgren och dessutom på aftonen och till qwällen: Rödén kontroleur, Staaff lieutenant, Jacobina, Jacob och Anders Dedering och Carin Forsgren. Till middag och afton äfwen Carl och Olof Ocklind. Likaledes Tralling och Lustig förstås.

28 F.m. Wendela och jag på wisit hos magister Hammargrens, pastorskan Delin och hennes moder öfer. lieut:skan Andriette Ström, häradshöfding Hasselbergs, handlanden Winnbergs, häradshöfding Liljeskölds, tracteur Jönssons, handlanden Em. Em. Charliers. På middag hos Gabriels endast Wendela, jag och Tralling. På caffé och till afton stor herrbjudning hos major Hjärnes, som Gabriel och jag woro med på. Fruarna Holstein och Charlier hos fru Thilda Hallström, Wendela ock.

29 Jag på visit hos handlanden Wiklunds. De twå sista nätterna låg Tralling på Gabriels contor. Efter midddagen bar det änteligen iwäg hem, från Gabriels för Wendela, mig, Tralling och Lustig, efter Morkulla.
Tidigt på morgonen war wännen Carl Theodor Björklind från Sundswall kommen hit till Östersund och på aftonen skjutsades han af G Rödén hit till Westbyn. Calle Sparrman togs ock hit och efter qwällsmåltiden reste Rödén hem till staden.

30 På frukost hos Sparrmans: Björklind, Wendela och jag. Carl och Brita Sparrman reste sedan till Klöstanäs och till middagen war ingen mer här än Björklind. Eft. midd. hitkom Carin Ångman och war här till qwällen. Kl. ½ 7 på aftonen reste Björklind skjutsad med Sparrmans Ajax, af Tralling, till Östersund. F.m. war Wendela med Morkulla till lieut:nt Behms och kom der oförhappandes att stå fadder åt en pigas barn som war fött juldagen, dog nyårsdagen 1859.

31 Förmiddagen reste Wendela och jag, i gott wäder, med Morkulla till Gabriel och Thilda Hallström i Östersund, der på e.m. woro äfwen Oscar och Agnes Forsgren, moster Ulla och lillpojken Pär Oscar Abraham Forsgren, Carl Theodor Björklind och Georg Rödén. Wendela och jag lågo qwar hos Gabriels.

19 Nedkom fru Christine Behm på Stocke med en wälskapad dotter som den 3 jan. 1859 i dopet blef kallad Anna Elna Ottolina. Det sista namnet war ett misstag af pastor Sundstedt, skulle ha warit Ottilia. Faddrarna har jag ingen reda på, men de finnas bland de barnsölsgäster som äro upteckande uti 1859 års almanack pag. 3.

1859

Januarii.

1 Nyårsdagen. Efter att ha bewistat högmässan i Östersunds kyrka, der kyrkoherden i Brunflo Löfvenmark predikade, reste Gabriel Hallström och jag till öfwerstelieutnant Ströms i Öne der en hel hop herrar woro på upwaktning och, äfwen, några fruar. Thilda och Wendela Hallström woro ock färdiga att med oss resa till Öne, men en wilseledande underrättelse narrade dem att stanna hemma, som war ganska ”led”samt. En del af de upwaktande blefwo qwar öfwer middagen uti Öne, men Gabriel och jag gingo från bränwinsbordet, sedan wi der tagit liksom en undun, och foro tillbaks till Östersund, emedan wi lofwat oss på middag hos handlanden Oscar Winnberg som hade en mycket stor och ståtlig bjudning, till middag och afton. Efter måltiden och sedan wi fått caffé gingo Wendela och jag derifrån, woro som hastigast in hos Ocklinds och reste med Morkulla hem från Gabriel Hallströms till Westbyn kl. ½ 7.

2 Januarii: reste Wendela och pigan Lisa, gratis skjutsade af Swen Lindholm, till Rödö kyrka. En stund derefter kommo Gabriel och Thilda Hallström, Emerich och Aurora Charlier samt Georg Rödén, äfwen i kyrkwäg till Rödön. De drucko caffé här kokadt och serveradt af Rödén. Jag mådde lite illa från natten och tordes derför inte ut i blåswädret. Lisa återkom, åkande med Eric Anders, kl. 2, men Wendela och Swen jämte Gabriels stannade hos kyrkoherden Kerfstedts öfwer middagen och följdes sedan åt hit till Westbyn. Här drucko Gabriels té och reste derefter hem till Östersund. Se widare 1859 års almanach.

F.M.
Wilhelm Engelke född 27. 4 1833.
Amalia Engelke 14. 8 1835.
Amanda Edling 11.11 1843.

Augusta Edling 7 1 1849.

Nora, lagd af Lina efter Dower den 20 april 1851, skänktes, då hon war 3 eller 4 år gamal, af Nils Wikström till P Wikström jr på Säter.
Cominstern i Rödöns pastorat Eric Sparrmans älskade maka Margareta Elisabet Perman afled stilla i Ås prestgård den 12:e october 1858. 59-2-24 gamal. Sörjd af make, 4 barn och en swärdotter. Ps. 483 v. 7.
Guld och silfwerarbetaren Christopher Nordin död i Hudiksvall den 11 octob. 1858.- 64.1.23 -
Löjtnanten Carl Axel Sparrmans fru Elisab. M Wiklund död i Hallen Undersåker den 14 october 1858 - 62.2.15 -

Dagbok 1863

[*Per Hallström inleder dagboken med diverse upplysningar rörande vänner och bekanta, samt en del hushållskassodetaljer rörande porträtt med mera*]

10-12-1862
Pär Hallström Westbyn

Doctor Sam. Wallner, R.W.O.	f. 4.7 1778,	död 12.2 1865
” P Rissler, R.W.O.	”24.11 1781	död 24.3 1866
Pär Hallström, R.W.O.	” 9.4 1783	
Nils Sundstedt	” 5.4 1788	
Fanjunk. Lars Grefberg	” 7.1 1785	död 1866
Prosten Jos. Backlund	” 11 1785	
Hans Liström	” 1783	
Lars Brolin	” 31.7 1791	
Margretha Lindgren	” 25.4 1841	från Hälle
Olava Lindgren	” 4.1 1845	hos Wendela
Sara Brita Öberg	” 10.11 1810	Barnmorska
Brita Ersdotter i Stocke	” 9.4 1779	död 9.3 1863
Nils Lidén	” 4.11 1784	

Julia Maria Fransiska Isolina Rosén 28.12 1862 död 18.2 1863
Carolina Sophia Wilhelmina Rosén 4.6 1860 död 31.3 1863

Lars Grefberg ” 7.1 1785 död 1866
Mimi Boman ” 9.5 1845 på Flon å Frösön
Wilhelmina Rosén ”28.7 1832

F.M.

Lysning till äktenskap emellan direktören wid Kongl. elektriska telegrafwerket, phil. magistern Anders Tynell och Hildur Maria Elisabeth Limborg afkunnades första gången i Gefle Stora kyrka söndagen 7:e december 1862. (Hildur Limborg född 11.4 1834).
Lysning till äktenskap emellan konstmästaren wid Sala Silfwegrufwa J G Skröder Gustafsons dotter Hilda Johanna Margreta och löjtnanten wid Wermlands fältjäg. reg:te Paul Didrick Axel Uggla afkunnades i Sala stadskyrka söndagen den 30 november 1862.
Den 28 december 1862 nedkom borgmästarinnan Mina Rosén med en dotter i Östersund.

Förlofwade: Inspektor Ljungberg och Eskelina Wikström.

1862 Häradshöfd. Olle Ocklind och Jenna Söderberg.
Löjtnant Hartman och Hanna Steinmetz.
Handland. Holmgren och Mathilde Charlier.
Regem:ts kommiss. Långström och Hilma Aspgren.
Magister Bergman och Ida Fastborg.
Löjtnant Forsström och Hilda Tigerhjelm.

Fru Roséns dotter död den 18:e februari 63. Julia Maria Fransiska Isolina.

Adjunten wid Östersunds Elementarlärowerk, S theologie candidaten och philosophie magistern L F Weinbergs hulda maka Carolina Sophia född Backman afsomnade fridfullt och stilla i Östersund thorsdagen 29:e januari 1863. I en ålder af 58 år, 2 m:der.

Carolina Sophia Wilhelmina Rosén f 4.6 1860, död 31.3 1863
Julia Maria Fransiska Isolina Rosén ” 28.12 1862,död 18.2 1863
Alfred Johan Wilhelm Rosén ” 21.7 1864
Anna Blomgren ” 17.3 1863, död16.4 1863
Charlotta Wikström ” 4.10 1853
Maria Wikström ” 15.11 1844 i Slandrom se 1862 pag. 177
Sara Wikström ” 22.1 1848
Nils Sundstedt ” 5.4 1788
Tell Justus Jacob Christofer Osterman ” 1.3 1839

Frans Suell Husberg ” 31.1 1829

Charlotte af Grubbens ” – 5 1792

Elin Märtha Eindgren ” 29.6 1843

Adriana Carolina Jacobina Christina Öhrling 14.7 1848

Euphrosyne Cecilia Öhrling ” 7.7 1844

Brita Christina Öhrling ” 17.12 1815

Justina Euphrosyne Rödén ” 16.12 1777

Pag. I Photogr. porträtter af Pär Hallström till

1863 aug.	15	E E C Perman i utbyte mot ett exemplar af hans	1
	15	Andreette Wattsten i Wattjom	1
	21	Majken Freese från Hernösand	1
	22	Brita Sparrman	1
	29	Johanna Bergström, se pag. 115	1
Sept.	4	G Armfelt, med posten till Tjelmo Johannisberg	1
	”	Josephine Florén, d:o till Wernamo	1
	”	V A Sandström, 1	
	”	Johanna Ödberg, 1 med posten till	3
	”	Constance Trolle,1 Örnsködswik	
	”	Carina Byström, d:o till Undersåker	1
	16	A Hammarskjöld, med posten till Wimmerby	1
	”	Julia Hallström, med posten på	1
	”	And. Gabr. Hm. Stockholm	1
	”	Alex Wilhelm Hm. med posten till Söderhamn	1
	”	Br. Edholm och Carin Lené, d:o till Ullånger	1
	”	P Wikström jr, Stockholm	1
	19	Emfrid Carlson, med posten till Hernösand	1
	”	Gabriel Lindström, d:o till Hamrånger	1
		Tr:pt.	19
II 1863		Tr:pt.	19
Sept.	23	Augusta Engelke, i bref till Wilh. Engelke	1
	”	Sara Göthe, d:o till Söderhamn	1
	”	Frithiof Schöning, d:o d:o	1
	“	Augusta Edling, d:o d:o	1
	“	Laura Norrbom, d:o d:o	1

	"	Ingeborg Sabelström,	d:o	d.o	1
	”	Br. Margr. Högberg,	d:o	d:o	1
	”	Annette Ullgren,	d:o	d:o	1
	”	Selma Swinhufwud,	d:o	d:o	1
	”	Emilie Hård af Segerstad, d:o till Gefle			1
	”	Lowisa Dedering, d:o till H:wall			1
	”	Augusta Alexandersson, i bref till Göthilda Ig.			1
	12	I bref till Emili Wm. att af de i S:wall qvarwarande			
		6 exemplaren som C Th. Stümetz har bestyr om			
		låta honom för egen del behålla		1	
		sjelf behåller hon Emili		1	
		lemnar direktörskan Wikström		1	6
		Fru Gretha Cavallin		1	
		Mina Sontag		1	
		och Ulla Thunell		1	
	30	Gussanderska familjen, Gefle Gustapha			1
				Trpt.	38
III					
1863				Tr:pt.	38
Sept.	30	Fru Sally Brolin, Söderhamn			1
	”	Patorskan Hagbom, Norrala			1
	25	Hulda C Wallström, Hudikswall			1
Nov.	10	Ada Sandström. }	i bref till		1
		Wahlgren och Lindberg,	V A Sandström		1
	14	E Axel Wikström, Arboga, Österhammar			1
	26	Johanna Ödberg, Örnsköldswik			1
Dec.	1	Cecilia Öhrling, Stockholn, Wermdö Djurö			1
	5	Gabriel Hm:s familj (med G R skickad)			1
	6	Nicolaus Sundstedts familj			1
	17	Fru Clara Gustafsson, Kungsgården			1
	”	mitt eget album			1
	18	Borgmästarinnan Mina Rosén			1
	”	John och Amalia Ocklind			1
	”	Fru Henriette Sodenstjerna			1

	24	Brita Lindholm i Westbyn		1
	”	Brita Gröndahl		1
	Fortsättning pag. VIII		Tr:pt	45

IV

Fotogr. porträtter af Pär Hm. och Pär Forsgren (tagna i Östersund 5:e september 1863).

1863		Utdelade	Exemplar
Sept.	9	till mitt eget album	1
	23	” Augusta Engelke, i bref till Wilhelm E:e	1
	”	” Helga Lidén, d:o till Hudikswall	1
	”	” Emili Wikström, d:o till Sundswall	1
	”	” Olava Sandström, d:o till Ö:wik	1
	”	” Göthilda Schöning. d:o till S:hamn	1
		ett litet porträtt i till Augusta Alexandersson ock	
Nov.	27	” Agnes och Oscar Forsgren	1
	28	” Wendela Rödén	1
Dec.	1	” Hedda Lovisa Dedering, Hudikswall	1
	2	” Ångmanska familjen, Frösön	1
	5	” P J S Afzelius (skickat med G R)	1
	12	” Carin Forsgren skickade med G R	1
	”	” P E Sundin och familj till Agnes	1
		S:a	13

Greta Samuelsd:r född 18 nov. 1847
Edla Sundin 28 oct. 1851
Therese Oscklind 14 mars 1852
Mimi Boman 9 maj 1845

V F. M.

1863 sept. 5 fotograferades Pär Hm. och Pär F på ett kort tillhopa af R Sellström. För 6 porträtter skulle jag betala 10 r.d:r. Ett profexemplar fick jag den 7:e, det gillades. Några dagar derefter sa jag till herr Sellström: kanske, om jag lägger ”2 r.d:r till de 10, jag då kan få 9 porträtter för sådane sammanlagda 12 r.d:r ” Det bifölls, och den 21:a september lemnades mig af Robert Fresk 6 exemplar, till profporträttet som jag emottog den 7:e. Endast 2:ne exemplar återstå således, och när jag af herr Fresk får emottaga dem skall jag till honom lemna de 12 r.d:r:na.

Till h:r R Sellström, Stockholm, Röda bodarna n:r 1 den 13 september 1863.

Af de 9 porträtten utaf mig och min lille dotterson Pär Forsgren, som h:r Sl:m lofvat mig emot 12 r.d:r har

VI

wännen Robert Fresk nu lemnat mig 6 exemplar, profporträttet jag fått är det 7:e. Således återstår blott 2:ne exemplar, men kan hända h. Sl:m godhetsfullt lemna några exemplar till om jag till de 12 r.d:r lägger 3 och sålunda betalar 15 r.d:r inalles?! (Bifölls och erhölls.)

Min dotter fru Wendela Rödén anhåller att frågan och widare porträtter af henne får hwila till dess hennes man kontrollören G Rödén i slutet af denna wecka återkomma från Herjedalen, ty bägge profporträtterna hon fått ogillas af henne sjelf och alla andra som sett dem. Pär Hm. [*I marginalen*] Som jag begärt har jag fått de sista 6 exemplaren lemnade mig af Robert Fresk 27/11 1863 och då betalde jag till honom 15 r.d:r.

Till herr Robert Fresk. Jag will wisa dig hwad jag skref om till herr Robert Sellström och ber dig godhetsfullt genast skicka brefvet till postkontoret den 23 sept. 1863

Pär Hm. (Brefet skickat f.m. den 22 med C Sparrman)

1863 nov. 27 fick jag av Robert Fresk från h:r Sellström komna 6 porträttkort af mig och P Forsgren, och då betalde jag till Fresk 15 r.d:r i närwaro af major Hjärne. Således den affären klappad och klar.

VII

Tullförwaltaren wid Dufeds gränstull, löjtnanten S F Sjösteen död den 1:a december 1863, 75 år 8 m:r 26 d:r gamal. Se pag. 115.

Utdrag." En sons födelse i dag kl. 2 f.m. hafwa wi glädjen slägt och wänner tillkännagifwa. Säter 8:e dec. 1863, Eskelina Ljungberg född Wikström Frans Ljungberg (Jemtlands tidning n:o 49)

F.m.

Fotografiporträtter af Pär Hallström från M Alstrups Atelier i Sundswall 9,8, 1863

först 50 exemplar på kort för 25 r.d:r

sedan 14 " " 7 "

och sist 7 " " 3 "

S:ma 71 exemplar för 35 r.d:r r.m:t

Fotografiporträtter af Pär Hm. och Pär Forsgren utaf R Sellström den 5 september 1863:

först 7 exemplar för 10 r.d:r

och sedan 6 " för 5

säger 13 exemplar för 15 r.d:r r.m:t

se föregående sida VI

VIII

Photografiporträtter af Pär Hm.

	Transport från pag I antal		55
1863			
Dec.	24	Till Adrianna Öhrling	1
	29	Fru Charlotta Delin	1
	”	D:o Maria Rissler	1
1864			
Jan.	1	Henriette Festin	1
	3	Brita Lithander i Klöstanäs	1
	31	J C Lilljesköld och fru	1
Mars		Sophie Törnsten, genom Emili Wm.	1
	12	Fanny Janse i Örnsköldswik	1
	”	Görhilda Folcker, Stockholm	1
	”	Anna Brun, Hudikswall	1
	16	P U Gussander (till Gabr. Hm.)	1
April	9	Samuel Wallner (med posten till H:wall	1
	”	Inga Berg (med posten till Söderhamn	1
		Gregor Wikström leringe Swall	1
	26	Charlotte Sidenbladh, med posten	1
Juni	28	J W Granbom, Landskrona	1
		S:a	71

En ny upplaga af poträtter 1865.

Januari.

Nyårsdagen Gott wäder. På uppwaktning och middag hos Jemtlands Fältjägare Corpschef friherre Carl Helmer Hampus Mörner och dess friherrina: 29 herrar, de fläste militärer. 12 fruntimmer. (Alla 41 specielt upptagna i 1862 års almanack.) Efter intagen middag, som riklig och läcker war i dryck som mat, reste hela sällskapet utom Wendela Rödén och Pär Hm. till landshöfdingen Nils Axel Gustafsson Bennich och dess fru Emili

Christina Nordquist på uppwaktning, te, soupé och bahl. Rödén återkom hem till Westbyn kl. 11 på qwällen, men bahlen räckte till kl. 2 på natten.

2 På aftonen hitkommo, till Westbyn, owäntade men dessto roligare: Gabriel och Thilda Hm. och så efterskickades, Carl och Brita Sparrman, fru Brita Wikström med dotter Charlotte, Gottfrid och Märtha Blomgren. Alla blefvo här till qwällen, samt Rödéns.

3 Eft. midd. reste Rödén till Ö:sund skjutsad af Swen.

4 Söndag. Kl. 9 f.m. reste Wendela Rödén och Andreette Wattsten till Gabriels, skjutsade af Anders med Beda, och kl. ½ 12 for jag med Borup, ensam, efter dit. På middag och sedan dagen i ända hos Gabriels:

Fruarna 85 åriga Rödén och Chr. Öhrling med dotter	3
Oscar, Agnes, Pär, Swea, Helga och Carin Forsgren samt moster Ulla Berg	7

Pag. 4

Ocklind, fru, 2 söner, 3 döttrar, mamsell Meijerberg, Ernst Berg, Gusten Jonsson, och Norström.	12
Sundén med fru, Jacobina Dedering, Edla Sundin och 2:ne fosterdöttrar.	6
Borgmäst. Rosén och Mimi Bohman.	2
Musikdirektören Mentzer.	1
Georg och Wendela Rödén, Andreette Wattsten och Pär Hallström.	4
S:a	35

Klockan mellan 10 och 11 på qwällen bar det hem till Westbyn för Wendela och Andreette samt Svens Anders med Beda och Pär Hm med Borup, men Rödén stannade qvar i staden för att derifrån resa till Stugun morgonen derpå, den 5:e.

5 12:e dag jul. Kl.½ 4 e.m. gjorde Wendela, Magreta och Tralling, Andreette Wattsten och jag en utfart till Flon och undfägnades der, af Jonas och Anna Lindholm med kaffé, pounsch och sexa. Rätt trefligt. Och så helsade wi på, till sängs sjuk liggande fanjunkaren L Grefberg född 7.1 1785.

6 13 dagen. Stina Märtha, Margretha och Tralling med Borup till Rödö kyrka. Jag e.m. som snarast till Grannas. Träffade blott Märtha Bn.

Wendela till Högdins och war så wälkommen! Dum jag, som inte gick dit med.

7 Kl. 9 f.m. reste jag och Tralling med Borup till Forsgrens i Ö:sund. Och kl. ½ 3 e.m, sedan Borup under tiden blifwit nyskodd af Molander, foro wi hem. Hos Ångmans på kaffe och till afton: baron Mörner och fru, 1:a landtmät. Jacobson med fru, fruarna Lundquist och Örbom, studeranden Blix, pastor Sundstedt och Margrethe, löjtn. Behm och fru, insp. Gustafsson med fru och syster, mamsell Lundgren, Wendela Rödén, Andreette Wattsten, Pär Hm, Blomgren och fru. s: 20 personer.

8 Kl. ½ 1 på dagen reste Wendela, jag och Tralling, med Borup, till Forsgrens och derifrån på stor middag kl. ½ 3 i Änget hos Weimbergs. Dit åkte Agnes med fru Sodenstjerna. Landshöfding Bennich gick. En skara gäster den ingen räkna kunde. Wid återresan från Änget kl. nära 11 på qwällen woro wi som hastigast in hos Forsgren, för liten omklädning, och hem till Westbyn kommo wi kl. 1 i natten.

9 Fru Clara Gustafsson kom hit och åt middag hos Wendela Rödén.

10 War det icke bra med lilla Georgina från morgonen. Swen skickades derför till Östersund och återkom kl. 5 e.m. icke med läkare, men med Agnes Forsgren! Tralling och Borup kl. 3/4 till 4 e.m. med min post till Ö:sund. Hittildags har wi haft den mildaste winter, stundom något blåsig men idag har kölden uppnått 18 grader. Wendela och jag bjudna på stor middag hos C Ol. Gm:s i Odensala, till kl. 3, men bjudningen kom först kl. 5, således 2 timmar efter tiden wi skulle ha warit der för att få äta.

11 Söndag. 14 grader, blankt härligt wäder. Rödén hemkom från Stugun kl. 4 e.m. och med hans skjutspojke reste Agnes tillbaks till Ö:sund. På kaffe, té och qwäll hos Blomgrens: Ångman och Hanna samt Esbjörn, Pär Hm. och Andreette Wattsten, Brita och Carl Sparrman, Petrus och Anna Kerfstedt, Eric Erson i By med hustru Carin och son Eric. Pounch fick Calle Sparrman bestå!!!

12 18 grader. Kl.½ 5 e.m. reste Rödén till Östersund skjutsad, med Borup, af Tralling, som kl.½ 9 återkom. 18 grader.

13 Knut och julen ut! 14 grader. 13 dags marknad i Ö:sund.

14 Kl. 10 f.m. reste Wendela och Margreta till marknaden skjutsade af Tralling med Borup. 12 grader. De återkommo kl. 7 e.m.

15 Mild luft men yrig westanwind. Efter middagen hitkommo, med Rödén, Nils Wikström, Oscar Forsgren och brukspatron Gyllenhaal. Alla 4 reste hän kl. 11 på qwällen. Då war det så pass tö med blåst att det sqwalade af taken. Treflig blef wår afton här i Westbyn. Natten derpå stark westanstorm.

16 Stormen från natten fortfar men wid klar luft. Stina Märta i Optand som warit här hos Wendelas lilla rara Georgina allt sedan 13:e sista december skjutsades nu med Borup, af Tralling, hem f.m. Från middagstiden det hiskeligaste yrwäder. Tralling återkom kl. 4 e.m.

17 Det förfärliga yrwädret har under natten upphört. På f.m. skickade jag, till Ö:sund med Calle Sp:n, till Fritiof och Olava, bref. Kl. 7 e.m. hemkom Rödén från Östersund.

18 Söndag. Till middagen hitkom till Westbyn Hampus Axling och e.m. hittogos Carl och Brita Sparrman. Wi skulle spela Préferance och alla blefvo här till kl. ½ 10 på qvällen. På morgonen hemtade Tralling, med Borup, hit Wallmaria till Lillgeorgina. Se pag. 13.

19 I småyrigt wäder skjutsade Tralling, med Borup, kl ¾ till 12 f.m. Andreette Wattsten till Carolina Kjellberg i Rödön, sedan Rödén på morgonen åkt med C Sparrman till Österund. Andreette återkom kl. ½ 3. Sparrman och Rödén kl. ½ 9.

20 Rödén war f.m. med Borup till Glasett efter marknadsgods och under tiden hitkommo Jacobina Dedering och Carin Forsgren. På aftonen hitkom, fru Chr. Behm och hade med sig madame Öberg, som hastigast. <u>Ljungberg till Sunne på lysningsresa.</u>

21 Kl. 11 f.m. afreste Jacobina och Carin, med Sundins häst, hem till Östersund.

22 17 grader, blank och grann dag. Tralling körde, med Borup, från Rödösundet watten till twätt.

23 På e.m. war Ljungberg som snarast in här på resa till Sunne, dit han skulle för att ta ut lysning åt sig och Eskelina Wikström. Se pag. 18. På aftonen woro Margrethe och Carolina Sundstedt hit en timmas tid. På morgonen 11 på qwällen 3 grader kallt.

24 1 grad. Kl. 9 på f.m. for Rödén i wäg till Stugun af Swen skjutsad till Östersund. Och kl. 11 reste Tralling med Borup till staden. Kl. 6 e.m.

återkom Tralling med 34 *lispund* hö som han köpt á 20 öre *lispundet.* Carl Sparrman kom hit på aftonen, tog en tuting, stannade till qwällen och åt gryngröt hos Wendela.

25 Söndag. Härligt wäder. Brita och Carl Sparrman reste till Slandrom för att lyckönska Ljungberg och Eskelina som det lyst 1:a gång för i dag. På e.m. westanstorm. Ångman kom hit e.m. drack en tuting och åt sedan qwäll hos Wendela.

26 Blåst från natten. Gloppsnö f.m., började i blåst men slutade med regn derpå blåst igen och kl. 7 e.m. det mest rysliga yrwäder under starkt norrsken. Westan.

27 Under natten lugnade det något men på morgonen yrade det åter hiskligt och det wädret slöt med regn. Sedan lugnt och härligt töwäder frampå f.m. men kl. 2 e.m. snö och yrwäder igen, lika ohejdat grymt som i går. Gaf sig något på aftonen men under natten, efter kl. 11, blef stormen alldeles förfärlig. Allt westan.

28 4 grader. Solblank, lugn, härlig dag. Brita Sparrmans lilla dotter Anna hade i går qwäll och sedan under natten fyra anfall af som det syntes fallandesot ty hon knäppte tummarna in i händerna och blod gick ut ur munnen. I det fasansfulla yrwädret kom Carl Sp:n mitt i natten från Östersund, beklaganswärd på sitt sätt tywärr! Nu på aftonen reste Wendela och jag dit och det war nu bra med den årsgamla Lillanna, men moderns ångest kan bättre förstås än beskrifwas. Calle låg då wi kommo dit. Wi drucko caffé och foro så hem genast.

29 6 grader. På f.m. hitkommo fru Christine och Adriana Öhrling och på e.m. Gabriel och Thilda Hallström. Alla 4 reste hän kl. 9 på qwällen. Kl. 10 blef wädret yrigt wid sydostlig wind.

30 Wendela och jag äro bjudna till A P Fjellmans på stor middag kl. ½ 3, men hon är hindrad och jag hågar icke resa till Ö:sund i det blåsiga wädret. På f.m. woro Albert och Margrethe Rissler in här, som hastigast, wid förbifart.

31 Wacker dag. Jag och Tralling f.m. till Forsgrens med Borup. Middag hos Gabreils och äfwen sedan i sällskap med John och Amalia O:d och lector Dalin samt Oscar och Agnes Fn. Agnes war äfwen med mig på middagen hos Gabriels, derifrån Tralling och jag kl. 9 på qwällen reste hem och de

öfriga gingo hwar till sina hem. Gabriels dräng Pettersson åkte med mig och Tralling ända till Stocke. Mot kl. 10 på qwällen började det snöa, sedan himmelen förut på aftonen blifwit molnhöljd.

Februari.

Gabriel Hallströms regementsskrifware uppbördsresa till Westernorrland.

Den 1:a till Fanbyn
2 Jemtkrogen
3 uppbörd i Westanå
4 på Gullbacken
5 i Wattsjom
6 till Sundswall
7 uppbörd i Wifsta och resa till Warfwet
8 till Hernösand
9 uppbörd i Äland
10 i Frånö
11 i Lugnwik o resa till Ullånger
12 på Docksta
13 i Nordingrå
14 i Nora
15 till Hernösand
20 Sundswall
21 Kjälsta
22 Westanå
23 Grimnäs
24 Fanbyn
25 aflöningsmöte i Fanbyn och hemresa till Östersund.

1 Söndag. Wackert wäder. Andreette Wattsten och Margreta Lindgren till Rödö kyrka med skjuts från Erik Anders:ns. Andreette åt middag i prestgården.

2 Wendela och Tralling med Borup till Östersund. Stark ostlig blåst men icke kallt. Ångman war, som hastigast, upp till mig f.m. Kl. ½ 8 hemkom Wendela i fortfarande blåst, icke minskad utan ökad. Wendela och Thilda ha ätit middag hos Forsgrens.

3 Efter fortfarande storm under natten, härligt wäder. I dag på morgonen war fru Märtha Blomgren hit till Wendela. Blomgren reste till Hudikswall i går.

Aflöningsmöten.

25 febr. med Refsunds och f.d. Brunflo C:ni i Fanbyn.

28 ” ” Häst och Fältjägare C:nis stabor i Östersund

3 mars med H:dals och Off:dals C:ni i Österåsen

5 ” ” Bergs och f.d. Ow:en C:ni i Kjöfra

6 ” ” Lif och f.d. Hallens C:ni i Trappnäs

4 Efter blåsig natt, härlig dag.

5 Det har blåst betydligt i natt äfwen och nu kl. 10 f.m. ha wi östanyrwäder, nej winden är rent af sydlig och töblidt är det. Snöyran uphörde innan middagen men winden har sedan wändt sig till full westan med storm fortfarande. Tralling war e.m. till Rödösundet efter ett kar watten och sedan skjutsade han hem Maria till Walltorpet. Se pag. 7. Kl. ½ 7 hemkom Rödén från Stugun, från Ö:sund skjutsad af Eric i By. Se pag. 8.

6 Efter blåsig natt, yrwäder på morgonen, derpå blankt och wackert men kl. 12 på dagen det mest ursinniga yrwäder. Westanwind, regnblandad snö. Lika rysligt höll yrwädret ut dagen i ända och inpå natten. Kl. ½ 8 på qwällen hikommo Nils Löfwenmark, Ingemar Kerfstedt och Axel Liljesköld (alla 3 prestsöner) på resa till Rödön från Östersund. Hit hade de med armes nöd kraflat sig fram efter en häst men stopp war det att komma längre. De togo således nattqvarter här hos Rödéns. Senare på qwällen fastnade 3:ne hölass från Alsen här utanför och blefvo stående natten öfwer. Karlarna med sina hästar fingo nattqvarter hos Er. And:son Högdin. Än senare kom en Sunnebo och tog qvarter hos Swen Lindholm.

7 Yrwädret, som gaf sig frami natten, war åter kl. 5 på morgonen i full fart och sedan 12 man med skoflar warit ute och arbetat kunde änteligen de 3 hölassen kl ½ 10 f.m. släpas fram till Westerhus. Kl. ½ 11 klarnade luften och det lugnade. Fjellen syntes då några minuter, hwarunder de 3 ynglingarna gifwa sig i wäg men i detsamma helmulnade himmelen på nytt och westanyrwädret med ymnig snö kom åter i full fart. Efter kl. 1 upphörde yrwädret och sedan war e.m. någorlunda lugn. Med 3:ne hästar

gick snöplogen här förbi tidigt på aftonen. Kl. 9 på qwällen full westanstorm igen.

8 Söndag. Stormen under natten rasat förfärligt och wägarna woro från morgonen så igendrifna att det war kaf omöjligt att färdas fram på dem förrän kl. 11 f.m. då en hel mängd manskap med skoflar warit ute och arbetat så att snöplog med största möda kunde begagnas. Stormen hade dock på morgonen stannat. Efter midd. reste Rödén med Borup till Rödön, hade Er. And:s Anders med sig. Brita och Carl Sparrman kommo hit e.m. Brita fick bud efter sig och gick hem. Madame Öberg kom hit från Sparrmans, der hon har sin häst. Hon och Carl Sparrman stannade här till qwällen och madame Öberg blev qwar öfwer natten. Kl. ¾ till 11 på qwällen hemkommo Rödén och Anders.

9 9 grader. Madame Öberg gick härifrån till Sparrmans på morgonen. Löjtnanterne Löthman och Osterman woro f.m. in här wid förbiresa till Rödögården. Thilda Hm. Oscar och Agnes Fn. kommo hit strax e.m. Kl. ½ 9 reste de hem till Östersund. Änteligen ha wi nu haft en hel dag lugnt och härligt wäder. Mamsell Lundholm från Kungsgården war på morgonen hit till Wendela och lånte ägg åt friherrinnan Mörner.

10 18 grader. Kl. 4 e.m. afreste Rödén till Stugun, af Tralling med Borup skjutsad till Ö:sund.

11 3 grader. Kl. ½ 10 f.m. for Tralling till Ö:sund. Blomgren, som den 2:e reste till Hudikswall, återkom hem till Westbyn den 10:e. Det har blåsit något i natt och gör det äfwen i dag, dock icke hårdt, och dagen är grannt solblank. Kl. 2 på dagen ökades blåsten betydligt och öfwergick på en stund till dugtigt westanyrwäder. Derpå lugnt igen. Kl. ½ 6 återkom Tralling med 33 ¾ *lispund* timoteihö som han köpt i stan á 20 öre. Hanna Ångman kom till Wendela mot qwällen och stannade här öfwer natten.

12 På bjudningsmiddag för en hel mängd. Dit reste jag och Wendela med Borup, Andreette och Pär Görans:s Olle med C Sparrmans Dower, till Sundins nemligen. Der woro ock Oscar och Agnes Forsgren, Thilda Hm. och Ocklinds. Wendela och Olle med Dower resten hem kl. ½ 8 e.m. men Andreette och jag blefwo qvar och hade nattqvarter hos C Anderssons. Borup war hos Gabriels. Hela aftonen spelte jag Priffé med Mina Rosén,

Elof och Henriette Sodenstierna, Thilda Hm. Agnes Fn. och Amalia O:d. Trefligt!!!

13 Hos Sundins woro Andreette Wattsten, Agnes Fn och jag, äfwen denna dag från undunsdags till kl. ½ 8 på qwällen. På aftonen hade Sundins bal för en hel stor skara barn och fullwäxta personer samt mycket gift folk också. Lillpär Forsgren for hem, med mor sin, samtidigt med oss Westbybor som hemkommo kl. 9 på qwällen.

14 Tö med betydligt takdropp. Wendela, Andreette och jag på kl. 11 caffé bjudna hos Brita Lindholm här i gården. Sedan gick jag på en stund till Sparrmans, dit jag för owäder och oföre icke warit på 14 dagar. Mot qwällen for Tralling med Borup efter Wallm:a. Wallmaria war ock i förrgår här hos Lillgeorgina under Wendelas botrowaro till Östersund.

15 Söndag. Wendela och Tralling, med Borup, till Rödö kyrka. Godt wäder hela dagen. På aftonen och till qvällen war Andrette hos Ång:s.

16 F.m. woro Gustava Palén och Gabriela Staaff inne här en stund wid förbifart, från Rödön, till Östersund. På aftonen woro C Ek, B o C Sparrman här och wi spelte Préférance.

17 Strax e.m.kom herrskapet Staaff från Rödögården och klädde sig här för bjudning till Kungsgården kl. ½ 6.

<u>Bal på Kungsgården. Ljungbergs bröllop hos G Borg i Östersund.</u>

Stor, mycket stor bjudning hos baron Mörners till kl. ½ 6. Wendela och jag reste dit, men jag kände mig, i wärmen och bland den stora menniskomassan, så durrig i hufvudet att jag, efter förtäring af ett halft glas friskt watten kl. ½ 8 reste hem och lät Tralling med Borup fara tillbaka för att hämta Wendela och hon kom kl. nära ½ 2 i natten. Kl. 2 ¼ kommo ryttmästar Staaff med fru och döttrarna Gabriela och Anna och reste hem. Då regnade det betydligt.

18 Fortfarande blidwäder med durabel westanblåst, från natten, hela dagen.

19 Frans August Ljungberg och Eskelina Catharina Wikström stå brudfolk i dag kl. ½ 6 e.m. uti Borgs lokal i Ö:sund. Kl. ½ 12 på dagen reste Wendela för att bewista bröllopet skjutsad, med Borup, af Tralling men jag törr icke ut jag. Lärde mig i förrgår att wara ifrån aftonkalas. Wädret är westanblåsigt, som det war i går, men i dag något kallwulet.

<u>August och Lotta Moberg på Westbyn.</u>

20 Kl. 3 mot morgonen återkom Wendela från det stora, ståtliga och mycket trefliga bröllopet. Gästernas antal omkring 150 deribland landsh. Bennich med fru och äldsta dottern. Till och med brudens moder, styffader och Hans Liström fingo wara med nu. Så icke wid Blomgrens och Märthas bröllop i Slandrom den 19 juni 1862!!! Se det årets almanack pag. 87. På e.m hitkommo fru Hedda och doter Hanna Ångman, blefwo här till qwällen. Agnes och Oscar Fn. woro på bröllopet i går men icke Thilda Hm.

21 Kl. ½ 10, jag och Tralling, med Borup, till Forsgrens. Reste hem derifrån kl. 6 e.m. Rödén kom hem från Stugun. C Ol. Granbom och fru kommo hit till Westbyn kl. 3 och reste hän på aftonen kl. ½ 8.

22 Söndag. Wendela och Tralling, med Borup, till Frösö kyrka. På qwällsidan woro som hastigast hit, från Sparrmans, Brita och Carl Sparrman, Augusta och Lotta Moberg. Wid 8 tiden började det snöade wid westlig wind.

23 8 grader. Grann dag. Kl. 7 på morgonen reste Rödén och klamparen Hans Petter Pettersson till Offerdal af Tralling, med Borup, skjutsad till Häste. Brita och C Sparrman foro till Tullus.

24 Töblåst och midt på dagen litet regn.

25 Sparrman och fru hemkommo från Tullus. Rödén och Pettersson äfwen från Offerdal. På qwällen, mot natten, regn wid stark westlig blåst.

26 Regnet upphörde snart, men stormen höll ut ända framåt morgonen idag. Kl. ½ 10 f.m. foro jag och Tralling, med Borup, till Ö:sund. Till mot middagen war jag hos Forsgrens. Oscar ligger sjuk sedan den 23:e. Middag åt jag hos Gabriels och hem reste jag kl. 5. Både hos Forsgrens och Gabriels är det skralt med barnen. Somliga har mässling. Ada är derjemte usel i sina ögon fortfarande. 2 graders wärme.

27 Ångman kom på aftonen, drack en tuting, och blef till qwällen hos Rödéns. Litet snö föll på qvällen och strax derpå klarnade himmelen efter att nyss förut blott på en liten stund warit helmulen.
<u>C D G Rosendahls på landswägen mellan Helle och Östersund död.</u>

28 Häftigt westanyrwäder från natten med litet snöfall på morgonen. Kl. ½ 12 reste Rödén och Pettersson i wäg till Stugun. Under dagens lopp har det 5 särskilda repriser warit, hårdt yrwäder och mellan hwar gång har

himmelen klarnat, men stormen likwäl fortfarit. Så märkwärdig wäderlek!

Martius.

1 Söndag. Under natten har wädret lugnat. Kl. 12 reste jag, med Tralling och Borup, till stan. Åt middag hos Gabriels for så till Forsgrens. Det war wida bättre nu med barnen både hos Gabriels och Forsgrens. Forsgren sjelf war ock tämmeligen återställd, dock ännu sängliggande. Kl. 5 reste jag åter till Gabriels, der jag blef i sällskap med fruarna Rosén och Ocklind till kl ½ 10 och kl. ½ 11 kom jag hem till Westbyn. Lugnt, blankt, härligt wäder hela dagen. Natten grannt månljus.
I V C C G D Rosendahl hade sjuk, rest från Stockholm. Kom mycket usel till Hälle, fick der, i det swåra halkföret, en klen häst och en 9 års gosse till skjutsare, stjelpte wid bron bortom Odensala och par stenkast hitom gaf han upp andan. Se pag.123 och 116. Kom som lik till Östersund den 26 februari.

2 10 grader. Grann spegelklar himmel.

3 Det war litet dåligt med Georgina. Kl. 8 på morgonen for Swen till löjtn. Behm efter madame Öberg och derefter reste han kl. ½ 10 till Ö:sund. Kl. 11 skjutsade Tralling, med Borup, madame Öberg åter till Behms och kl. 2 återkom Swen med Agnes Fn.! Kl. 3 skjutsade Tralling, med Borup, Agnes till Nygården och Undrom och kl. ½ 7 återkommo de. Wallmaria kom hit till qwällen. Sundstedt war hos mig en stund på aftonen.

4 Kl. 9 f.m. sjutsade Wendela sjelf, med Borup, Agnes hem till Östersund och kl. 4 e.m. återkom Wendela.

5 C Sparrman kom upp till mig f.m. och åt middag här hos Wendela.

6 Wår lilla älskade Georgina har några dagar warit krasslig af snuva och bröstwärk och i dag är det så illa med henne att Tralling kl. 10 f.m. skickades till Ö:sund. Återkom kl. 3 e.m. utan att ha madame Öberg med sig. Wallmaria måste i går qwäll till Rödösundet och stanna der hos Lindholm Lisa. Madame Öberg lofwade bestämdt, att med egen häst, komma hit på aftonen, men kl. 10 i qwällen kom Gabriels Pettersson med underrättelse att madamen under dagen brutit ena fotleden så hon måste utebli härifrån. Bedröfligt och oroande för oss, war det beskedet.

7 Lisa vid Sundet nedkom i går afton med ett ofullgånget barn som med detsamma wisade litet tecken till lif, men det slocknade genast. Grannas mor, Carin Högdin har warit här hos Wendela i natt.
Hästjägarcorpsens excercisesquadrons inryckning till Frösö Läger. Stina Märtha kom hit och åt middag här hos Wendela. Kl. 2 kom doctorinnan Anna Afze. och kl. 3 for Tralling, med Borup, till Lägret efter doctor Afze. De blefwo här till kl. 7, och drucko té, innan de reste (i sällskap med Carl och Brita Sparrman). Hela weckan har wi haft det behagligaste wäder, endast nu på aftonen litet blåsigt.

8 Söndag. Rödén hemkom f.m. från Stugun, dit och dän, han begagnat Bergströms hwita märr sedan den 28 februari. Se pag. 21. Klart, blåsigt. Hanna Ångman har warit här hos Lillgeorgina i natt. Nu f.m. har Wallmaria återkommit från Rödösundet. Carl Sparrman kom hit e.m. och blef till qwällen.

9 13 grader. Kl. ½ 5 e.m. for Rödén till Ö:sund skjutsad, med Borup, af Tralling. Kl. 6 skickades Swen till Lägret efter d:r Hallsberg, för lilla Georgina som är så hårdt sjuk. Kl. ½ 9 återkom Tralling och hade Stina Märtha med sig och kl. 9 kom sjelfwa madame Öberg.

10 Wallmaria gick härifrån på morgonen.
Gregorimarknad. 14 grader på morgonen, sedan mindre kallt, blankt och grannt wäder. Kl. 6 for madame Öberg till pastorskan Ångman, som ligger i swår hufwudwärk.

11 15 grader. Madame Öberg och Margretha Lindgren skjutsades af Tralling, med Borup, kl. 9 f.m. till Östersund. Sparrman med fru reste ock in till marknaden. Tralling och Margretha återkommo kl. 9 e.m.

12 5 grader. Swen och Wikcalle reste till Stugun för att köra bjelkar. Se p. 29. Kl. 7 hemkom Rödén, hade Gabriels Lejla.

13 15 grader. Kl. ¾ till 9 f.m. for Rödén åter till Ö:sund. Midt på dagen 2 grader, i det härligaste aprilwäder.

14 Snö på morgonen, åter godt lugnt wäder. Kl. ½ 9 for Wendela till Ö:sund skjutsad af Er. Ands:s Anna. Kl. 11 reste jag och Tralling efter med Borup. Hos Gabriels, Mathilda: Nils Wikström, Gyllenhaal, Axling, Oscar och Agnes Forsgren, Georg och Wendela Rödén, John, Amalia och Therese Ocklind, Winnberg och fru, fru Sodenstjerna, Pehr och Amalia

Wiklund, Hellberg och fru samt Pär Hm. Wendela och Anna reste hem kl. 7. Jag och Tralling hemkommo kl 12 ¼ i natten. Det war Thilda Hm:s namnsdag och dottren Ada Mathildas födelse- och namnsdag. Gabriel war ock hemma.

15 Söndag. Kl.11 f.m. hemkom Rödén, med sitt nyköpta musgråa sto. Se 18 oct. Gyllenhaal och N Wm. gåfwo sig ock f.m. på hemwäg till Sundswall. 3 gr. blidt. Margreta och Carolina Sundstedt samt Hanna Ångman kommo hit e.m. och blefwo till qwällen. Olava Lindgren hitkom att, för någon tid, byta hän systern Margreta. (Se 1862). På aftonen och qvällen betydligare blidt snöfall och mot natten yrwäder. Se pag. 33 den 13:e april.

16 Kl. 8 f.m. reste Rödén, med egen märr, till Ö:sund och kl. 9 for Margreta Lindgren hem till Hälle, med henne åkte Andrette Wattsten till Ö:sund, hade Lindgrens häst. Det börjar snöa igen, sedan snöplog nyss gått. Kurre förstörde ohjelpligt sin stuga med springhjul, så jag måste sätta honom i band. Se 1862 pag. 123. Kl. 7 på aftonen hemkommo Rödén och Andreette och hade Stina Märtha med sig. Hela dagen har det snöat betydligt.

17 5 grader kallt kl. 12 på dagen då, i Westbyn, fru ”Märta Maglena” Blomgren födde en dotter, sedan madame Öberg en timme förut ditkommit. Äfven idag snöwäder.

18 7 grader. Blåsigt nordligt snöwäder. Kl.½ 9 f.m. reste Rödén, med sin Grålla, till Alsen. Kl. ½ 10 for madame Öberg hem till Ö:sund från Blomgrens. Märta Maglena mår godt. Hennes fru moder Brita Wikström kom till Na i går. Wendela war e.m., med Borup, som hastigast till fru Gustafsson på Kungs-gården och till fru Behm på Stocke.

19 Från hela gårdagen fortfar det att snöa betydligt. Kl. ½ 8 på morgonen war snöplog i farten. Ny kl. 3.50 e.m. då hade snöandet upphört och himlen börjat klarna något. Kl. 7 kom Rödén och hade med sig t.f. controllören D A Lagercrantz som också hade egen häst.

20 Kl. 11 reste fanjunkaren David Alfred Mauritz Eugene Lagercrantz härifrån.

Det lyckades mig att reparera Kurres stuga, så att han idag fått igen den, se den 16 pag. 23. Tralling war till Olle i Undrom och köpte 30 *lispund* finaste thimotej á 20 öre *lispundet.*

21 5 grader. Lugnt, solblankt härligt wäder. Madame Öberg war hit i går aftons. Kl. ½ 10 f.m. reste Rödén i wäg till Stugun med sin Grålla. Kl. ½ 5 e.m. är madame Sara Brita Öberg här hos Lillgeorgina. Andreette Wattsten har gått till Hanna Ångman och derifrån gick hon med Hanna till Sundstedts.

22 Söndag. 0 grader. Gamla Brita i Stocke jordfästes och jag bewistade hennes begrafning, och derefter war det middag på Stocke, hederligt och gästfritt på allt sätt och wis. Gästernas antal mellan 70 och 80. Tralling war ock med mig, förstås, för Borups skull. Af ståndspersoner Sundstedt med fru och döttrarna två, Ångman, Al. Behm, Ek med syster, C J Sparrman (wärd. Margretha Sundstedt wärdinna), C Ol. Granbom och fru, P O Jonsson och fru, Pär Hm. Mot aftonen stark töblåst, efter stort norrsken på qwällen i går.

23 Sara Brita Öberg war f.m., innan hon for hem till Ö:sund från Sparrmans, hit till Lillgeorgina och tog afsked af oss. Kl. 12, 4 grader blidt med fortfarande storm från gårdagsqwällen. Kl. 1 regn i den hiskliga stormen.

24 4 graders kyla. Det huskiga owädret i går upphörde mot natten. Nu har wi en lugn och härligt solklar dag. Kl. 9 reste Wendela med Tralling och Borup till Östersund. Midt på dagen 4 grader blidt. Wendela kom hem, änteligen, kl. 8 på qwällen. Middag hade hon ätit hos Ocklinds.

25 Mar. Beb. d. 5 grader blidt. Blåsigt wäder. Gabriel och Thilda Hm. woro in här kl. 10 wid resa till doctorinnan Norrman i Rödön, men på wägen möttes de med underrättelsen att det war mässlöst i Rödön. De wände då, togo middag och blefwo här till kl. 5. Reste så hem i wåldsam sydwestlig storm.

26 Lika blidt, och med fortfarande blåst, som i går. Tralling war till Olle i Undrom och köpte 1 t:a hafra, 5 *lispund* korn och hafrehalm samt ärtris, blandat i lag, samt 20 *lispund* hö. Häftigt yrwäder, en stund, midt på dagen.

27 2 grader kyligt, med uthållande häftig blåst från gårdagen. På e.m. sjuknade hastigt fru Blomgrens den 17:e födda dotter. Wendela skickades

genast efter och så pastor Sundstedt, som kom och döpte den lilla, sedan Wendela gått hem. Det war då lite bättre med barnet Anna. Wid dopet till hands: C Sparrman, Eskilina Ljungberg, Maria och Sara Wm. På aftonen hitkommo från hästjägarlägret doctor Husberg samt löjtnanterne Hartman och Osterman och de blefwo här till qwällen.

28 Hanna Ångman kom hit f.m. och blef här till kl. 5 e.m. Något har det snöat i dag. Blomgrens lilla Anna är nu frisk och kry.

29 Söndag. Snöigt wäder från morgonen.

30 4 gr:s kyla. Härlig wårdag. Tralling war till Olle i Undrom, köpte 16 *lispund* hö á 20 öre och 12 *lispund* hafre och kornhalm samt ärtris i lag á 12 öre. Fru Gustafsson kom hit som snarast, likens Charlotte Wikström.

31 Kl. 10 e.m. reste jag med Tralling och Borup till Ö:sund. Medan Tralling war hos Molander och fick Borup skodd war jag hos Forsgrens och åt middag der. Under tiden, kl. 1, dog borgmästar Roséns dotter född den 4 juni 1860 i hjernfeber. Agnes war hos borgmästan när den lilla Carolina Sophia Wilhelminas lifstråd afklipptes. Se pag. 1. Hos Gabriels war jag blott en liten stund. Hem kom jag kl. ½ 7 på aftonen. Klar dag. 10 gr. kallt.

April.

1 0 Grader. Middagen 6 grader warm, på aftonen litet regn.

2 1 grad blidt. Blöt gloppsnö från morgonen. Stina Märtha war hit och tog afsked e.m. Hela dagen har det med ens snöat ohejdat och fortfar så äfwen mot natten, i så blidt wäder, att det droppar jemnt af taken.

3 Långfredag. Snöandet har hållit i hela natten. Andreette Wattsten och Wallmaria skulle till Frösö kyrka, men möttes på wägen dit af underrättelse att magister Scherdin, som skulle predika och i allo förätta gudstjensten, sjuknat och det blef således mässlöst på Frösön. Då wände Andreette och Maria om och, med Tralling och Borup, foro de till Rödö kyrka. Änteligen kl. nära ½ 12 på dagen war Kungsgårds- och Glasettssnöplogen kommen i gång på landswägen uti den under mer än ett helt dygn jemnt fallna myckna snön. Sådan wårdslöshet och liknöjdhet af wederbörande snöploglag och det på sjelfwa långfredagen. Kl. 3/4 till 2 återkommo de som warit till Rödö kyrka. Snöandet har pågått äfwen hela denna dag.

Brita Sparrmans och Andreette Wattstens födelsedag.

3 På qwällen hemkommo från Stugun Swen Lindholm och Wikcalle, med Hans och Beda. Se 12:e mars pag. 23.

4 Kl. 3 e.m. for Tralling till Ö:sund med Borup förstås. Blåsigt sydostligt wäder. På f.m. skjutsade C Sparrman, med Dower, Wendela till Frostens och sedan åt Calle middag här. Gabriel och Hadar Hm. kommo hit och stannade här pass en timma på e.m. Kl. 6 hemkom Rödén från Stugun och Tralling från Östersund i huskigt yrwäder af snö och regn i lag.

5 Påskdag. Det ruskiga snöwädret fortfar alltifrån natten till den 2:a. I dag fyller Brita Sparrman 30 och Andreette Wattsten 19 år. Georg och Wendela Rödén, Andreette och jag reste f.m. som snarast till Sparrmans och gratulerade frun, innan hon, med sin man, afreste till Klöstanäs. Hela dagen yrigt fult wäder.

6 2:dag påsk. Härlig blid töande dag, lugn. Kl. 2 reste Olava Lindgren och Carin Lindholm, med Borup, till Kråkstaflon. Kl. 4 reste Wendela och Andreette till Ångmans, derefter Rödén och jag först till hästjägarelägret helsade på löjtnanterne Hartman och Osterman samt doctor Husberg, drucko der par glas pounsch, foro så tillbaks till Ångmans och blefwo der till senan qwäll i lag med Sundstedt och fru, Ek och syster, hade ganska trefligt och gästwänligt, som wanligt! Eric och Ernst Ångman woro ock hemma. Wi 4 härifrån Westbyn begagnade Rödéns galanta ”Grålla”.

7 Wendelas födelsedag. Wendela är i dag 34 år. Kl. 11 for jag, med Tralling och Borup, till Forsgrens derifrån till Gabriels, jemte Agnes, på middag och hem kom jag kl. 7 e.m. Öfer. löjtnantskan Sophie Stein hade eft. midd. warit hit till Westbyn. Ek war här hela dagen, stämde pianot och låg sedan qvar öfwer natten, då det blåste betydligt och regnade.

8 Blåst och regn hela natten och nu på morgonen fortfarit. Kl.8 f.m. reste Rödén till Ö:sund. Återkom kl. 9 på qwällen. På aftonen bjöds jag till C Sparrman och spelte Preferance med honom samt Ångman och Gustafsson en stund, de blefwo qwar till qwällen, men jag gick hem, ty wärden war kladdig och derigenom, bra otreflig.

9 Pär Hm:s födelsedag 9:e. Jag fyller i dag mitt 80:e lefnadsår. Kl. 10 f.m. for Swen med Grålla och Borup till Östersund, Öhrlings och Forsgrens. Kl. ½ 3 återkom Swen, med Christine och Adrian Öhrling och kl. 4

anlände Oscar och Agnes Forsgren, med Borup. Här i Westbyn på caffé och till kolblåa qwällen. Ingen mer än friherrinnan Mörner bjuden, de öfriga woro dels påstötta och dels kommo de ?. Åtskilliga andra hade ock ämnat sig hit men uteblefwo, troligen för det blöta förets skull, i synnerhet.

Gabriel, Thilda, Ada, Nanna och Hadar Hm, samt Sophie Esberg	6
Oscar och Agnes Fn., Chrisitne o Adrian Öh:g	4
Ocklind och Steenmark med fruar	4
Mina Ek, Sundstedt med fru och Margrethe	4
Friherrinnan Mörner	1
Mamsell Edla Lundholm	1
Ångman och Hanna	2
Tr.	22
	22
från hästjägarlägret: doctor Husberg löjtnanterne Hartman och Osterman	3
Gustafsson och hans syster	2
C Ol. och Carolina Granbom	2
och wi sjelfa häri gården	4
	33

Sparrmans hade främmande från Lith derför uteblefwo de och Blomgrens. Åtskilliga andra främmande hade kommit hit, derest icke föret af blia och regn warit så fatalt genomslående. Trefligt och gladt war här och gästerna syntes alla nöjda och belåtna. Mot natten skjutsade Swen med sina hästar hem Öhrlings och Forsgrens.

10 Togs Brita Sparrman hit på middag och kaffé. Calle uteblef, fast bjuden.

11 Kl. ½ 1 reste Rödén med sin Grålla i wäg till Stugun, se pag. 34,och kl. ½ 2 for Tralling, med Borup, till Ö:sund. Wädret är härligt, watten sqwalar efter landswägen och snön är redan så borttinad att åkrarna börjr bli bara der och hwar. Kl. 7 e.m. återkom Tralling med en lår, att ha hafra i, köpt hos R. Andersson för 50 öre, rampris.

12 Söndag: Det har frusit på i natt. Wädret nu som det war i går. Kl. ½ 9 f.m. reste Wendela ensam, med Borup, till Östersund. I går war C Sparrman här på aftonen och till qwällen. Kl. mellan 3 och 4, 10 graders wärme. Kl. 7 hemkom Wendela från Östersund.

13 I går qwäll återkom Margareta Lindgren från Hälle och nu på morgonen gick Olava hem dit. Hon har warit här sedan den 15:e mars, den snälla 18 åriga flickan. Se pag. 23 ½. Ol. Jonsson i Tångeråsen war hit med dotter, sålde smör och messmör till Wendela. Lika härligt solblankt wäder som i går och förrgår.

14 Kurre kom ut på morgonen och sprang sin wäg. Ho wet om jag nånsin mer får återse honom?! Se 16:e sept. 1862. Wädret lika skönt och warmt som i går.

15 Likdant finwäder. På morgonen Tralling, med Borup, till Rödösundet efter ett kar watten. Doctor Husberg war f.m. på sjukbesök till Blomgrens lilla dotter Anna. Se 27 mars pag. 26. Wendela warit hos Blomgrens hela f.m. F.m. war fru Brita Wikström kommen till Blomgrens. Kl. 2 lånte Sparrman Borup till By, förde dit en kalf och tillbaks ett swin, kl. ½ 9 på qwällen.

16 Det gudomligt sköna wädret fortfar. Wid 12 tiden på dagen dog herrskapet Blomgrens lilla barn, Anna, jemnt 30 dygn gammal. Se 17:e mars pag. 24. Hanna Ångman war här från f.m. till kl. 4, då wi 12 graders solwärme hade.

17 Gårdagens wäderlek. Wendela, Andreette, Calle Sparrman och jag på caffé och till afton hos Ångmans, der Andreette stannade qwar öfwer natten. Husberg, Hartman och Osterman woro ock ditbedda men hade farit till Östersund.

18 Mulet, godt regn. Kl. ½ 9 på qwällen hemkom Rödén från Stugun och hade ”Nicke” med sig. Se den 11:e pag. 32.

19 Söndag. Hela gårdagen smått och godt regn. Natten har warit klar och bra kall.

20 Kylblåsigt wäder. Kl. ½ 6 f.m. Rödén och Nils Olof Pettersson (”Nicke”) till Offerdal med Grålla. Frampå dagen det grannaste wäder igen. Förlofning F.M. 3:ne silwerbröllop!!!

Post och tullförwaltaren Janse och fru i Örnsköldswik firade sitt silfwerbröllop den 27 mars och på samma gång förlofwades deras dotter Leontine med telegrafkommisarien Ström. Det war ock Leontines födelsedag, hon fyllde 24 år.

Grosshandlanden Nils Wikström och Emili Hallström samt grosshandlanden Carl Johan Schöning och Göthilda Hallström wigdes i Odensala 1/4 mil från Östersund den 5:e april 1838. Wikströms höllo silfwerbröllop i Sundswall den 6:e april och Schönings i Söderhamn den 1:a maj 1863.

Grosshandlanden Joh. Frith. Schöning, född den 24 sept. 1839, och Hilda Edling, född 4 juni 1846, förlofwades i Söderhamn den 4 juni 1863, då twillingsystrarna Maria och Hilda Edling fyllde 17 år.

”Kurre” (ekorren) som den 14 april rymde ifrån mig är och förblifwer borta.

20 Wallmaria som, med ens, warit här hos lilla Georgina byttes nu på morgonen hän af Eva Frank från Höla. Det war den 27 mars som Wallmaria sist kom hit och stannade här tills nu idag. Stina Märtha war här från 9:e till 27:e mars. Se pag. 22 ½. Kl. ½ 5 e.m. reste Wendela, med Tralling och Borup, Drageds-wägen till friherrinnan Mörner på Kungsgården. Återkom kl. ½ 10 på qwällen och hade då kört wägen från Kungsgården upp till Frösö Läger och widare landswägen hit till Westbyn.

21 Grannt wäder från morgonen till middagen. Aftonen mulen. På qwällen gloppsnö, blöt.

22 Efter att i natt ha frusit litet, blöt snö igen från kl. ½ 11 f.m. Kl. 11 for Tralling, med Borup, till lägret efter doctor Husberg, som genast kom hit och tog ur Andreette, en swårt wärkande tand. Ångman war uppe hos mig en stund e.m. Spelte Casino med mig och drack ett enda glas pounsch. Dagen i ända och inmot natten fortfor det att snöa och töa.

23 Georginas första namnsdag. Hiskeligt westanyrwäder, dock utan snöfall. Kl ½ 3 e.m. hemkommo Rödén och Pettersson från Offerdal i rysligaste storm, hade hitom Nygård, kört ner Grålla på Storsjön så att det behöfdes 7 personer att få henne lefwande upp. Hon lemnades där, hos Ol. Jönsson i Undrom tills hon kan komma öfwer Rödösundet på färja. Se 5:e april

pag.41. Det är äfwen Rödéns namnsdag Georgius. Carl Sparrman war här på aftonen, han, Rödén och jag drucko en äggtoddi men Nicke Pettersson war inte håf göra oss sällskap. Stormen fortfor lika wildsinnt till qwällen.

24 Den ursinniga stormen fortfar från gårdagen. Höll ut äfven hela denna dag. Gaf sig något under natten.

25 6 grader kallt. Kl. 10 f.m. reste Rödén och Nicke Pettersson, med Borup för Sparrmans kärra, till Östersund, derifrån Pettersson fortsätter färden hem till Stugun. Rödén återkom kl. 11 på qwällen.

26 2:a bönedag. Blomgrens dotter Anna, född 17 mars, död 16 april, begrafves idag. Georg och Wendela Rödén äro till Frösö kyrka wid den lillas jordfästning. Föret är fatalt på sina ställen af djupan snö, så det är mödosamt att ta sig fram med hjuldon ännu, och alsint bättre med släde heller.

Grafölsgäster hos Blomgrens i Westbyn på middag och äfwen till qwällen:

Fru Brita Wikström med döttrarna Maria, Sara och Charlotte	4
Frans August och Eskilina Ljungberg wärd och wärdinna	2
Calle, Brita, Christine, Carl och Anna Sparrman, Carl Blomgren	6
Wendela och Georg Rödén	2
Andreette Wattsten, Pär Hm.	2
Hedda (fru) och Hanna Ångman	2
Carl och Clara Gustafsson	2
Albrect Emanuel Behm och Christine Behm	2
Nils och Ursila Sundstedt	2
Gottfrid och Märtha Blomgren sjelfa	2
	26

En hel mängd andra bjudna men kommo icke, förmodeligen för det fatala förets skull, som war olämpligt både för släde och hjuldon. Hedersamt och gästwänligt hade Blomgrens på allt sätt och vis. Ljungberg och Eskilina woro wärd och wärdinna med heder!

27 På morgonen woro Sebastian och Josephina Festin på en liten stund här, wid hemresa från Sörbyn till Gärdsta. De körde med släde öfwer Storsjön

som war betydligt påfrusen under natten. Alltifrån den 23:e har luften warit mycket kallblåsig om dagarna och nätterna winterkalla.

27 I östanyrwäder hitkom e.m. fru Wagledandersson. Rödén gick till Lägret och blef der till qwällen. Wid 7 tiden kom Andersson hit efter sin fru och de stannade här till kl. nära 10.

28 Kl. ½ 8 på morgonen for Tralling, med Borup, i grufsamt yrwäder, till Ö:sund. Så mycken snö har under natten stannat på wägen att åkskrinda kunde begagnas bättre än kärra. Kl. ½ 3 återkom Tralling med Robert Wingstedt. Se pag. 41. Snöandet har upphört, men blåsten håller i sig wid blid luft. Widare snö mot qwällen, men blåsten gaf sig. På aftonen och till qwällen woro här: Husberg, Osterman och C Sparrman, Préférans. Tio år idag sedan gifte sig Oscar och Agnes Forsgren här i Westbyn.

29 Snö med ens alltifrån aftonen i går till middagen i dag. Sedan så töande solwäder att den fallna myckna snön i det närmaste war borttinad på aftonen, då det snöade igen. Lille Pär Forsgrens födelsedag.
Kl. ½ 7 e.m. skjutsade Tralling, med Borup för släde, Eva Frank till Frosts. Hon skall i morgon bewista sin systerdoter Anna Brita Frosts bröllop.

30 Härlig dag, efter kall natt. På morgonen war Tralling med Borup efter Wallmaria. Kl. ½ 2 reste Rödén, med Borup för kariol, till Ö:sund. Återkom kl. 8. Bertel Pehrsson o Anna Brita Frost wigas i dag uti Mickelsgård å Frösön.

Maj.

1 Kl. ½ 11 f.m. reste jag, med Borup för kariol, till Forsgrens i Ö:sund. War der till kl. 4 och kom hem kl. 6. Min älskling Lillpär, som igår fyllde 6 år, har förkylt sig och ligger sjuk. Carin Forsgren flyttade till magister L F Weinberg.

2 Kl. 11 f.m. reste Rödén och Swen Lindholm, med Borup för kariol, till Östersund. Mot qwällen kom Swen hem gående.

3 Söndag. Kl. 1 återkom Rödén med Borup. Det war bättre nu med min lilla älskling Pär Forsgren! Husförhör hos Blomgrens.

4 Kl. 9 f.m. återkom Ewa Frank till Lillgeorgina, från bröllopet i Mickelsgården, och då gick Maria hem till Walltorpet.

5 På morgonen woro Brita och Carl Sparrman hit och bjödo på middag. Hwarwid infunno sig: Georg och Wendela Rödén, Andreette Wattsten, RobertWingstedt och Pär Hm. *Från marginalen.* På morgonen war Swen till Undrom efter Grålla, togs då på färja öfwer Rödösundet. Rödén och Wingstedt staxt på e.m. till Ö:sund, skjutsade af Swen med Grålla och Hans. Rödén skulle fortsätta resan med Grålla widare till Stugun. Ångman kom till Sparrmans e.m. och blef med Andreette, Wendela och mig der äfwen till qwällen. Märtha Blomgren war der ock, förstås. Den 28 april kom Wingstedt hit till Rödén.

6 Efter kall natt, grann dag. Regn önskas.

7 Hos Blomgrens i Westbyn husförhör och sedan middag:

pastor Sundstedt med dotter Carolina		2
Ol. Hansson i Rise, L Bertelsson i Glasett		2
fru Gustafsson och mamsell Lundholm från Kungsg.		2
Hanna och Esbjörn Ångman, Jöns och		
Margaretha Stedt från Westerhus		4
Hans och Brita i postmästan		2
		12
Er. A:son Högdin i Westerhus		1
Pär och Wendela, Andreette, Swen och Brita Lindholm		5
Carl och Brita Sparrman		2
Gottfrid och Märtha Blomgren sjelfwa		2
(Förlidet år husförhör i prestgården 9:e maj se det årets almanack pag. 62.)	S:r	22

8 Natten har warit ganska kall och dagen är ej heller blid. E.m. war Wendela, med Borup för kärra, till Behms på Stocke och derifrån till Glasett och köpte kornmjöl.

9 Wendelas lill Georgina, i dag ½ år gammal, är frisk som en winterny och glad som en grönsiska! Härlig sommardag, 11 ½ gr:s wärme. I går qwäll föll lite snöblandat regn. Eft. midd. reste jag och C Sparrman ut, hufwudsakligast för att motionera Borup som af alltför högt hull och wällefnad samt brist på rörelse i föresfallet börjar bli i mästa lag liflig. Först foro wi till Glasett, widare till Andersons i Wagled, der wi drucko saft och watten samt win och watten. Wid återfärden foro wi in i Glasett

igen, drucko der hos Lars Bertelssons utmärkt godt kaffe med läckert tilltugg. Hos Gustafsons på Kungsgården. Pastorskan Sundstedt träffades der.

10 Söndag. Hos inspektor Gustafssons å Kungsgården på kaffe och till qwällen. Alla Frösöbor från Skolbacken till och med Westbyn deribland Baron Mörners med son. Många Östersundsbor hwaribland öfverstelöjtnant Ströms med son. Mycket trefligt, gladt och gästwänligt. Kl. ½ 12 i natten hemkommo Wendela Rn., Andreette Wn. och jag. Skönt wäder, men gement före af tjälskott och lort somligstäders.

11 Kl. 9 f.m. reste Wendela Rn. och Hanna Ån., med Borup, till Östersund. Ångman war uppe hos mig en stund på f.m, och så war Gabriel Hm. hit som hastigast. Kl. ½ 7 e.m. återkom Wendela. Ännu ligger snön der och hwar uti skogen och i stora drifwor wid gärdesgårdar. Storsjön ligger stödt, men Rödösundet är öppet för färjrodd sedan den 5:e. Här på gården ligger än en snödrifwa och i kryddgården en dito.

12 Ett wälgörande regn har fallit under natten och långt frampå morogonen! Sedan kylig luft. Kl. 8 e.m. hemkom Rödén från Stugun med Grålla och hade med sig från Östersund Robert Wingstedt, se pag. 41. Främmandet hos Gustafssons på Kungsgården den 10 maj.

Frösöbor.		
Öfw.löjtn. baron Mörner med fru och son samt mamsell	4	
Lindroth, Ek och syster	3	
Sundstedts 4, Behms 2, Ångmans 2	8	
Wendela Rn., Andreette Wn., Pär Hm.	3	
Sparrmans 2, Blomgrens 2	4	22
Östersundsbor.		
Öfw. löjtn. Ström med fru och son	3	
Fresk, Hillerström, Winnberg	3	
Bergström, Andersson, Hammarberg	3	
mamsell Lundholm, Söderberg och fru	3	12
34.		

13 Rödén och jag med Borup till Herke, dit Rödén hade ärende på e.m. Hanna Ån. war hit en stund på qwällen.

14 Christe Him. F. Andreette Wattsten och Margretha Lindgren till Rödö kyrka af Trallling, med Grålla, skjutsade till sundet. Kl. ½ 5 e.m. hitkommo fru Clara Gustafsson och mamsell Lundholm. Kl. ½ 2 for Tralling, med Borup, till Rödösundet mot Andreette och Margretha. Kl. 5 kom Margretha gåendes, och änteligen kl. ½ 7 hemkom Andreette med Tralling och Borup. Samma stund reste Gustafsson och Lundholm hän. På aftonen war Jac. Andersson hit och tog med sig hem, till Wagled, Rödéns Grålla, som syntes något sjuk.

15 På morgonen foro Swen och Brita Lindholm till Hofwerbergs auktion i Östersund. Kl. ½ 11 reste Rödén och Wingstedt, med Borup, till stan derifrån Rödén fortsätter till Stugun. Kl. ½ 12 kom Anna Kerfstedt hit från Blomgrens, blef här till kl. 5. På aftonen hemkommo Swen och Brita, hade med sig Borup och Rödéns kariol. En och annan har rört litet i åkern dagarna förut och idag synes wåranden wara allmänniligen börjad häromkring. Storsjön ligger dock ännu stödt, äfwen som någon snö der och hwar, fläcktals wid gärdsgårdar och i diken, torde icke wara rent af borta i skogen eller. Småregnat stundtals i dag. Johan Eric Ångman.

16 Godt wäder. Litet kylig luft. 8, 10 graders wärme.

17 Söndag. Wendela och Margretha till Frösö kyrka med Borup. Gabriela Staaff och Hanna Ångman samt Brita, Carl Joh. och lilla Anna Sparrman woro hit en stund wid 11 tiden. Calle stannade och åt middag här. Efter middagen och till qwällen war jag hos Sparrmans och spelte Preffé med C och B Sparrman samt Märtha M Blomgren, trefligt. Wendela war ock dit på en liten stund. Andreettte gick till Ångmans straxt e.m. följde derifrån Gabriela i wäg till Ö:sund, återkom med Hanna kl ½ 11 på qwällen och Hanna låg qvar här öfwer natten.

18 Från morgonen war Tralling till Undrom efter 24 *lispund* hö. Hos Johan Erik Ångman tillbragtes hela aftonen, trefligt, af mig, Wendela, Andreette, C Sparrman och G Blomgren. Regnat har det, wid tjockaste luft, allt ifrån kl. 9 f.m. och dagen i ända.

19 Fortfarande regn under natten, öfwergick på morgonen till snö. Huskigt wäder för inryckning till befälsmöte å Frösö läger. Kallt, blott 2 gr. öfwer fryspunkten. Carolina Sundstedt. Snö och regn, tog slut till middagen

men derpå följde genomträngande kall westanblåst och på qwällen 0 grad.

20 Kallwulet är wädret äfwen idag, dock wid middagen 4 grader blidt. Hos Sundstedts, Carolinadagen, på kaffe och till afton:

fruarna Liljewall och Anderson	2
mamsell Lina Ek och fru Chr. Behm	2
friherrinnan Chr, Erica Mörner	1
mamsell Lundholm	1
fru Clara Gustafsson	1
fru Hedda och mamsell Hanna Ångman	2
fru Wendela Rödén och mamsell A Wattsten	2
fruarna Brita Sparrman och Märtha Blomgren	2
	13

C J Sparrman tillbragte aftonen här hos mig. På qwällen lugnt, men luften tjock, 0 grad.

21 Kl. ½ 10 f.m. reste jag ensam till Ö:sund. Mötte på hög Frösön Jac. A:son som kom och lemnade tillbaks Rödéns Grålla. Se pag. 45, 14:e. Wid middagstiden kom Tralling, med Grålla, och hemtade hafrehalm åt mig hos P Wiklund. Jag åt middag hos Sophie Esberg och Tralling med. Gabriels äro i S:wall.

<u>Årets möten å Frösö Läger</u>

Wid Hästjägare Corpsen:

10 dagars	befälsmöte inryckning	26 maj
6 ”	squadronsmöte ”	11 juni
15 ”	corpsmöte ”	23 juni

Wid Fältjägare Corpsen:

10 dagars	befälsmöte inryckning	19 maj
42 ”	recrytmöte ”	11 maj
15 ”	corpsmöte ”	23 juni

Samt wid båda Corpserna;

15 dagars bewäringsmöte med inryckningsdag den 30 maj för årets första och den 23 juni för årets andra class. In och utryckningsdagar ej beräknade. Hästjägarekoren inryckte till exersisquadronsmöte å Frösö

läger den 7 mars eller rättare sagt, Korens exersissquadrons möte började den dagen.

Bewäringsmöten på Sångamo: med 1:a classen började den 2:a juni och med 2:a classen den 25:e i samma månad.

22 Kyligt dock 5 gr. blidt. I går haglade det fyra särskilda gånger. På morgonen for Sw. Lindholm, med Grålla, till Wapland efter mjöl åt Wendela. Den 20:e på aftonen kom Elin Märtha Lindgren hit och i dag e.m. gick hon hän till sin moster Anna Lindholm wid Rödösundet. Swen återkom ½ 4 på morgonen den 23:e.

23 Kl. 9 f.m. skickat Borup, till Agnes, med Lars Zachrisson från Nygården. Zachrisson återkom kl ½ 5 e.m., ty Agnes kommer först i öfwermorgon och därför fick gubben ta tillbaks Borup. Endast Adriana Öhrling fick Wendela hit med Borup. Se pag. 52. Härifrån tog Lars Zachrisson med sig, till Olof Jönsson i Undrom, Rödéns Grålla. Se pag. 54. Kl. 5 haglar det betydligt. Pingstafton. Regn på qwällen.

24 Pingsdag. Andreette, Adriana och Swens Anders, med Borup för trilla, till Frösö kyrka. Änteligen är Storsjön nu öppen östifrån ända westom Åsön. Se den 25:e maj 1862. Margretha S:st kom hit till middagen och Wendela följde, med Borup, henne till wägs härifrån åt stan kl. ½ 4 e.m. Kl. ½ 5 återkom Wendela hade skjutsat till Frostens bortom Hof. Luften fortfar att wara kylig. Stor festmiddag af officerscorpsen i paviljongen wid Lägret för Carl Hofwerberg.

25 2 dag pingst. På morgonen skjutsade Tralling, med Borup, Ewa till Frostens, hon skulle till kyrkan. Kl. ½ 1 hitkommo Oscar och Agnes Forsgren. Oscar måste ta del i middag uti officerspavillonen. Festsmiddag af officerscorpsen för Carl Hofweberg!!!!!!!!!

Till middagen hitkom, till Westbyn, P E Sundin. Eft. midd. handl. Er.. Andersson med fru, son och dotter, Ångman med Hanna och Jonas. Alla blefwo till qwällen och när wi spisat hitkommo Gottfrid och Märtha Blomgren. Mycket sent på qwällen skiljdes sällskapet åt. Prefé.

26 Hästjägarkorens inryckning till befälsmöte. Före middagen hitkommo doctorinnan Anna Afzelius och hennes dotter Anna, gingo härifrån kl. 4 e.m. till Frösö läger. Efter mid. gingo Wendela, Andreette, Adriana och jag till grannar, drucko te hos Sparrmans. Fruntimren gingo sedan hem

men jag stannade qvar hos Blomgrens, dit ingeniör Bäckström och fru kommo, allt till kl. 11 på qwällen. Prefé.

27 Kall hiskelig westanblåst. Hela fältjägarekoren war f.m. neri Westbyskogen på wapenöfning. Fru Bäckström reste hem från Blomgrens. P J E Afze. och C O O:sm woro hit på aftonen. Sedan wi här ätit qwäll hitkommo Bäckström, Sparrman och Blomgren, spelte Prefe med mig till kl. ½ 12 i natten.

28 Westanstormen är rent af förskräcklig i dag. För stormens skull ha fältjägarne äfwen tillbragt en del af f.m. nu i Westbyskogen. Gabriel war hit som snarast på aftonen.

29 Wendela, Adriana och Andreette styra och ställa om i kryddgården. Tralling plogkörde ”pärlandet” i går och har harfwat det i dag. Stormen har gifwit sig betydligt, men kallt är ändå wädret.

30 Kallblåsten har tagit upp sig igen under natten. Kl. 11 f.m. reste Andreette och jag med Borup till Östersund, togo middag hos Gabriels och hos Agnes Forsgren stannade Andreette qwar, derför att Forsgrens piga Ingeborg låg sjuk sedan i går afton uti de förfärligaste conrrusioner. Jag kom hem kl. ½ 7. Då hitkommo Hilda Ångman och Anna Kerfstedt. Hilda gick till Ångmans på qwällen men Anna stannade här öfwer natten.

31 Tref. söndag. Kl. 6 på morgonen for Tralling, med Borup, till Forsgrens med kläder åt Andreette Wattsten. Till Frösö kyrka der Apelltorpet. Stor månförmörkelse. det war nattwardsgång och kyrkoherden Ernst Arbman predikade: Wendela Rn. Adriana Ög. och Anna K:stdt med Hans. Från kyrkan hitkommo: Wendela, Adriana och Anna samt Christine Öhrling med Tralling. E.m. gick mamsell Kerfstedt till Ångmans. Kl. 6 reste Christine Öhrling hem till Ö:sund skjutsad, igen, af Tralling med Borup. Kl. 8 gingo Hilda Ångman och Anna Kerfstedt hem till Rödön sedan de här i lag med Hanna Ångman druckit thé. Stina Märtha war hit e.m. Kl. 9 återkom Tralling.

Juni.

1 Lugnt. Kl. 4 e.m. solblankt och 15 grader blidt. Kryddgården satt ” för det mesta”. I kålhagen 1 spann hwita päran. Jag war uppe och såg måne-förmörkelsen, som blef total kl. 12 i natten, märkwärdigt att beskåda!

2 Kl. 9 f.m. reste Wendela och Adrianne, se 23 maj pag. 49, med Borup, till Östersund i det härligaste wäder, dock blott 10 graders wärme. F.m. gick jag ner till Ursil i Apelltorpet och fick beskrifning om huskiga nattbesöket hon nyligen haft. Swalorna syntes. Uti kålhagens slutsattes i dag ½ spann rödpotäter. Således inalles 1 ½ spann päran. E.m. gick jag till P J E Afze. på sjukhuset och sedan, med honom, på lägret par timmar innan jag gick hem. Wendela hemkom kl. 9 och hade med sig Andreette, se 30 maj. Swalan syntes i mängd wid lägret.

3 I dag hör jag göken första gången i år. Anna Staaff, som idag 16 år 6 m:der 21 d:r gammal, bestämdt är det längsta fruntimmer i Jemtland (wacker är hon ock) hitkom gående från Rödögården på aftonen och låg här öfwer natten.

4 Kl. ½ 10 skjutsade jag till Frösö läger Anna Staaff, derifrån hon åkte till stan med regem:ts läk. Afze., efter Borup. Jag war f.m. till Blomgrens och åt god mjölk med mycket och fint tilltugg. Kl. 6 e.m. kom Brita Gröndahl hit åkandes med Borup som Afze. lemnat hos Gabriels. På morgonen for Ewa Frank sjöledes med Hallbor hem till Höla på några dagar.

5 Kl. 11 f.m. reste jag, med Borup, till Ö:sund, hufwudsakligast för att, enlig löfte i går, skjutsa P J E Afze. åter till Frösö läger, som jag ock gjorde, sedan jag ätit middag hos Agnes F:n, der allt nu stod wäl till, se 30 maj.

6 Fru Hedda Ångman war hit till Wendela f.m. snarast. Kl. ½ 5 for Tralling till Ö:sund, skjutsande Brita Gröndahl hem dit, med Borup. Kl. 9 återkom Tralling.

7 Söndag. Jag och Tralling, med Borup, till Frösö kyrka. Friherrinnan Mörner och hennes dotter samt Henriette Festin och Nora Wikströms, född Grundahl, dotter woro ock i kyrkan. Litet smått och godt efterlängtadt regn. Rödéns Grålla återlemnades hit från Ol. Jönsson i Undrom kl. 4 e.m., 23:e maj. På aftonen woro Andreette Wattsten, Eric och Hanna Ångman samt jag, till kl. ½ 10 på qwällen, hos Sparrmans. Godt regn föll mot aftonen, så wäl behöfligt för den torra jorden, efter allmänneligen slutad sådd och potatissättning.

8 Kl. ½ 9 for Swen, med Grålla och Borup för Blomgrens arbetswagn, till P Wiklund i Ö:sund för att hit hem ta hafrehalm. På f.m. återkom Eva Frank från Höla, se den 4:e pag. 53. Swen kom tillbaks kl. ½ 5 med 35 ½ *lispund* hafrehalm, som fin war, åt Rödén. På aftonen blef jag kallad till Sparrmans och Frithiofs och Hildas förlofning. Spelte der Prefe med Gustafsson, Sparrman och Blomgren. Den 4:e denes förlofwades i Söderhamn grosshandlanden Joh. Frith. Schöning med Hilda Edling, som den dagen jemte sin syster Maria fyllde 17 år.

9 Domherren, jag fick af Brita Sparrman 12:e mars 1862, släppte jag nu ut ty han trifdes ej i bur, förblef alltid skygg och missbelåten. Nu har jag af mina småkräk, se 16 sept. 1862 i det årets almanack pag. 123, endast den lilla trefliga siskan qwar, som jag den 6 aug. 1862 tog med mig hit till Westbyn från Fridsberg, wid Stugsundet, dit den togs från Fredr. Söderlund i Söderhamn. Söderlund har ännu qwar mina småfåglar: domherren, wingen bräckt, steglitsbastarden och 2:ne canariefoglar, och dem kommer han wäl att alltid få behålla. 11 grader. Mulen morgon, klar härlig dag. Jag åt läcker middag hos B och C Sparrman, stekt fläsk med förlorade ägg och risgrynsgröt. Sedan åkte Sparrman och jag med Borup, till Rödösundet och till gamla bränneriet för ro skull. Gabrriel och Thilda med Naema och Hadar hitkommo kl. ½ 7 drucko té och reste hän kl. 8 mot qwällen.

10 I går regnade det i Ö:sund, uti Lith och i Hallen, men åt den här sidan wid Storsjön icke en droppe. I dag starkt solsken, jorden törstande och längtar regn. C Ol. Granbom kom hit på aftonen och åt qwäll hos Wendela.

11 Kl. 10 f.m. reste jag, med Borup, till Fosgrens der tog jag med mig Agnes och wi woro in hos borgmästarinnan Rosén, Amelia Ocklind och Gustava Sundin, under färden från Forsgrens till Gabriels, der wi togo middag. Sedan gjorde wi en tour uppom Björnmyran, woro in till fru Skogh. Så skjutsade jag hem Agnes innan jag reste hem till Westbyn, hit jag kom kl. 7. Rödéns Grålla har flera resor, i går och i dag, begagnats till Rödösundet wid klädtwätt.

12 Kl. 4 e.m. släppte jag Borup ut på Westbyskogens bete, der Swens 3 hästar gått sedan 8 dagar härförut. Tralling har idag med Grålla kört hem

wed och watten samt kläder till torknings nere på Blomgrens äng. Wädret godt, men östanblåsigt.

C M Sunding.

13 21 grader. Ljufligaste sommardag. Eft. midd. woro hit, till Wendela, på en stund fru Clara Gustavsson och mamsellerna Lundholm, sedan war C M Sunding wid förbifart in här som hastigast. Till natten tog Tralling hem Borup från skogen.

14 Söndag. Wendela, Andreette och Tralling med Grålla till Rödö kyrka. Kl. 10 tog jag med mig Calle Sparrman och for till Ö:sund. Der woro wi inne hos Agnes Forsgren och Gabriels och hem kommo wi till Westbyn innan dom som foro till Rödön woro tillbaks. Eft.midd. gingo, Andreette, Wendela och jag, till Gustafssons på Kungsgården, dit Tralling kom kl. 10 och med Grålla forade hem oss. Carin Lindholm war med till Rödön. Calle Sp:n och jag hade till stan Borup, som wid hemkomsten släpptes till skogs igen.

15 Kl. 9 f.m. reste Wendela och Carin Lindholm med Grålla till Ingeborg Lif i Näskott. Mot aftonen hitkommo Sparrman och Gustafsson, blefvo till qwällen och kl. ½ 8 återkom Wendela med köpta 8 *lispund* kornmjöl.

16 Tralling for f.m. med Grålla till Ström på Fritzhem och lemnade min kärra att repareras som Ström lofte skulle bli gjordt till i morgon qwäll. Kl. ½ 7 släpptes Grålla till skogs, första gången.

17 Jag åkte med C Sparrman till Östersund. På wägen dit möttes capit. Fjellströms döttrar, med helsningar från Söderhamn. De woro ock in här hos Wendela. Kl. ½ 10 hemkommo Calle och jag med Dower. C Oscar Forsgren måste för ögonsjukdom resa till Stockholm från Sångamo, skulle med Thule afgå från S:wall fredagen den 19:e.

18 Tog jag ut innanfenstren i min kamare. Stark sommarwärme i dag, som det ock war i går. På morgonen tog Tralling hem Grålla, for till Fritzhem och återkom kl. 4 med kärran reparerad.

19 Kl. 3/4 till 7 på morogonen for Tralling med Grålla till Hälle mot Rödén.Tell. J J C Osterman war hit f.m. och lånte min kärra och C Sparrmans gigg till Rödögården för eft.middagen, åt sig sjelf och Berencruetz, Husberg och Nordbeck. Sent på qwällen tog Anders hem Borup från skogen, för morogndagen.

Georgina hos morfar!

20 Kl. 8 f.m. reste Wendela och jag till Ö:sund. Hon åkte med fru Brita Wm., jag reste ensam med Borup. Genast körde jag till Amalieberg, hade dit med mig Ada och Naema, och der blefwo wi till kl. 5. Då war Rödén kommen till staden, se pag. 45, och kl ½ 9 reste wi derifrån. Georg och Wendela Rödén efter Grålla, jag och Tralling efter Borup. Litet godt regn föll på aftonen både i Ö:sund och på Westbyn.

21 Söndag. Eva Frank, Margreta och Tralling till Rödön med Grålla för trilla. Kl. 10 Rödén till Ö:sund med Borup för kariol. Kl. ½ 11 war Georgina, första gången, med mor sin, upp i min kamare och war så glad och undersam. På aftonen gingo Andreette, Wendela, Rödén och jag till Ångmans, på en stund, derifrån Hanna, Jonas och Ernst följde oss hem. Grålla och Borup släpptes till skogs igen e.m.

22 Elias Hemmingsson och hans glada trefliga hustru Cathrina från Lillsjöhögen hitkommo e.m., till Rödéns, med egen häst och togos qwar. Adriana Öhrling kom hit med Calle Sparrman.

23 Midsommarafton. I går kom Carin Byström med son Hadar hem till Westerhus, reg:ts pastor Ångmans, se 7 juli. F.m. war Gabriel Hm. hit och lemnade Ada här, se pag. 61. Rödén reste till Ö:sund med Grålla. Wi öfriga här. Den trefliga Catharina i Lillsjöhögen åkte med mig till Östersund. Gingo till lägret, då fältjägarcorpsen inryckte der. Elias och Cathrina woro ock med oss. Efter lång och twinande torka började kl. 2 på dagen ett härligt, wälsignadt regn falla! Men det blef icke långwarigt, och derpå följde stark wärme igen. På aftonen gingo Elias, Cathrina, Wendela och jag till hästjägarelägret och i stallarna der. Kl ½ 9 återkom Rödén och hade med sig Nils Olof och Brita Cathrina Pettersson från Stugun med egen häst.

24 Midsommar. Till Rödö kyrka: Georg och Wendela Rn., Andreette Wn., Elias och Katrina från Lillsjöhögen, Nicke och Brita Katrina från Stugun. Till gudstjensten å Frösö läger: Ada Hm., Adriana Ög. och Pär Hm. Mycket sol, hett. Med dem som woro till Rödön hitkommo på middag ingeniör Beckström med fru och 2:ne små söner samt 2:ne bönder, från Sundsjö, Carl Hansson och Sefast Olsson i Åsen. Alla sex reste till

Sandnäset kl. 11 på qwällen sedan hela konkarongen härifrån, warit på lägret mot aftonen.

25 Kl. 10 f.m. afreste Elias och Katrina. Jag följde dem till Ö:sund och Katrina åkte med mig dit. Sedan war jag upp till grafwen på kyrkgården. For dereftert till Agnes åt middag der. Tog då Agnes och Lillpär med mig och Hos Mina Rosén på Mjälle. Reste till borgmästarinnan Rosén i Mjälle der wi tillbragte aftonen, så trefligt! Derifrån skjutsade jag hem, till Ö:sund, Agnes och Pär och wände genast hemåt. Mötte wid Ekbergs, Gabriel och Thilda som warit i Westbyn efter Ada och hem kom jag kl. 10 på qwällen, då här träffades Ångmans, fru Brita Wikström med dotter Charlotte och några Granbomar, till ett antal af 12 personer.

26 Kl. 10 f.m. war Johannes Arbman hit såsom viaticerande student. Hos löjtn. Behm på Stocke: reg:ts pastor Ångman med fru, 3:ne döttrar och 2:ne sönder, Georg och Wendela Rödén, Andreette Wattsten, Adrian Öhrling, Nils Olof och Brita Katrina Pettersson samt Pär Hm., s:a 14 personer, på kaffe och till qwällen, mycket trefligt och gästwänligt!

27 Wendela, Brita Katrina, Andreette, Adrian och jag woro hos Er. A:son Högdin på kl. 11 kaffe med 7 slags tilltug och körsbärswin. Kl. 1 reste Rödén och Pettersson till Ö:sund. Wendela, Br. Catharina, Andreette, Adrian åkte till Sundstedts, gingo derifrån till Wallsundet, derifrån de jemte Anna och Eric Högdin foro på båt till Sunne kyrka, der skriftbarnen ”läste i gången”. Jag reste jemte Tralling med Borup, också till Sunne, nya landswägen från Wallsundet. Från Sunne reste wi alla kl. 8 på aftonen, somliga skjutsades till Kungsgården, jag och Tralling landwägen.

28 Söndag. Fruntimren härifrån och jag bewistade gudstjensten i Frösö läger, efter dess slut kom en wälgörande, dock kort, regnskur med åska. Strax e.m. reste jag ensam med Borup till Ö:sund, träffade der hos Sundins, Agnes med Pär och Swea Forsgren. Der blefwo wi hela aftonen, hade hjertligt trefligt som alltid der i huset. Wendela, Brita Catharina, Andreette, Adrian och Tralling kommo, litet senare än jag, till staden i min wagn med Grålla och Beda. De, utom Tralling, bewistade spektaklet. Jag reste hem kl. 9 och tog Tralling med mig. Rödén, Wendela och

Andreette hemkommo kl. 12 i natten. Adrian stannade hemma. Nils Olof och Brita Catharina blefwo i staden qwar. Adrian kom hit den 23:e.

29 På morgonen for Rödén till Ö:sund, derifrån de trefliga Stugubyborna i dag ge sig iwäg hemåt. Hit kommo de midsommarafton med egen häst. Efter middagen i går och äfwen i natt har betydligt regn fallit. I dag har wi kall westan. Georgina, född 9 november 1862 wäger i dag, 7 m:der 20 d:r gamal och fått sin första tand, 16 marker. Täckt litet pyre, men qwick som en ekorre. Rödén hemkom kl. ½ 7 e.m. och hade sin moder och Adrian Öhrling med sig, se 4:e juli. Sedan woro Rödén och jag hos Petrus Afzelius wid Frösö läger.

Georginas 2:a tand.

30 Anders Larsson i Kläpp kom hit till Rödén f.m. Det regnar godt i dag. A Larsson for hän strax e.m. På aftonen woro Brita och Carl Sparrman hit en liten stund. Mot qwällen kall westanwind. Helga Afze. war och hit från Skansen.

Juli.

1 Anna Afze. d.y. och jag reste f.m. med Grålla till Ö:sund. Kl. 1 afgick Ada Hallström med Odin på resa till Trondheim. Agnes och jag togo middag hos Gabriels, hwarefter Anna och jag foro till Frösön åter. På aftonen woro här hos Rödéns doctorinnan Anna Afzelius med döttrarna två, samt magister Brorström med fru. Godt wäder. I dag har Georginas andra tand börjat titta fram.

2 I dag har det regnat 4 särskilda gånger, men bara lite smått och godt hwardera gången i mildt och lugnt wäder. Rödén och jag till Ångmans som snarast.

3 Thilda Hm. och Agnes Fn. kommo hit i middagen kl. ½ 3. Stor middag i officerspawiljongen för baron Mörner, anställd af hela fältjägarecorpsens officerare och ciwila, hwilkas fruntimmer ock woro bjudna alla, och de flesta infunno sig. Kl. ½ 9 kom Gabriel från paviljongen och for hem med Thilda och Agnes. Hela dagen det härligaste regn, f.m. nästan bara duggande men e.m. mera stridt, höll ut ända till blåa qwällen.

4 Kall westan. Rödén med sin moder och Adrian till Ö:sund, se 29 juni, med Grålla f.m. samt Andreette, Helga Afz. och jag med Borup till Gabriels, der wi två och Agnes Forsgren togo middag och tillbragte

dagen i ända. Borgmäst. Rosén war ock der hela e.m., Preferans. Andreette och jag togo natttquarter hos Forsgrens. Rödén låg i sitt quarter hos Er. Anderssons. Kallblåsigt wäder.

5 Söndag. Jag tog Agnes med mig till Frösö kyrka, der mag:r Genberg predikade. Derifrån skjutsade jag hem Agnes, åt middag hos henne, for så och tog Lillpär Forsgren med mig hem till Westbyn. Under tiden hade Rödén och Andreette hemkommit från Ö:sund och han, med sin Grålla, begifvit sig i wäg uppåt landet, se den 12:e. Hos Ångmans e.m. och till qwällen: Ångmans måg Fr. Byström med sin hjertligt trefliga fru Carin och lillsonen Hadar, Brita och Carl Sparrman med dotter Christine, hästläk. Edwall, Wendela R:n, Pär Hm. och Lillpär Fn., Husberg och Jacob Anderson. Trefligt war der hos Ångmans, då som alltid. Mina Ek war der ock. Wid förbiresa från Rödön woro Ömark med fru Liwa och dotter Ellen in här och drucko kaffé e.m. Sophie Staaff war och med dem. På e.m. for Lillpär ut och red på Borup till grinden bortom Sparrmans, och war så belåten. Kl. 2 ¼ e.m. nedkom Thilda Hm. med en son! Arthur Helmer Emanuel.

7 F.m. hitkkommo från Rödögården Justina och Hildur Staaff samt 2:ne pigor och Wingstedts dotter. Den aldra härligaste warma sommardag. Kl. 12 for Wendela med Lillgeorgina, som har hosta till P J E Afze. wid sjukhuset, Ewa Frank följde med, efter Borup. Kl. ½ 2 återkommo de och samma stund afreste Fredric, Carin och Hadar Byström samt Hedda, d.y., Ångman hem till Undersåker, woro in här och togo avsked, se den 23 juni. På aftonen woro wi alla härifrån å Frösö läger, der stor exersis war för general Nackhoff. Jag och Pär Forsgren träffade generalen, major Grill och löjtn. Ennes. Wid återkomsten från lägret stannade här öfwer natten Justina och Hildur Staaff samt Thilda Wingstedt.

8 Pastor Sparrman från Ås med dotter Thilda hos Sparrmans, Wendela, Pär och jag med dem på middag hos B och C Sparrman. <u>Brunkullor med posten till Göthilda Schöning i S:hamn.</u> Förmiddagen for jag till hästjägarelägret der generalmönstring hölls med hästarna och Gabriel war mönstercommisarie. Efter middagen reste jag till Östersund med min post och förde hem Pär Forsgren som warit här, i Westbyn, sedan den 5:e. Derefter helsade jag på Thilda Hm., som Agnes Fn. war hos, och så for

jag genast hem och åt qwäll hos Sparrmans. I dag tar det slut med årets möten på Frösö läger. Jag skickade med posten brunkullor till barnet Göthilda.

9 Brännande solheta dagar har wi allt sedan den 4:e. Eft. midd. åkte ut först med Georgina och hennes gumma Ewa till Rödösundet och sedan med Tralling en tour kring det tomma lägret. Derifrån gick jag till Ångmans och drack kaffe, lät Tralling köra hem med Borup. På morgonen reste general Nauckhoff med sin stab uppåt Åreskutan. Mot qwällen släpptes Borup till skogs.

10 Åt jag läcker färskfiskmiddag, med porter, hos Ångmans. På aftonen kom Ångman hit och drack en toddi hos mig. På qwällen mulnade luften och blef litet blåsig.

11 Stark wärme nu igen. På aftonen tog Tralling hem Borup från skogen.

12 Böndag. Kl. 7 på morgonen reste Wendela och jag till Forsgrens. Derifrån gick Wendela till Gabriels. Agnes, Lillpär och jag foro upp till Amalieberg, der John Ocklind låg sjuk. Agnes gick efter en stund ner till stan, der hon åt middag, med Wendela, hos Gabriels. Jag och Pär blefwo på Amalieberg till kl.½ 6. Ankommen till staden lemnade jag hem Pär. War med Wendela en stund hos Gabriels, och hem kommo wi till Westbyn kl. ¾ till 8. Wid 4 tiden var Rödén med sin Grålla återkommen uppifrån landet, se den 5:e. Kl. 9 i qwäll wäntades Oscar Forsgen hem från Sångamo. Dagen klar och warm, aftonen blåsig och kall. Qwällen mot natten något mulen. Wendela war ock på en stund upp till Amalieberg, åkte dit med Ocklinds dräng.

13 Kl. 10 reste Rödén med Grålla till Ö:sund. Sedan f.m. smått regn, derpå solsken och middagstiden en härlig regnskur, hwarpå följde kallwestan. Carl Ek och Ernst Ångman samt Hanna hitkommo och stannde till qwällen. Kl. ½ 11 hemkom Rödén. Regn mot och i natten. Grålla och Borup släpptes till skogen på morgonen den 14:e.

<u>Carl Johan och Axel Schönings ankomst till Westbyn.</u>

14 Fru Brita Wikström, som är här i granngården medan Blomgrens äro borta, war hit och åt frukost hos Rödéns. Åtskilliga gånger har det regnat smått och godt. I dag mot qwällen började det klarna, luften är kall litet westanblåsig. Kl. 9 på qwällen hemkommo Gottfrid och Mätha Blomgren

från resa till Stockholm och Eskilstuna, som de den 14 juni företogo från hemmet i Westbyn.

15 Kall häftig westanstorm. Kl. ½ 11 reste jag och Tralling med Borup till Östersund, sedan jag på morgonen haft lindrigt anfall af ryggflåg, som dämpades medelst senapsdeg, af Wendela pålagd. Hos Forsgrens tillbragte jag hela tiden till kl. ½ 8 då jag for hem, med ryggen mycket öm. Blåsten ihållande wid blott 3 graders wärme.

16 Wendela och jag reste e.m. åt Ö:sund. Mötte wid Mjälle C J Schöning med sonen Alex skjutsade af Gabriel Hm. och då wände wi om med dem till Westbyn, härifrån Gabriel och Hadar genast foro hem. Carl Joh. Sparrman togs hit och wi spelte Prefe ända till qwällen. Schöningarne hade från Sundswall tagit wägen åt Ragunda hit till Jemtland. Westanstormen fortfar.

17 De två sista dgarna ha warit så westankalla att det på qwällarna warit blott 2 graders wärme och ”pärgräset” har på ett och annat ställe blifwit litet sweddt, men idag är wädret godt och lugnadt. Löthman war in här och åt middag kl. 12. Kl. 2 afreste till Säter: Axel Schöning och jag efter Borup, Wendela, fru Brita Wikström, Andreette Wattsten och Rödén, i min wagn, efter Grålla och Beda samt C J Schöning och C J Sparrman efter Hans. Till Säter kommo ock på aftonen gumman Brita Lithander, Lars Lithander med hustru Märtha och 5 årige sonen Lars. Trefligt och gästwänligt hade wi hos Frans August och Eskelina Catharina Ljungberg, och wi Westbybor hemkommo kl. ½ 11 på qwällen.

18 I dag har wi den kalla westanstormen igen. Kl. ¾ till 11 hitkommo Oscar och Agnes Forsgren. Kl. 7 e.m. afreste C Joh. och Axel Schöning med mig från Westbyn, togo nattquarter hos Gabriels sedan wi hos P J E Afze. souperat.

19 Kl. 8 f.m. kommo G Rödén och Wendela till Gabriels, Andreette Wattsten ock.

<u>Hulda Axling död. Göthilda Schöning war då i Sundswall. Resa till S:hamn.</u>

Kl. 10 f.m. Schöningarna och jag från Ö:sund till Hälle 1 5/8, Fanbyn 2 1/8, Grimnäs 1 ¼, Bräcke 1 1/16. Jemtkrogen 1 13/16 (kommo dit kl ½ 10.)

mil 8 ½. På Fanbyn togo wi middag och träffade corpral Hägerberg och i Bräcke ryttmäst. von Essen med sin friherrinna och 3:ne döttrar.

20 Till Westanå kl. ½ 11 f.m. 2 1/16, till Gullbacken 1 5/16, middag der, Kjälsta 2 5/16, kaffe der, Nedansjö 1 3/8, Wattjom kl. 8 e.m. 1 1/8, mil 8 3/16.

21 Efter intagen grundlig och läcker frukost (allt gratis) hos fru Wattsten afreste wi kl. 10 från Wattjom. Wid Granlohög mötte oss brukspatron Gyllenhaal, med den glädjande sorgetidning att mitt älskade dotterbarn Hulda Wikström gift Axling, kl.9 på morgonen aflidit. Kl. ½ 1 anlände wi till Något wid Sidsjö mil 1 11/16. Mil 18 3/8. Här möttes wi af Göthilda och Hilda Schöning, Helga och Hadar Lidén. Magist. P Widmark war ock här. Joh. Axling och fru Jacobsen från Tunadal f.m. till Sidsjö. Kl. 2 duscade jag.

22 Eft. midd. woro Axel Wikström och jag ner till S:wall och sågo Hulda såsom lik. Hon war sig fullkomligt lik, minen mild och belåten. Till qwällen här på Sidsjö woro Törnsten och fru samt Gillberg med yngsta sonen.

<u>Resa från S:wall till S:hamn.</u>

23 P Widmark afreste kl. 2 e.m. på Thule med bref, från mig, till Sandström. Kl. ½ 2 duscade jag.

24 Kl. 8 f.m. afgingo på Berzelius (kapten Lindmark) Carl och Göthilda och Hilda Schöning samt jag. Axel Sg., Helga och Hadar Lidén stannade qwar på Något. Wid Sundswalls brygga möttes Ando Wikström kommande från Götheborg. I H:wall war jag upp till 85 årige wännen Wallner. Träffade wid bryggan Marcus och Benigna Wester, Hulda och Hadar Wallström, magister Berg och Eduard Frisk, men icke Augusta Engelke. Arkusiander och Arnberg woro ock med på Berzelius. Kl. ½ 10 på qwällen anlände wi till Stugsundet och möttes der af en hel mängd goda fränder och wänner af bägge könen. Hela min resa från Westbyn till Fridsberg bekostades af mågen Carl Johan Schöning!

25 Betydligt regn under natten. Till kammargranne fick jag magister Leander. Hilda Sg. och jag på en stund till Hwilan i regnwäder. Ångbåtarne Händig, Nyttig och Ljusne passerar Stugsundet dagligen. Bror, Leander och syster, Elise Sandeberg.

26 Härlig söndag. På middag å Fridsberg: Göthilda Trapp, Augusta Edling, Wilh. Engelke, Söderholm, Frith. Schöning, Leandra, Wilh Edling, Gustaf Edling.

27 Grann dag. Götha, Hilda och jag kl. ½ 10 med Händig till S:hamn. Besök hos prostinnan Fridsberg. Christineberg. Scherdin, capit. Engelke, urmak. Björklunds, handl. Fred. Söderlund, fru Inga Berg, capit Göthes, rådm. L P Edlings, handl. C O Noraei enka. Till Söderlund skänkte jag mina foglar små, steglitsbastarden, canariefogeln och canariebastarden. Carl Olof Noraeus war min halfsysters son, dog på lazarettet i S:hamn den 25 dennes på 69:e året gamal. Middag togo wi hos Frith. Schöning. Kl. ½ 6 reste wi åter på Händig till Fridsberg.

28 På middag i Christineberg hos Wilhelm och Selma Swinhufwud: Carl, Frithiof och Axel Schöning, jag, löjtn. Björk och handl. Sundgren, utmärkt gästwänligt och trefligt! På aftonen i Fridsberg blef jag farbror åt Ingeborg Sabelström och Ottilia Siljeström.

29 Gustaf Hård af Segerstad kom med Berzelius och gick till Sundswall.

30 Göthilda och jag e.m. först till Norrbacka och sedan till Lugnet, der qwäll åts.

31 Göthilda, Axel och jag f.m. till Alexis Willehad Hallström på Flon. Till Fridsberg återkommo wi kl. 6 då der bra många främmande woro till senan qwäll.

Augusti.

Resa till Örnsköldswik och wistande der allt för kort.

1 Kl. 4 på morgonen war Ando Wikström wid sin resa till Götheborg upp till Fridsberg, se 24 juli. Under dagen mycket främmande på Fridsberg, skönt wäder.

2 Kl. 3 i natten afgingo på Njord (cap. v. Sydow) Wilhelm Engelke och jag. Ankommo till H:wall kl. 7 och träffade der på bryggan Augusta Engelke, gl. fru Frisk, Benigna och Mårten Wester. Afgingo från H:wall kl. ½ 9 och kommo till H:sand kl. kl. ½ 10 e.m. (kl. ½ 4 e.m. war Axel Wm. med wagn mot oss wid Sundswalls brygga och wi reste då upp till Något wid Sidsjö men fingo blott några minuter stanna der). På Hernösands brygga

träffade jag Emfrid Carleson, Jonas Sjödin och klumpfoten Norrén, stadskassör.

3 Wid ankomsten till Örnsköldswik möttes W Engelke och jag på bryggan af Olava Sm. och Axel Lindberg kl. 6 på morgonen. Sandström och Engelke f.m. till ”Mä”. Kl. 2 duschade Lindberg, Engelke och jag.

4 Wilh. Engelke for med drängen Norman ut till Domsjö och andra ställen, sedan Sandström kl. 6 på morgonen rest till Äskja, 5 1/4 mil. Kl ½ 2 duschade Engelke, Lindberg och jag. Lindberg och jag f.m. till Janses. Eft. midd. Olava och jag till Ödbergs, de woro borta, jag lemnade visitkort. Resa från Örnsköldswik till Sundswall. Eft. midd. Engelke och Lindberg upp på höga berget wid warfwet, derpå ock är en sjö. Olava som snarast till Selahns, der frun ligger i barnsäng. Kl. 10 på qwällen hemkom V A Sm.

5 Mulen morgon, litet regn f.m. Johanna och Christine Ödberg woro till Sandströms e.m. Slagtaren Söderberg war till Sandströms, fick helsning från Wendela, tackade gladeligen och bad om sin återhelsning.

6 Kl. 6 på morgonen reste Sandström i embetsärende till Gideå, tog farwäl af mig på sängen. Till Janses war jag f.m. och helsade på min wäderade wän N P Wahlgren, så beklagligt sjuk af lungsot att han föga kan ha många månader olefwade. Apothekaren And. Borgström och hans fru, Baumgarten född, träffades på gatan. Kl. ½ 6 e.m afgingo med Berzelius från Örnsköldswik, Wilhelm Engelke och jag, samt på resa till Stockholm Fanny Janse. Kommo till H:sand kl. 12 i natten. Träffade der på bryggan Gabriel Hallström, pastor Carleson och Emfrid, Euphrosyne Freese. Kl. 2 i natten afgingo wi från H:sand och anlände till Sundswall kl. ½ 7 f.m. den 7:e augusti.

7 Wid S:walls hamn skiljdes jag med Engelke och Fanny. Axel Wikström kom,

Något och i Sundswall.

med hästar och wagn, hemtande mig upp till Något wid Sidsjö.

8 Solhet dag. Middag hos Nils Wikström i S:wall: Nils, Emili, Axel Wm., H Axling, Pär Hm., Steinmetz. Kl. ½ 5 war jag till M Alstrup och lät fotografera mig. Axel Wm. och H Axling hade jag med mig. Till Axling

gick jag och såg min doterdotters son Hampus Göthrik Axling, född den 18 juni.

9 Söndag. På aftonen hitkom, till Sidsjö, Georg Rödén.

10 Eft. midd. och till qwällen här på Något, majoren och fru Göhle. På kalas hos Pilos, Mina Sontag. På bahl hos Björks, Ulla Tunell och Axel Wm. Nils och Emili Wm. bjudna till bägge ställena men blefvo likwäl hemma.

11 Dusch kl. ½ 2. Emili på middag hos G Wessblads.

12 I natt har det regnat grymt. Rödén, Nils och Axel Wm. till Märlo på landbruksmöte, wid återkomsten från Märlo kl. 11 på qwällen hade Nils Wm. med sig, till nattfrämmande, Hamberg och Holmberg från H:sand.

13 På f.m. war Emfrid Carleson hit till Sidsjö. I Sundswall hos Knaust middag för landshöfdingen Weidenhjelm. Här på Något inga fler hemma till middagen än Sontag, Tunell, Westerlund och jag, omframt de mindre barnen.

Axel Wikström, Ulla Tunell. Min hemresa till Jemtland från Sundswall.

På qwällen återkom till Sidsjö från S:wall Emfrid med Emili.

14 Med Emili for jag strax e.m. till Wikströms i Sundswall. På kontoret der träffades wännen Fryckholm och Sofi Selinder, gift Horneij. Till C Th. Steimmetz lemnat: att inlösa, 50 st. fotografiporträtter af M Alstrup med 25 r.d:r och att hos urmakar Nordin ta igen mitt fickur och betala lagningen efter öfverenskommelse H Axling och urmakaren imellan med 5 r.d:r. Tillsammans 30 r.d:r r.m:t. (allt fullgjordt).

15 Kl. ½ 7 på morgonen från Sidsjö. Kl. ½ 8 kom Thule med honom på resa till Stockholm V A Sandström och i Sundswall stego ombord, Emili och Swea Wikström att gå till Gefle. Kl. ½ 9 afgick Thule från Sundswall. Drickspengar åt pigorna på Sidsjö lemnade jag till Emili att efter hennes godtfinnande fördelas. E E C Perman och Nestor Perman afresa i dag till Tyskland. Den förre lemnade mig sitt porträt och fick ett, mitt, i stället. Ulla Tunell, Axel Wikström och jag afrestre, i min wagn, som Rödén och Andreette, som då lemnat Westbyn och saknas der, begagnat från Westbyn till Wattjom och han widare till Sundswall. Kl. ½ 3 efter middagen från Sundswall.

till Wattjom. 1 11/16

Mycken wälfägnad och hjertligt bemötande af fru och mamsell

Wattsten. Enwis bjudning att för oss alla 3 qvar öfwer natten.
Andreette Wattsten fick ett fotografiporträtt af mig.
Till Nedansjö 1 1/8

16 I Nedansjö möttes Pilo och Arwidsson.
Till Kjälsta kommo wi kl ½ 10 f.m. 1 3/8
Till Gullbacken 2 5/16
Revisions sektern Asplund med familj möttes på Gullbacken.
Sedan wi der tagit middag afreste wi till Westanå 1 5/16
Sedan wid Westerkomsta Ulla Tunell blifwit aflemnad och wi, Axel och jag, wid P Deckers träffat Sophie Staaff och 3 hennes barn.
Till Jemtkrogen 2 1/16
Till Bräcke 1 13/16

17 Till Backen 1 11/16
Till Fanbyn 1 ¼
Här träffade wi Rödéns Grålla och begagnade sedan henne jemte en skjutshäst hem till Westbyn.
Till Hälle 2 1/8
Nej här först war det wi finge tag i Grållan
Till Östersund 1 5/8
Till Westbyn!!! 1
S:a mil 19 3/8

18 Det är en månad i dag sedan jag i sällskap med Carl Johan och Axel Schöning gaf mig i wäg från Westbyn till Sundswall der Göthilda och Hilda Schöning möttes!! Axel Wikström och jag gingo f.m. till Sparrmans och Blomgrens, och e.m. war Wendela med oss hos Ångmans till qwällen. Regn.

19 Reste Axel Wikström och Blomgren på morgonen i wäg till Odensala, Slandrom, Ås och Säter. Betydligt regn.

20 Pastor war hit som snarast e.m. och sa mig ett wänskapsfullt ”wälkommen” (nemligen Sundstedt). Regn flera gånger på dagen. Till qwällen återkom Axel Wm. från Säter.

21 Kl. ½ 12 for Tralling, med Borup, till Forsgrens. På kaffe och till afton woro här: Thilda, Ada, Naema, och Hadar Hallström, studeranden

Dahlin, Majken Freese, Thérese, Sally och Elna Ocklind, Agnes och Pär Forsgren, Jan Eric, Hanna, Eric, Ernst och Esbjörn Ångman, J G Blomgren och fru Märtha Maglena samt Axel Wikström. (Sparrmans uteblefwo) 19. Drängarne Johansson och Pettersson, twå wagnar, fyra hästar och Bentam. Agnes och Pär Fn. blefwo qwar öfwer natten.

Axel Wikströms afresa från Östersund.

22 Kl. 11 f.m. skjutsade Tralling, med Grålla och Borup, Agnes och Pär Forsgren samt Axel Wikström till Östersund, derifrån han i morgon afton tänker fortsätta sin resa hem till Sundswall. I dag till Änget på middag. I dag har wi, efter flera dagars regn, skönt wäder. Kl. ¾ till 3 e.m. återkom Tralling, med wagnen.

23 Söndag. Kl. ½ 10 f.m. reste Wendela och jag med Tralling, Grålla och Borup för wagn, till Gabriels. Samtidigt med oss kom Rödén, Stuguwägen, från Sundswall. På middag hos Gabriels: wi tre, Axel Wikström, Oscar och Agnes Fn. Kl. ½ 3 afreste Axel Wikström. Jag war som hastigast f.m. upp till Ocklind på Amalieborg, och kl. 6 hemkommo wi, Westbybor. Axel Wm. tog N Wm:s kariol, som Rödén hade från Sundswall. Kall westanblåsig luft.

24 12 gr.s wärme. Blankt härligt wäder. Stor, mycket stor bjudning af häradshöfding Liljeskölds på té och bahl i Borgs local. Rödén och jag passerade aftonen hos Sparrmans, spelte Prefé med Märtha Blomgren och Carl Sparrman. Flickorna Sundstedt och Ek woro här hos Wendela till qwällen, sedan de, som hastigast, warit till Sparrmans.

Sammandrag öfwer min sommarresa detta år.

Juli 18. Skedde afresa från Westbyn i sällskap med C Joh. och Ax. Schöning, se pag. 69, och den 21:a anlände wi till S:wall, der wi möttes af Götha och Hilda Schöning, se pag. 70.

24. Schöning, Götha och jag med Berzelius till S:hamn, se pag. 71.

Aug. 2. Wilhelm Engelke och jag med Njord från Söderhamn, se pag. 73. Den 3:e anlände wi till Örnsköldswik, se pag. 73.

6. Engelke och jag från Ö:wik med Berzelius, se pag. 74, och den 7:e kommo wi till Sundswall derifrån Engelke fortsatte hemfärden till Söderhamn. Jag stannade i S:wall, se pag. 75.

15. Afreste från S:wall Axel Wikström och jag, i min wagn, och hade Ulla Tunell med oss till Westerkomsta i Torp, se pag. 76 och 77.
17. På qwällen kommo wi, Axel Wikström och jag, till det efterlängtade hemmet i Westbyn, se pag. 77. Den för det mesta trefliga reskamraten Axel Wikström, som N Wm. hjertligt wänskapsfullt lemnade mig och bekostade resan för, blef icke längre här i Westbyn än till den 22:a.
Pär Hm.

Lars Bergström war till Westbyn.

25 Rödén och jag med Borup till Ö:sund. Hos Gustava Lowisa Sundin blef jag inropad på kl. 11 kaffé och win bland en hop fruntimmer, deribland fruarna Afze. och Abramson. Rödén bjöds med det samma af Holmgren in till Sundins på pounsch. Sedan reste Rödén och jag till Ocklind, Amalieberg, togo der middag och blefwo sedan qwar, med Prefé, dagen i ända och till kl. efter 3 på morgonen den 26:e, då wi foro ner till hökar Anderssons och togo der nattqwarter.

26 Middag hos Gabriels, jag och Rödén. Derifrån gick jag till Forsgrens och stannade till kl. ½ 7, då Rödén kom och hemtade mig för hemresa till Westbyn.

27 14 grader och så härligt wäder f.m. att jag klädde mig i sommarskrud från hufwud till fot.

28 14 grader. Skön, något blåsig dag efter regning natt. Så härligt wäxter wäder! På aftonen och till senan qwäll woro Rödén och jag hos Blomgrens. Spelte Prefé med dem och Carl Sparrman.

29 På morgonen woro kyrkoherde Lars Bergström och sonen Petrus inne här i Westbyn, druco kaffe och stannade pass en timme. Mitt porträtt skickade jag till pastorskan Johanna Bergström, född Staaff. Godt wäder.

Telegrafen och nya wäglinien.

29 Rödén och Blomgren reste f.m. till Östersund med Grålla. Kl. 8 e.m. återkomo de.

30 Söndag. Under natten har det regnat betydligt. Kl. ½ 10 reste Wendela, Swen, Brita och Margretha till Östersund, med Beda och Borup för wagn. Kl. 4 e.m. gingo skyttarne Rödén, Sparrman och Blomgren till skogs i mulen tung luft. Kl. 4 ¼ återkom Wendela med sitt sällskap. Hilda Ångman kom hit på aftonen och skjutsades af Margretha med Borup till

Rödösundet kl. 7 1/4. Jägarne återkommo kl. 8 med en jösse som Rödén fält. Till natten regn.

31 Under natten och på morgonen ”owäret” starkt regn. Från middagen härligt wäder. Hos Blomgrens och Sparrmans på kaffé och till qwällen: Carl, Lina. Thilda och Hanna Ek, ung Decker, Mina Dahlsten, Hanna och Axel Ångman, wi 3 härifrån gården, Sparrmans och Blomgrens sjelfva 4. 15.

September.

1 I dag firas uti Östersund inwigning af telegrafen der och wäglinien till Norrige medelst en ohofligt stor och kostsam subskriberad festmiddag! m.m. Wendela, ”förargelsen” (Georgina) och jag reste f.m. med Borup på en stund till Sundstedts och Glasett. På morgonen woro en hel mängd af de herrar, svenska och norrska, som i går qwäll återkommo från Lewanger och nya wäglinien, upp till Frösö kyrka, derifrån de skulle fara till landtbruksskolan i Ope på frukost, de åkte i 10 wagnar. Woro ock till Lignells Carlslund.

2 De norrska herrarne gåfwo sig f.m. i hemwäg från Östersund med Odin. Hos past. Sundstedts på middag: kyrkoherden Arbman med fru och en dotter, Carl, Lina, Hanna och Thilda Ek, Mina Dahlsten, Christine Behm, Wendela Rn. och Pär Hm. 11 och herrskapet Sundstedt sjelfwa 4. 15 personer. Rödén reste till Östersund på morgonen återkom sent på qwällen.

3 På morgonen woro fru Andersson och Jacobina Dedering in här wid resa till Rödön. Sparrmans med alla 3 barnen reste till Tullus.

4 I går och i dag utmärkt ljufliga, granna dagar. I förrgår några regnskurar, mellan solsken. Skörden är allmänneligen börjad.

Menageri i Ö:sund.

5 Rödén med Grålla och jag med Borup till Ö:sund. Jag och Pär Forsgren fotograferades, sedan fingo wi middag hos Gabriels. Hem till Westbyn på aftonen Rödén och C Blomgren med Borup, jag med Grålla i kariol. Lika ljufligt wäder som de förutgångna 2 dagarna.

6 Söndag. Litet regn tidigt på morgonen, mulen dag. G och W R:n blefwo e.m. kallade till Ångmans och jag mä. Der woro wi ända till kl ½ 10. Betydligt regn på aftonen, höll i till natten.

7 Öfwer midnatten fortfor det att regna. Hela dagen mulen och på qwällen kallblåsig.

8 Marknad i Ö:sund. Mulet. Kl. 12 en regnskur. Rödén och Margreta till Ö:sund kl. 5 ¼. Ång- och Sp-man togo hos mig en tuting e.m. Margreta och Grålla hemkommo kl. 9 med madame Öberg.

9 Skjutsade jag med Borup madame Öberg till Ö:sund och kl ½ 3 e.m. war jag tillbaks här i Westbyn. Ett menageri af 5 urande små swarta hingstar af japansk och skotsk race, 5 hundar och 8 apor togs i betragtande uti Zetterbergska huset i Östersund. Ibland hästarna en fåle stor som en gumse, 3 m:r gamal. Härligt och trefligt att beskåda! Synnerligast hästarna. Se utgiftskontot i diverseboken, pag. 178.

10 Wendela, jag och Tralling till Ö:sund. Middag åt jag hos Forsgrens. På qwällen hem, Rödén och Wendela med Grålla, jag och Tralling med Borup. Mulen och regnruskig dag.

11 Regnigt. C Ek war här med systrarna 3 samt Hanna och Hedda Ångman e.m. 2:ne Ångmänner kommo ock hit. Äfwen Calle Sparrman. Hiskeligt regn på qwällen och till natten.

12 Hanna Ångman, Hanna och Thilda Ek stannade här öfwer natten. Lina Ek följde Hedda Ångman hem till nattguarter. I det fasliga regnwädret och mörkret i går qwäll gjorde jag ett fall ifrån stallbron som ganska farligt war men jag känner nu på morgonen intet ondt deraf. Gud ske lof! Nässelbrända blefwo mina händer, så det känns ännu. Rödén till Ö:sund återkom kl. 10 e.m.

13 Söndag. W och G Rödén, Pär Hm. och Tralling till H.H nattward på Frösön.

14 Under natten har det regnat bertydligt, igen. Kl. ½ 11 reste G och W Rödén till Ö:sund, för att wara med på och deltaga i festmiddag för häradshöfding Liljeskölds. Jag gick till Ångmans f.m. och blef der ända till kl. ½ 10 på qwällen.

15 Rödén och Wendela hemkommo kl. ½ 1 på dagen. I dag har wi haft godt wäder, utan regn.

16 I natt har det åter regnat något. Kl. 9 f.m. reste Rödén och Eva Frank till Ö:sund. Han widare till Funäsdalen. Kl. ½ 6 e.m. återkom gumman Ewa, i hällande regn, med Grålla.

17 Regnet fortfar. Beklagligt skördewäder. Märtha Blomgren war hit på qwällen. I förrgår och i går upptogo Margretha och Tralling mellan 2 och 3 tunnor potäter i kålhagen men regent nekade dem att dermed forfara tills widare.

18 Regnat har det äfwen i natt med 10 graders wärme. Qwällen stjernklar. Ångman war hit en liten stund på aftonen.

19 Wendela, Georgina, mor Ewa, jag och Tralling f.m. till Ö:sund. De förstnämnda tre togo quarter hos Christine Öhrling, jag hos Forsgrens. Tralling (skulle till Gabriels men blef qvartagen) hos Sundins, Grålla och Borup hos hökar Andersson. Wagnen på Sundins gård. Till middagen den 20:e hos Gabri-

20 els: Wendela, Georgina, Ewa, jag, Forsgrens. På e.m. äfwen g:la. fru Rödén, Christine och Adriana, P G Risslers, Roséns, Sodenstjernas och öfw. löjtnantskan Andreette Ström. Fru Delin ock. Regn helaste dagen och natten äfwen.

21 I fortfarande regn reste wi Westbybor hem f.m. sedan Wendela och de öfriga, utom jag, med hästarna warit hos Gabriels öfwer natten.
På qwällen hitkommo skomakar Hemming Korstett, sonen Edfast och en till. Himmelen klarnade mot natten.

22 Från morgonen mulet, igen, till kl. 5 e.m. då började det åter regna men upphörde efter ½ time.

23 Uppehållswädret warade från kl. ½ 6 i går e.m. wid halfklar luft, till kl. 5 denna afton då det mulnade betydligt och började regna.

24 Tralling till d:r Afze. i fortfarande regn. Återkom kl. ½ 8 e.m., i regn, med Borup förstås.

25 Kl. ½ 12 for Wendela med Grålla till Ö:sund. Från qwällen i går till kl. 2 idag härligt blankt wäder. Eft.midd. mulen och kl. 7 regn, dock helt litet, och samma stund hemkom Wendela jemte Rödén, se den 16:e. Tralling klen.

26 Tralling sängliggande. Kl. 3 ¼ Rödén med Borup till Ö:sund. återkom kl ½ 10. Ångman o Gustafsson woro hit som snarast e.m. Från igår qwäll härligaste wäder hela dagen. Kl. 4 e.m. 11 grader.

27 Söndag. G o W Rödén samt 5 personer af E Anderssons i Ö:sund till Rödön. Återkommo kl. 4 e.m. G och Th. samt Naema Hm. woro hit middagstiden. Jag och 2:ne Ångmän hos Sparrmans till aftonen.

28 Tralling sängliggande. Fru Chr. Behm war hit e.m. Hela gårdagen och denna dag utan regn, fast himmelen för det mästa mulen. I dag sydostlig blåst, lindrig.

29 Liten smula regn wid kl. 10 tiden. Sedan dagen i än härlig och solblank wid sydostlig god blåst. Tralling klen.

30 Tralling, fortfarande, för det mesta sängliggande. Kl. ¾ till 3 for jag till Ö:sund. Kl. 6 war jag tillbaks i W:byn. Himmelen något mulen hela dagen men regn sluppo wi likwäl. Blåst som i går. Sista tre dagar. Bis weiter.

October.

1 Kl. 9 i går qwäll föll en några minuters regnskur. I går gjorde Margretha slut med pärtagnigen i kålhagen, der blef 4 tunnor hwita och 3 tunnor röda, utom allt som ätits under tiden, se 2:a juni pag. 53. Hela dagen godt och tjenligt wäder för pärupptagningen som för det mesta måtte wara undangjord i landet. Med sädsinladning är ock början gjord. Calle Sparrman till Änge att bli brännmästare där, en tid.

2 Mycken säd har körts in idag. Swen Lindholm, hwarenda kornskyl under tak.

3 Kl. ½ 12 Rödén o Swen med Grålla till Ö:sund. Från och med fredagen den 25 sept. det mest gynnande wäder, med sydostlig blåst, för den utestående sädens torkning, också är allt kornet här hos Blomgrens och Er. And:son Högdins inkört, så ock rågen. Kl 9 ¼ återkommo Rödén och Swen.

4 Mich. dag. Rödén och jag, med Borup, till Frösö kyrka der Risslers och Ångmans gingo till H. H. nattward. Fortfarande härligt wäder. Aftonen tillbragte Rödén, Wendela och jag hos Gustafssons, till senan qwäll.

5 Natten har warit kall med snö i fjällen. Ångman o byggmäst. Fundin woro hos Rödén på aftonen och till qwällen. Sundin som hastigast in här.

6 Helt litet regn på qwällen efter mulen afton.

7 Fjällen alldeles snöbetäckta. Blank dag, med kall westanblåst. Kl. 11.10 f.m. reste Rödén med Grålla i wäg. Tralling sjuk. till Stugun. Wendela

och Tralling, med Borup, följde till Östersund. Hos Brita Sparrman e.m. och till qwällen: fru Ångman och dotter Hedda, bägge flickorna Sundstedt, Blomgren och jag Pär Hm. Qwällen klar och lugn. 1 grad kall. Stort norrsken.

8 Kl. ½ 7 på morgonen 3 grader kallt. Marken helhwit af frost. Härlig dag. Kl. 7 e.m. hemkomo Wendela och Tg. med Borup. Alldeles owanligt starkt och widlyftigt norrsken på qwällen.'

9 1 grad kallt. Dimmig morgon, wacker dag.

10 2 ½ gr. wärme. Godt wäder. Dubbelfenstren insattes uti kjöks- säng- och kamrerskammaren.

11 Böndag. Kl. 8.20 f.m. for Wendela, med Borup, i "pigskog" till Ö:sund. Kanske ock widare till Brunflo. Jag, bjuden, åt middag hos Ångmans. Hem gick jag kl. 6. Ångmans 3 fruntimmer woro i Frösö k:a på bibelförklaring då, af magister Sundelin, från kl. 3. Margreta Lindgren också. Mulen f.m. wacker afton från middagen.

12 Wendela återkom kl. ¾ till 7 e.m. Godt wäder hela dan. Det är fortfarande ganska klent med Tralling allt sedan den 24 september. Han har allra strörsta möda, att med käpp, röra sig af stället, ligger för det mesta till sängs. Har början till bråck åt höger och sedan i förrgår har han olidlig wärk i wenstra knä´t o benet.

13 F.m. war Wendela till Christin Behm och köpte 2:ne får. Swen Lindholm kör in ärter. Sparrmans hade Borup till R:sundet med twättkläder.

14 På morgonen körde Wikcalle, med Borup, upp pärlandet i kålhagen och tog wara på de få potäter som funnos qwar. Från 9-tiden och en stund på f.m. föll det något regn, men upphörde innan 12-tiden. Sedan halfmulet.

15 Efter midnatten och mot morgonen har det regnat betydligt. Hittills, allt från 24 sept. har här warit den mest gynsamma wäderlek för sädens torkning och inbergning. Westlig blåst i dag wid 8 graders wärme. Grannt blank dag. Hedwigsdagen, hos reg:ts pastor Ångmans e.m. till qwällen: fru Brita Sparrman, Wendela Rödén med sin lilla Georgina och hennes gumma Ewa, Pär Hm., 3:ne fröknar von Essen, löjtn. Lindberger, fru Sundstedt med bägge döttrarna, Carl och Lina Ek. Ångmans

hemmawarande sjelfwa: herr och fru 2:ne döttrar och 3:ne söner S:a 21 personer.

16 Hela dagen, från natten, regnig och molntjock. Mot natten stjernklarnade himmelen. Något bättre med Tralling.

17 7 gr:s wärme. Kl. ½ 12 for jag till Ö:sund. Kl.4 war jag här i W:byn tillbaks. Härlig dag, sydlig wind. Axel och Ernst Ångman woro på aftonen hit och togo afsked, ska resa i morgon, hade Ek med sig.

18 Söndag. 3 gr. warmt, kallwestan. Eva for med Swen, Brita, och Margreta gick, till Rödö k:a. Skön dag. Kl. ½ 5 e.m. hemkom Rödén, se den 7:e pag. 88, hade sålt Grålla, se 15 mars pag. 23 ½. Fruarna Gustafsson och Ångman samt Hanna och Hedda woro hit till Wednela på en liten stund.

19 Wendela war med Borup i pigskog till Stocke. Rödén sedan till Rödösundsquarn efter ett lass mjöl.

20 Westanblåst, dock icke kall just.

21 Grann morgon. Kl. ¾ till 8 reste Rödén i wäg till Stugun, af Anders, med Borup skjutsad till Ö:sund. Kl. 2 återkom Anders med Rödéns kariöl. Kl. ½ 5 for Wendela med Borup till Ursila Sundstedt. Kl. 10 hemkom Wendela. Hos pastor Sundstedts woro: jemte henne, fru Ångman med Hanna och Hedda, friherrinnan Mörner, fru Gustafsson, mamsellerna Lundholm, Gustafsson och Ek.

22 Skönt klart wäder i dag som i går. Mulen och kall westanblåsig afton. Tralling körde efter ett kar watten, för klädtwätt.

23 0 grad. Litet snörimm föll på morgonen. Tralling körde, med Borup, hem klädtwättwatten, och sedan körde twätterskorna klädtwätten och sköljde den wid Rödösundet. Wacker dag.

24 2 gr. kallt. Twättkläder kördes till sjukhuset wid Skansen, att torkas. Kl. 1 reste jag till Forsgrens i Ö:sund. Kl. 5 war jag tillbaks hemma i Westbyn. Skön dag.

25 Söndag 2 gr. kallt. Wädret idag som i går. C Sparrman kom kl. 11 i går qwäll hem från Änge, reste tillbaks dit kl. 4 i dag. Wendela, Georgina och jag hos Sparrmans på middag. Aftonen tillbragtes här hos Wendela och mig, af Brita, Christine och Carl Sparrman, Ångman och Gustafsson. Tralling och Anders woro till Frösö kyrka med Borup.

26 1 ½ gr. kallt. Fru Gustafsson och mamsell Lundholm woro här hos Wendela en stund på eft. middan. Wikcalle körde hem 2 lass wed med Borup. Mulen dag, på aftonen helt litet regn. Qwällen till natten klar och månljusgrann.

27 0 grad. Jag reste f.m. till Forsgrens, åt middag hos Gabriels. Han reste på aftonen till H:sand, derom jag for till öfw. löjtnanten baron Mörner med helsningar.

28 3 gr. warmt. Muraren Jon Jonsson kom hit i går. I dag börjar han sätta ny tegelkakelugn i min kamare. Wendelas nypiga Greta kom hitflyttandes. Mulen dag, blåsig afton och qwäll.

29 Wädret som igår och under natten. Till middagen hade Jonsson kakelugnen i min kamare, så när som till rappning, färdig. Tralling war, med Borup, efter wed. Middagstiden började Jonsson med salskakelugnens reparation.

30 3 gr. blidt. Kl. 9 f.m. skjutsade jag till Lindholms, wid Rödösundet, Margreta och sedan for Tralling, med Borup till Mjälle, efter kalk. Stark östanblåsig dag, för det mesta klar med helt litet regn mellanåt.

31 Snöblandat regn från morgonen. Enkan Carin Halwarsd:r från Offerdal hitkom att bli sytgumma åt ”förargelsen” Georgina. Jonss. har nu fått alla kakelugnarna iordning uti 4 rum nere och bägge windskamrarna.

November.

1 1 gr. kyla. Söndag. Efter det obehagliga regnet, som höll ut hela gårdagen, ha wi nu den solblankaste granna morgon. Owiksfjällen och Åreskutan fullkomligt winterklädda. Kl. 9.15 f.m. reste Wendela och gumman Carin, med Borup, till Östersund. Först war Ek hit en stund på e.m. och sedan likaledes Ångman. Wendela och Carin återkommo kl ½ 6. Rödén war i Ö:sund, wäntande N Wm. Eft.middagen mulen och stormig. Eva Märtha.

2 0 grad. Jag och Tralling med Borup till Forsgrens. Middag hade Nils Wikström hos Talin för: sig sjelf, mig, Forsgren, Rödén, Forsström, Lithander, Ol. Ocklind, Arnberg och Hammarström. Tralling åt midddag hos Thilda, for sedan hem med Borup. Aftonen tillbragte jag hos Agnes, som ligger sjuk i katharal feber. Förmiddagen träffade jag hos Thilda: fruarna Rosén, Delin, Maria Rissler och rectorskan Sundberg.

3 Till Säter f.m. N Wm., Pär Hm., Blomgren och Lithander. Rödén åkte hem med O Blomgrens rättare.

4 Hos pastor Sparrman i Ås skiljdes wi med Lithander. Wi 3 kommo kl. 12 till Ö:sund och samma tid kom Wendela dit med Borup. Rödén war i staden förrut, hade haft skjuts dit af Swen. På middag hos Thilda: N Wm., Pär Hm., Rödén och Wendela. På qwällen reste G o W Rödén hem med Borup. Gumman Frank har i dag gått med Odin hem till Hallen, se pag. 36. Wädret regnruskigt, föret gement, gatorna i staden huskigt lortiga.

5 Litet snö har fallit i natt ligger stödt. Agnes klen, har i dag hufwud och örwärk. Ny piga, Anna, har Agnes fått från Hallen och i dag fick hon derifrån, till sytflicka åt barnen, Kerstin. På f.m. kom Rödén med Borup till staden. På aftonen N Wm., Forsgren, Rödén och jag till Granbom i Odensla, derifrån Forsgren for hem på qwällen.

6 Kl. 8 for N Wm., åt Stugun, i wäg hem. Kl. 9 Rödén och jag med Borup till Ö:sund i hiskeligt yrwäder, och i det wärsta yrwäder reste wi middagstiden hem till Westbyn. Agnes ganska dålig. Har warit sjuk medens 3 weckor.

7 Kl. 2 i natten sjuknade jag i swåra uppstötningar och diarrhoe, som fortgingo hela dagen och upphörde först kl. 10 på qwällen, efter begagnande af terpentinduk och droppar samt till slut senapsdeg på magen, allt af Wendela ordineradt och omsorgsfult anwändt. Sedan fick jag sofva godt under natten. Under natten förut har snön, wid 4 graders kyla, ökats till ganska hjelpligt slädföre.

8 Söndag. 4 gr. kallt. Margreta och Tralling kl. ½ 9 f.m. till Ö:sund, hade bref från mig till reg:ts läk. dr. Afzelius. Kall iswestan. Kl. 12 återkommo Borup och Tralling med Afze! Kl. 4 e.m. for Afze. hem skjutsad, med Borup, af Tralling. Calle Sparrman war inom dörren till mig wid återresa till Änge. Er. Ersson i By hos Rödén på aftonen och till qwällen. Kl. 8 ¼ återkom Tralling med Margreta.

9 4 ½ gr. kallt. Brita Sp:n war upp hos mig f.m. på en stund. Hanna Å:n, likens, hos Wendela. Wendela Georgina Justina Christina Rödén fyller i dag sitt första år. Gifwe Gud att hon fortfarande måtte få blifva så frisk och rar som hon är!!!

10 5 gr:s kyla. 2:ne Aspåsbor ha qvarter här öfwer natten.

11 4 grader. Kl. 8 ¾ afreste Rödén, till Qwittsle såg i wäg, af Tralling, med Borup skjutsad till Ö:sund. Kl. 4 minuter före 12 war Tralling åter. Samma stund kom Margreta S:qvist hit, for hän straxt e.m. På aftonen war pastor Sundstedt wänskapsfullt hit, fick kaffe af Wendela, pounsch af mig.

12 1 grad. Mot qwällen woro Margretha och Carolina Sundstedt hit, drucko chocolade hos Wendela.

13 1 grad, wid dugtigt östanyrwäder, nej winden är rent af sydlig, ser jag. Wid 11-tiden f.m. upphörde snöyran, luften klarnade och blåsten gaf sig något.

14 0 grader. Från gårdagsaftonen förskräcklig sydlig storm, som först på morgonen, nu gifwit sig. Å, C Ol. G:ms wägnar lottade jag med Swen om
m.w! årets kornskörd. Inalles 170 skylar, deraf på Granboms lott föllo de 85 skylarna som äro lagda åt westra sidan af logen. Kl. 9 f.m. hemkom Rödén från Qwittsle, landwägen, dit for han med Odin från Ö:sund. Kl. 3.28 e.m. reste Rödén med Borup till Ö:sund, skjutsande dit Margretha Lindgren på hemflyttning till Hälle, se 27 octob. 1862. Carl Sparrman war hemma från Änge på aftonen och in här, bjöds pounsch af Wendela. Kl. ½ 9 på qwällen återkom Rödén.

15 Söndag. 4 gr. kallt. Fru Ångman kom hit på morgonen, åt frukost här. Rödén och Greta, med Borup, till Frösö kyrka. I härligt wäder war jag f.m. ut och M.W! gick ända till Jönkes på Skansen. Under tiden lade kon ”Mamsell”, som Wendela den 2 dennes å Gustafssons auction inropade för 86 r.d:r, en stor qwigkalf och denna är den tredje kalfwen som den mycket stora och granna”Mamsell” burit. Gabriel och Thilda kommo hit till Westbyn kl. 3 reste hän kl. 5.

16 3 gr. blidt. Litet regn på morgonen. Kl. ½ 11 reste jag med Tralling och Borup till Fosgrens, der fru Sodenstjerna då war hos Agnes. Kl. 2 for jag till Gabriels, åt middag der i sällskap med öfw.löjtn. baron Mörner, capit. Lilljesköld och audit. C Ol. Gm. Derifrån reste jag i regn kl. 4 hem. Agnes war litet piggare och låg klädd. Oscar hufwudwärk och röjmatisk wärk i högra axeln. Nära kaf slut med slädföret. Wendela har nu ändrat namnet på sin prägtiga ko från ”Mamsell” till Guldkrona.

17 0 grad. Natten har warit mycket blåsig. Klar dag med ”kohalka” så det förslår. På e.m. hitkommo, Ångman, Sundstedt och Blomgren, till Rödén och wi spelte Prefé ända till qwällen.

18 ½ g:ds kyla. Härlig dag. Eft. midd. gick Rödén till öfw. löjtn. friherre Mörner. Strax han gått kom bjudning från barons till Rödén, Wendela och mig. Det blef dock för sent för Wendela att klä sig och komma ner till Kungsgården, och jag orkade icke. Der woro ock Sundstedts, Behms och Ångmans med familjer. Rödén kom hem kl. 11.

19 1 gr. kallt Något regn under dagen. Föret fastare.

20 2 gr. blidt. Kl. ½ 10 f.m. Wendela och Brita Sparrman med Borup för kärra, Rödén och Lindholmarna med Grålle (Grefbergs) för åkskrinda till Östersund. Kl. ½ 4 återkom Anna. Rödén for widare till Stugun. Kl. 7 hemkommo Wendela och Brita. Agnes är så wida bättre att hon är uppe och går mellan rummen. Oscar sådan som han war den 16:e.

21 5 gr:s wärme med fint regn på morgonen. Tralling f.m. med Borup för kariol till Wagled efter medicin åt Guldkrona. Upphållswäder sedan under dagen till kl. 8 på qwällen, då regn igen.

22 Söndag. Märkwärdigt twärhastigt wäderleksombyte. Det har regnat från i går qwäll långt inpå natten. Nu kl. 8 på morgonen dugtigt snöfall, wid 5 graders köld. Kl. 12 reste Greta och Elin hos Blomgrens, med Borup, till Stocke. Kl. 3 återkommo de och hade med sig Gretas moder, för att till Groth hemta Guldkronas kalf, som innan jul skall Wendela godtgöras medelst en annan lika gammal kalf. På ett ryck åkte Wendela med Groths häst till Brita Sparrman gick derifrån med Hanna och Hedda Ångman, som då woro in här på en liten stund. Det har snöat hela dagen och snöar ännu mot natten wid nordlig wind. Under natten upphörde snöandet.

23 6 grader kallt. Kl. ½ 11 f.m. hitkom Albert Rissler. Kl. ½ 1 for Tralling med Borup till fru Gustafsson efter råghalm, till sänghalm. Kl. 1 afreste Rissler, han war och bjöd till Hoornsberg i morgon då hans fader doctorn R. W. O. P Rissler fyller 82 år. Kl. 4 e.m. hitkommo, Clara och Anna Gustafsson, till Wendela. Blefwo här till qwällen. Hela dagen lugn och mulen. Qwällen mot natten blank och grann.

24 7 grader. Mulen morgon. På Hoornsberg från 4,5 e.m. till kl. 11 ¼ på qwällen:

öfw.löjtn:skan Andreette Ström, fru Delin, löjtn. Delin 3
öfw.löjtn Ström med fru, landsecr. Rissler, fru, Ottil. Bräckan 5
major Hjärne, rekt. Sundberg, kr.fogd. Söderberg, capit Aspgren 4
doct Afzelius, dr. Grenholm, fru, borgmäst Rosén 4
Tr. 16
mag:r Brorstrand, fru, mag:ter Weinberg, Lindström 4
telegr. assistenten Sundelin, handl. Fresk, bokh. Blomgren 3
23
ingen. L A Burman, fru, Beda Åström 3
fru Steenmark, past. Sundstedt, öfw.löjt.baron Mörner 3
Wendela Rödén, Pär Hallström 2 8
Hoornsbergsborna sjelfwa; P Rissler, Albert och Margretha R 3
34

I grannt månsken hemkommo Wendela och jag midt i natten, Godt, gästwänligt, gladt och trefligt på allt sätt och wis war det på Hoornsberg.

25 5 grader. Tjock luft. (I går hemkom Rödén från Stugun.) Kl. 3 e.m. reste jag och Wendela till Wagled, fru ”Catharina” Liliewalls namnsdag, derifrån fortsatte jag, med Borup, resan till Forsgrens. Dröjde der blott ½ timme, war åter i Wagled kl. 7 och blef der i lag med fru och Carolina Sundstedt, Clara och Anna Gustafsson, fruarna Öhrling och Edlund samt herrskapet på stället sjelfwa d:r Jac. Andersson med fru, swärmor fru Liliewall och Selma Carleson till kl. ½ 11 på qwällen. Godt och gästwänligt.

26 4 grader. Klar, lugn och fin dag. Kl. 3 kölden ökad till 5 ½.

27 1 grad blidt, starkaste töwäder och under dagens lopp tog det nära slut med det goda winterföre wi haft sedan den 22 dennes. Jag war till Ö:sund med Tralling och Borup i ganska bedröfligt slädföre.

28 3 grader warmt. Blott här och där någon snöfläck att skåda. Rödén reste med Swens ”Hans” till Ö:sund på morgonen, och kl. ½ 11 på qwällen kom han hem, med släde, för det mästa af wägen på bar jord och i mycken lort-smörja.

29 Söndag. ½ graders kyla. Den härligaste blanka dag. G och W Rödén till Frösö kyrka, med Borup för kärra. Calle Sparman war uppe en stund f.m. hos mig. Sedan gick jag ut, ända till lägret och efter att ha stannat några

minuter på officersbarrackbron gick jag bortom Kungastenen, wände wid kommendants-byggningen och gick hem. Kl. ½ 9 på qwällen 3 grader kallt.

30 1 grads kyla. Tjock skrugg [*dimma*] På f.m. gick Rödén ut och wid Apelltorpet sköt han genast en orrhöna och en tjäderhöna. Kl. 3 e.m. 3 grader. Eftermiddagen körde Rödén sjelf, med Borup, hem två lass wed från skogen. Hela dagen har den tjocka dimman warat och står ännu mot natten. Klockan 10 på qwällen är kölden 4 ½ grader. Så mycket har kylan, sedan söndagsmorgonen, werkat på landswägen att man der, ehuru för det mesta på bar jord, bättre tar sig fram med släde än på hjuldon.

December

1 7 grader kallt. Skruggen från gårdagen warade till mot middagen. Sedan klarnade luften något. Stilla lugnt wäder med mycken rimfrost på träden, men mot aftonen började det blåsa litit och på qwällen wisade termometern blott 3 graders kyla.

2 4 grader. Natten har warit blåsig och bistert blåser det idag.

3 3 grader. Blåsten fortfar, dock något mildrad. Jag åkte ut f.m., på släde, först till lägret och så till Rödösundet. Wägen för det mesta isbelagd.

4 0 grad. Litet blötsnö föll på morgonen. På qwällen ½ grad blidt och nära töwäder. Pålle i Medstugan kom från S:wall var in här.

5 1 grad blidt. Betydlig blåst allt ifrån går qwäll. Kl. 11, Rödén och Tralling, med Borup för släde, till Östersund. På aftonen det djupaste mörker och den alldra förfärligaste storm, och i det grufliga wädret hemkom Tralling med Borup kl. ½ 7.

6 0 grad. Wid midnatten regn under det stormen fortfor, men kl. efter 1 lugnade wädret något. Wacker blank dag. Jag, påstött från Nils Sundstedt, gaf mig kl. 4 ut på kärra med Borup, men som hästen war mycket slöskodd i den swåra halkan så dref han genast här på gården öfwer ända. och resan slöts dermed, just der den börjats. Glad jag, att Borup war oskadad och fick betslas af och gå tillbaka i stallet. Söndag, och hemma wardt jag, men Greta som skulle ha åkt med mig till Stocke, gick till pastor Sundstedts, med helsning från mig och berättelse om min otur. På aftonen och till sena qwällen hos Nils S:dt:

Rödén som kom dit från Östersund 1

	doct. P Rissler, byggmäst. Alberth Rissler	2
	inspektor Steenmark	1
	hästläk. Jac Andersson	1
	skolärar. C Ek	1
	löjtn. A E Behm	1
	öfw.löjtn. friherre C H H Mörner	1
	reg:ts pastor Ångman	1
		9

Norrsken på qwällen.

7 0 grad. Mulen och tung luft, något blåsig. På qwällen blöt gloppsnö wid 3 gr:s wärme. Lugnt.

8 2 gr. kallt. Kl. mellan 12 och 1 på dagen började gloppsnö, wid 0 grader, wräka ner. Hela dagen har Wendela syhjelp af Clara Gustafsson, Margrethe och Carolina Sundstedt, Lina Ek, Hanna och Hedda Ångman, Rödén har från morgonen till middagen warit ute med baron Mörner och jagat, hwarwid baronen skjutit en hare. På aftonen kl. ½ 6 hitkom ock pastorskan Ångman. Sedan snöfallet e.m. upphört blef westanblåst, som på qwällen öfwergick till ryslig storm hwilken höll ut under natten.

9 3 grader kallt. Blankt grannt wäder. Kl. 11 Rödén till By skjutsades af Tralling, med Borup, till Rödösundet. Sedan Wendela och Tralling till sjukhuset wid Skansen, efter der torkad klädtwätt. Kl. 3 ¾ hemkom Rödén gående och samma stund for Wendela med Borup ner till Clara Gustafssson på Kungsgården, det är hennes swägerska ”Anna” Gustafssons namnsdag. Knut och Lucie Mörner woro ock der.

10 Jag och Tralling till Forsgrens, stannade der öfwer middagen. Strax wi ätit skjutsade jag till Gabriels, Agnes Forsgren och Henriette Sodenstierna, dit ock samma tid kommo Mina Rosén, Charlotte Delin, Maria Rissler, P G Rissler, Oscar Forsgren, Elof Sodenstjerna, löjtn. Delin och Sodenstjernas dotter Luise. Jag, Tralling och Borup stannade der öfwer natten.

11 Kl. 11 reste wi hemåt i bistert yrwäder, som upphörde när wi nådde hög Frösön och luften ljusnade till grannt solsken. 4 grader kallt.

12 3 ½ gr. kallt. Blåsigt wäder. Rödén till Ö:sund med Swens Brita. Staxt e.m. åkte jag och Carin Swensd:r Lindholm ut med Borup till Stocke,

bara för ro och motions skull. Brita Lindholm kom hem kl. 6 e.m. men Rödén stannade qwar i staden.

13 Söndag. 7 grader kallt. Gumman Carin Halwarsd:r kl. 9 f.m. till Ö:sund med Swens ”Hans”, Jag och Tralling med Borup till Frösö kyrka, der lysning till äktenskap första gången förkunnades mellan arrendatorn, f.d. bruksbokhållaren Carl Olof Groth och hushållerskan Margretha Samuelsd:r på Stocke. Brudämnet Margrerta war här på Westbyn hos sin syster Greta när jag kom hem från kyrkan, och Wendela hade henne på middag qwar här. På e.m. woro Brita och Calle Sparrman här en stund. Kl. 5 hemkom gumman Carin och hade med sig Rödén. Samtidigt hitkom Ångman och blef hos Rödéns till qwällen. Jag bjöd pounsch åt herrarna Ångman, Rödén och Sparrman.

14 9 grader. Rödösundet stödt isbelagt och hela Storsjön håller som bäst på att somna. Frampå dagen war Storsjön, i sin helhet, sin winterhabit iklädd. Nej ännu är en bred rand af Storsjön, ifrån Hallen uppåt Ytterån, öppen, ser jag nu kl. 3 e.m.

15 7 ½ grader. Blåst under natten har betydligt ökat öppningen från i går west i Storsjön.

16 Kl. 10 f.m. reste Rödén och Wendela, med Borup, till Östersund i fullt yrwäder wid 5 grad:s kyla. Rödéns fru moder Justina Euphrosyne Rödén, född Amnéus, fyller i dag 86 år. Yrwädret gaf sig något fram på dagen men höll dock ut med betydligt snöfall till aftonen. Kl. 8 mot qwällen hemkommo Rödéns, och då war det slut med snöandet.

17 4 grader. Blåser gör det och under natten har ytterligare fallit snö, betydligt. Genom den starka blåsten har Storsjön söder och westerut brutits upp ända till Åsön. F.midd. war öfs.löjtn. friherre Mörner som hastigast hit till Rödén i ett ärende. På qwällen wardt det lugnare, blef månljust och stjernklart.

18 6 grader. Kl. ½ 10 f.m. skjutsade jag, med Borup, Rödén till Ö:sund, derifrån han fortsatte resan till Dufed för att öfwerwara tullförwaltare löjtnant Sjösteens bergafning i öfwermorgon söndag, se pag. VII. När Rödén och jag kommo till sta´n war kölden der 12 grader. Hos Forsgrens dröjde jag till e.m. war under tiden in till Ocklinds och Gabriels, och hem

till Westbyn kom jag kl. 5, i blåsigt snöwäder då igen, till och med yrande, men upphörde mot natten och luften klarnade.

19 6 ½ grader. Wacker dag, mot qwällen lugnt.

20 Söndag. 5 grader på morgonen snö wid lugnt wäder. Frampå dagen blidt. Wendela och jag med Tralling och Borup e.m. till Sparrmans, der wi blefwo i sällskap med J E Ångman, Gottfrid och Märtha Blomgren till kl. 9 på qwällen, då det war töwäder, till och med litet regn wid stark sydlig blåst.

21 5 grader kallt. Under hela natten har en förfärlig storm rasat och fortfar ännu wid westanwind f.m. men e.m. gaf sig stormen till måttlig blåst.

22 9 grader. Stilla lugnt wäder, och änteligen har Storsjön nu på skarpaste alfwar lagt sig i winterhwila. Kl. ½ 1 reste jag och Tralling med Borup till Forsgrens och när wi kl. 7 e.m. reste därifrån hade wi bitydlig storm igen. Föret gement, på den del af wägen som Kungsgården (Gustafsson) och Glasett answarar för, och der hwarken snöplog eller skofwel warit efter den förfärliga stormen natten till gårdagen. Rödén kom till Ö:sund.

23 9 grader. Lugnt, halfklart wäder. Tralling war med Borup till Ö:sund för att köpa ett lass hö, men Rödén skickade hem honom tillbaks utan. Kl. 5 e.m hemkom Rödén från Östersund, af sin den 18:e företagna resa till Dufed. Hela dagen har warit lugn och den månskensgranna qwällen 12 grader kall.

24 Julafton. 14 ½ grader. Georg, Wendela och Georgina samt sytgumman Carin, med Inez för kursläde, som Rödén hade hit i går från Gabriels, jag och Tralling med Borup f.m. till Gabriels. Dit kommo ock e.m. gamla fru Rödén, Christine och Adriana Öhrling samt på en liten stund Oscar Forsgren, Agnes war beklagligen icke så frisk att hon tordes ut. Jag till henne på en liten stund innan julklappsutdelningen skedde hos Gabriels. På qwällen reste Tralling hem med Borup, fick Er, And:s Anders med sig.

25 Töwäder. Juldag. Jag och alla öfriga hos Gabriels så ock Oscar och Agnes woro i julottan och hörde t.f. stadspredikanten Sundelin predika! Hos Sundins war jag wid hemgåendet från kyrkan, med Oscar och Agnes Forsgren, på frukost. Till middagen och till qwällen hos Gabriels: wi alla

från Westbyn, fruarna Rödén och Öhrling med sin dotter Adriana. Oscar och Agnes Forsgren med 4 barn och moster Ulla samt mus.dir. Mentzer.

26 Andagjul. Hiskeligt yrwäder på morgonen, upphörde kl. 10 f.m. Wendela war dålig från gårdagsnatten. P J E Afze. war till henne i går qwäll, äfwenså på morgonen i dag, åt då frukost här hos Gabriels. Fasansfullt yrwäder igen kl. 4 e.m. bara på en liten stund. Jag war då hos Forsgrens och blef der till qwällen.

27 Söndag. 3:e dag jul. Wi Westbybor woro hela dagen hos Gabriels. Greta och Swens Anders kommo kommo dit f.m. Anders åt middag hos Gabriels, Greta hos Christine Öhrling och bägge, med Borup, reste hem till Westbyn på aftonen.

28 Strax e.m. reste Georg och Wendela med Georgina och gumman Carin, med Gabriels kursläde efter Lejla hem till Westbyn.

29 Före middagen återkommo Rödéns till Gabriels med Lejla och kursläden, men Georgina och gumman Carin blefwo då hemma i Westbyn.

Femtedag jul. Hos Gabriel och Thilda Hallström på middag, afton och dansnöje:

	Middag	Eft.mid
Öfw.löjtn. baron Mörner med sin friherrinna och 3:ne barn	5	
Georg och Wendela Rödén, Pär Hm.	3	
löjtn. Forsgren och fru Agnes	2	
post.insp. Sodenstierna med fru, skrifware och dotter	3	1
direktör Lindberg med fru och skrifware	2	1
borgmäst. Rosén, fru, mamsell och son	2	2
rådm. Ocklind med fru Amalia, mamsell Kronberg bokhållarne Gustin och Benz och tre af Ocklinds barn	3	5
landskam. Ekberg med fru och dotter	3	
löjtn. Forsström med fru, född Tigerhjelm	2	
condit. Sundin med fru, Jacobina Dedering 2:ne fosterdöttrar och en yngling	2	4
magist. C Weinberg, en fosterdotter o Carin		

	Forsgren	3	
	grosshandl. Winnberg med fru och 6 barn	2	6
	handland. Hjelm med fru	2	
	landsecr. Rissler med fru och Bräckan	2	1
	mus.dir Mentzer, magist. Lindström	2	
	magistrarne Swensson och Jönsson	2	
	kr.fogd. Swensson och ingen. Jonsson	2	
	rector Brandt, stadspredik. Sundelin	2	
	insp. Steenmark med fru	2	
	apoth. Phylson med fru	2	
	handland. Wiklund med fru	2	
	telegrafisterna Lundgren och Sundelius	2	
	apothek. Lignell	1	
	öfwerstelöjtnanstskan Andreette Ström, fru Delin med son och dotter	2	2
		55	22

Af ofwannämda till middagen bjudna gäster

<u>Festmiddag för talman och riksdagsmän.</u>

uteblefwo: Oscar och Agnes Forsgren hon sjuk, fru Lindberg för tandwärk, John och Amalia Ocklind hon på fallrepet, Rosén borta på ting, Euphrosyne Hjelm för hufwudwärk, Emil Lindström, Swenson, Jonson, Steenmark och fru, Andreette Ström. S: 13 personer.

30 6:e dag jul. Kl. 10 f.m. kom Tralling med Borup till Gabriels och kl. ½ 6 e.m. kom jag med dem hem till Westbyn, efter att med ens ha warit hos Gabriels allsedan julafton, mått så godt och skulle haft så trefligt och gladt, derest icke helsotillståndet och annat bekymmer hos Forsgrens stört julron för mig. Kl. 8 på qwällen kom Wendela med skjutshäst hem till Westbyn, men Rödén stannande qwar i sta´n och deltog dagen derpå i en festmiddag för talmannen R:W:O Nils Larsson i Tullus, samt riksdagsmännen Olof Larsson i Tullus (bror till talmannen) och Paul Anderson i Sanne.

31 7:e dag jul. Nyårsafton. Kl. 12 på dagen hemkom Rödén från Östersund och hade med sig Lars Olofsson i Bergom (son till afl. Ol. Pehrsson i Gärdsta och måg till Hemming i Bergom) stannade bara en liten stund.

10 grader kallt. Härlig dag. Oscar och Agnes Forsgren hitkommo till Westbyn strax e.m., mig owetandes och gladeligen öfwerraskad, af Georg och Wendela Rödén hitbedda. De skjutsades hit i kursläde med Gabriels Lejla och Daicy, som genast for tillbaks. Samtidigt hitkommo ock Sahlin och hans hustru från Stugun. Carl och Brita Sparrman hittogos och alla blefwo till qwällen. Forsgrens och Sahlins qwar öfwer natten,

Nyårsdagen 1864.

Jan.1 10 grader kallt. Stuguborna afreste härifrån kl. ½ 2 på dagen. Stor eft.midd:gs uppwaktning på Kungsgården hos fältjägare corps.chefen öfw.löjtn. friherre Carl Helmer Hampus Mörner, men härifrån ingen mer än löjtnant Forsgren. Bahl som fortfor midnatten öfwer. Se widare uti 1864 års almanach,

<u>Födelsedagar.</u>

Brita Andersson född 1839 11, war på 20:e året när hon gifte sig med Andersson. De äro barnlösa och tjena nu såsom stat folk hos Thilda och Gabriel Hallström från hösten 1863.

Ernst Mauritz Dahlin, informator åt Hadar Hallström	1843- 8- 4
Christine Öhrling	1815-12-17
Adriana Öhrling	1848- 7-14
Thilda Hallström (Esberg)	1827- 8- 5
Julia Josephina Berg (gift Florin 3-9-1854)	1832- 9- 3
Ulla Berg (moster Ulla)	1792- 2-21
E Meijer död 28,12,1852	1782- 6-12
Fredria Charlotta Meijer (Berlin) död 27-9-1854	1787- 3- 3
Gustava Maria Östlund död 17,12,1852	1830- 3-19
C G D Rosendahl död 1863, 2, 26	1831-12-31

<u>Födelsedagar.</u>

Hampus Göthrik Axling	född	1863- 6-18
Modern Hulda W:m gifte sig med H Axling den 3 october 1862 och dog lycklig den 21 juli 1863!		1841- 9-17
Hilma Dedering se pag. 118, 1861.		1850- 7-11
Lars Abr. Burman		1805- 9- 4
C Ol. Noraeus i Arbrå död 25/7 1863, se pag 72		1794- 9-24

Agnes Fredrika Adamina Gussander		1842- 1- 2
Hedda Lowisa Dedering, se pag. 118 1861.		1855- 2- 7
Hulda Carolina Wallström		1840-10-28
Greta Samuelsd:r (hos Wendela)		1846-10-18
Carin Halwarsdotter (hos Georgina)		1798- 5
Anna från Wåge (hos Forsgrens)	(1846)	1846-12- 3
Kerstin, också från Hallen sytpiga dito		1849-11-13
Elisab. Lindström (Rabin)		1772
Joh. Albert Rissler		1821- 7-29
Margretha Rissler (deras barn se 1862 års alman. p.177)		1831-10-30
S F Sjösteen död se pag. VII den 1 dec. 1863		1788- 3- 5
Margreta Samuelsdotter gift Groth. syster till Greta hos Wendela.		1843- 2- 13

<u>Födelsedagar.</u>

Brita Margareta Högberg		1787
August Alexander Leander		1840- 5- 1
Alexis Willehad Hallström		1817- 3-31
Josephina Charlotta Laura Widerström		1824- 6-28
Carolina Christina Juliana Åkerfelt	se pag 125.	1822- 4-29
A W Hallströms hustrur. Båda nu döda		
Augusta Victoria Wahlin!!!		1844- 3-22
Arthur Godemar		1848- 2- 5
Ragnar Sigurd Alarik	Hallström	1849- 8- 2
Gustaf Johan Lennart		1858-12-25
Ulla Heloise Tunell		1836
Anders Thunell	Thunellska familjen se pag. 123.	1798
Sara Margareta Scherdin född Berg		1785- 9-24
Prostinnan Scherdin war min swägerska död 18 10/8 63		
A B Lignell född Jabin, död 18 6/8 63		1783- 6-12
Augusta Victoria Wahlin !		1844- 3-22
Majken Freese		1849-11- 4
Thilda Hallström född Esberg		1827- 8- 5
Lars Bergström kyrkoherde		1803- 9-24

Johanns Bersgström (Staaff) 1823-12-12

Petr. Lor. Abr. Bergström se pag. 81. 1844- 7-25

F.M.

Jemtlands Tidning nr 9 den 4 mars 1863.

” En i sanning sorglig tilldragelse ha wi denna gång att omtala. Wårt samhälle har gjort en förlust af en wärderad medlem och stadens köpmanskår af en dess prydnad under så rörande, ja uppskakande förhållande, att det säkerligen länge skall bibehålla sig i minnet. Den 21 i förra månaden lemnade handlanden och rådmannen Gustaf Rosendahl hufwudstaden på wäg till hemmet i Östersund från en resa till Götheborg. Redan den 25 i samma månad om qwällen hade han uppnått jemtländska gränsen och natten tillbringade han å gästgifwarergården Storkrogen. Den 26 på aftonen ankom han hit till staden och möttes å torget af åtskillilliga sina wänner, hwilka gladligt wille helsa honom wälkommen, men deras glädje förbyttes hastigt i sorg och we, wid det isande utropet från den skjutsandes läppar: han är död! Detta befanns också alltför sant, han war död, i åkdonet satt ett lik med hängande hufwud och slocknade ögon. Den döde lärer redan wid afresan från Stockholm warit wid mindre god helsa. På gästgifware- gården närmast Östersund, Hälle, hade hans helsotillstånd warit så försämradt att han nätt opp kunnat framställa sin begäran att få häst till staden. Att han då erhöll ett barn för att skjutsa sig (en 9 års gosse) som till och med skall ha stjelpt med den sjuke, och en utkörd dragare, om hwilkens utbytande mot en bättre och en äldre skjutsare det stackars till slut i gråt fallande barnet måste draga försorg, då efter flera timmars förlopp ungefär halfwa hållet war qwar, detta klandrar mycket och med skäl. Lifwet lärer likwäl ännu funnits qwar hos den beklaganswärdesjuklingen då Odensala uppnåddes, men hade här lemnat honom enligt den skjutsandes berättelse. Ehuru R. war en ganska ung medlem af wårt samhälle, hwilket han ej tillhört längre än sedan 1859, är dock sorgen och saknaden allmän, såsom det goda och redliga det förtjenar.

”Wäl dem som redligt det ädla welat
Det rätta sökt och det milda tänkt!
Som älskat mycket, fast än det felat!

Den warder mycket ock efterskänkt.
De här wi blefwo
allt hwad de skulle,
men englar skrefwo,
så kärleksfulle.
Hwad genom dem, uti minsta män,
Den werlden glädt som de kommo från."
Ur "Dödens Engel" Religiöst poem af Johan Olof Wallin.
F. M.
Innan rådmanne C A D Rosendahl, frisk och sund, gaf sig ut på resan hemifrån Östersund hade han förordnat, att om han under sin bortowaro med döden afginge skulle hans stora New Founlandstik Diana skjutas (som ock skedde) och hans stokreatur antingen också skjutas eller skickas till hans syster. Några dagar efter det Rosendahls lik ankom till Östersund anlände dit med posten förlofningsring från hans fästmö Nathalia Swan, hwars porträtt han wid dödsfallet bar på sitt bröst. Till Rosendahls begrafning ankom till Östersund kronofogden Swan (Nathalias broder, förlofwad med Rosendahls syster Thullia) och han berättade, det Rosendahl ofta yttrat till sin moder att han icke skulle uppnå 30 år, och då han nu hemkom hade modern gladeligen sagt: Ser du? "Du trodde dig icke lefwa tills du blef 30 år, och nu är du 31!" En guldklocka som Rosendahl gifwit sin Nathalia, hade stannat den stund då underrättelsen om hans död till henne ingick. Den 24 mars 1863 afgick Rosendahls lik till Lidköpingstrakten, der hans moder, syster och styffader bo. Swan hade med sig en dräng, som med det nämnda stokreaturet, Gumman, från Östersund afförde liket. Under sin resa på jernwäg wid Götheborg hade Rosendahl på sin kappsäck fått nummer 452 och på nattsäcken n:ro 458 (se psalmboken!)
"Tillkännagifwer att handlanden i Östersund rådmannen Carl Gustaf Dan Rosendeahl född den 31 dec. 1831, afled under resa nära hemmet thorsdagen den 26 febr. 1863 omkring kl. 4 e.m. djupt sörjd af anhöriga och många wänner. Sv. psalmb. n:r 452 "
När Nathalia Swan fick weta att hennes fästman Rosendahl war död insjuknade hon genast hårdt.

	Födelsedagar		År	m:d	dag
	Anna Staaff		1846	11	12
	Gabriela Staaff (se widare pag. 122)		1844	8	14
	Josephina Berg (gift Florin 3-9 1854)		1832	9	3
	Augusta Engelke		1837	5	5
	Amanda Edling		1843	11	11
	Maria och Hilda Edling (se pag. 55)		1846	6	4
	Augusta Edling		1849	1	7
	Augusta Alexandersson		1838	11	19
	Laura Norrbom		1833	7	5
	Constance Trolle		1836	10	25
	Johanna Ödberg		1836	5	29
	Emfrid Carleson		1841	4	27
	Eric Carl Gustaf Ährling i Umeå		1866		4
	11				
Pag. 122	Fanny Janse i Örnsköldswik	född	1842		3
	14				
	Leontine Janse, se pag. 35		1839		3
	27				
	C Ol. Granbom		1809		11
	30				
	Charlotte Wikström i Slandrom		1853		10
	4				
	Brita Lithander i Klöstanäs		1849		6
	30				
	Justina Staaff		1848		8
	31				
	Elise Staaff		1841		8
	21				
	Julia Staaff		1855		10
	21				
Pag 121	Hildur Staaff		1858		9
	30				
	Thilda Sparrman i Ås		1824		8

		9
Ingeborg Sabelström (Lugnet Stugsund 1863)	1841	9
		11
Göthilda Trapp	1848	8
		7
Pär August Edling	1837	9
		23
And. Theodor Edling	1839	1
		1
Ottilia Siljeström	1846	2
		9
Oscar Edling	1842	2
		23
Anna Maria Edling, född Asklund	1809	6
		16
Augusta Victoria Wahlin	1844	3
		22
Augusta Alexander Leander	1840	5
		1
E E C Perman	1819	11
		10
Emma Sundh i Söderhamn	1843	3
		22

Pag. 123 F. M. 1863.

1:e landtmätaren And. Thunell i Umeå 65 år gammal

Dess barn i första giftet; Andreette 35 år, Gustaf 33 år. Andra giftet: Ulla Heloise 27 (Nu hos N Wikström i Sundswall), Anders 26, Hulda 25, Ida 21, Carin 20, Johan död, Johannes 18, Wilhelm 17. Tredje giftet: Maria 8, Anna 7 Hilda död, nock en Hilda död, Fredric 5, Bernhard 3, en flicka N.N. 0.

Lefvande 14, döda 3. S:ma 17 barn

Pag. Brita Maria Berg (Lock) född 1802, 5,14, död 1864, 3,1

P J E Afzelius född 1808-11-27, död 1864-3-3 (se pag. 121 1864)

Amalia Ocklind (Berg) född 1823-7-25, död 1864-1-28

C G D Rosendahl född 31-12-1831, död 1863-2-26 (se pag. 116)

Carl Magnus Sparrman född 27-5 1859, d öd 1864-5-13.

Gifta.

Löjtmnanten G W Dahlström och jungfru Brita Swärd wigda i Östersund 17:e maj 1864.

Eskilina Catharina Wikström, f. 20-7-1841, gift med Frans August Ljungberg 19 febr. 1863.

Märta Magdalena Wikström, född 23-11-1842, gift med Joh. Gottfrid Blomgren, 12 juni 1862, deras son Johan Axel Emanuel, född 27 april 1864.

Gustava Lowisa Sundin (Dedering) f. 17-9-1826

Mimi Boman 9 maj 1845.

Pag.124 F. M.

Brukspatron J Diedrichs Österhammar. Der kommer Axel Wikström att ha plats wid kontoret i october 1863. Adress: Arboga. Pär Hm.

Min halfsysterson, handlanden i Arbrå, Högåker, Carl Olof Noraeus död i Söderhamn den 25 juli 1863. 68 år 10 m:r 1 dag. Lemnade i djup saknad maka, barn och wänner.

F.d fältrevisorn och häradsdkrifwaren Christian Birger Weltzin död i Östersund 20:e september 1863 i en ålder af 78 år 6 m:r 5 dagar. Sörjd af maka, 6 barn, swärmor och en swärson, andra slägtingar och wänner.

Pag. 125 Postmästaren uti Sala stad Otto Wilhelm Granström död den 27 mars 1863 wid 49 år 6 m:r och 18 dagars ålder. Sörjd af sin goda maka Sara Zetterberg, andra slägtingar och talrika wänner.
Kaptenen wid Helsinge Kgl. regemente Alexis Willhad Hallströms älskade maka Christina Carolina Julia Hallström, född Åkerfelt afled stilla på Flor i Mo af Södra Helsingland 18:e april 1863, 40-11-18 d:r gammal. Begråten af make och 3:ne sönder.
Olof Gabriel Hallström född 29 jan 1781, död 24 febr. 1859. Bror till Pär Hm.

1867

Pär Hallström 1867 till Per Forsgren 1868 Östersund

Pag. 1 <u>Angående julen 1866-1867.</u>

1866 Dec. Julafton. Alla Forsgrens och Öhrlings här hos Rödéns. Måndag.
Juldagen. Alla Forsgrens hos major Lilljeskölds på Öne. Alla Öhrlings och Norrmans här hos Rödéns. Tisdag.

26 Andagen. Rödéns och jag hos Christine Öhrlings. Forsgrens hos Sundins.

27 Tredjedag thorsdag. Rödén till Stugun. Wendela, jag, alla Forsgrens hos Sundins e.m. och till qwäll.

28 4:e dag. Wendela och Adriane till Sunne kyrka och på middag i prestgården.

29 5:e dag. Rödéns hos Sundins e.m. Jag war hemma.

30 6:e dag. Wi alla här hemma.

31 Nyårsafton. Pär Forsgren war här e.m.

Pag. 2 **<u>Januari</u>**

<u>Sundins Rödéns. 1867</u>

Jan. 1 Nyårsdagen tisdag. 25 gr kallt. På middag och till qwäll hos Forsgrens slägt och wänner andra, äfwen jag förstås. Rödén till Dufeds tull, med Borup och Jonke (häst och hund). Tisdag.

2 Onsdag. Slägtingar och andra wänner hos Sundins, jag med.

3 Thorsdag. Forsgrens och Sundins här hos Wendela Rödén.

4 Fredag. Den skarpa kölden fortfar, 27 gr.

5 Lördag. 17 grader kallt. Härlig dag. Viesener war hit och rakade mig.

Pag. 3 <u>Agnes</u>

5 Lördag. Kölden tilltar mot aftonen. Ingen från Forsgrens har warit till mig idag, för den bistra köldens skull. Jo, Agnes kom hit aftonen, i 25 graders köld.

6 Söndag. Kölden håller i sig, bistert. Strax e.m. reste Wendela och friherrinnan von Essen, bjudna, till capit. Behms på Stocke. Agnes, Oscar och Helga Forsgren woro här hos mig på aftonen, och det war mig så trösamt! Lillpär Forsgren är hos major Lilljeskölds på Öne jemte moster Ulla. Fruntimmrena återkommo kl. mellan 2 och 3 på måndagsmorgonen och hade haft mycket muntert och trefligt hos kapten Behm, der alla socknens herrskaper woro, deribland Sparrmans, förstås.

Pag. 4 <u>Pär Forsgren.</u>

7 Måndag. Yrwäder och tjockmulet.

8 Tisdag. Äfwen idag snöyrigt betydligt. Viesener rakat mig här. P Forsgren hos mig e.m. följde Wendela och mig till Norrmans på kaffé, jemte friherinnan v. Essen. Qwäll åt P Forsgren här hos Wendela.

9 Onsdag. Det har snöat betydligt i natt och är bra kallt i dag. Snöyrwäder blef det under dagens lopp. Jag med Wendela på middag och afton hos borgmästar Roséns der åtskilliga andra gäster ock woro, deribland doctor Häggmark med fru (Bror Häggmark) och borgmästarinnan Lundquist.

10 Thorsdag. Stark köld, likwäl komo Agnes och Lillanna till mig f.m. Fröken Julie von Essen från

Pag. 5 <u>Julie von Essen, N Wikström.</u>

Kungsgården war hit e.m. till sin moder friherrinnan. Stannade hos henne öfwer natten och blef qwar här

11 Fredag. hela dagen (28 gr. kallt). På aftonen och mot qwällen stor barnbahl här hos Wendela, 31 barn.

12 Lördag. Fröken Julie von Essen är qwar här hos Wendela. 17 grader kallt. Dito, dito fruarna: Rosén med son och Mimi Broman, Sodenstjerna med dotter, Agnes Forsgren, fröken Palmcrantz på aftonen och till qwällen.

13 Söndag. Knut och julen slut med denna dag. Jag är ganska krasslig till helsan.

14 Måndag. Rödén hemkom från Dufeds tull i natt. Viesener rakat mig här hemma. Agnes här på aftonen. Hit kom ock Nils Wikström (min måg). Fröken v. Essen for hem till Kungsgården.

Pag. 6 Ol. Jönsson Undrom, Sandelin.

15 Tisdag. Marknad i Östersund. Sundstedt war in till mig f.m. På aftonen war Agnes med Oscar Forsgran hos mig en treflig lång stund! 29 ½ graders köld.

16 Onsdag. Olof Jönsson i Undrom war in till mig på morgonen. 33 gr. kallt. Eft. midd. for Rödén med Nils Wikström upp till Lignell sedan de warit på middag hos, jag minns icke hwem och ”likens de”. Det är ett större sällskap af hyggliga goda wänner hos Lignells.

17 Thorsdag. Wännen Emil Sandelin från Sundswall kom och helsade på mig. 21 grader kallt. Viesener rakade mig. Kölden mildrad och det snöar. Jag köpte, af Wik, en tagelpiska bara för ro skull. Assint gör jag mä na.

Pag. 7 N Wm.

Thorsdag. Friherrinnan Mörner war här hos Wendela på aftonen till qwälls, Baron Mörner och Rödén med många fler hos Nils Wikström i Carolina Westbergs local till middag och qwäll. Handlanden Er. Andersson död i Östersund d:n 13 jan. 1867, 51, 3, 19.

18 Fredag. Godt wäder dock icke tö. Viesener rakat mig. Fröken von Essen från Kungsgården åt middag här. Kölden har tagit upp sig just bra. Agnes war hos mig en stund på e.m. Gick till dr. Grenholms, ditbjuden. Fröken Jülie von Essen for hem till Kungsgården.

19 Lördag. Resfrukost för N Wm. här hos Rödéns, många gäster.

Pag. 7 C M Sunding.

Lördag. Wännen C M Sunding war och helsade på mig.

20 Söndag. Mässlöst här i staden. Olga Arbman läste predikan, för oss här i gården, inne hos mig. Oscar, Agnes och Pär Forsgren woro här hos Rödéns eft.middagen och till qwällen.

21 Måndag. Kallt tjockmulet. Viesener rakade mig. Mycket bister köld 36 grader.

22 Tisdag. Gruflig köld 38 grader. Rödén, Wendela och friherrinnan von Essen hos Maja Behms på afton och qwäll.

23 Onsdag. Den grymma kölden håller i sig och wållar att jag icke, sedan söndagen den 20, råkat någon från Forsgrens.

Pag. 8 C Sparrman, Kerfstedt.

24 Thorsdag. Visener rakat mig. Tullförwaltaren ”Bror” Lidman war en lång stund på f.m. inne hos mig, wänskapsfullt war det gjort af honom. Wid middagstiden begrafdes Eric Andersson. Forsgren, Rödén och Wendela woro på begrafningen och på middag i sterbhuset sedan. Under tiden war Agnes hos mig och åt middag här hos Rödéns. C Sparrman war in och helsade på mig. Han och frun kommo sedan från begrafningen hit och åto qwäll, här hos Rödéns i lag med Agnes.

25 Fredag. Rödén reste till Stugun i den fortfarande bistra kölden. Kyrkoherden Kerfstedt war in till mig f.m. Jag war bjuden till Anderssons begrafning i går men orkar icke gå ut i kölden, wågade icke heller, för min helsas skull.

Pag. 9 Det war så sneldt af wännen Kerfstedt att komma in och höra om mig, och tala med mig.

26 Lördag. Den bistra kölden håller i sig, dock idag något mildare från 31 grader. Agnes och Pär Forsgren woro hos mig en bra lång stund på aftonen.

27 Söndag. 31 grader kallt. Viesener rakade mig. Carin Forsgren war en stund in hos mig då hon, utfrusen, kom ifrån kyrkan. Fotwatten begagnade jag i går. Förmiddagen reste friherinnan v. Essen och Wendela Rödén till Kungsgården der # fröken Jülie von Essen ligger sjuk. De återkommo kl. 6 e.m. Carin och Pär Forsgren war här till qwällen.

Pag. 10 Eldswåda.

27 Söndag. Sent på qwällen hemkom Rödén från Stugun.

28 Måndag. Carlsdagen. Allmän herrskapsbahl i Sundins local. 23 gr. På den bahlen woro Georg och Wendela Rödén. Agnes och Helga Carola Forsgren, på hemnes födelse och namnsdag, woro hos mig på aftonen och spisade qwäll här hos Rödéns.

29 Tisdag. Viesener rakade mig. Med min helsa är det skralt. Wännen capit. Wästfelt och fru woro in till mig då jag låg till sängs på förmiddagen. Wädret är snöruskigt. # Fröken Jülie tillfrisknad.

30 Onsdag. I natt eldswåda på gästgifwargården, men elden blef häm

Pag 11 Eldsvåda.

mad så att endast en del av pigornas kläder uppbrann. Se widare pag 45. Det war kl. 5 på morgonen idag, har jag sedan fått weta.

31 Thorsdag. 30 grader kallt. Snö.

Februari.

1 Fredag. Kallt och snö. Rödéns hos Sodenstjernas på e.m., bjudna, med flera. Jag hade bref från Sandströms i Åmål af den 22 jan.

2 Lördag. Godt wäder efter blåsig natt och all köld wi hittills i winter haft. Viesener rakade mig. Agnes och Signe Forsgren woro

Pag. 12 hos mig e.m. en bra lång stund. Jag känner mig betydligt ålderdomskrasslig. Ljufligt wäder hela da´n.

3 Söndag. Godt fast något blåsigt wäder. Wendela läste dagens predikan inne hos mig. Christine och Adriane Öhrling jemte ”mormor” woro här hos Rödéns till middag och qwäll. Carin Forsgren war hos mig e.m. Hon och Pär Forsgren samt Eugen Sodenstjerna spisade afton här, äfwen Hanna Ångman, hos Wendela.

4 Måndag. Ljufligt godt wäder. Mulet. Ingen från Forsgrens har warit till mig i dag. Betydligt skral är jag till helsan.

5 Tisdag. Lika härligt wäder som det war i går

Pag. 13 Forsgrens och Rödéns på Öne. Agnes åt middag hos Rödéns**.**

Viesener rakat mig. Wendela och friherrinnan von Essen besökte kloka gubben i Digernäs. Agnes war till mig f.m. och dröjde här en bra stund. Wid middagstiden werkade solen, takdropp, så mildt war wädret. Forsgrens och Rödéns hos major Lilljeskölds på Öne e.m. och till qwällen. Carin Forsgren och Helga här hos mig. och på qwäll hos Rödéns.

6 Onsdag. Milda wädret fortfar. Agnes kom till mig f.m. Åt middag här hos Rödéns, gick sedan hem. Från middagstiden snöyrigt. Pär Forsgren war in till mig som snarast på aftonen då han gick hem från skolan.

Jag Pär Hm. åkte till Forsgrens.

Pag. 14 7 Thorsdag. Blidaste luft och snö. Luften tungmulen. Långsamt n.o. tillrättakommen idag. Ingen från Forsgrens har warit till mig denna dag. Jag är ålderdomsklen, men har, Gud ske lof, inga plågor.

8 Fredag. Rakad af Viesener. Härligt blankt grannt wäder. Så krasslig jag är åkte jag ner till Forsgrens, åt middag och drack kaffé der innan jag af Tralling hemkördes. På aftonen friskade wädret upp sig till köld.

9 Lördag. Mulet och kallt. Forsgrens, moster Ulla och faster Carin fingo låna Borup till directörskan Sunding i Ås, uti ganska bister köld. Återkommo på aftonen. De hade ock en annan häst, förstås.

Pag. 15 <u>Rödén till Stugun, se pag 21.</u>

Fröken J v. Essen kom hit från Kungsgården till mor sin. For tillbaks s. d. Elin Märtha Lindgren reste hem till Hälle, att bli där några dar kanske en hel månad.

10 Söndag. Bister köld. Rödén, Rissler, Öhrling och Jöns till Stugun, efter Risslers häst och Inez. Borup är hemma. Wendela och friherrinnan v. Essen woro i kyrkan. Agnes ock, och wid hemgåendet kom hon in till mig. Åt middag här hos Wendela, gick derefter hem. Viesener rakat mig. Jag hade bref från wännen Wilh. Engelke att ”barnet” Göthilda låg i hufwudwärk. Agnes war här på aftonen och åt qwäll hos Wendela. Tillbragte aftonen för öfrigt hos mig.

Pag. 16 <u>Ernst Arbman.</u>

11 Måndag. Snöruskigt wäder, men icke kallt. Margreta Lindgren skjutsades, med Borup, af Tralling i hemwäg. Hon har legat här i natt. Wännen Arbman war in till mig och det war så ljuft. På e.m. war Wendela hos sin swärmoder Eufrosyn Öhrling.

12 Tisdag. Skönt wäder. Agnes war in till mig f. middagen. Blåsigt wardt det fram på dagen. Aftonen blåsig och regnig, betydligt. Himmelen tungmulen. En tungsam dag.

13 Onsdag. Hiskelig stormblåst har det warit i natt. För min kammares skurning for jag till Ocklind på middag och blef der dagen i ända, innerligt godt trefligt och gäst

Pag. 17 wänligt, som alltid der i gården. Wendela war der ock e.m. och till qwälls. Wädret blidt, till och med litet regn. Friherrinnan war ock hos Ocklinds e.m. förstås.

14 Thorsdag. Hiskeligt stormwäder från natten. Visener rakat mig. Wädret är blidt, men faseligt blåsigt. På e.m. rent af yrwäder på skarpaste alfwar. Här hos Wendela äro till qwällen: Agnes Forsgren, Christine och Adriane

Öhrling, Gustava Sundin och Jacobina Dedering, fru Ömark, Greta Köster, Olga Arbman, fru Anderson och dotter, mamsell Malin Kronberg och den lilla Augusta Håkanson som är hos J Ocklind och föreståt hushållet.

Pag. 18 15 Fredag. Sytgumman Brita hårdt sjuk, se pag. 19. Lugnt godt wäder. Jag fick bref af den 8:e från Olava Sandström. Glädjande! Wendela och friherrinnan v. Essen på fru Holmgrens concert i storskolan. Friherrinnan Mörner war hit.

16 Lördag. Wädret som i går, ljufligt. Auktion hos fru Holmgren eller rättare sagdt, i hennes mans konkursmassa. Litet regn e.m. Viesener rakade mig. Huld Wendela satt inne hos mig länge på aftonen. Hwarje qwäll kommer hon in och läser her och för mig, och det löne henne Gud för. Huld Agnes önskade wisst wara oftare hos sin ålderdomsskröpliga fader men hon har så mycket att hemma bestyra med sina 5 barn.

Pag. 19

Herr Viesener			Credit
1867 feb	16 lördag	rakat mig	20
	19 tisdag	”	20
	22 fredag	”	20
	24 söndag	”	20
	27 onsdag	”	20
mars	2 lördag	”	20
	5, 8 tisdag	” fredag	40
8. Betaldt af Pär Hm.			1,60.

17 Söndag. Wendela läste dagens predikan inne hos mig. Agnes war litet dålig så hon fick icke komma till mig under hela långa dagen

18 Måndag. Skönt wäder. Obning! Carin Forsgren war till mig i går afton. Agnes Forsgren fyller i dag 43 år, född den 18 febr. 1824. Staxt jag ätit middag for jag på ett litet ryck ner till Agnes. Der passera Wendela och friherrinnan m.fl. aftonen. Wädret solblankt, lugnt och rigtigt ljufligt. Gumman Brita tillfrisknad, se pag. 18.

Pag. 20 19 Tisdag. Wädret i dag som det war i går. Wännen Alb. Rissler war hos mig en bra lång stund f.m. På aftonen skjutsade Tralling, med Borup, Lisa i hemwäg till Ås. Litet regn på aftonen. ”Obning”. Georgina tillbragte aftonen uppe hos mig och war så snäll.

20 Onsdag. Det droppar af taken, så blidt är wädret. Agnes war in till mig f.m. Hon har hosta och är klen. Pär Forsgren är också icke rätt frisk har diarrhe, se den 23:e. Den ljufligaste wårdag.

21 Thorsdag. ”Obning”. Regn från natten. Kaptenskan Behm war hit och helsade på mig. Lika härlig dag som i går war. ”Obning” Det ljufligaste wårwädret fortfar.

Pag. 21 <u>Rödén återkommer, se pag 15.</u>

Fru Melander war här på aftonen och gaf mig sitt porträt.

22 Fredag. Stark blåst från natten. Viesener rakade mig. Wendela är uppe hos madame Östman och bakar fint. Härligt wardt dagens wäder. Georgina har warit hos farmor hela dagen.

23 Lördag. Kallt, den härligaste solblanka dag, 18 grader. Rödén återkom f.m. från Stugun, se pag 15. Agnes åt middag här hos Rödéns. Gut obning.

Pär Forsgren är nu frisk, se den 20:e. Agnes hosta fortfar, likwäl mildrad. 8 ljus fick jag af Wendela, som hon sa jag hade att fordra. Jo det war så, ty för några dagar sedan lånte jag henne 1 r.d:r, kommer jag nu förste ihåg.

Pag. 22 <u>Ol. Ocklinds fru, en son.</u>

24 Söndag. Viesener rakat mig. Yrwäder och ganska kallt. Wendela läste dagens predikan inne hos mig. Fru Holmgren (Ocklind) drack e.m. kaffe här hos Wendela. Kein obning. Prostinnan Dillner war på aftonen en bra stund uppe hos Wendela och mig. Ingen från Forsgrens har jag hört af under hela långa dagen.

25 Måndag. Snöyrigt wäder. Obning! Zonal. Tungsam dag. Forsgren lär icke må wäl idag, hör jag nu på aftonen, och ganska skralt är det med min helsa. Häradshöfw. Ol. Ocklinds fru nedkom med en son. 20 gr. kallt.

26 Agnes ligger i hufwudwärk. Blef frisk på aftonen. Tisdag. Mindre kallt än i går war, 17 grader. Med min helsa är det klent, uselt.

Pag.23 Tisdag. 17 grader kallt. Betydligt ålderdomskrasslig känner jag mig. Det lider åt aftonen. G:ds N.w.m.m.! Ingen från Forsgrens har warit till mig denna dag. Kein obning.

27 Onsdag. Visener rakat mig. 17 grader kallt. Tjock och tung luft. Straxt e.m. for Tralling med Borup och hemtade hit Agnes Forsgren till

Wendela och mig. Lillpär min kom ock hit e.m. De äro nu bägge friska G.w.l. Dock har hostan icke aldeles lemnat Agnes. Kein obning.

28 Thorsdag. Obning G.s.d. Ganska skarp köld ha wi idag. Obning noch ein mal! Swea Forsgren war hos mig e.m. och ända till qwällen! Wendela och friherrinnan hos dr. Grenholms fru. Doktorn på bewäringsmönstringar.

Mars

Pag. 24 Martius. Rödén till Stugun.

1 Freitag. Blidt wäder. Obning! Så mildt wäder att det till och med droppa litet af taken. På e.m. kom Agnes till mig och blef här en stund på aftonen. Hennes Lillhelga har haft örwärk och har hosta. Wännen Osterman war in hos mig en morgonstund några dagar sedan.

2 Sonaben. Klein obning och ganska skralt är det med min helsa. Jag tog afsked af wännen G Rödén som f.m. reste till Stugun, af madam Öberg, med Borup, skjutsad till Hälle, se pag 28. Herr Viesener rakat mig. Agnes är hos mig hela dagen. (Den grannaste soldag, men e.m. wardt dock mulen.) Äter hos Rödéns förstås, Agnes nemligen. Nej eft. midd. gick hon med Wendela och friherrinnan till Ömarks

Pag. 25 Swea Forsgren kom i Pärs ställe, och war hos mig hela e.m. i lag med Georgina Rödén. Dock såg jag stundtals icke till dem men jag war ändå så belåten och förnöjd af deras närwaro under den långa aftonen, som annars skulle ha blifwit så tungsam för mig. Kein obning der gantze tag. Friherrinnan von Essen reste e.m. till Kungsgården.

3 Fastlags ”sontag”. Ljufligt godt wäder nära tö. Obning, nach laxans gestern. Fram på dagen blef det rent av tö. Agnes och Carin Forsgren woro i kyrkan, Wendela läste dagens predikan inne hos mig. Fastlagssöndag. På aftonen war prostinnan Dillner här hos Wendela och mig, och det war oss tröjsamt.

Pag.26 Masqueradbahl.

Återkom friherrinnan von Essen från Kungsgården på aftonen. Wendela hos Sodenstjernas på musik och sång till aftonen.

4 ”Montag”. Stark töstorm från natten. Laxans, från gårdagen fortfarande hade jag. Hela dagen huskigt stormig och otreflig.

5 ”Dienstag”. Den ljufligaste solblanka morgon och stilla lugn hela dan. Fettisdag. Christine, Adriane och ”farmor” på middag och till qwällen hos Wendela, Agnes ock på e.m. De följdes sedan åt till Sundings: Wendela och Agnes nemligen, friherrinnan också. Masqueradbahl på aftonen i Borgs local. Kein obning.

6 ”Midtwochen”. Solförmörkelse kl. 9.54 f.m. till kl. 052 e.m. Mulen dag.

Pag. 27 John Ocklind**.**

5 1:a årsquatalets tullpension utbekommen med 136,88, se pag. 84.

6 Midtwochen. Solförmörkelse se pag. 26. Obning nach laxans.

7 ”Donnerstag”. Härligt solgrann dag. Obning.

8 John Ocklind for till Öne i går, körde omkull wid ditkomsten och stötte sig mycket illa i ansigtet nära ögat, som, G.w.l. likwäl icke blifwit skadat. ”Freitag”. Obning. Agnes är hos den sängliggande Ocklind idag. Han är illa tilltygad. Grann norrskensqwäll.”

9 Sonabend” Kall, grann solskensdag. Moster Ulla war hit till Wendela på eftermiddagen i går.

Pag. 28 Dedering**.**

Lördag. Grann kall soldag. Viesener rakat mig och Tralling.

10 Böndag. Blåsig har natten warit. Obning, nach laxans. Friherrinnan v. Essen och Carin Forsgren till kyrkan. Wendela läste dagens predikan inne hos mig. Wännen Dedering från Hudikswall är här för att bewista marknaden. War hos mig en lång treflig stund. Rödén, Öhrling och Jöns kommo hem från Stugun, se pag 24. Ganska kallblåsig dag. Hanna Ångman war här hos Wendela på aftonen, té och qwäll. Jag är så ålderdomskrasslig.

11 Måndag. Efter kall natt härlig solblank och lugn dag. I morgon börjar 13 dagsmarknaden här uti Östersund. Obning.

Pag. 29 Marknad.

Måndag. Rent af bistert kallt hela den solblanka dagen. 21 grader. Agnes war till mig på f.m. Major Hjärnes son Urban har brutit benet af sig i Fahlun, sägs det. Majoren är antingen post, eller tullförwaltare i Fahlun. Jo, postmästare är han, hör jag.

12 Tisdag. ” Gregorius”marknad här i Östersund. Rakad af Viesener. Kallt wäder, klart.

13 Onsdag. I går till qwällen woro här hos Rödén: Sandelin, Hammargren och tullförwalatre Lidman. Obning.

14 Wännen Sandelin war in till mig, Agnes dito. Obning. Dagen mulen. Rakning. Thorsdag. Carin Forsgren war in till mig, Pär Forsgren ock, före middagen.

Pag. 30 Märeth Lithander, prosten Östlund.

Thorsdag. Wännen tullförwaltar Lidman war in till mig. Pär Forsgren war hos mig efter middagen, ända till qwällen, då Carin Forsgren kom och tog honom hem.

15 Fredag. Solgrann dag. Märeth Litander åt middag här hos Rödéns. (Obning.)

16 Lördag. 28 graders köld. Solblankt. Swea Forsgren här hos Wendela från morgonen hela dagen. Viesener rakade mig. Prosten Östlund föll på torget uti swåra halkan i går, swimmade och blesyerade sig så illa att läkaren måste sy ihop sår i ansigtet. Se pag. 33. Wännen doctor Husberg war in och helsade på mig. (Husberg). Prosten Östlund har sofwit godt i natt. Borgmästarinnan war hos Wendela en stund på eft. middagen, Rosén Mina nemligen.

Pag. 31 Rödén till Dufed.

Lördag. Sandelin war in och tog afsked af mig sedan jag lagt mig på qwällen.

17 2 s. i fastan. Mina Rosén och Wendela till kloka gubben i Digernäs. (Den 22 och 23 blir auction på Andersön.) för v. E:s conkursmassa.

18 Måndag. Blåsigt wäder, men icke kallt. Eft. midd. yrigt wäder med ganska betydligt snöfall. Fru Sodenstjerna drack e.m caffé här hos Wendela. Huskigt wäder men aftonen blank och grann.

19 Tisdag. Kallt, grannt wäder, 21 gr. Rödén reste till Dufeds tull, med Borup. Viesener rakat mig. Midt i dagen rent af solhett. Ingen från Forsgrens kom till mig under hela dagen, som der-

Pag.32 Auction wid Andersön.

före blef mig så tungsam. Pär lofwat komma, men uteblef likwäl.

20 Onsdag. Snö från natten och just bra nog nog kallt. Grann soldag. (Obning 2 mal). Pär Forsgren war hos mig en bra lång stund eft. middagen. Sedan war Agnes in till mig på en stund.

21 Thorsdag. Viesener rakat mig. Den härligaste soldag, men kall från natten 23 gr. Dagen nära sommarwarm af solen. Kronfogd, Dahlén och lector Salén woro in till mig. Carin Forsgren åt middag här hos Wendela.

22 o 23 Auction wid Andersön för v. E:ns (concoursmassa blir

Pag. 33 <u>Digernäsgubben. Rödén kom från Dufed.</u>

thorsdag. Agnes war här hos Wendela hela aftonen. Digernäsgubben war här och smörjde Lillemili Rödén.

22 Fredag. Wädret alldeles sådant det war i går. Dock höll sig hela dagen mera kall. Rödén hemkom från Dufed.

23 Lördag. Grannt wäder. Viesener för rakning i förtid, 20 öre. 22 o 23, fredag o lördag, auction Andersön för v. E:ns councursmssa. Blåsigt wäder. Prosten Östlund till helsan återställd (se den 16:e) har rest hem till Hammerdahl, några dagar sedan. Grannaste wårdag. Nätterna fortfarande betydligt kalla. Ingen från Forsgrens har warit till mig i dag.

Pag. 34 <u>Forsgrens hos Rödéns.</u>

24 3:e söndagen i fastan. Agnes war här f.m. och läste dagens predikan inne hos mig. Gick sedan hem. Nej hon blef qwar på middag här hos Rödéns. Sedan skickades Oscar Forsgren efter och de blefwo här hela aftonen och till senan qwäll hos Rödéns.

25 Måndag, Marie Beb.dag. Tralling i kyrkan. I går telegram till Sandstöms i Åmål, nej till Gabriels war det. Glömde till Hector Sandström den 22:a. Rödén och Jöns gjorde en tour, med Borup, till Ranåsen. Viesener rakade mig. Pär, Svea och Carin Forsgren woro hos mig på aftonen. Oscar efterskickades och de (men Agnes kom icke)

Pag. 35 <u>Friherrinnan v. Essen illamående. Ernst Arbman</u>.

blefwo här alla 4 till qwällen.

26 Tisdag. Kallt och tungmulet. Swen Lindholm war in och helsade på mig. Wännen Ernst Arbman war hos mig en lång stund f.m. och det war mig så ljuft. Friherrinnan von Essen är skral till helsan sedan i förrgår, af förkylning. (Blef frisk). Wid skymningen, började snö falla på aftonen.

27 Onsdag. Snöat har det under natten och snöar ännu på morgonen, ganska betydligt, under tjockmulen himmel. Före middagen war snöplogen i gång på stadens alla gator.

Pag. 36 Onsdagen reste Rödén f.m. till Kläpp och blef borta öfwer middagen. Snöandet hade uphört på morgonen, men på aftonen wardt det snö igen. En stund derefter klart. Rödén war bjuden på middag, af löjtnant Silfversparre, hos Carolina Westberg. Gustava Sundin och Jacobina Dedering har förkylt sig så det är klent med deras helsa. Jacobina sängliggande. Blefwo friska den 28:e. Wädret blidt och godt. Sent på qwällen så blidt att det dryper af taken.

28 Thorsdag. Det sqvalar af taken, så blidt är wädret idag. Viesener rakat mig.

Pag. 37 Thorsdag. Blankaste grannaste töwäder. Eft. midd. kom fröken Jülie von Essen från Kungsgården hit till sin fru moder. Friherrinnan, Rödén och Wendela reste e.m. till kr.fogd. Söderberg wid Östberg, men fröken stannade här och reste på qwällen hem till Kungsgården. Kl. 10 på qwällen regn.

29 Fredag. På morgonen snö från natten. Blidwäder hela dagen. Pär Forsgren war hos mig en bra stund efter middagen, och det kändes mig så nöjsamt. På aftonen snömulet och det började snöa.

30 Lördag. Blank morgon, efter

Pag. 38 <u>Ryttmäst. von Essen död.</u>

fryskall natt. Godt wardt wädret sedan under dagens lopp och solblankt. Straxt e.m. kom Agnes hitåkandes efterskickad af Wendela. Sedan kom wännen pastor Feltström hit med underrättelse till friherrinnan von Essen att hennes man ryttmästaren med döden afgått i Stockholm kl. 7 på morgonen denna dag. Se pag. 43. Telegram derom kommet från Gabtiel Hallström. Friherrinnan von Essens sorg är djupt swår och smärtsam. Fröken Jülie von Essen kom hit från Kungsgården till sin djupt betryckta moder och betryckt är fröken sjelf förstås.

Pag. 39 Lördag. Hela e.m. har Agnes warit här hos friherrinnan. Fröken blir här hos sin moder i natt och tills widare. Fru Thomé har warit här hos friherrinnan efter middagen, ända till qwällen, ja länge öfwer midnatten.

31 Fastlagssöndag. Viesener rakade och hårklippte mig. Härligt wäder. Fru Thomée och Agnes Forsgren woro hos friherrinnan v. Essen under förmiddagen. Agnes åt middag här hos Rödéns och qwarblef sedan hos

friherrinnan en bra stund på aftonen. Vännen pastor Feltström war in till friherrinnan e.m.

Pag. 40 **Aprilis**. Rödén till Stugun.

1 Måndag. Solgrannt wäder. På morgonen reste Rödén, Öhrling, Jöns och kr. fogd. Söderberg till Stugun, med Borup och Inez. Wendela gick f.m. till Winnbergs Änge. Carin Forsgren war, i hennes ställe, här på middag och widare. På aftonen yrigt ”aprilwäder”. Wid 6-tiden återkom Wendela från Ängeauktionen, der hon inropat diverse porslin, hos Winnbergs. Carin Forsgren blir här inne hos friherrinnan och fröken von Essen den nu tillstundande natten.

2 Rakning i förtid, således otid.
Tisdag. Se den 31 mars. Mildt wäder.

Pag. 41 C Sparrman.
Tisdag. Obning nach laxans. Pastorskan Arbman åt middag här hos Wendela. Med henne for Wendela sedan till Winnbergska auktionen i Änge. ”Aprilwäder” d.w.s. snö och uphållswäder om hwart annat. Agnes war hos mig på aftonen.

3 Onsdag. Härlig dag. Kronfogden Söderberg återkom med Borup, från Stugun, åt middag här hos Wendela. Kyligt wardt det hela dagen.

4 Thorsdag. Kallt har det warit i natt, med besked. Min helsa är ganska ålderdomsskral. Obning nach laxans. Wännen C Sparrman

Pag. 42 Wallmaria, E A Wikström, E A Wikström.
war in och helsade på mig f.m. Gumman Wallmaria, som länge legat sjuk här hos Wendela, reste hem till helsan förbättrad. Hon har här warit barnsköterska jemte storgumman Brita, lång tid. ”Aprilwäder” se pag. 41. Långsamt känns det mig. Ingen från Forsgrens har warit till mej. Agnes lär wara sängliggande sjuk, se pag 43, och med min helsa är det mycket dåligt.

5 Fredag. Viesener rakat mig. Jag fick bref från Er, Ax. Wikström skrifwet i ”Kankakee” den 9 mars uti Amerika.

Pag. 43 Edla Sundin.
Kl. 1 i dag begrafves ryttmästar v. Essens lik, uti Stockholm, se pag 38. Agnes är uppe idag. Se pag. 42.

6 Lördag. Med min helsa är det ganska skralt. Fru Hellberg war hit till Wendela, äfwen in till mig. Tralling skjutsade Lillbrita (Offerdalsbrita), till Digernäsgubben, med Borup förstås. Edla Sundin war hit och helsade på mig e.m. Snällt war det gjordt af henne, född 28 oct. 1851.

7 Söndag. Med min helsa är det mycket mycket skralt. Gustawa Sundin war till mig f.m. Carin Forsgren och Pär Forsgren

Pag. 44 <u>Wendelas födelsedag.</u>

war hos mig hela e.m. och till qwällen. Wendela är idag 38 år, född 7 apr. 1829. Många fruar är här hos henne e.m.

8 Måndag. Wendela, Lisbeth och Tralling på husförhör. 18 grader kallt. Hela gårdagen war jag sängliggande. Wännen Sundin en lång stund på aftonen hos mig. Klent med min helsa idag ock. Rakad (af Viesener) sängliggande. Margretha Lindgren hitbytt till Wendela, för sin syster Elin Märtha, någon tid sedan och tillswidare. Se 52.

9 Jag fyller år i dag mitt 84:e lefnadsår, född den 9 april 1783. Klent är det med min helsa, men redigt och utan plågor. G.w.l. Sängliggande. Betydligt snöfall.

Pag. 45 <u>Wådeld i Östersund.</u>

Tisdag. Huld Agnes är hos mig. Godt grannt wäder. Oscar och Pär Forsgren har äfwen warit hos mig hela eftermiddagen. Ätit qwäll har de här hos Wendela. Telegram har jag fått från Wikströms, Hårds, Sandströms, Schönings, Gabriels, Thore Lidéns.

10 Onsdag. Stor eldswåda, började kl. 2 i natt uti gästgifwargården här i staden för 2:a gången, se p 11, hwarwid nämnde gård och skräddaren Fastbergs till grunden nedbrunno.

Pag. 46 Onsdag. Många af mina wänner här i staden woro in till mig i går, min födelsedag. Eft.midd. snöglopp. Aprilwäder. Det är bättre med min helsa i dag, så att jag är uppe hela dagen. Gud ware lof.

11 Thorsdag: Rakad af Viesener. Mådde som i går, men blef illamående genom öferätning af plättar wid middagen. Agnes war till mig. Godt hade jag deraf!

12 Fredag. Efter plättätnigen i går hade jag ondt, ända till på f.m. i dag, betydligt.

Pag. 47 Fredag. Efter fryskall natt grann soldag. ”Farmor” är här idag. Med min helsa är det ganska klent (fast jag, Gud ske lof, icke har någon plåga) på min höga ålderdom.

13 Lördag. Wännen Ernst Arbman åt frukost här hos Rödéns. Wädret så som det war i går. Ernst Arbman for till Lockne med fru och ett barn. Med min helsa är det dåligt fortfarande.

14 Söndag. Klent har det warit med min helsa i natt, genom öfwerätning i går middag, och detta onda har jag känning af ännu i dag.

Pag. 48 Wendela läste dagens predikan här i min kammare. På morgonen rakades jag af Viesener. Till middagen blef jag frisk. G.w.l. Pär Forsgren kom till mig strax e.m. Rödén på Preferans hos Sodenstjerna. Pär Forsgren war hos mig länge på e.m. Agnes kom ock, och de blefwo här bägge på qwäll. Hanna Ångman war här ock till qwälls, hos Wendela förstås.

15 Måndag. Ruskigt yrwäder från natten. Carin Forsgren här hos Wendela o stryka.

16 Tisdag. Solgrann morgon, då Rödén for till Lith och widare neråt Stugun. Min kammare (salen i öfre wåningen) skurades i dag. Agnes och Pär Forsgren här på e.m. och till qwälls.

Pag. 49 17 Onsdag. Det är icke fullbra med min helsa och natten har warit mig lång, söm*n*lös för det mesta. Klein obning morgens. Jag skref till Joh. Lidén i Glimsta. Grannaste solwäder. Har icke warit kallt i natt heller. Med min helsa är det mycket skralt.

18 Thorsdag. Under natten har jag plågats af sendrag. Godt wäder. Icke tagit laxans på morgonen. Jöns och Öhrling kom hem från Stugutrakten. På qwällen laxans, som

19 Långfredag. på morgonen gjorde sin goda wärkan. Fullmåne. Agnes och Wendela läste dagens predikan inne hos mig.

Pag. 50 <u>Friherrinnan till Kungsgården</u>.

Långfredag. Viesener rakat mig. Agnes blef på middag här hos Rödéns. Tillbragte äfwen e.m. här, men fick bud hemifrån att majoren och majorskan Lilljesköld woro ditkomna så hon måste gå hem i förtid, kl.½ 7 på aftonen.

20 Påskafton. Mildt wäder men icke soligt. Bud ifrån Mörners på Kungsgården kom hit och hemtade dit friherrinnan von Essen på aftonen,

Återkom den 24 april pag. 54. Fotwatten hade jag på qwällen och huld Wendela snyggade upp tånaglarna mina. Likens for hon åt Trallings. Laxans.

Pag. 51 21 Påsksöndag. Rakad af Viesener. Wendela läste dagens predikan inne hos mig. På middag och qwäll hade Rödéns: Rödéns moder med dotter och dotersdotter. Blötsnöwäder hela dagen. Forsgrens och Rödén e.m. hos Sundins, som skickade hit häst för att få dit äfwen Wendela men hon blef hemma.

22 2dag påsk Det blötsnöar betydligt från natten. Måndag. Mot qwällen i går for också Wendela till Sundins och åt der. Wendela och Tralling i kyrkan på andagen.

Pag. 52 På e.m. for Wendela och Georgina till Sundins och lemnade Georgina der. Blötsnöwädret fortfar helaste dagen.

23 Tisdag. Med min helsa är det skralt och swagt. Men G:s.l! utan smärta. Tredjedag påsk. Rödéns namnsdag ”Georgius”. Margretha Lindgren, från Wendela, hemflyttad till Hälle, se pag 44. Skjutsades af Tralling till Odensala. Nej, Öhrling blef det som skjutsade Margretha. Pär Forsgren war hos mig en bra stund e.m. Drack caffe hos sin moster Wendela. Mildt wäder, något mulet. Kl. ½ 6 gick Pär Fn. hem, ifrån mig.

Pag. 53 Tisdag. På aftonen och till qwälls här hos Georgius Rödén: (Viesener rakat mig e.m.) (Carin Forsgren till sällskap åt Wendela.) borgmästar Rosén, L F Weinberg, Gothlib Rissler, Lundgren, Schlyter, Behm, Oscar Winnberg, P Englund, Forsgren, Sundin, N O Näs.

24 Onsdag. F.m. reste Wendela, Rödén och Nils Öhrling till Ångmans och Westbyn. Agnes blef här hos mig. Plågad af tandwärk, beklagligen är hon. Gick hem på eftermiddagen. Då hade tandwärken stillats, se pag 55. Här låg hon för det mesta medan hon war qwar.

Pag. 54 <u>Christine Öhrling till Attmar.</u>

Onsdag. Kl. 6 e.m. återkom friherrinnan von Essen från Kungsgården dit hon for påskafton. Rödén och Wendela woro på Frösön hela dagen. Middag hos Sparrmans, qwäll hos Ångmans.

25 Thorsdag. Med min helsa är det rätt bra skralt. Carin Forsgren är här hos mig e.m. Pär Forsgren kom ock hit på aftonen. Bägge spisade qwäll här hos Wendela.

26 Fredag. Rakad. Christine Öhrling reste på diligens, ner till sonen sin i Attmar. Återkomma se pag. 62. Med min helsa är det mycket skralt af ålderdom, men G.s.l inga krämpor har jag.

Pag. 55 Kalla nätter, granna dagar.

27 Lördag. Fröken Julie von Essen från Kungsgården war hit till sin moder som hastigast. Agnes är idag fri från tandwärken!!! Det är rent av solpinhett. Oscar, Agnes och Pär Forsgren woro in till mig på qwällen när de gingo hem från Sundins.

28 Söndag. Gårdagens wäder. 1:a efter påsk. Wendela läste dagens predikan inne hos mig. Viesener rakade mig på säng. Pål Månsson och son från Söre togo middag här hos Rödén. Wendela och friherrinnan von Essen åkte e.m. ut till Diger

Pag. 56 <u>Pär Forsgren. Grönsiska.</u>

näs. Friherrinnan stannade hos Forsgrens. Söndag. Fru Eskilina Arbman war hos mig en lång stund eft.middagen, som blef mig så treflig. På qwällen laxans, se 30:e. Pär Forsgren följde Wendela hit hem och fick en fogelbur af mig åt sin Grönsiska, som han fått af Agnes Andersson.

29 Måndag. Grannt solwäder. Nils Öhrling tog ut ena innanfensterhalfwan till wenster i min kammare. Agnes tillbragte aftonen här och blef hos Wendela på qwällen.

30 Tisdag. Wallborgsmässafton och icke en fläck på jorden, snöfri!!!

Pag. 57 Tisdag. På morgonen tog jag laxans, dumt gjordt, se qwällen den 28:e. Major Lilljesköld 58 år gammal, född den 30 april 1809. Georg och Wendela Rödén reste på aftonen till majorens på Öne. Pär Oscar Abraham Forsgren är i dag 10 år gammal, född den 30 april 1857. Han war som snarast in till mig e.m. skulle upp till Öneberget. Wallborgmässafton, och jorden har icke en snöfri fläck, märkligt owanligt denna årstid. Med min helsa är det mycket skralt, lider långt på aftonen. Guds nåd ware med mig.

Pag. 58 **<u>Maj.</u>**

1 Onsdag. Viesener rakat mig på säng. Stort slädparti mitt på dagen tog wägen åt Wallsundet. Agnes och Pär Forsgren woro in till mig middagstiden. Kylblåsigt wäder, just obehagligt. På aftonen wardt det bättre. Pär Forsgren gick icke upp till Öneberget i går qwäll, och det war

förståndigt af honom i kylan. Kl. ¾ till 6 e.m. går jag till sängs. Jag har gått in på mitt 85:e lefnadasår känner jag.

2 Thorsdag. Lugn grann soldag, efter fryskall natt. I dag har jag icke haft besök af någon från Forsgrens.

Pag. 59 Obs! Afskrift. Pensionen af K. Armens pensionscassa för senare hälften af innevarande pensionsår, november vt 66 mid april vt 67 som jag från Jemtlands regemenstsscrifwarecontor med twåhundratjugofem riksdaler riksmynt utbekommit, quitteras i Östersund den 2 maj 1867 s.a 225 r.d:r r.m:t Pär Hallström af Rödén uttagna och mig lemnade från Långström. Pär Hm.

Pag. 62 3 Fredag. Kyligt och mulet. Wännen Alb. Rissler war hos mig en stund på förmiddagen. Fru Christina Öhrling återkomme, se den 26 apr. pag. 54. Obning f.m. Carina Forsgren war in till mig som hastigast, efter middagen. Wendela och friherrinnan gingo till fru Andersson efter middagen, till qwäll.

4 Lördag. Rakad af Viesener. Mycket blidt snöwäder på morgonen, sqwalar af taken, och det wädret höll ut hela dagen dock icke snöandet. kl. 5 e.m går jag till sängs.

Pag. 63 <u>Friherrinnan till Wällviken se pag. 65</u>.

Lördag. Forsgren kom till mig efter middagen, sedan jag lagt mig, och blef hos mig hela aftonen. Undfägnad af Wendela. Åt qwäll här hos och med Rödén.

5 Söndag. Bönsöndag. Härligt solgrannt från morgonen. Wendela och friherrinnan reste till Sunne kyrka. Obning morgens. Dagen blef för det mesta mulen och kylig. På aftonen kom Wendela från Sunne prestgård, derifrån friherrinnan farit till Wällwiken. Oscar och Agnes Forsgren woro

Pag. 64 <u>Rödén, Öhrling och Jöns bortresta.</u>

här hos Rödéns hela e.m. på Preferance. Trefligt. Hom. hojd. pulwer tog jag på qwällen som gjorde god werkan på morgonen den 6:e till. Obning.

6 Måndag. Med min helsa är det mycket ålderdomsskralt fortfarande, se 30 april pag. 57. Kl. 6 1/4 e.m. går jag till sängs.

7 Tisdag. Blötsnö. Kl. 6 på morgonen reste Rödén, N Öhrling och Jöns neråt Ragunda, för att icke så snart återkomma, i afseede på Nils Wikströms trädwarurörelse der nu på orten. Viesener rakat mig.

Pag. 65 Friherrinnan återkom från Wällwiken.

Tisdag. Blötsnö i dag ock. Obning morgens tidigt, weiter frampå förmiddagen. På aftonen regn, betydligt. Pär Forsgren kom hit och war hos mig en stund på aftonen.

8 Onsdag Det har blötsnöat betydligt, från natten, på morgonen. Carin Forsgren war in till mig förmiddagen och sa att Agnes mådde wäl. Mycket snöslaskigt på gatorna. Obning morgens. Middagstiden war Agnes in till mig. Friherrinnan von Essen återkommen från Wällwiken, se pag. 63.

Pag. 66 Onsdag. Obning weiter f.m. Regn före middagen, blåsigt solwäder. På eft. midd. kyligt och just tungsamt. Mot natten fryskallt.

9 Thorsdag. Efter en ganska fryskall natt härlig morgon, men kylig. Efter laxans i går obning morgens. Kallblåsig wart dagen wid grannt solsken. Obning weiter f.m. Agnes och Pär Forsgren kommo till mig kl. 7 1/4 e.m.

10 Fredag. Viesener rakat mig. Det är mycket ålderdomsswagt med min helsa, men, Gud ske lof, utan krämpor.

Pag. 67 Fredag. Likare det wore nyårstiden nu än närmare pingst, så kallt ha wi. Kl. 7 e.m. går jag till sängs.

11 Lördag. Godt har jag sofwit i natt, men mår icke wäl idag. Nej, jag är ganska klen, se pag. 57. På aftonen kom Agnes upp till mig.

12 Rent af winterköld, märkwärdigt denna årstid. Söndag. Jag har sofwit godt i natt. G.w.l. Wendela har läst dagens predikan inne hos mig. 5 grader kallt!! Carin Forsgren war in till mig när hon gick hem från kyrkan. Obning morgens.

Pag. 68. Söndag. Friherrinnan von Essen war till ”Behmlotta” på morgonen, Wendela ock. Agnes och Pär Forsgren woro här hos Wendela e.m. många andra fruntimmer woro ock här. Pär Forsgren och Ernst (den yngre) Arbman woro hos mig på aftonen.

13 Måndag. Det har warit klent med min helsa i natt, måste beswära huld Wendela, upp till mig, midt i natten. Fortfarande rent af winterkalla nätter. Obning morgens. 10 grader kallt på morgonen!!!.

Pag. 69 Måndag, Agnes och Signe Forsgren woro hos mig en lång och treflig stund på f.m. Det lider bra långt på aftonen af min lefnad känner jag, se pagina 57. Fröken von Essen från Kungsgården war här hos sin fru moder

i går qwäll, men jag fick icke träffa fröken Jülie. Agnes har warit hos mig både före och efter middagen åtskilliga stunder.

14 Tisdag. Det är något blidare wäder i dag, än warit hafwer.

Pag. 70 Tisdag. Rakad af Viesener. Wännen häradshöfd. Schlyter war hit och tog afsked. Reser till sin domsaga i Ångermanland. Schlyter har fordom warit hos V A Sandström i Örnsköldswik. På e.m. war Agnes till mig. Hon, fru Sodenstjerna med flera fruar passerade aftonen hos Wendela.

15 Patron Oscar Winnberg och fru hålla i dag sitt silfwerbröllop i Änge.och deras dotter Anna förlofwades med jägmästar Ouchterlony. Wendela war då der. Onsdag.

Pag.71 Onsdag. Ännu har wi nära winterkallt, högst märkwärdigt och förwånande denna tid på året. I går qwäll sedan jag lagt mig war major Lilljesköld en god stund inne hos mig och deraf hade jag så trefligt. Homorrhojdal. pulwer tar jag på qwällen nu.

16 Thorsdag. Obning morgens. Litet mildare är det i dag uti luften än warit hafwer en tid. Agnes war till mig som snarast. (Oscar Forsgren skall till Sångamo i morgon. Överstrucket) Icke. Obning weiter f.m.

Pag. 72 17 Fredag. Det har warit så klent med min helsa i natt att jag måst beswära upp huld Wendela min midt i nattaen. Obning morgens och klen är jag idag ock. Befälsmötet på Frösön börjas tisdagen och 21:a dennes. Obning weiter f.m. Agnes war in till mig f.m. Blef hos Wendela på middag. Edla Sundin war in till mig f.m. Kl. 5 ¾ e.m. gick Agnes hem och en stund derefter kommo fru och mamsell Andersson hit till Wendela, bara en liten stund.

18 Lördag. Betydligt frostkall har natten warit, och jag har icke mått wäl.

Pag. 73 Lördag. Eric. Lika frostkallt har det warit i natt som det war i går natt. Hela eftermiddagen tillbragte jag med Wendela och Forsgrens hos Eric Sundins, middag åt jag hos Sundins ock, se den 1 juni pag.82, så hjerteligen gästwänligt och trefligt. Friherrinnan war der ock e.m. Georgina Rödén har warit hos Sundins 1 ½ vecka och är där än. Hemkom måndagen den 20:e. På många weckor har jag inte warit hemifrån förrän i dag.

19 Söndag. Efter utwandringen i går mår jag så wäl i dag. Gud ske lof. Wendela tog Carin Forsgen

Pag. 74 med sig till Rödö kyrka Friherrinnan v. Essen ock. Det har warit obetydligt kallt i natt, och dagen är härlig. Jag war ensam hela f.m. Läste predikan. Det är ingalunda warm luft i dag heller känner jag. Ännu ligger isen landfast. Agnes kom till mig strax e.m. På aftonen kom ock Forsgren och Lillpär. Wendela och friherrinnan hemkommo och Forsgrens blefwo här på qwäll. Kein obning heute.

20 Måndag. Rent af ljufligt har jag sofwit i natt. Gud ske lof.

Pag. 75 Måndag. Grannt och fortfarande kallt wäder. Obning f.m. Gustava och Jacobina kommo hem till Wendela, med Georgina från Sundins strax eft. middagen, och de blefwo här till qwällen. Eva Borin war här ock. Jag känner mig ganska ålderdomdsbräcklig. Kl. 10 minuter efter ½ 10 går jag till sängs på aftonen.

21 Tisdag. Snöruskigt, började på morgonen då hästjägarne ryckte in på Frösö läger. Fotjägarne ock. Gloppsnö började falla wid 10 tiden f.m. blöt, men uphörde snart.

Pag. 76 Tisdag. Klein obning f.m. Georgina Rödén hemkom i går från Sundins, se lördagen den 18:e. Swen Lindholm har i dag flyttat från Westbyn till Öne med de sina. Forsgren har idag farit till Frösö läger. Agnes, fru Winnberg och många andra fruar, äfwen flickor här hos Wendela e.m. och till qwällen. Borgmästarinnan Rosén deribland. På aftonen tog jag homorrhojdalpulver. (Oförståndigt war det.)

22 Onsdag. Obning morgens. Agnes war in till mig f.m. Viesener rakade mig. Intet tecken till wår se wi ännu.

Pag. 77 <u>Rödén till Stugun, se pag. 84. Forsgren till Medelpad.</u>
Och Frösö läger har, wid i går började befälsmötet, icke en snöfri fläck. Märkwärdigt. Rödén kom hem rån Stugutrakten, se pag. 64. For dit igen den 24:e.

23 Thorsdag. Forsgren reser i morgon till Medelpad. (Obning f.m. den 23:e) Tog afsked af mig. Thorsdag. Hammerdahls Burman åt middag hos Rödéns, frukost ock.

24 Fredag. Rödén till Stugun. Wädret kallblåsigt. Agnes här hos Wendela e.m. till qwällen. Kaptenskan Forsström född Segerhjelm afgick med döden i går, från man och 3 barn. Den kalla wäderleken fortfar beklageligen.

Pag, 78 25 Lördag. Kall har natten warit. Solgrann är dagen, men kall. Viesener rakat mig.

26 Bönsöndag. Wendela läste dagens predikan inne hos mig. Skriftbarnen läste i kyrkan e.m. Wendela och friherrinnan woro då der. Agnes ock, och hon kom med Wendela hit på afton. Det blef godwäder på aftonen, till och med några droppar regn.

27 Måndag. Ljufligt wäder. Obning morgens, ein wenig. F.m. dito, dito.und weiter nach midtag, gut. Ljufligt sommarwarmt e.m.

Pag. 79 Måndag. Wendela hos borgmästarinnan Mina Rosén e.m. och till qwällen.

28 Tisdag. Viesener rakat mig till sängs på morgonen, ty orkeslös är jag och ytterst klent är det med min helsa, se pagina 57. Men Gud ske lof utan plågor. Mildt wäder.

29 Onsdag. I går afgick med döden rectorskan Katarina Wendela Hammargren, född Grafström, 38-3-13, från man och barn 7. Agnes war upp till mig f.m. blef hos Wendela på middag, gick så hem för att skrifwa till sin Forsgren. Nej hon

Pag. 80 blef qwar här äfwen efter middagen. Fröken Jülie von Essen war in till mig e,m. från Kungsgården kommen till sin fru moder, friherrinnan ock.

30 Thorsdag. Christi Himmelsfärd gingo de till Herrens heliga nattward. Eft. middagen bad jag hit wännen past. Feltström. Han blef hos mig en lång stund och deraf känner jag mig lugnare. Jag upsköt med den tilltänkta nattwardens begående på tillstyrkan af F:m. Agnes war här ända till qwällen.

31 Fredag. Obning, gut, morgens. Agnes war in till mig e.m. då

Pag. 81 hon gick till borgmästarinnan Mina Rosén. I går qwäll föll litet regn wälgörande. I dag är det warmblåsigt. Obning weiter. Prostinnan Dillner satt inne hos mig en lång stund efter middagen, och det war mig så trefligt.

Juni.

1 Lördag. (Obning), Agnes war hos mig före middagen. Efter middagen åkte jag ner till Agnes, ”moster” Ulla och ”faster” Carin på en

Pag. 82 stund, då jag inte warit utom hemgården sedan den 18 maj. Caffé drack jag hos Agnes, sedan fick Tralling skjutsa ut Georgina och Helga, på en stund, ett stycke på landswägen. Natten war frostkall, dagen god, dock icke just warm.

2 Söndag. Mulet och kyligt. Agnes och Wendela war inne hos mig och läste dagens predikan. Middag åt Agnes här hos Wendela. Lectorskan Hammargrens lik begrafdes kl. 7 e.m. i Östersunds kyrka. Agnes war hos mig på aftonen och läste i nya testamentet.

Pag. 83 3 Måndag. Wendela och jag äro klena till helsan, bägge, i dag. Agnes är här hos oss, gick hem strax efter middagen.

4 Tisdag. Regnigt skönt. Med Wendelas och min helsa är det icke bra idag heller. Regnigt wäder hela dagen. Carin Forsgren är här, war ock hos Wendela i natt som war. Ich obning abend. På aftonen war Pär Forsgren hos mig en stund.

5 Onsdag. Regnigt. Carin Forsgren legat hos Wendela äfwen i natt.

Pag. 84 <u>Tullpension. Rödén hemkommen.</u>

4 2:a årsquartalets tullpension 136:88 utbekommen. Se pag 27. Se pag 114

5 Onsdag. Klein obning, morgens. Med Wendelas helsa är det fortfarande klent, sängliggande. Från gårdagen fortfarande godt regn, öfwergick till blöt gloppsnö. Carin Forsgren är qwar här hos Wendela, som är mycket illamående. Äfwen jag mår långt ifrån wäl. Obning abend. Sent på qwällen hemkom Rödén, se pagina 77.

6 Thorsdag. I dag är det bättre med Wendelas helsa. Äfwen jag mår bättre idag än jag mådde igår.

Pag. 85 Thorsdag. Kylig luft. Wännen prosten Östlund war hos mig en god stund före middan. Wendela är ännu sängliggande, se p. 87. Godt wäder, af solen. Med min helsa är det fortfarande ålderdomsskralt, betydligt. På aftonen är Agnes här hos Wendela jemte Carin Forsgren, äfwen Pär. Alla blott en stund. Carin blir här i natt också, hos Wendela.

7 Fredag. Med Wendelas helsa är det idag som det war igår. Godt wäder, dock icke sommarwarmt. Wännen pastor Feltström war in och helsade på mig.

Pag. 86 Fredag. Tungmulet lugnt wäder. Jag är ganska skral till helsan idag.

8 Lördag, pingstafton. Rakad. Från natten tungmulet och mycket regn. Wendela så till helsan återställd att hon går uppe idag, se den 6:e dennes. Pär Forsgren kom hit till mig strax efter middagen. Carin Forsgren är ännu qwar här hos Wendela. Magister Selberg war här hos Rödén hela dagen. Carin och Pär Forsgren följdes åt hem på qwällen. Agnes kom ock till mig på aftonen och gick med dem hem. Nej, hon blef qwar öf

Pag. 87 H H nattward.

wer natten här hos Wendela.

9 Pingstdag. Agnes läste dagens predikan inne hos mig. Wännen pastor Feltstöm gaf mig Herrens heliga nattward hemma, på min kammare e.m., i närwaro af min hulddotter Agnes Forsgren. Huldotter min Wendela är nu till helsan återställd. Gud ware lof, se pag 85.

10 Måndag, andagpingst. Med min helsa är det mycket skralt. Till Sundins åkte jag e.m. och tillbragte hela aftonen der, trefligt som alltid.

Pag 88. Rödén till Stugun.

Måndag, andagpingst. Rödén for neråt Stugun. Agnes och Wendela woro också hos Sundins, äfwen wännen Sehlberg. Sundins dräng skjutsade mig hem. Friherrinnan v. Essen war också hos Sundins, förstås.

11 Tisdag. Kallblåst. Agnes har legat här hos Wendela i natt. Ännu ligger Storsjön frusen från wintern stödt.

12 Onsdag. Grannt wäder, efter ganska frostkall natt. Efter middagen mulen och småregnande. Potäter sattes allmännerligen här i staden.

Pag. 89 Onsdag. Med min helsa känns det wara långt lidet på sista lefnadsaftonen. Agnes och Wendela war in till mig på qwällen. Det regnar betydligt mot natten.

13 Thorsdag. Regnat har det hela natten och fortfar dermed nu på morgonen. Viesener rakat mig. Agnes har legat här hos Wendela i natt. Wäl mår jag men är ytterst matt. Löjtnant von Wolcker war hit och tog afsked, flyttar till Gefle. Wi blefwo bröder.

Pag. 90 14 Fredag. Mildt wäder efter det goda regnet, men likwäl är Storsjön ännu hwilande under sitt tjocka snötäcke. Agnes är hos mig idag och med min helsa är det mycket klent, dock utan krämpor. Gud ske lof. Friherrinnan Mörner och fröken Jouli von Essen woro här hos Wendela på aftonen och qwäll. Homorrohöj.pulwer på qwällen.

15 Lördag. Viesener rakat mig och Tralling. Kallblåsigt wäder. Homorrhöjdalpulwret i går gjorde werkan i dag, och det war mig godt och wäl. Wädret är ganska kyligt i dag.

Pag. 91 Storsjön står på sig. Isstö.

16 Söndag. Wendela i kyrkan. Agnes läste dagens predikan hos och för mig. General Lindecreutz är här för att strax efter midsommar hålla generalmönstring med hästjägarecorpsen. Bor hos konditor Sundins. Agnes åt middag här hos Wendela, tillbragte aftonen sedan hos mig. Pär Forsgren war ock till mig par gånger på eftermiddagen. Generalen flyttat till Frösö läger.

17 Måndag. Jag har under natten lidit betydligt af sendrag. Mår wäl idag. Gud ske lof. Grannt är wädret, men blåsigt.

Pag. 92 <u>Storsjöisen körs ännu.</u>

Måndag. Fram på dagen blef wädret mildt och Storsjöisen börjar bli mjuk. På aftonen hade jag fotwatten, ompysslad af huld Wendela.

18 Tisdag. Jag har warit plågad af sendrag i natt äfwen. Agnes hade bref af Forsgren från Ångermanland. Viesener rakade mig. Dagen stilla lugn så att den blöta isen på Storsjön ligger orörlig.

19 Onsdag. Den i allo ljufligaste sommardag från morgonen.

17 Måndag gick Hallens bewäring från Frösö läger hem öfwer Storsjön, så stark war isen. Den kördes äfwen wid den tiden.

Pag. 93 <u>Rödén.</u>

19 Onsdag. Sommarwärmen håller ut äfwen mot natten. Rödén hemkom e.m. från Stugun.

20 Thorsdag. Ljufligt wäder och på aftonen det ljummaste regn. Min kammare skurades. Af Storsjöisen har betydligt smält bort, dock är deraf ännu mycket qwarliggande, ja det mesta.

20, 21 midnattstiden, regn med mycken åska och starka blixtrar. Märkwärdigt.

21 Fredag. Grannt warmt sommarwäder rent af stekhett, pinsamt. Starkt regn på aftonen och åska hörs på längre afstånd. Hettan i luften fortfar ändå.

Pag. 94 22 Lördag. Gårdagens heta och ljufliga wäder fortfar. Jag har fått wärk i högra foten, ganska swår dock är jag icke sängliggandes. Upphört.

Agnes och Wendela woro på kyrkogården och prydde sin moders graf med blommor. På morgonen rakades jag af Viesener.

23 Söndag. Midsommarafton. Gårdagens wäder från morgonen. Jag war ensam hemma hos mig f.m. och läste dagens predikan. Mot middagen war Agnes med barnen in till mig. Georg och Wendela Rödén woro ut och åkte till Frösön och helsade på hos pastor Sundstedts.

Pag. 95 Rödén reste bort.

Midsommarafton söndag. På eft. middagen godt regn wid lindrig åska, men ökades mot aftonen till ganska skarp. Wid qwällen wardt wädret ljufligt och warmt igen men mot natten höres åska åter.

24 Måndag. Midsommardag. En i allo härligt grann dag. Agnes och Pär Forsgren woro in till mig när de gingo hem från kyrkan. Ännu är Storsjön långt ifrån isfri. Strax e.m. reste Rödén ner åt Stugun. Wendela, friherrinnan och Agnes gingo ut åt Hornsberg och till Y Söderbergs på Rosenhill. Blefwo der till qwällen. Johannis dag.

Pag. 96 Midsommardag, måndag. Pär Forsgren war hos mig e.m. och åt qwäll här. Rödéns moder, syster och systerdotter woro här till middag och qwäll.

25 Ångfartyget Jemtland kom till Östersund från Qwitsle. Fortfarande ljufligt sommarwäder. Tisdag. Dagen blef litet blåsig så att hettan tycktes mindre. Viesener rakade mig. Nu först kan Storsjön sägas wara farbar, utan hinder af is, och aftonen fortfar att wara blåsig. På qwällen starkaste blåst. Fröken Joulie von Essen kom hit

Pag. 97 Friherrinnan Mörner bortrest.

från Kungsgården till mor sin.

26 Onsdag, Fröken von Essen är här i dag, går med sin moder och tar afsked här i staden, Östersund. Solen rent af stekhet i dag, ja pinande. Agnes har warit hos Wendela e.m. och under tiden, äfwen länge, inne hos mig. Onsdag. Wännen pastor Feltström war in och helsade på mig. Friherrinnan von Essen med dotter fröken Joulie flyttade från Jemtland till Skåne, och friherrinnan Mörner från Kungsgården for till Stockholm och widare till slägtingar sina.

Pag. 98 Friherrinnan och fröken von Essen borta.

Onsdag. Agnes och Wendela på barnsöl till Sparrmans i Westbyn, dit ock jag war bjuden. Det stekheta wädret fortfar. Friherrinnan von Essen har en längre tid bott här hos Rödéns. Det kännes mig så långsamt efter de bortfarna, ja just tungt. På aftonen betydlig blåst med smått regn. Mot qwällen betydligt regn, ruskigt. Mycket tungsamt wäder uppi saknaden efter bortresta.

27 Thorsdag. På morgonen eldswåda west i staden wid blåsigt wäder, men blef likwäl lyckligt släckt innan den hann ta öfwerhand.

Pag. 99 28 Fredag. Gumman Lithander och hennes sondotter åto middag här hos Wendela. Den wackra flickan har lika stora och utmärkt granna ögon som mor sin.

29 Pärsmässdagen. Agnes, Pär och Carin Forsgren helsade på mig här hos Rödéns. Agnes har legat här hos Wendela i natt. Kallblåsigt wäder. Lördag. Viesener rakade mig. Telegram fick jag från Strömstad af Emili, Gregor, Sara, Hildur, Sally, Gulli Wikström. Emili, Emma, Siri Nanny Hård.

30 Söndag. Wendela läste dagens predikan inne hos mig. På e.m. war jag ut och åkte långt och länge, Tralling med.

Pag.. 100 **<u>Juli månad.</u>**

1 Måndag. Huskigt regnwäder på morgonen. Sedan wart dagen kallblåsig och qwällen ganska kylig. Det är långt lidet på aftonen af min lefnad, känner jag.

2 Tisdag. Laxans morgens. Rakad. Eft. midd. war jag ut och åkte i starkt blåswäder. Till Winnbergs Änge war jag men gick ej in der för blåstens skull.

3 Onsdag. Grannt lugnt wäder efter fryskall natt. F.m. for jag ut på afskedsbesök till Sparrmans, Ångmans och Sundstedts. Tralling hade jag med mig. Hos Sparrmans åt jag frukost. Skralt med min helsa, betydligt.

Pag. 101 4 Thorsdag. Jag war med många andra på frukost hos Christine Öhrling för fru Amnéus skull, som är här, hitkommen i går från Norrige med 2:ne barn och pigor. Bor här hos Wendela. Huld Agnes war hos mig en bra lång stund på aftonen.

5 Fredag. Fru Amnéus med sällskap afreste söderut. Rakad jag. E.m. tog jag laxans. Hwad det är skralt med min helsa.

6 Lördag. Ljufligt regn hela dagen. Hwilket wäxterwäder.

7 Söndag. Fortfarande regn, från i går, hela denna dag. Det kännes mig wara långt lidet på aftonen af min lefnad, G.N.W. m.m.

8 Måndag. Det hejdlösa regnandet fortfar. Agnes är jemte Wendela hos mig i dag.

9 Tisdag. Grannt solwäder. Ljufligt.

Pag. 102 10 Onsdag. Det alldra grannaste solheta wäder.

11 Thorsdag. Wädret som i går. Ljufligt hela dagen.

12 Fredag. Den ljufliga wäderleken fortfar. F.m. gjorde jag utfart till Hornsberg, Lilljeskölds och Swens på Öne, och det war så trefligt att, se mig, på alla ställen wara wälkommen och gästning som heter duga fallerade icke hwart jag kom. Tralling war med mig. Af allt hwad som bjöds tog jag dock ganska måttligt för mig. På aftonen känner jag mig ganska mätt och skral af ålderdom men Gud ske lof utan krämpor.

13 Lördag. Den stekheta ljufliga wärmen fortfar.

14 Söndag. Likens. Agnes war in till mig wid middagstiden

Pag. 103 Söndag. Nils Wikström hitkommen, bor i kamaren näst intill min, hos Rödéns. Agnes, Oscar och Pär Forsgren woro till mig på aftonen äfwen Swea.

15 Måndag. Det stekheta wädret fortfar. Agnes war in till mig.

16 Tisdag. Rakad af Viesener. Gårdagens wäder. För Nils Wikström mycket stor afskedsmåltid här hos Rödéns. Agnes och Oscar Forsgren deribland. Kl. 4 afreste Nils Wikström. Så långsamt och tryckande tungt det wardt. Ljufligt regn på aftonen, derefter solgrannt och warmt igen.

Pag. 104 17 Onsdag. Solgrannt warmt. Agnes har warit till mig idag ock, äfwen Pär Forsgren. Wendela hade många fruar här på eftermiddagen, deribland Agnes. Äfwen några herrar woro hos Rödén.

18 Thorsdag. Solgrannt warmt.

19 Fredag. Ljumt ljufligt regn, derefter wartdt wädret ruskigt och fram på dagen mycket regn. Wännen Arbman war en wälsignande god stund inne hos mig.

20 Lördag. Rakad. Wendela har i dag warit mycket inne hos mig, så huldt och wälsignande. Kall westanblåsigt wäder.

21 Söndag. Kallblåsigt. Fram på dagen ljufligt solhett. Jag läste dagens predikan.

Pag. 105 Söndag. Edla Sundin och Agnes Andersson woro in till mig som hastigast på aftonen.

22 Måndag. Wännen pastor Feltström war inne hos mig före middagen. Äfwen på eftermiddagen.

23 Tisdag. Jag rakades. Rödén reste till Dufed kl. 1 på dagen. På aftonen war jag ut och åkte ända till Sparrmans i Westbyn hade Pär Forsgren med mig. Efter middagen war jag ut och åkte till Lignells. Han war borta men jag undfängnades godt af mamsellerna Lignell och Melander och så wänligt.

24 Onsdag. Tungt mulet wäder.

25 Thorsdag. På e.m. war jag ut och åkte åt Frösön hade Tralling med mig.

Pag. 106 Thorsdag. Wendela hos kr.fogd. Söderbergs på aftonen och till qwälls.

27 Lördag. Landshöfdingskan war på wisit hit till Wendela (Asplund). Tungmulen och regnig dag. ”Sjusof”

28 Söndag ” ” ”. Huld Wendela läste dagens predikan för mig.

29 Måndag. Tungmulet och regnigt. Jag åkte ner till Forsgrens och war der länge på aftonen. Wendela for upp till Myran, Ocklinds. Efter middagen och till qwällen härligt solgrann.

30 Wännen past. Feltström war in till mig på morgonen. Tisdag. Fru och Carolina Sundstedt samt Hanna Ångman och Hedda woro här hos Wendela e.m. i härligt wäder.

31 Onsdag. Apotek, Jack. Wikström war trad på resa med 2:ne söner till Norge och Tyskland.

Pag.107 **<u>Augusti månad.</u>**

1	Thorsdag	Herr Viesener	Credit
		rakt mig.	20
4	Söndag	”	20
3	Lördag	rakat Tralling	10
7	Onsdag	” mig	20

10	Lördag	” ” och Tralling	30
		Transport till pag. 110	100

2 Fredag. Wendela med Wikströmarna på middag hos Sparrmans.

3 Lördag. Fru Stridsberg från Lith war här e.m., hos Wendelas, och helsade på mig. Agnes war med henne.

4 Söndag. Wendela war i kyrkan. Jag läste, för mig ensam, dagens predikan. Rödén war med generaltulldirektören Bennich och dess fru till Frösön. Nej, det war med en sekreterare. Georg och Wendela Rödén woro hos landshöfdingen Asplund på aftonen, bjudna, i sällskap med herrskapet Bennich. Oscar och Agnes woro hos mig efter middagen.

Pag. 108 <u>Gustava Sundin.</u>

5 Måndag. I går lyste det för kr. länsman G Hofstedt och fru de Ron född Edwall, Carolina.

6 Tisdag. Solhett, grannt wäder. På aftonen hördes aflägsen åska. Gustava Sundin war hit och tog afsked skulle resa till Sundswall, der Edla och Jacobina dricka brunn, men det blef ingen resa af. Agnes och Helga Forsgren woro in till mig på qwällen.

7 Onsdag. Wädret som i går. Agnes war här hos mig en lång stund f.m.

8 Thorsdag. Det solklara wädret fortfar. Agnes och Pär Forsgren woro här e.m. en bra lång stund.

9 Fredag. Tungt regnigt wäder. Rödéns på stor middag hos Fjellmans. Jag ensam hemma, men Pär Forsgren kom och war hos mig e.m. och det blef mig så trefligt. Aftonward åt han här. Först mot qwällen gick han hem.

Pag. 109 <u>Rödén till Stugun</u>.

10 Lördag. Mycket och mildt regn, nästan ouphörligt hela dagen.

11 Söndag. Tungt och regnigt wäder. Middagstiden reste Rödén till Stugun. Oscar och Agnes woro in här när de kommo från kyrkan, och han tog kyrksupen. Eftermiddagen tillbragte jag hos Forsgrens trefligt.

12 Måndag. Det har warit klent med min helsa i natt, så att den warit mig tung och lång, sömnlös. Jag war med J Öhrling ut och åkte och wi fingo middag hos Sparrmans i Westbyn. Obning e.m. ein wenig blos.

13 Tisdag. På e.m. hos kr.fogd. Söderbergs: Rödéns och Forsgrens m.m.fl.

Pag 110 Herr Viesener Credit

		Transport från pag. 107.	100
	13	Rakat mig tisdag	20
	17	Lördag rakat mig och Tralling	30
	20	Tisdag mig	20
	24	Lördag ” och Tralling	30
	27	Tisdag ”	20
	31	Lördag Tralling	10
		Sept. 4 betalt af mig PHm	2.30

13 Tisdag. Middagen åt jag smultron till mjölk här hos Wendela. Eft. middagen många fruar hos fru Söderberg (Veit) deribland Agnes och Wendela. Deremot kom Pär Forsgren till mig. och blef här till aftonen. Hos V Söderberg mycket främmande, deribland landshöfdingen med fru.

Pag. 111 14 Onsdag Pär Forsgren åt middag, här hos Wendela, med mig. Betydligt regn middagstiden, mycket stridt. Nils Öhrling och jag som woro ute och åkte, hann dock hem utan att hinna bli blöta. Aftonen blef solgrann. Wendela är hos Fjellmans och hwad jag har långsamt hemma i min ensamhet.

15 Thorsdag. Mildt mulet från morgonen. Forsgrens Anna är här hos Wendela och bakar. Jag träffade wännen pastor Feltström på morgonen. Efter middagen härligt grann solwarm. Jag skref några ord till sonen Gabriel, jag lade i bref till Thilda från Wendela order neml.

Pag. 112 <u>Rödén hemkommen.</u>

Thorsdag. Greta Samuelsd:r war hit, återkommen från Wermland.

16 Fredag. Agnes war in till mig middagstiden som snarast. Med min helsa är det ganska ålderdomsskralt men Gud ske lof utan smärta.

17 Lördag. Den solheta wäderleken fortfar.

18 Söndag. Regnigt wäder. Agnes war in till mig middagstiden, äfwen Carin Forsgren när hon gick hem från kyrkan. Solhärligt frampå dagen. Agnes åt middag hos Wendela. Starkt regn med åska e.m. Forsgren war ock hit på aftonen. Agnes åt qwäll här, fru Sodenstjerna ock.

19 Ljufligt grann morgon. Måndag. Rödén hemkommen från Stugun. Regnigt frampå dagen. Härlig afton.

20 Tisdag. Rakad. I går war det mycket klent med min helsa,

Pag. 111 <u>Greta städslades af W Rödén.</u>

så jag måste ta lavement på qwällen.

Tisdag. Agnes hos Wendela e.m. Oscar kom ock, och de blefwo till qwällen här hos Rödéns.

21 Onsdag. Ytterst klent är det med min helsa.

22 Thorsdag. Agnes war till mig f.m. E.m. fick jag recept af d:r Häggmark. Både Agnes och Oscar äro dåliga till helsan i dag, säger Carin Forsgren.

23 Fredag. Skrabbigt med min helsa.

24 Lördag. John Ocklind middag här hos Rödéns. Greta Samuelsd:r städslad af Wendela till hösten.

25 Söndag. Agnes war hos mig f.m.

26 Måndag. Middagsbjudning hos V Söderbergs jag ock bjuden. Det är bra klent med min helsa. Agnes hit. Dr. Häggmark war till mig f.m. wänskapsfullt.

27 Tisdag. Rakad. 1:ste lantmätaren Pilo i Umeå war hit och tog afsked. Fru Winter ock.

Pag. 112 <u>Rödén till Sundswall.</u>

Tisdag. Den ljufliga sommarwärmen fortfar.

28 Onsdag. Regnwäder. Uselt är det min helsa, men G.s.l. inga plågor.

29 Härlig soldag. Thorsdag. Mulet wardt det fram på dagen, men aftonen solgrann.

30 Fredag. Gårdagens härliga wäder. Jag träffade fru Margreta Sundstedt här i Östersund.

31 Lördag. Agnes war hit på morgonen. Arbman Johannes ger sig i dag ut på resa till Stockholm och Upsala. War hit och tog afsked. Regnigt hela dagen, betydligt och så huskigt.

<u>September.</u>

1 Söndag. Grannt kallblåsigt wäder. P E Sundin och fru Gustafwa woro här eft. middagen. På qwällen for Rödén till Sundswall, på dilegens, i wäg.

Pag. 113 2 Måndag. Kallregnigt, men på e.m. wardt det solgrannt.

3 Tisdag. Grannt solwäder, men kyligt. Med min helsa är det mycket klent.

4 Onsdag. Wädret solgrannt och kyligt, mulnade på aftonen. På qwällen tog jag ett litet spetsglas med Bitterwatten.

5 Efter ? eldswåda i f.d. Bolinska gården sjuknade jag i svårt stranguri som höll ut till fredagen d. 13 och ännu fortfar.

17 Tisdag. Stor mattighet med lindrade plågor. Doctor Häggmark är oförwitligt god och huld läkare.

18 Onsdag. Jag war upe och gick litet på golfwet, men klent war det af matt…

Pag. 114 2 3.e årsquartalets tullpension 136:88 utbekommen till mig Pär Hm. se pag 84.

Julen 1867.

Melanders anteckningar om staden. Avskrifter av Ann-Christin Isaksson, Birgitta John, Ragnvald Jonsson och Märit Magnusson

Källa: Janrik Bromés samling, vol. 12a, Riksarkivet i Östersund.

Foto: Föreningen Gamla Östersunds arkiv.

Inledning

Följande orienterande avskrifter är hämtade från Janrik Bromés samling, som utgör ett tillägg till A E Melanders artiklar om Östersund i mitten av 1800-talet. Melanders små betraktelser var införda i Jämtlandsposten med början 1901. Originalen är dels handskrivna korta texter, dels tidningsklipp.

Arkitekten Adolf Emil Melander var född den 28/2 1845 i Klara församling, i Stockholm. Under uppväxtåren bodde hans familj i ett hus på Prästgatan i Östersund, där fadern drev bagerirörelse.

Under tiden Melander bodde i Östersund tecknade och målade han av olika miljöer i staden. Senare, i sitt yrkesliv, ritade han Grand Hotell, Jämtlandsportens hus, ”Flickskolan” (Östersunds ementar-läroverk för flickor) och Norra skolan i Östersund. I sin ungdom började han som lärling hos dekorationsmålaren J. P. Moberg, därefter studerade han byggnadslära vid Slöjdskolan i Stockholm, och arkitektur vid James Souttars arkitektkontor i Aberdeen. Han praktiserade i New York och Boston, och arbetade som arkitekt i Stockholm innan han startade egen arkitektverksamhet i Stockholm 1880.

Han avled den 13/3 1933 i Hedvig Eleonora församling i Stockholm.

Barn ur arbetsklassen

Avskrift: Ragnvald Jonsson

Som jag i barndomen, ofantligt mycket mer, än sedan jag blef äldre, hade behof af sällskap, sökte och fann jag, med min barnsliga naiva urskilning, \med förkärlek/ sådana kamrater, hvilka voro besjälade af samma öfverspända \mystiska/ romantiska läggning,intressen och rika fantasi, hvaraf jag sjelf i så hög grad var uppfylld [*av*] på den tiden. De få pysar, i vårt lilla samhälle, med hvilka jag i själ och hjerta hade den intimaste samhörighetskänslan, och med hvilk*a jag bäst kunde utbyta allehanda fantastika tankar, voro i de aldra flesta fall hemma i, och söner till arbetare-familjer, denna min smakriktning berodde af flera omständigheter. Dessa arbetares söner voro enkla, helt oförfalskade naturbarn, i total afsaknad af några i hemmen påverkade kastfördomar, [*följande överstruket*:] förhäfvelser öfver sina medmenniskor, fåfängliga nycker eller ytlig förställningskonst, och dessa egenskaper voro för mig tillräckliga skäl att jag, kände mig mest dragen till dem, \derjemte hade dessa gossar en / säregen förmåga och fyndighet i att anordna lekar. Visserligen kan jag ej neka till, att jag med nöje umgicks äfven med gossar ur de så kallade högre samhällsklasserna, långt derifrån, ty med sådana gossar, som till exempel Alarik Tomé, Nestor Aspgren, Hadar Hallström med flera, hvilka äfven de voro mycket behagliga och sympatiska, [*ny sida*] idkade jag ganska flitigt umgänge, \isynnerhet med Nestor Aspgren,/ men som sagt i själ och hjerta kände jag mig dock friare och i mer intim sam- klang med pysar ur arbetsklassen, och den främste af dessa gossar, var Johan Bäckström.

Denna Johan var son till en arbetskarl, hvilken om somrarna tjenstgjorde som, maskinist och ”kapten” å ångfartyget Jemtland, och denna gosse satte jag som nummer ett bland alla, vare sig högre eller lägre lekkamrater. Någonting särskildt tilldragande måtte denna pys, i all sin enkelhet ha ägt, ty han var en stor favorit bland stadens alla pojkar. Johan var hurtig och glad, vänfast och sympatisk, hade afgjord läggning för och god uppfattning af det humoristiska, ägde stor talang i att på ett medryckande sätt berätta sagor och komiska historier och var slutligen äfven begåfvad med en viss talang för ritning och målning och en god sångröst. Johans smak-riktning och karaktär sammanföll i de flesta fall med min egen. Vi intresserade oss i hög grad för vilda blommor, vi tillverkade tillsammans tittskåp, posetiv, leksaksteatrar och pilbågar m. m. Och vi voro båda mättade med de mest fantastiska spökhistorier, och trolldom.\Vår samvaro upptogs bland annat/ öfver-läggningar och funderingar om nedgräfda skatter, hvika vi öfverallt sökte frambringa ur det fördolda, ty, tänkte vi, genom att finna en förborgad skatt, skulle

vi blifva oerhördt rika, namnkunniga och mäktiga, och detta var ju att börja med ganska goda utsikter.

Dessa naiva fantasifoster, som endast [*ny sida*] en oreflekterande barnasjäl kan framalstra, voro för oss stunder af oerhörd njutning – ja, vi trodde oss redan vara ägare af ovärerliga skatter och sagolika riddarborgar. Som synes, voro vi minsann ej blygsamma i våra vakna drömmerier; att på många platser funnos nedgräfda sagolika skatter, voro vi fullt öfvertygade om, konsten var endast att få reda på platsen, för att der framgräfva stora skrin af rena guldet, och naturligtvis fyllda till bredden med pengar och ädla stenar.

Johan och jag voro båda mycket jemna till våra lynnen och afskydde strid och slagsmål. Vår dagliga samvaro upptogs utom af det förut nämda af lekar och vistande uti skogarna i stadens grannskap, med badning och roddturer m. m. Om vårarna, då våra diken mot sjön voro öfverfulla af strömmande vatten, uppförde vi i desamma fördämmningar och anbringade der nedanför vattenhjul, med flera \dylika lek-/saker för vattendrift. Under sommaren måste jag hvarje morgon följa vår kossa till stadsskogens grindar vid Lugnet för att der, tillsamman med stadsbornas alla \andra/ kor, öfverantvarda henne till kogummans vård under dagens bete, samt på kvällen afhämta henne på samma ställe. Vid dessa promenader hade jag ofta sällskap med Hilma och Nestor Aspgren samt Johan Bäckström. Då Johan och jag gjorde dessa promenader utan [*ny sida*] sällskap, rörde sig våra förnumstiga samtal vanligen om troll, spöken, zigenare och andra farlig-heter, och då, vi aflemnat kossan, fortsatte vi vanligen vår promenad ett par hundra meter in i skogen till ett ställe, der vi hade en kärblifven trädstubbe, på hvilken vi slogo oss ned. Platsen kring detta hvilo- och favoritställe, var af oss med största allvar och öfvertygelse ansedd vara behärskad af skogstroll, trollpackor och mycket annat sattyg. På grund häraf och vår blinda tro på den förtrollade omgivningen, var ju platsen den allra lämpligaste för våra mystiska öfver-läggningar och berättelser ur sagovärlden. Här å denna stubbe kunde kunde vi sitta i timtal och samtala om allt upptänkligt från det underbaras värld. Stämningen var uppjagad, och vårt tal var modereradt nära nog till viskning, inget störande skratt eller flabb kunde här komma ifråga, och vi kunde sitta långa stunder absolut tysta och bara tänka och meditera tills
[*tillagt i marginalen*] förtrollningen bröts af någon bölande ko, eller då vi
i likhet med Kväkarna kände inspirationen komma på oss för fortsatt utbyte af tankar och berättandet af någon underbar saga eller önskan om guld och gröna skogar. Bland önskningar, hvilka ofta upptogo våra tankar var ägandet af ett jägarhorn för att under våra skogspromenader kunna [*ny sida*] signalera till hvarandra, ifall den ene af oss skulle

skiljas från den andre. Denna vår önskan, kunde vi i brist på pengar aldrig realisera. Huru vi skulle uppträda, och njuta af våra hägrande skatter och sagoslott? Jo! Vi skulle i dessa våra öfverlägsna förhållanden, kläda oss i purpor och sammets-drägter öfversållade med guldbroderier och juveler i det oändliga, och härigenom bräcka alla andra pojkar i hela Östersund. På denna favoritstubbe sutto vi, då jag af vännen Johan första gången fick höra berättelsen om trollpakans existens och uppträdande – ty det var just vid denna plats, som Johan sjelf sett den underbara tingesten, och kunde han derför lemna mig en fullt trovärdig beskrifning på pakans utseende och uppträdande. Här, på samma ställe fick jag af Johan höra sagan om Stor-Klas och Lill-Klas, för första gången, och jag kände härvid oerhörda sympatier för den stackars Lill-Klas öden. Här sutto vi och önskade, att det skulle regna guldpengar, naturligtvis endast på den plats der vi befunno oss, för att endast vi två skulle blifva i tillfälle att insamla skörden, och här drömde vi våra vakna drömmar, om resor till alla länder i hela verlden, hvilka resor, naturligtvis alltid skulle företagas med egna rikt utrustade fartyg. Sjelfkomponerade berättelser om jättar, tomtar, \bergakungar, och bergtagna menniskor,/ goda och onda andar m. m. förtaldes här vexelvis af oss båda, och vi sökte naturligtvis att härvid öfverträffa hvarandra i våra föredrag, men jag vill minnas, att [*ny sida*] Johan var mig mycket öfverlägsen både i kompositionen och framställnings-konsten. Då skymningen föll på, blefvo spökhistorierna det behärskande ämnet, och till slut uppjagades vår fantasi till den grad, att vi trodde oss förnimma troll och spöken bakom hvarge buske. Vid hvarge nytt besök vid sago-stubben – som vi, oss emellan benämde platsen – hade Johan vanligen någon ny fängslande saga att förtälja, eller någon ny tafla eller ritning att förevisa. För min egen del blef jag dock aldrig lyckliggjord med, att i verkligheten få se någon trollpaka, och kanske var detta fördelaktigast för min stora spökrädsla ty, ett slags spöke måste ju pakan i alla fall vara, och med sådana önskade jag mig aldrig komma i nermare beröring.

Sedan vi två, Johan och jag, vuxit upp till femtonåringar, kom Johan i lära hos kopparslagar A. A. Lundholm i Östersund, och jag sjelf, som förut nämts, i handel i Sundsvall. Och dermed var allt samband oss emellan brustet för lifvet. Efter att ha utlärt, tog Johan hyra på ett segelfartyg i Stockholm, och derefter hördes han aldrig af, vare sig af mig eller sina anhöriga i Östersund.

Att fortfarande, då jag tänker på min lyckliga barndom, är detta ofta i samband med vännen Johan Bäckström, ty minnet af honom, stå i intimaste samklang, med månfaldiga af mina [*ny sida*] lyckligaste upplefvelser från barnatillvaron, öfver hvilken tillvaro, \altjemt hvilar/ ett outplånligt romantiskt rosenskimmer.

Lekplatser

Avskrift: Ann-Christin Isaksson

Utom vår gård och trädgård förekom i mitt hem många andra platser och lokaler der stadens pojkar – ja! förresten äfven flickorna, trifdes utmärkt väl. Bageriet, mjölvinden, bryggeriet och vår stora höskull voro lekplatser, der alla barn med förtjusning uppehöllo sig.

Å mjöl-vinden förekom en vridbar hiss med en grof lina för uppfordring af mjölsäckar m. m. Af oss barn användes denna hiss till lek, vi hissade här upp och ned hvarandra och gjorde oss dervid ibland ganska illa. Vid ett sådant hisstillfälle, då Helge Palmcrantz – kulsprutuppfinnarämnet – hängde i linkroken utanför, hände, att de innevarande pysarna hvilka vredo på hisstolpen, ej passade på, utan fick Palmcrantz sina händer i hisstrissan, hans fingrar blefvo illa klämda, Palmcrantz måste släppa taget, dunsade i marken, slog sig illa och skrek förfärligt. Ibland spände vi hisslinan horisontelt på vinden, och öfvade oss i att á la, den åttaåriga Rudolf Riego, dansa å den-samma. Mest lekte vi dock här kuragömma bland mjölsäckar och annat bråte, till stor \skada/ för våra kläder och mammornas besvär med dess rengöring. Bageriet hade dock, ur många synpunkter, den största dragningskraften, här kunde kamraterna själa sig till ett färskt bröd eller en degbit, pepparkaksdegen var i synnerhet begärlig. Men hvad som i bageriet utgjorde den största attraktionen var gesällernas rafflande berättelser om sina underbara resor – vandringar – och upplefvelser på landsvägar, i bondgårdar och i utlandet.

Bland bryggeriets lockelser var ett der året om befintligt fat med sirap i och för peppar-kaksbakningen. Vid särskilda tillfällen tillät jag mina godaste kamrater att tulla innehållet i detta fat. Så hände en gång att en gosse, Axel Hoflin, på min inbjudan, höllo en stor mjuk rågkaka under sirapstappen, och det rara tjocka fludiet öfverflödade kakan med rågadt mått, då jag tyckte att pojken var för snål, ropade jag till honom, att far var i antågande, och att det var bäst att sätta i tappen, samt vika ihop och stoppa kakan i fickan. När jag nästa dag gjorde en påhelsning i Hoflins hem, för att på inbjudan af Axel, åse, då hans mor skulle bränna hönornas näbbar för att de ej skulle kunna hacka sönder och äta upp sina ägg, och jag inträdde på deras gård, ej ihågkommande sirapshistorien, blef jag ögonblickligen hampad af fru H. och fick ett par örfilar hvilka kunnat anstått en professionell boxare. Otack är, som man ser, verldens lön. Men, den som aldrig mer fick sirap på rågbrödskaka i Melanders bryggeri, det var Axel Hoflin.

På höskullen lektes vanligen öfningar i den högre akrobatkonsten. Jag nämde här ofvan att gesällerna i vårt bageri genom sina berättelser voro för alla barn förtjusande subjekt – och detta med rätta. En gång slumpade det sig så, att vi för en kort tid hade ej mindre antal gesäller än tre stycken. Det finaste i denna trio var, att två tredjedelar af antalet voro verkliga adelsmän, deraf en med namnet Kyllenstjerna, den andres namn var Cederstolpe, men den tredje hette rätt och slätt Sundell. Kyllenstjerna var en groflemmad jättefigur om cirka, femtio år, denne man hade en gång i tiden företagit en utomordentligt djerf flykt från det inre af Sibirien, se der den största attraktionen i vårt bageri. När denne man på sitt kraftfulla sätt och språk, skildrade sina upplefvelser i, och [*sin*] flykt från Sibirien, då kan jag försäkra, att vi pojkar af alla åldrar och stånd, voro högst andäktiga åhörare. Kyllenstjernas egen framställning af fångenskapen, dess orsaker och flykt voro följande. Vid trettio års ålder hade han på sina vandringar slutligen anländt till Petersburg, här fick han genast kondition hos en bagare, men så en kväll var han ute på vift, fick för mycket wodka, träffade ihop med en tysk skräddar-gesäll, kom i gräl med denne och i uppbrusningen lade han sin näve på skräddaren med den påföljd att den stackars mannen i förskräckelsen föllo död till marken. Kommen hit i sin berättelse, gjorde han alltid en paus, viftande i luften med sin stora näfve, samt uttalade den reflexionen – att han, K. kunde väl i herrans namn ej hjelpa, att den stackars skräddaren ej tålde vid en – handpåläggning! – Följden af denna handpåläggning blef emellertid att K. fick på obestämd tid, göra en promenad till Sibirien. Hans skildring af fångtransporten, då han sammankedjad med en annan fånge, föstes fram i den stora fångtransporten under ideliga skällsord och obarmhärtiga slag af knutpiskan varöfver all beskrifning ohygglig. Då Kyllenstjerna vistats någon tid, jag tror han nämde ett år, i Sibirien, der han trälade i ett stenbrott, uppgjorde han och två andra modiga medfångar en rymningsplan. Verkställigheten af rymningen beskref han på ett hårresande sätt, och hvad jag deraf kommer ihåg var följande. Under de tre första veckorna efter rymningen, lågo de arma tre fågelfria individerna, med Kyllenstjerna som ledare, hela dagarna gömda i grottor och bergskrefor, derifrån de, de första dagarna, mycket tydligt kunde höra de samtal som fördes mellan de utsända patrullerna, hvilkas order tydde på,att infånga eller nedskjuta rymlingarna. Endast om nätterna vågade de olyckliga sig fram och ströfade då omkring på måfå och under ständig fruktan att blifva upptäckta, då hungern blef öfvervältigande, vågade de sig fram till någon enstaka boning och tiggde mat. Efter en tid af flera månader lyckades de tre stackarna utsvultna, trasiga och eländiga att komma öfver gränsen, och de

voro räddade. Löjligt nog var den ena af Kyllenstjernas protegeer under rymningen äfven han en skräddar-gesäll.

Vår gesäll nummer två, Cederstolpe, var en småväxt, fin, mustaschprydd käck ung man, hvilken, utom ett angenämt sätt, äfven egde en mycket behaglig tenorröst, samt spelade gitarr och luta förtjusande. Denne Cederstolpe var icke, som de trodde i Östersund, en person, hvilken sjelf tagit sig sitt namn, utan han var verklig född adelsman – och hufvudman af adliga ätten 1688 och introduserad på vårt Riddarehus. Hur det derimot var med Kyllen-stjernas adelskap vet jag ej.

Den tredje och finaste af våra tre gesäller – Sundell, var äfven han begåfvad med en vacker sångröst, spelade gitarr, hade stora välvårdade svarta polisonger, och ett mycket behagligt umgängessätt. Han uppträdde å våra gator i rundskuren slängkappa af fint kläde, och väckte ganska stor uppmärksamhet i vår lilla stad, der alla voro vana att betrakta en gesäll som en halfslusk. På lediga stunder sjöngo de sistnämda, Cederstolpe och Sundell duetter, mest ur de då så populära Gluntarna, med ackompagnemang på luta eller gitarr.

[*Följande mening tillagd i marginalen*]

och jag kan försäkra att det var fler än vi barn som blefvo hänförda af sång- och musik-prestationerna i vårt bageri.

En sång som Cederstolpe ofta sjöng, var följande:

”Jag har en kär helsning från Brakel,
ack han sände Er denna bukett.
Jag försäkrar det ej är spektakel,
Ty det är blott hans artiga sätt”.
Jag visste ej vid den tiden, att denna
sång hade ett faktiskt underlag,
men så var emellertid förhållan-
det.

[*Tillagt i marginalen*]

Saken förhöll sig så hvilket jag tjugo år derefter fick veta att på1850-talet förekom en lärare på Karlsberg, löjtnant Brakel, som var specialist på, att med sin kalfaktor sända blombuketter, med vidfogade verser af eget fabrikat, till alla sina flickbekanta. Så hände en gång, att B*rakel*s kalfaktor, vid öfverlemnandet af buketten till en ung dam, att han, kalfaktorn, ur egen fatabur, framsade ofvannämda poetiska helsning. Jag vet till och med att kalfaktorn vid tillfället, fick af flickan två kronor i driks.

Genom att gesäller från denna tid på sina vandringar äfven besökte främmande länder, uppsnappade de på dessa resor några glosor af det främmande språket. Då vårt bageri ibland besöktes af en och annan landtbo, utveclade våra gesäller vid sådana besök, en orimlig svada på något slags tungomål, som de nog ej ens sjelfa begrepo, allt för att imponera på enfalden, ofta vid sådana tillfällen hörde jag dem säga – Dissusri baisförlafen – eller nittiparuska etc: i samma stil.

Appropås gesällen Sundell så hände kort efter hans ankomst till Östersund att der blef arrangerad en offentlig bal – jag tror rent af en kungabal i Borgens stora sal. S. som var mycket begifven på dans, och innehade en utmärkt garderob, och ännu mer sjelftillit, infann sig helt frimodigt på denna bal. Anländ till balen presenterade han sig sjelf för och bjöd upp till dans en fröken Kyllenstjerna, under det paret svängde om i valsen, meddelade någon väninna fröken K*yllenstjerna* att hennes kvavaljer var en bagargesäll. Upplysningen om den oerhörda malören verkade hastigt och effektivt, ty fröken K*yllenstjerna* flög som en afskjuten pil från sin kavaljer, utan att göra någon som helst ursägt för sitt besynnerliga handlingssätt.

Vår gesäll Kyllenstjerna var ej hvad jag tror beslägtad med familjen i Östersund med samma namn, men han hade en annan egenhet, han gick nemligen aldrig i kyrkan derför, sade han, att hans fader från hans tidigaste ungdom varnat honom för större sällskap.

Då det anlände en vandrande bagargesäll till Östersund, hvilket hände fyra å fem gånger årligen, var det regel, utan undantag, att han fick taga in hos oss, hos bagar Lindgren ville de ej söka herberge derför, att, sade de, der är ju bara kvinnfolk som baka, och detta ansågo riktiga gesäller förnedrande för yrket. Under den vandrande gesällens vistelse hos oss, hvilken vanligen räckte två dagar, fick han vid afresan två r:d.r kontant. Dessa globetrotters voro ofta af den kaliber att, äfven om de kunde få arbete, ville de ej stadna på en och samma plats mer än ett par veckor. För oss barn voro emellertid en del af dessa resande, genom deras berättelser om lifvet i det fria och upplefda äfventyr på landsvägarna mellan Ystad och Haparanda, mycket intressanta uppenbarelser. Dessa gesäller hade, då de anlände till staden sin ränsel full med ull af alla möjliga nyanser och kvaliteter, ty hvar de gingo fram på landsbygden, tiggde de i bondstugorna en tapp ull. Vid ankomsten till en stad, förvandlades naturligtvis den hoptiggda ullen så fort som möjligt i en och annan butelj brännvin. Bland bagargesäller benämdes renadt brännvin – ”hö”.

Då Östersund hedrades med besök af bagargesäller, stadnade de som sagt aldrig mer än två dagar, hvarefter de åter startade, för att njuta af sin fulla frihet, och insamla ull

hvilken vid nästa krog förvandlades till sprit. Bland bagargesäller härskade i allmänhet stor sjelfkänsla och en god portion högmod, och de ansågo sig sjelfa för ofantligt mycket mer än gesäller i andra yrken. Bland annat ville de låta oss barn förstå, att en bagargesäll aldrig tiggde vare sig mat eller loge, men lefde icke förty gratis på sina resor, af det skäl, att då de erbjöd likvid för logi och mat \i bondgårdarna/ kastade de alltid fram en långsjal = 100 kronsedel! och den kunde ingen på landet vexla.

Den för oss barn intressantaste figuren bland de vandrande bagargesällerna med ull i ränseln, var en man, om cirka femtio år, och med namnet Bolander. Jag vill derför närmare beskrifva denna person som vanligen besökte oss en gång hvarge år. Bolander var en ståtlig figur den der, med sitt krusiga silfvervita hår och stora vackra helskägg i förening med en viss proprietet i sin tarfliga klädsel, verkade f. d. grosshandlare. Han var oerhört stolt, och hög-aristokratisk ända ut i fingerspetsarna. Plebs, som han kallade medmenniskor i allmänhet, föraktade han i högsta grad – och sin egen aflidne fader hatade han värre än allt ondt, men, sin likaledes aflidne syster hade han i hela sitt lif afgudadt. Bolanders far var i början af förraårhundradet en framstående bagare i Karlskrona, girig, elak och mycket rik, han hade endast två barn, ofvannämda son och dotter.

[*Tillagt i marginalen:*] Denna girigbuk vågade aldrig placera sina dagligen ökade rikedomar i bank eller värde-papper, utan hade hela kovan hemma i en stor kassakista, men som de enorma sedelbuntarna möglade, måste de ibland vädras, för detta ändamål stängdes portarna åt gatan plankor utlades på gården derå de upplösta sedelpackorna vädrades, allt gick bra i vanliga fall, men om det började regna under vädringen, då lade Bolander sig på knä på gården och förbannade vår Herre som sände regn öfver hans pengar.

Som femtonårig kom min egen far i lära hos denne bagarmästare B*olander* i Karlskrona, och af honom har jag många gånger hört berättas, att den unga B*olander* var, redan som student en mycket bortskämd morsk, stolt och elegant ung snobb, hvilken hade sin egen ridhäst och umgicks i de bästa kretsar i staden. Fadern var mycket stolt öfver sin fine son hvilken han skämde bort på alla sätt, bekostade honom utländska resor och försåg honom alltid med en god handkassa, men, i ett fall var fadern omöjlig att rubba i sitt beslut, och det var! beträffande sonens blifvande framtid. \sonen ville blifva militär men/ gubben hade från sonens födelse bestämdt honom som sin efterträdare i bageriyrket. Detta, att mot gossens håg och förutsättningar, göra honom till bagare, resulterade i sonens ruin, och den förr i Karlskrona så firade unga rika Bolander, var samme man, som

nu på 1850 talet vandrade land och rike omkring som tiggare, men alltjemt stolt som en hertig. En morgon då denne unga adonis gjorde sin vanliga ridtur \i sin hemstad/ kom han i närheten af en timmerhög deri han upptäckte en förrymd fånge gömd, fången bad förtviflad om, att B*olander* ej skulle anmäla honom. Som B. fann händelsen mycket upprörande, vände han om hem, der han anskaffade en del matvaror med hvilka han vände åter till den tacksamma rymmaren.

Lekplatser II

Avskrift: Ann-Christin Isaksson

För alla barn inträffar förr eller senare en brytningstid, då den oförgätliga barnatillvaron, med all sin oförmåga, att ens tillnärmelsevis uppskatta den lyckliga barndomstillvarons fantastiska och hänförande sagolif upphör, för att öfvergå till den mognare ålderns mer allvarliga och eftertänksammare förhållanden, af lifvets jernhårda, hjertlösa, falska och oförblommerade bekymmersamma verkligheter. Denna brytningstid är oftast afgörande för hela lifvet, och innebär i sig, antingen det skall leda till framgång eller till motsatsen.

För mig sjelf inträffade omnämnda brytningstid redan vid tolf á tretton års ålder. Vid denna tid började jag nemligen på allvar, ehuru med stor och uppriktig sorg i mitt arma hjerta att tänka på den tiden, då äfven jag, lika som alla andra till denna jemmerdal, som kallas lifvet, oförskyllt inslungade stackars barn måste ut i det stora okända, för att börja den hårda obarmhertiga kampen för lefvebrödet. Med mina egna minnen från min oförgätligt ljuva barndom, med dess öfvervältigande lyckliga och bekymmerslösa tillvaron, veka känslo-störningar och ringa eller ingen motståndskraft, kan jag så innerligen väl förstå och uppskatta hvarför så många ynglingar aldrig kunna eller vilja besluta sig för, att lemna det öfver all beskrifning älskade föräldrahemmet, allvaret, energien och de moraliska förutsättningarna saknas.

Barndomshemmet – det skönaste ord i vårt språk – må ha varit tillfinnandes i palatset eller i den uslaste koja, barnet som der vuxit upp, har under alla omständigheter i detta hem haft sina lyckligaste – verkliga eller inbillade, upplefvelser – och dit längta ständigt åter. Så länge ett spår af detta hem existerar – ja! Så länge lifvet räcker.

Har ynglingen under sina tidigare uppväxtår varit i saknad af en faders goda ledning, får man ännu mindre undra på, om mången gosse och yngling sakna mod och beslutsamhet att skilja sig från hemmet och de sina – såvida han icke af nödtvång måste ut i den stora tramp-kvarnen. Ynglingens första utträde i lifvet är \sannerligen bildligt talat som/ att störtas från himmelen ned i afgrunden.

Jag för min egen del hade, som ofvan nämts, från min tidigaste barndom gjort fullt klart för mig sjelf att jag måste ut från mitt afgudade föräldrahem, äfvenså hade jag mycket tidigt för mig uppgjort en bestämd plan, och ett fixt mål att arbeta för, resten fick bero på slumpen - ödet.

Mina egna uppgjorda framtidsplaner höllo dock på, att ohjelpligen omintetgöras derigenom, att min far helt oförberedt inslungade mig på den merkantila banan, mera härom längre fram. Att gå hemma och slå dank, och blifva kallad för odåga, kunde, med min längtan \efter/ att få se \mig om i/ den stora vida världen, aldrig ha kunnat kommit ifråga. Då jag denna tid helt uppgick i mina storartade sköna framtidsdrömmar och kände den tid mer och mer närma sig, då äfven jag för alltid måste lemna mitt kära hem, kamrater och minnes-rika platser i och omkring min hemstad, då kände jag en obeskriflig sorg i mitt arma hjerta, och en förkänsla af saknad, som jag då för stunden trodde aldrig skulle kunna bäras, och genomgås af mig. Ja! det kändes sannerligen vid denna tid, som om allt inom mig ville brista – och dock återstod så mycket.

Barnatillvaron hvilken förefaller så oerhört lång, är ju endast en kort - mycket kort inledning till det verkliga långa hårda lefvande lifvet. Hvad jag inte saknade minst, vid tanken på att lemna mitt hem var, mina under barndomen tillverkade och så innerligt kärblifna föremål, (vilka jag omöjligt kunde föra med mig) Af dessa \föremål vill/ jag är särskildt nämna \följande/: Tittskåp med hvargehanda, af mig hopsamlade billiga färgtryckstaflor, väderkvarnar, dockskåpsmöbler \till mina systrar/, vattenhjul i våra diken med rinnande vatten – ett liknade vattenhjul såg jag vid ett besök i Östersund för några år sedan, i diket inne i doktor Warodells trädgård der några gossar \dermed/ hade synbarligen roligt. Detta påminde mig så behagligt om min egen ljufa barndom, då äfven jag sysslade med lekar i Östersunds diken. Jag förfärdigade posetiv, fågelburar, ja! jag tillverkade en gång ett piano, hvartill jag tog strängar ur ett gammalt klaver hvilket som vrakgods var uppställdt på vår grannes vind, jag tillverkade kälkar, skidor af …[?] stafvar, skridskor af …[?] pilbågar, båtar, selterträd-bollar etc. En gång komponerade jag en spellåda med strängar af vanlig ståltråd af olika groflekar. Denna spellåda var cirka tre fot lång, två fot bred och fyra tum hög, musiken här utfördes medels två knäböjda pinnar, med hvilkas knän de spända och stämda strängarna bearbetades medels knackning [*följande mening är tillagd i marginalen*]: strängarnas stämning verkställdes af vår fiolspelande lärgosse Sjöberg.

På detta mitt sjelftillverkade instrument kunde jag knacka några enkla melodier. I det Nordiska muséet i Stockholm finnes två spellådor (hacklådor kallade) mycket liknande den af mig tillverkade – Tänk, om den ena af dessa hacklådor vore den af mig uppfunna!

Som afslutning på mina mångfaldiga arbeten i barndomen konstruerade jag till sist ett såg- och kvarnverk för vattendrift. Min far var nog oerhört sparsam i allt, men slantar till våra enkla verktyg och spik m. m. som erfordrades till våra snickerier gaf han oss med nöje.

Som synes af det här ofvan nämnda var jag som barn ganska verksam i praktiska företag – ehuru min aldra käraste sysselsättning dock \alltid/ var ritning och målning. En pojke kan sannerligen hinna med bra mycket – läxorna fick dock mången gång sitta hårdt emellan. Af alla mina alster från barndomen var som sagt, konstruerandet af såg- och kvarnverket, min förnämsta och sista produkt i mitt hem, då jag var nära femton år gammal. Detta kombinerade sågverk var utfört af stolpar med golf och tak men det hade inga väggar. Det var cirka tre fot långt, två fot bredt och två fot högt utom takresningen. För drifkraften var det försedt med ett ganska stort vattenhjul för öfverfall. I den nedre delen af detta hus var inrymdt ett kvarnverk med ett par stenar m. m. jämte två stångjernshammare. Det öfre planet var anordnat ett fullständigt sågverk för en enkelram. Då vattnet släpptes på det stora drifhjulet, rörde sig såväl sågen som kvarn och stångjernshammarna enligt konstens alla regler, och mina kamrater satte mitt horoskåp mycket högt, långt långt öfver de gränser hvilka jag sjelf vågat drömma om. Hur väl jag kommer ihåg då jag första gången offentligen förevisade detta mitt mästerverk. Denna uppvisning skedde på vår gård \sommaren/ 1859 der jag hade anordnat en ränna från brunnen till verkets vattenhjul, gården var full af både äldre och yngre vänner och bekanta, och då jag gaf order om pumpning, och vattnet kom strömmande på drifhjulet, och dettas rotering satte verkets alla detaljer i rörelse, jublade alla åskådare, och jag kände mig obeskrifligt lycklig – gudomliga tid! Från denna offentliga uppvisning minnes jag ännu, att vår granne, farbror Jonsson, uttalade sin största beundran öfver, att jag så lyckligt kunnat åstadkomma, att stocken, hvilken låg fästad på sin kälke, färdig för sågning, för hvarge upptag af sågramen verkade som i riktiga sågverk så, att den rörde sig fram mot sågbladet. Sjelfa sågbladet hade jag tillverkadt af ett stycke klackfjäder, genom att derå fila taggar.

Till mina större, i det fria påbörjade företag, hörer otvifelaktigt den grundläggning hvilken jag år 1856 utförde på vår gård, deraf delar ännu för några år sedan funnos kvar. Detta grundläggningsarbete, hvartill jag som medhjelpare hade en min skolkamrat Nils

Helldahl, afsåg början till ett planeradt stenhus – stadens sjette hus af sten – afsedt att der inrymma vår gemensamma panorama. Som man ser, storslagna företag af elfvaåringar. Hvarifrån vi beräknade att få byggnadsmaterial kommer jag ej ihåg, men hvad jag derimot mycket väl minnes är, att vi efter oerhörda funderingar och bekymmer, hvarifrån vi skulle få kalk till sjelfva bygget – vi slutligen kommo på den snillrika idén, att på stranden nedanför gammel-Helldahls gård 138 i myran, insamla blekjord, hvilken vi trodde skulle kunna tjena som surrogat för kalk.

Som sagt, vid tankarna på att jag för alltid skulle skiljas från alla dessa, här ofvan nämda innerligt kärblifna föremål, lekkamrater och minnesrika platser i och omkring min så innerligt kära hemstad, kändes det rent af förkrossande sorgligt. Då jag denna bittra tid och i ensam-heten och oförstådd af alla, tog min tillflykt till min kära Björnmyraskog och der i mitt stilla sinne öfvertänkte framtiden hvilkens början nu stod inför mig sjelf, fällde jag många bittra tårar. Denna min djupa sorg fick dock ej bevittnas af andra än af mina älsklingar – fåglarna i skogen. Lifvets prosaiska och hårda verklighet är nu en gång sådan, att pojkar ovillkorligen äro dömda, att gå ut i lifvets malström för att söka kämpa sig fram, eller gå under, försvinna och glömmas. Förtröstan på sig sjelf är dock under alla omständigheter en sak som man aldrig får kasta öfver bord. Och min tro från barndomen – en tro som följt mig i lifvets alla skiften, har varit att, om det ibland ser aldrig så hopplöst ut, reder sig dock till sist allt till det bästa, bara man ej tappar modet och tillförliten till sig sjelf, och ödet, ty:
What is the use of repining, where there is a will is a way. Tomorrow the sun may be schining although it is cloudy today.

Jag nämde här ofvan, att min far höll på att förinta alla mina egna framtidsplaner om en konstnärsbana genom att vilja göra mig till köpman, detta fars ingrepp i mina drömda förhoppningar var af följande slag: Det var söndagen efter Gregorimarknaden i Östersund år 1861, allt var denna dag, efter det nyss tilländalupna bråkiga marknadslifvet, idel frid och lugn, och hela staden tycktes njuta af en väl behöflig hvila, vårsolen sken så mildt och lifgifvande, och vi barn glade oss åt våra erhållna marknadspengar och uppgjorde tusende förslag till dess användning etc. Vid middagstiden \denna dag kom far/ hem från besök hos några affärsmän från Sundsvall, och i några få ord, och alldeles oförberedt, underrättade han mig om, att jag om en timme skulle vara färdig att resa till Sundsvall med en handlande Sundström, hos hvilken far skaffat mig plats som handelsbetjent. Till denna min första kondition afreste jag som jag gick och stod, ty min nye principal hade bestämdt frånsagt sig besväret att medtaga något som helst af mitt ringa bagage.

Visserligen blef jag något bestört öfver underrättelsen och den brådstörtade afresan från mitt kära föräldrahem, men jag var fast i min föresats att, trots alla mina grusade förhoppningar visavi konstnärsbanan, göra mitt aldra bästa på det af far för mig utstakade erbarmligt prosaiska verksamhetsfältet, och jag kan heligt försäkra, att jag ärligt gjorde min pligt under min korta verksamhet som handelsexpedit.

Som det kan vara af intresse för mina ärade läsare, vill jag här nedan skildra den affär i Sundsvall i hvilken jag sjelf skulle utbildas till köpman.

[*Här följer inklistrade urklipp av tidningsartikeln "I diversehandeln". Tillägg i marginalerna förtydligar namn på personer som i artikeln endast är omnämnda med en bokstav, t ex S.*
Melander har noterat att artikeln är en skildring av "Köpmanslif i Sundsvall för 50 år sedan", dvs ca 1860. Införd i Sundsvalls Posten 1910.]
[*Min anm: Sundsvallsbranden 1888 startade – enl uppgift häri – i tvättstugan på gården där Melander arbetade som handelsbiträde*]

Anmärkningar i storskolan

Avskrift: Ann-Christin Isaksson

Då en anmärkning införts i vår anmärkningsbok följde som en högst obehaglig skyldighet för mottagaren, att i hemmet få målsmans attest på förhållandet, detta senare var nästan det pinsammaste af hela den nidriga proceduren.

Då jag sjelf i skolan hugnades med en etta – högre nummer nådde jag aldrig – vände jag mig alltid till min mor för anteckning i den ljufva boken. Jag får dock erkänna att jag, vid hvarge erhållen anmärkning, kände mig synnerligen moloken, och jag kretsade med den afskyvärda boken i min hand, som katten kring het gröt, kring min intet ondt anande moder, som kanske just vid detta tillfälle var upptagen med lappning af mina sönderrifna byxor, och genomgick en verklig skärseld innan jag kunde – härtill nödd och tvungen – till slut störa min mor med den mindre behagliga upplysningen, att hennes favoritson fått en anmärkning i skolan.

För att nutidens skolpojkar, deras föräldrar och målsmän icke skola få den skefva uppfattningen, att särskildt jag, i min kortvariga skoltid i Östersund, hade större förmåga än nutidens skolpojkar ha, att på detta sätt blifva bemärkta, ber jag här få påpeka det faktum, att på den tiden lärarna voro mycket unga och roade sig med, att med anmärkningars gifvande, visa oss stackare sin \höga ställning/ stora makt och myndighet, här några exempel.

En dag då vi hade marschöfningar i storskolans gymnastiksal hände, att då en pojke ”Köttmattis” kallad, gick två led framför mig, roade sig med, att vid förbimarsch taga en af de grofva från taket löst nedhängande linorna med sig ett stycke, hvarefter han släppte den, då jag, för att undgå att få linan i mitt ansigte, slog densamma åt sidan, med påföljd, att en efter-marscherande pys, oskyldigt nog, fick den i sitt ansigte och utstötte ett hemskt ljut, och skrek att det var Melander som var den skyldige. Som här aldrig var fråga om resonera utan bara att marschera, fick jag af läraren, först en brilliant örfil och derefter en etta i min an-
märkningsbok.

I rättvisans namn får jag dock tillägga, att utkommen på \skol/gården, efter gymnastiken, delade jag med mig af örfilen med ränta åt den verklige upphofsmannen till lindansen – ”Köttmattis”. Anmärkningen var derimot odelbar.

Gymnastiksalen i storskolan var för oss pysar ett förtjusningstillhåll om vi kunde smyga oss dit in på lediga stunder och \få/ hoppa öfver den läderbeklädda trähästen och klättra i linorna, men, dessa våra lekar blefvo alltid på ett brutalt sätt afbrutna af den barske
skolvaktmästaren hvilken utan krus körde oss på porten.

En eftermiddag, cirka en half timme innan lektionerna i skolan voro till ända, och skymningen i skolrummet gjorde läsning omöjlig, tillsade oss vår lärare Platsman \son till doktor P. i S:vall/, att om vi suto stil- la kvar på våra platser, skulle vi befrias både från lektion och läsning, vid detta angenäma tillkännagifvande, blef jag så glad, att jag hurrade till ett enda litet tag, och slutet på min glädjeyttring blef, att den otäcka läraren befalde ordnings-mannen att från den stora pelarsalen afhämta den tjocka svartpärmade ohyggliga liggaren för anmärkningars införande, och jag blef lyckliggjord med en etta.

En dag, tidigt på våren då luften var uppfylld af vattenbemängt snöglopp, och min ludna kattskinnsmössa var till öfvermättnad laddad med snömos som en genomvåt svamp, kunde jag, vid dess aftagande inne [*i*] skolrummet – vi hängde alltid våra ytterkläder på ena lång-väggen i klassrummet – ej motstå frestelsen, att med den blöta kalla ludna mössan slå Köttmattis, som satt ytterst på bänken, midt i ansigtet, följden blef den vanliga, Köttmattis
vrålade, och jag fick min etta utan prut.

På hösten, då innanfönster skulle insättas i storskolans lektionsrum, kommenderades af rektor en del skolpojkar att, på e.m.d. från skolvinden nedbära och derefter

tvätta och i salarnas fönster insätta och klistra innanfönsterna. Hände det under arbetet med fönstren att en stackars pys kom i olycka att bräcka något af de papperstunna glasrutorna, måste han ersätta rutan, anmärkningar för dylika olycksfall begagnades ej. Detta fönster-tvättningsarbete utfördes i nådens år 1856 i Östersunds ”Sapientia Duce”, som inskriptionen i guldbokstäfver å skolans attika anger.

Månntro det var de ofta i skolan återkommande spöslitningarna hvilka gaf upphofvet till, att såväl stads- som lands föräldrar, i synnerhet de senare \[*i marginalen*] med undantag af de rika Sundsvallsfäderna/, kommo på den högst geniala idén, att låta bepansra våra byxor!

Förhållandet var nemligen det, att våra vadmalsbyxor från och med inträdet i storskolans första klass, på ömtåligare ställen beslagos med svart kalfskinn, i synnerhet i baksitsen, der särskildt utvalt prima tjockt skinn anbraktes. Då pysar af denna kaliber voro upplagda för rottingmasage, blef verkan af slagen förunderligt intetgörande, men, resonansen var skratt-
retande, och magistern, klåkommissarien, fick mest glädja sig åt smällen och simulerade plågor genom delinqventens vrål, ty, det smällde på skinnbroka af bara fan, men några plågor på den afbasades ändalykt kunde omöjligen förmärkas på annat sätt, än genom hans pliktskyldigaste tjut, och detta i förtjusning öfver den ineffekttiva bestraffningen och, för att
tillfredsställa den stackars, hårdt arbetande läraren.

Då vi pysar en e.m. på våren roade oss med att hoppa på lösa isstycken
på sjön, tappade jag min medhafda med hundöron väl försedda, anmärkningsbok i sjön, och jag måste erkänna, att jag icke utsatte mig för egen lifsfara för att rädda den otrefliga boken. Följderna af anmärkningsbokens förlust inskränkte sig till en utgift på en tolfskilling, anmärkningsbokens pris, och jag stoltserade derefter med den snyggaste anmärknings-
boken i hela klassen.

Genom beslut i riksdagen har från och med ligister till och med svåra brotslingar räddats
från återinförandet af kroppsliga bestraffningar, ej ens i förening med läkareundersökning, eller i närvaro af vittnen, få våra straffångar kroppligt agas, men våra stackars skolbarn få allt-
jemt, som förr i den gamla goda tiden, utan vare sig läkareundersökning eller särskildt tillkallade vittnen, och för de minsta orsaker torteras och ärekränkas af koleriska lärare

med luggar, örfilar, skällsord och spöslitning utan någon som helst \laga/ påföljd för ”bödeln”.
Mig förefaller barockt, ja, ofattligt, att ej skolbarn kan få åtnjuta samma förmåner som våra brottslingar, att åtminstone blifva underkastade ransakning och dom innan de, inför sin kamratkrets, underkastas nesliga bestraffningar, i synnerhet som det ofta förekommer fall, der den bestraffade icke äger fysiska motståndsförutsättningar för dylika barbariska straff, som i skolorna alltjemt florerar, och hvilka bestraffningar i ofantligt många fall ha förderfvat barnet för hela dess lif. Hvad gör vår riksförsamling för att hämma de ohyggliga kroppsliga barnbe-straffningarne i våra skolor? – intet!

Till lärarekåren i sin helhet vill jag här till sist framställa en fråga: Hur många stackars barn \tro de/ icke ha, genom i skolan erhållna ”örfilar” fått sin öronhinna spräckt, och der-igenom blifvit döfva för hela lifvet? Kom ihåg i koleriska och elaka lärare och lärarinnor,
att öronhinnan är en mycket ömtålig och oerhört nödvändig del i menniskan.

Det är \dock/ ungefärligen med skolbarn som med imigranter. Under resan öfver Atlanten, der imigranterna behandlas som oskäliga djur, gruffa de visa tänderna, och hota befälet med svåra klagomål vid framkomsten till bestämmelseorten, men, då de arma varelserna närma sig och få i sigte det förlofade \landet/ och alla lidanden äro öfver, samt, dagen före ankomsten dit få god skaffning och dito bemötande, glömma de genast efter
landstigningen, alla utståndna mödor och den brutala behandlingen under öfverresan, och allt är glömt. När skolbarnen nått slutet af den förhatliga skolan och äro fria \och/ af skolan oberoende personer, glömma de lika lätt som imigranterna alla lidanden under skoltiden, och allt är bra som det är.

Kitsliga skolkamrater

Avskrift: Ann-Christin Isaksson

En skolkamrat hvilken för mig var rent af en fasa, var son till en till Östersund inflyttad bondfamilj med namnet Petter i Rén.

Denna familj inköpte och bebodde gården no 134 vid Köpmangatan, denna tomt var då den längst söderut bebyggda.

Sonen till denna familj, och enda barnet, tog sig i skolan namnet Petterson, han var ständigt flinande, stor och stark, egenkär, bortskämd i hemmet och kitslig mot nästan alla kamrater, hvilka han rådde på och \han/ pinade oss på alla sätt. Mot mig var han särdeles

retsam, han ropade högt hvarhelst han såg mig – ”hör du bagare, kan du dansa bagarvalsen? – eller titulerade mig paltbagare \[*i marginalen*] ehuru min far aldrig bakat paltbröd/, han tog min mössa och kastade den på gatan eller upp i något träd, han ref med sina långa finger-naglar i min peruk, klådde mig utan orsak och mitt förnamn förvrängde han till E_m_m_el
hvilket han ropade högt på våra gator, samt många andra förträtliga tilltag – allt utan att jag på något sätt kunde hämnas.

I granngården till oss hade jag dock en värre plågoande, en pojke med namnet Johan, en riktig ligalymmel hvilken jag ständigt fruktade som en ond ande, slutligen fick jag dock en utmärkt trumf på denna grymma Johan, ja! en riktig hämsko på hans gemena elakheter mot mig. Händelsen var nemligen den, att jag en gång af en slump fick åhöra då Johan för en \sin/ förtrogen \vän/ berättade, att han nästföregående söndag, i sällskap med traktör Jonsons
hund gjort en promenad till Frösön, samt, att då de kommo till en hage, der det gick några får och betade, hunden rusat der in och dödat ett af fåren, då Johan nu upptäckte att äfven jag fått del af deras hämliga öfverläggning, bad han mig för död och pina att jag ej till någon menniska skulle omtala hvad jag hört om hundhistorien. Jag har till dato troget hållit \detta/ mitt till min fiende afgifna tysthetslöfte. Efter hund- och fåraffären, upphörde verkligen Johan att klå och pina mig.

Återgående till skolkamraten Petterson, var han som sagt, enda barnet till rika föräldrar och oerhört bortskämd i synnerhet af sin mor. Som 1850 talets Östersundsflickor måtte haft synnerligen outvecklade begrepp om manlig skönhet, blef Pelle af flickorna till och med
ansedd för en rent af vacker pojke, den hägrande rikedomen som bakgrund, gjorde kanske sitt till vid flickornas värdesättning af gossens utseende. Följden af allt sammanräknadt gjorde dock, att pojken blef i högsta grad egenkär. Pelle spelade fiol ganska bra, i synnerhet dansmusik, deribland han, med den då moderna ”Sultanpolka” bedårade alla kvinnfolk.
Genom sin musiktalang blef han, jemte fiolen, ofta inbjuden i stadens familjer, då vi andra fingo stå utanför som representanter för afunden. Som ganska ung antogs gossen Petterson som biträde på stadens postkontor hos dåvarande postmästar C. A. Charliér, efter många
års tjenstgöring \här/ blef han utnämd till poststationsföreståndare i Ström, hvilken befattning han innehade till sin, (år ?) inträffade död.

Under den tid Pelle var biträde hos postmästar Sodenstjerna i Östersund – Charliérs efterträdare – flyttades postkontoret till Pelles föräldrars gård i Myran. Den lilla hvitmålade luckan, från Charliérs kontor, insattes nu \här/ i ett fönster på nedra botten åt gatan. Denna lilla postlucka var på sitt sätt en historisk kuriositet, och borde som sådan införlifvas med postmuséet i Stockholm med påskrift ”Till edernas och pannkakornas passage”! ty, genom omskrifna lilla, till utseendet mycket oskyldiga trälucka, passerade nemligen icke endast vanliga postförsändelser eller ovett i långa banor, ånej – långt derifrån – Så hände ofta nog, att nystekta pannkakor och plättar, öfverösta med den raraste sylt och socker, och afsedda för morsgrisen – lilla Pelle – smusslades in genom denna postlucka – dörrn åt förstugan var nemligen alldrig öppen – Vid dylika pannkaksbefordringar från modern i öfre våningen, inträffade dock ibland den malören, att mammas afgud för tillfället var frånvarande. Under dylika fatala händelser blefvo icke förty den läckra anrättningen mottagen och postbehandlad af någon annan tacksam osynlig hand och mun derinnanför. Pelle fick dock, vid sådana tillfällen, ej ens känna oset af de rara sakerna – pannkakorna mottogos nemligen vid sådana tillfällen och inmundigades af någon af postmästar Sodenstjernas söner, hvilka äfven de hade smak för mor Petter i Réns pannkakor med sylt och socker.

Petterson blef på sin tid gift med en dotter till den store och rike affärsmannen Burman i Hammerdal [*Karin Burman, f. 1850. Min anm*.

Skollof och lekar

Avskrift: Ann-Christin Isaksson

Mången som läser mina skildringar om våra mer och mindre halsbrytande lekar i barndomen, torde nog göra sig den frågan ”Inträffade då aldrig några allvarligare olyckor vid dessa, ibland ganska oförvägna tilltag”? Jo, jo mensan – hvad mig sjelf beträffar fick jag nog min anpart af mer och mindre svåra skråmor och blessyrer, och af hvilka jag ännu alltjemt har flera märken kvar, hvilka äfven de på sitt sätt påminna mig om min lyckliga barndom. Att ramla ned från träd, stegar \styltor/ och tak, att slå sig vid skridsko- och kälkåkning, falla i sjön, skära eller hugga sig med rostiga verktyg m. m. sådant var så godt som dagligt bröd, men skavanker erhållna på detta enkla sätt, uppmärksammades aldrig. Dylika blessyrer fingo sköta sig sjelfa och gå öfver utan plåstring, och någon blodförgiftning uppstod mig veterligt aldrig. Bland allvarligare olycksfall derämot, och af hvilka jag, som sagt, ännu har märken kvar från denna tidens lekar äro följande. En dag voro vi – några pojkar sysselsatta med vårt favoritnöje, nemligen att slå selter på

handlanden Perman lott \vid nuvarande Drottninggatan/ omedelbart öster om, och intill kyrkogården, nämligen den del, hvilken numera upptages af Elementar-skolans nybyggnad, och en del af Esplanaden. \I denna vår lek/ blefvo vi överraskade af klockringning i kyrktornet. Som ringning i våra kyrkklockor på hvardagar var högst ovanligt på den tiden, antogo vi genast, att det var fråga om någon för oss obekant begrafning. Med anledning häraf måste vi naturligtvis fortast möjligt utforska hvarifrån det förmodade dödsfal-
let kunde förskrifva sig. Vi slängde våra selterträ och bollar och rusade iväg som vildar, ty begrafningar i vår lilla stad voro en stor sällsynthet, och ett af oss aldrig försummat – jag höll på att säga nöje. Vid språnget öfver det med Drottninggatan parallellt löpande djupa diket, störtade jag ned deri, och föll med mitt knä mot en i diket liggande sönderslagen butelj. Af denne fick jag ett svårt blödande sår, derjemte fick jag mina byxor sönderifna. Efter denna otäcka blessyr hade jag ondt mycket länge, och haltade omkring på våra gator i flera veckor.
Orsaken till klockringningen var mycket riktigt, som vi trodde, en begrafning hvars procesion utgick från Lugnet, der för tillfället löjtnant Mordbeck med familj bodde. Vi mötte den fina processionen, jag blödande och med trasiga byxor, i Borgens intage på väg till stadens kyrkogård. Borgens intage var på denna tid beväxt med ungskog och buskar, och diagonal från Lugnet till nuvarande Repslagaregatan, gick en smal men särdeles behaglig gångstig. Först i procesionen gick löjtnant Mordbeck i full paraduniform bärande under ena armen en miniatyrlikkista, inneslutande liket af deras några veckor gamla dotter. Vi pysar anslöto oss naturligtvis som eftertrupp till processionen, på behörigt afstånd och hedrade med vår högst
andäktiga närvaro, och med mössorna i hand, den högtidliga akten vid den öppnade grafven.

En annan gång sprang jag barfota på lösa bräder i ett nybygge, der jag kom att trampa på en uppstående råstig spik. Denna blessyr gjorde mig nästan mer ondt, och till invalid för längre tid än skadan i mitt knä, äfven nu blef jag för en tid framåt haltande omkring som en stackare.

En vinter, hade vi storskolpojkar å skolgården uppfört en ståtlig snöfästning hvilkas snömurar öfveröstes med vatten, hvarigenom de fröso till is. Denna fästning bestyckades med runda vedträd, hvilka skulle föreställa kanoner. Så hände vid stormningen – jag var ibland de

anstormande – att en försvarare af citadellet i hastigt krigarmod med en af kanonerna – tänk vilken styrka! gaf mig ett kraftigt slag öfver min venstra hand hvari jag höll ett isstycke,
hvarigenom slaget \blef/ fruktansvärt hårdt, och mina två fingrar blefo i det närmaste afslagna. Striden afstanade och jag omhändertogs af skolans vaktmästare. Då denne annars stränge man för att hjelpa mig, med våld tog min onda hand och höll den ned i en hink med iskallt vatten, trodde jag min sista stund var kommen ty sådana plågor som jag genomgick, voro öfver all beskrifning hämska.

Som vi pojkar vid alla möjliga tillfällen sysslade med krut, hände sig en söndagsmorgon då folket var på väg till kyrkan, att jag på vår gård ensam lekte med ett fullt kruthorn. Ur detta kruthorn skulle jag hälla litet torrt krut på en så kallad ”käringfis”, en blandning af fuktigt krut och krossade kol, hvilken hög redan var påtänd men som endast puttrade och fräste. Krutet i hornet fattade eld och exploderade med en smäll, hvilken smäll i vanliga fall, skulle gjort mig förtjust. Ett svart rökmoln stod i högan sky, och jag trodde sannerligen att min hand följde med röken, men när jag hunnit sansa mig efter den första förskräckelsen, kändes det minnsan att handen fanns kvar, ty den brände och sved ohyggligt, och jag var bränd ett långt stycke uppåt högra armen. I första häpenheten tänkte jag mindre på mina egna blessyrer och plågor än på kyrkfolket, ja, jag blef så förfärad öfver att kyrk-folket skulle ha hört knallen och sett röken, att jag i min förtviflan med min ohyggligt värkande hand och arm, gjorde mig osynlig under en magasinbro, der jag rädd och lidande låg gömd minst en timme.

Vid en manöverering med linan till vår mjölkhiss, slog hisskroken mot min mun och jag blef af med två af mina framtänder. Denna tandoperation kostade mig, vid tjugotre års ålder två pund Stirling, då jag i England snobbade med två guldinfattade lösa dito, hvilka, äfven de derefter aldrig upphörde att påminna mig om mina barndomslekar i mitt kära Östersund.
Slut

I Norrland, en brutal utmetning

Avskrift: Ragnvald Jonsson

För sextio år sedan, eller närmare bestämdt, våren 1847. Inflyttade min far söderifrån till en mycket liten stad i norrland. Min far var bagare till yrket, och den valda platsen för sitt arbete var ej mycket större än mången bondby med 600, á 700. innevånare. Bagerirörelsen bedrefs af min far ensam och till bageri använde han en s*å k*a*llad*

bryggstuga med en deri befintlig mindre bakugn rymmande fyra plåtar. Brödförsäljningen skedde i ett rum åt torget och sköttes, liksom hushållet, af mor ensam. I den lilla staden var befolkningen till större delen bestående af s.k. infödingar, åtminstone voro de uteslutande födda inom länet, voro till största antalet i slägtskap med hvarandra och hatade och trackaserade alla och enhvar inflyttad främling - utbörding. Staden, i och för sig, hade en förtjusande belägenhet, vid en större insjö och omgifven af förtjusande landskap, och storartade fjällpartier – men industrien och näringslifvet var mini-malt och gaf knapp utkomst för sina fåtaliga innevånare.

I staden fanns vid denna tid ej någon egentlig bagare, ty, hvarje hushåll bakade sitt eget bröd, s*å* k*allat* tunnbröd och sura bullar, hvilket bröd kunde hålla sig ätbart i veckor, ja, månader. För finare bakverk till afsalu, sysslade visserligen hustrun till en bokbindare äfvensom hustrun till en f*öre* d*etta* betjent hvilka båda fruntimmer voro infödda, och af denna anledning försågo sig stads-borna helst med dessa fruars tillverkningar.

Motigheterna mot min far började med, att dessa två nämda bagerskor, jemte deras män, utspred de vidunderligaste historier om min fars bröd
[*Tillagt i marginalen*:] att han tillverkade vetbröd med watten, att han ej använde saffran utan en giftig färg för sitt saffransbröd, samt
hur orent bröd, tillverkadt af en karl måste vara, etc. etc. Genom alla dessa gemenheter kunde far ej få några som helst kunder inom den egentliga staden, men bland landtbefolkningen blef han snart, och väl känd, och dessa blefvo hans förnämligaste afnämare. För att inarbeta affärren, reste ibland far och ibland mor sjelfva omkring på landsbygden med en stor skrinda fylld med bröd och sålde, och tillbytte sig för sitt bröd, smör och andra landtmannaprodukter. Brödet som medfördes på dessa resor var naturligtvis gammalt, men detta förhållande var ingalunda ett fel, tvertom, bondbefolkningen föredrog gammalt bröd för färskt derför, att de ansågo färskt bakverk för svampartadt och oätligt.

I den lilla staden förefanns två storpampar en grosshandlar W:m. och en handlande W:g. hvilka till min far levererade mjöl, och andre för bakningen erforderliga ingredienser. Upp-görelsen med betalningen skedde ej genom vexlar, utan fick far lemna leverantörna kontanta pengar i den mon sådana inflöto i boden. Hur väl jag minnes då min mor i en näsduk inknöt alla våra influtna pengar, mest silfver- och kopparslantar, för att bära detta till, antingen W:m eller W:g som afbetalning på skuld för mjöl och specerier nödvänd[*i*]ga för rörelsens gång. Men genom dåliga år i Jemtland och deraf följande ringa eller ingen köpförmåga bland våra kunder, gingo debet och kredit ej ihop för min stackars

far, utan blef skuldsättningen hos herrar W:m. och W:g ökad i stellet för minskad, och det ena med det andra gjorde, att ofvannämda borgenärer började bli otåliga och ansätta far till det yttersta för att få sina fordringar infriade. Omkostnaderna för vårt hushåll nedbringades till ett minimum men ingen sparsamhet och arbete kunde avärja katastråfen, och herrar W:m och W:g lät göra utmätning på allt som i vårt hem hade något penningvärde. Som verkställare af denna utmätning blef en ung notarie E-d. En utmätning är i och för sig någonting fasaväckande, men äfven en dylik sorgeakt kan göras på mångahanda sätt - ja, den kan verkställas rent af så, att den kan få namn af humanitet, men så tillgick ej hos mina arma föräldrar, ty den unga notarien, med instruktioner från sina hufvudmän, uppträdde vid denna förrättning grymt brutalt.

Det var en lördag som herr E-d. jemte två drängar med hästar och åkdon uppträdde hos oss, drängarna tillhörde herrarna W-m, och W-g. E-d. gick igenom rummen och skref upp allt löst, och drängarna bar med det pantade och lassade på vagnar, hvilka icke voro placerade på vår gård utan på gatan, för att sorgedramat så mycket effektfullare, och vårt enkla bohag handterades på det vårds-lösaste sätt, men far var ej hemma vid tillfället, och jag minnes, att de tog hans låsta chiffonier med allt hvad deri fanns af fars kläder m. m. Till sist kom E-d. ensam ned i vårt kök der mor hade stående en stenbunke fylld med mjölk för vårt hushåll. E-d. tog sjelf bunken, gick dermed ut på gården hällde ut mjölken och tog bunken i mät. Om denna hjertlösa handling taltes länge och med förtrytelse inom samhället.

Då allt som kunde tagas var lassat, körde drängarna, enligt befallning af E-d. krokvägen öfver torget till W-gs. magasin i Kyrkgränd, detta, för att landtbefolkningen som voro inkomna till torg-dagen, skulle få se E-ds. nobla handling.
[*Tillagt i marginalen*:] Hela natten mellan lördag och söndag låg min far i ett rum på nedre botten och drömde, eller tyckte sig i verkligheten höra, huru E-ds. bödelsdrängar drogo och släpade på möbler i öfre våningen, han var så halucinierad af det ohyggliga som passeradt under den gångna lördagen, att han flera gånger under natten steg upp, och gick upp i våningen för att se om der verkligen voro några onda andar som arbetade i E-nds. förehafvande.

Tidigt påföljande söndag anmodade min far mig, att åtfölja honom till en befallningsman K-ns boende fyra kilometer söder om staden, väglaget var mycket dåligt, och gående, som vi voro, var våra skodon vid framkomsten oerhört leriga af landsvägssmörjan, fars ärende till den af många mindre omtyckta befallningsmannen kände jag ej, men far var länge inne hos mannen, och jag blef under den långa väntan

bjuden på smörgåsar af husmamsellen H-u. Efter flera timmars väntan, kom dock far ut, och vi, han och jag återvände till staden under absolut tystnad. Tidigt [*på*] måndagsmorgon klädde sig far, ej i arbetskläder som han alla hvardagar brukade, utan i sin bästa stass med ståndkrage och svart spännhalsduk. Han gick tyst och betänk-sam hemifrån och återvände ej förrän framemot middagstiden då han föreföll vara i något bättre sinnesstämning än då han lemnade hemmet. Af samtal mellan mor och far, kunde jag förstå en del af dagens händelser hvilka utmynnade i, att, på grossh*andlare* W-gs. kontor hade han sammanträffat med W-m. Och befallningsman K-n. och att der varit en af K-n. ledd underhandling, hvilken t*ill* o*ch* m*ed* hade stukat både W-g, och W-m, samt, att dessa magnater af K-n, fått en lexa för deras uppträdande mot far, som de aldrig lär ha glömt i hela sitt lif. Att K-n, icke för sitt uppträdande i denna affär af far fordrade ett enda öre för hjelpen, det vet jag, samt att redan derpå följande tisdag alla hos oss bortförda möbler m. m. återfördes till oss af W-gs, drängar, det blef ett faktum. Allt genom K-ns inskridande.

Efter denna ohyggliga utmätningshistoria, vände sig allt till det bästa, för vår familj, och affären uppblomstrade öfver all beräkning. K-n, talte i långliga tider efter den sorgliga händelsen, och sammankomsten på W-gs, kontor, att, då W-g, hårdhjertad besvarade alla förmedlingsförslag med ett absolut nej – hade far sagt, bästa herr W-g,- kom ihåg att nemisis vakar öfver oss alla! Ingen kunde vid detta tillfälle drömma om, att nemisis så hårdt, som det sedermera gjorde, skulle träffa denna rika matador. Han blef nemligen ruinerad och dog i fängelse som oredlig gäldenär, och familjen blef skingrad.

Ehuru endast en liten parfvel på den tiden, fattade jag icke förty ett mycket stort intresse och beundran för den nya, och underbara, porträtteringskonsten \daugerreotypi/. Jag försummade aldrig något tillfälle att infinna mig vid skyltlådan med profkorten, då den hvarge förmiddag hängdes ut på väggen till bränvinskyrkan åt Storgatan – intill nuvarande entrén till Hybbenets bokhandel – för att beundra de blänkande, otydliga, porträttfigurerna. Som en egendomlig påminnelse om, och mer än femtio år efter daugerreotypien i Östersund, kan jag nämna, att, då jag år 1905. inköpte det danska ministerhotelet i Stockholm, hittade jag å dess vind, bland massor af bråte, en byst, hvilken, då den blifvit grundligt rengjord, befanns vara mycket vacker, och, till min stora öfverraskning, upplyste en derå inhuggen inskription, att bysten föreställde, ”L. J. M. Daguerre.” född 1789 – död 1851. Altså en porträttbyst af mannen, hvilken på 1830 talet uppfann daguerreotypien.

Eget konstnärskap

Avskrift: Ragnvald Jonsson

Af alla lekar eller andra sysselsättningar som barn, var, under alla omständigheter, ritning och målning för mig det mest förtjusande nöjet. Att anskaffa material, såsom papper, pennor, färger och penslar, för utöfvandet af de sköna konsterna, var dock för min ringa penninge-tillgång, ett ganska svårlöst problem, men, rådlös var jag aldrig. Något egentligt ritpapper kunde jag ej anskaffa, detta var nemligen alt för dyrt, utan jag fick vara belåten när jag, för en skillingbanko, kunde förvärfva mig ett ark vanligt skrifpapper. För åstadkommandet af vatt-färger - verkliga ackvarellfärger funnos ej till salu i Ö*stersu*nd – anskaffade jag hos målar Edlund de fyra grundelementen i färgskalan - hvitt, gult, blått och rödt i pulfriserad form. Dessa färgstoffer, hvilka voro ganska grofkorniga, bearbetade jag i en mortel till fint stoft, hvarefter jag uppblandade detsamma, hvar för sig, i en svag limvattenlösning; af denna lösning, tjock som en deg, gjorde jag rullar, hvilka jag derefter torkade vid sakta värme i vår bakugn. Vid användningen af de fasta färgrullarna, ref jag med dem i vatten på ett tefat deri de upplöstes, med dessa fyra olika färger kunde jag, genom starkare och svagare blandningar, få fram hvilken färgsammansättning jag önskade. Anskaffningen af penslar var derimot för mig, så godt som ett olösligt problem derför, att i detta fall icke ens storkofvan \hade/ hjelpt – om jag haft den – af det skäl, att det i hela vår stad ej fanns penslar af detta slag att få köpa. Min dilemma var stor, men efter några djupsinniga funderingar hit och dit, om an-skaffning af penslar, tog jag mitt parti – gick till en äldre skolkamrat Petrus Hoffner, lånade af honom en liten förtjusande bössa jemte krut, hagel och knallhattar, med detta mordredskap \vandrade jag/ upp till Björnmyreskogen i afsigt, att der nedlägga åtminstone en ekorre. Af ekorrens svans ämnade jag sedermera tillverka penslar, men, som min jaktlycka ej var större än min tur i fiske, så hände, att jag blef helt besviken i min goda afsikt. På hemvägen affyrade jag icke förty ett hagelskott på en skata, för att åtminstone ha nöje af smällen, men sköt bom, och skatan flög hånskrattande sin väg. Omskrivna Hoffners gevär, blef, märkvärdigt nog, i en ej för aflägsen framtid, och till icke ringa afund bland mina jemnåriga, min egendom. Hur en pojke, med mina ringa kontanta tillgångar, kunde blifva den lycklige ägaren af en dylik klenod, förhöll sig så, att då H*offner* utlottade sin bössa, tog jag en lott för sex skilling, och se! jag blef vinnaren.

Ämnen för mina konstverk sökte och fann jag allestädes, såsom träsnitt i tidningar och böcker, rullgardiner i stadens fönster, vanligen med alpmotiv, porselin med \kinesiska/ land-skap, tapeter med figurer m. m. samt, då jag blef äldre – det vill här säga

tolf á tretton år; började jag, att försöka afbilda föremål i naturen – vid femton års ålder utförde jag en oljemålning, omkring två fot lång och en och en half fot hög, öfver torget, sedt från ett af fönstren en trappa upp i Zetterbergska stenhuset. * Äfven oljefärgerna till denna målning \vanliga målfärger/ inköpte jag hos målar Edlund. Denna tafla finnes ännu i min ägo, och hvad som mest förvånar mig i densamme är, dess goda perspektiv. Duken hvaråa denna målning är utförd, är ett stycke oblekt domestik.
* Äfven en aqvarellmålning af *Ö*stersu*nd,* från ett fönster i vind till manbyggningen på Fritzhem å Frösön, utförde jag år 1858 hvilken jag ännu innehar.

Kleptomani

Avskrift: Ann-Christin Isaksson

Hur det var beställt med tjenares begrepp om ”mitt och ditt” i andras familjer känner jag ej, men nog vet jag att i mitt hem våra tjenare i betänklig grad, och ofta, gjorde stora felgrepp bland min fars egodelar, och detta ehuru far var fenomenalt vaksam öfver sina tillhörigheter, samt mycket skicklig i att upptäcka oegentligheter. Bland så kallade bättre folk benämnas dylika ”fingemen” min far gaf saken sitt rätta namn. Jag tror nästan att far förfelat sin lifsuppgift då han blev bagare, ty detektivbanan hade nog varit den rätta här några exempel.

En vinternatt år 1849 då min far ensam utförde sina bakningar i bryggstugan till Zetterbergska gården vid torget \ fars tillfälliga bageri / kom en obekant bonde in till honom och begärde att få sitta der en stund och hvila, ty, sade han, jag kan ej köra från staden förrän det börjar att dagas. Efter att ha tillbragt en och annan timme i den varma bryggstugan tackade han och aflägsnade sig. Morgonen efter denna natt då handlanden Hofverbergs biträde gjorde besök i deras magasin på gården upptäcktes, att der under natten, varit inbrottstjufvar hvilka bortfört en stor del varor. När far fick höra om stölden misstänkte han genast den natt-besökande bonden och beskref honom så i detalj att tjufven blef infångad redan efter några dagar. Det stulna utgjorde ett helt hölass af diverse varor.

På kvällarna innan vi gingo och lade oss åtföljde jag ofta far då han gjorde sin rond för att gifva våra husdjur utfordring för natten samt se öfver att allt inom egendomen var i behörig ordning, vid dessa ronder bar jag en blecklykta för att dermed belysa alla förhållanden – en tocken der rund lykta – koniskt öfverstycke, hvilken är helt och hållet af bleckplåt hvilken plåt är genomhuggen med hundratals hål hvarigenom ljuset skulle låtsas utströmma. Då jag denna kväll trodde att allt var klart, sade far, nu skola vi äfven göra ett

besök i bryggeriet, inkomna här gick far direkt fram till sex stycken spillträd i hvilka askan från bageri och bryggeri samlades här tog far det ena efter det andra af askurnorna och stjelpte dem ut på golvet, och jag åsåg detta tilltag med stor undran. Vid kullstörtandet af det fjerde kärlet, sade far, se här har jag det, hvarmed han ur askan framdrog en lång fruntimmersstrumpa proppfull med obrännt kaffe. Vid detta fynd såg far bister ut, strumpan tillhörde vår jungfru, långa Lisa kallad, vhilken på detta säregna sätt dolt, det ur fars förråd ”kleptomanierade”kaffet. Hur far någonsin kunde komma på den iden, att söka det undanstuckna kaffet ibland askan fick jag aldrig veta.

Som ett plus till våra knappa inkomster brukade min far på höstarna från Stockholm hemtaga och i boden försälja hvitkål, westeråsgurkor frukt m. m. Så hände en gång att far, vid ett besök å vår vind, der våran piga hade sina kläder, törnade mot något hårdt bland jungfruns klädningar, vid närmare undersökning af förhållandet befanns kjolsäcken vara fylld med synnerligen fina äpplen. Denna gång tog far saken från den skämtsamma sidan och utbytte äpplena mot vanliga jordpära. Detta spiritistfenomenomtalade han ej ens för mor, ty han ville ensam njuta af hvad effekt experimentet skulle få. Ett par dagar efter ombytet gick vår jungfru Ida L. omkring och utgöt stora tårefloder. Mor som ingenting visste om trolleriet i kjolsäcken blef ond på Ida och frågade hvarför hon grinade så förtvifladt. Ida svarade ingenting, bara vrålade. Jag tror att det aldrig blef utredt, hvem som hade gjort ombytet i Idas kjolficka, men det hela resulterade i att hon flyttade hem till sina föräldrar i Myran och gifte sig sedermera med en i alla utmärkt arbetare från Norge.

Det var midsommarafton och vi barn, jemte vår lärgosse H. hade varit i stadsskogen och insamlat björklöf till dekorering kring dörrar och i våra rum. vid inträdet på vår gård funno vi genast att det var oro i luften, ty far såg mäkta bister ut. Orsaken till fars misshumör denna gång var, att under vår bortavaro hade han under madrassen i lärgossen H’s säng upptäckt ett parti af diverse brödsorter jemte andra af fars tillhörigheter. upptäckten af denna oegentlighet hade skett på så vis, att, medan vi, jemte lärgossen voro borta i skogen hade lärgossens lilla bror med en bleckhämtare i handen sökt aflägsna sig från bageriet far anhöll bytingen och undersökte hämtare och se, den var fylld med bröd m.m. hvarpå följde förhör och bekännelse, och vår, med så stor glädje emotsedda midsommarafton, blef ohjelpligt förstörd.

Hos oss kom bondfolk ofta in i boden och bjöd ut smör m.m. till salu, en dag då far sjelf var i boden kom en bonde in och bjöd ut en bytta smör – far uthällde den stora smörklimpen på disken – tittade på den från alla håll hvarefter han med en stor knif

delade klumpen midt itu – och se – i smörklimpens midt, fanns en stor kvantitet groft salt – sådandt som användes för kreaturens sörpe – bonden tog sitt parti, och försvann hastigt och lustigt genom boddörren, lemnande byttan, smöret och saltet i sticket

En Gregoriemarknad besöktes af två bokhållare, Lindholm och Björk anställda hos en grosshandlare Asp i Sundsvall, de hade …? marknaden för sin principals räkning, inkasseradt omkring 15,000 r:d.r hvilka de förvarade i ett skrin under sängen, då de en dag inkommit i sitt logi, var skrinet uppbrutet, och pengarna voro borta. I långliga tider blef Lindholm misstänkt för stölden, men faktum var nog, att stölden begåtts af ett af de många tjufband hvilka på den tiden flitigt besökte marknaderna i Östersund. Denna stöld blef för alla tider oupptäckt, hvilket tydligt bevisar, att den begåtts af något kringresande tjufband.

Gammelskuls undantagsrum i mina föräldrars gård

Avskrift: Ragnvald Jonsson

[*I marginalen*] forts: af sid: 44. Panoramat i spökrummet, J*emtlands* P*osten* 1901. Skada för Östersunds kulturhistoria och dess blifvande etnografiska samlingar, att det Wikströmska spökrummet i vår gård ej kunnat räddas från förstörelse. Detta, tre och en half alnar höga rum, var cirka tio alnar i kvadrat, det hade fönster åt öster och vester, öppen murad spis, och taket bestod af synliga hyflade och hvitlimmade bräder, deraf hvarannan bräda låg så mycket lägre som dess tjocklek, krin väggarnas nedre del var en hvitmålad brädpanel i fyllningar och golfvet bestod af aderton tums bräda plankor hvilka voro spikade uppifrån med stora fyrkanthufvade smidd spik. Väggarna voro beklädda med särdeles fina, af W*ikström* från Hålland införskrifna tapeter, storblommiga med synnerligen vacker tekning, och tryckta i två varmt lilasfärgade nyanser.

Möbleringen i detta rum var derimot skäligen enkel, bestående af, en oklädd liggsoffa sex pinnstolar, ett bord, en komod och en pighylla, allt af målad furu. Ett hörn af rummet upptogs af ett litet väggfast skåp med lås. I detta skåp förvarade W*ikström* sina många medikamentsflaskor, en stor bränvinsflaska jemte några kakor hårdt bröd litet smör och en tårkad fårbog.\Se illustrationen af rum-interiören./

Så var det rum beskaffadt deri Gammelskuls lefvat och författadt så många dråpliga rätte-gångshandlingar och kämpat mot onda andar, envisa fordringsägare och spöken.

Konstmakarens drängar

Avskrift: Birgitta John

(Nr. 55. J*emtlands*. P*osten*. 1901)

Ibland fingo konstmakarfamiljen Riegos drängar som extra recett, någon timme på förmiddagen, ledigt från sin tjenstgöring samt låna anstaltens positiv för att skaffa sig extra inkomst. Mot en viss del i vinsten engagerade drängarna vid dessa tillfällen ett par av Riegos barn, helst den vackra Josefin och den åttaåriga Rudolf, hvilka till positivmusiken uppträdde på stadens gårdar och utförde sång och akrobatiska konststycken på en å snön utbredd trasmatta.

Då, vid dessa sångprestationer i det fria, den ”åttaåriga” Rudolf klämde i med sin starka målbrottsbas och med dämpat ackompanjemang af positivet med följande sång

”I ungdomens fägring förtjusande flicka,
I gnistrande vinet din skål vill jag dricka,
Hvar tindrande stjerna som röjer sitt tåg,
Afspeglar sin bild i den gungande våg”.

Eller:
”På lifvets vågor man sig omfinner.

Då oskuldstår på kinden brinner.

Dock om du bad mig förlora lifvet,

O, hvilken sällhet att dö för dig”

med en lång joddling på slutet av hvarje vers. Då regnade kopparslantarna öfver konstens utöfvare på trasmattan.

Som förut nämnts, stannade tre af Riegos barn kvar i Östersund en hel vinter för att gå i skola och under denna tid blefvo de populära barnen omhuldade på bästa vis af en del familjer inom samhället. En familj som särskilt intresserade sig för och inbjöd dessa barn till sig var lantmätar Carl F. Schüssler. Då de barnen voro inbjudna till dylika fina hem och min rangskala ej räckte till att få vara med, då kände jag afund i mitt arma hjerta.

Men då barnen R*iego* sjelfva hade muntrationer i sin bostad, då var jag en sjelfskrifven gäst – ja! nästan en hedersgäst. En av de yngre flickorna, Amalia R*iego*, blef sedermera på bekostnad af den menniskovänliga prinsessan Eugenie i London utbildad till en mycket framstående sångerska. Men då hon önskade taga engagemang vid operan,

ville ej den religiösa prinsessan vara med härom, hvilket var en stor skada, ty Amalia Riego hade antagligen blifvit en operastjerna af första rang.

Lasse Bergström

Avskrift: Ann-Christin Isaksson

Apropås vännen, murarkamraten Lasse Bergström, äfven han från Östersund, voro vi två, han och jag, af oerhört olika skaplynne. Lasse var i högsta grad pessemist, och jag var vid den tiden sangviniker. Då Lasse och jag i Tekniska skolan i Stockholm arbetade med algebra och geometri, voro dessa ämnen för Lasse städse ofattliga saker, och, då jag klarade problemen jemförelsevis lätt – matematik var alltid mitt förtjusningsämne – och jag förklarade för B. att det var långt ifrån något trolleri, då blef Lasse arg, och uttalade sina tvifvel om sanningen af mina påståenden. Lasse utgick nemligen alltid från den förutsättningen, att, då ej han kunde förstå att lösa ett problem, ja! då var dettas lösning äfven omöjligt för alla andra.

En kall och blåsig vinterkväll år 1865 stod Lasse och undertecknad iförda våra murar-kläder – blårandig blus och förskinn – i vestra Slottshvalfvet i Stockholm, bland en massa andra nyfikna plebs, bekikade \vi/ hur den aldra högsta societeten, mellan paradklädda dra-
banter, promenerade upp för de mattbelagda trapporna till festvåningen i slottet, der kung Carl höll stor bal. Lasse – i likhet med de flesta andra i vår omgifning, var oerhört berörd öfver de grannt utstyrda notabiliteter af landets crem-ala-crem, hvilka här, på inbjudan af sjelfva Kungen, sväfvade upp för slottstrapporna. Äfven jag kunde ju ej annat än impone-
ras af det sagolika skådespelet, men, på samma gång roade det mig att förarge vännen Lasse, och derför sade jag till honom – kära Lasse – i en framtid kunna kanske både du och jag vara med bland Kungens inbjudna gäster. Lasse tog sig om hakan med den högra handen, som han alltid gjorde, då han blef riktigt högtidlig eller ond, och sade – tvi – och spottade på slotts-
vestibulens stengolf – Tänk! Han spottade på det heliga golfvet i det kungliga slottet! och svarade – du är då så förbannat dum. Derefter gingo vi tysta hem till vårt logi, och intog vår supe, mjölgröt och mjölk, och gingo sedan, utan försoning, i säng, för att nästa morgon klockan 5 åter ikläda oss våra arbetskläder \och förskinn/ för dagens murningsarbeten.

I tekniska skolan i Stockholm voro dessa år som elever \flera jemtlänningar/ utom Lasse Bergström och undertecknad, en målar Bildmark utlärd hos målar Åkerstedt och en målar Brage utlärd hos målar Edlund i Östersund, derjemte hade vi som kamrat en snickar Winberg från Stocke å Frösön, alla, mycket energiska och skötsamma. Brage var ett artist-ämne af ovanliga anlag \bördig från Frösön/ och genom Landshöfding Bennick kom han i tillfälle att i Stockholm blifva protegerad af bankir K. G. Cervin, men, detta, millionären Cervins protektorat, den der inhyste det stora artistgeniet tillsammans med sina – drängar –
blef det af Brage en förfelad existens och, sedan han med största utmärkelse genomgått tekniska skolan, kom han på villovägar, och reste slutligen till Amerika och försvann.

Bildmark var en sträfsam yngling, och knogade, utan vare sig rekomendationer eller hjelp en af hufvudstadens \förnämligare/ målarmästare. Och en hans son fortsätter den mycket ansedda firman.

Apropås Bildmark, hade han och Brage sommaren 1864 förhyrt ett rum en trappa upp i en träkåk no 34 Stora Badstugatan, och samma dag de der inflyttat, besökte jag dem. Brage var \dervid/ i arbete med en tafla, öfver hvilkens ämne vi alla brusto ut i ett ohejdat skratt, efter några ögonblick kom värdinnan in, och i högtidlig ton tillkännagaf, att herrarna genast
måste afflytta, ty, sade hon, ett sådant väsen \(vårt skratt)/ ville hon ej ha i sitt hus.

Winberg ägnade sig åt byggmästaryrket och kom till Sundsvall der den stackars sympatiska mannen blef bekant med och gifte sig – utan några som helst framtidsutsigter – med en sömmerska, reste genast \derefter/ till Amerika, fick der utstå förfärliga lidanden – men kom så småningom – efter många år – sedan han lärt sig \landets/ språk och förhållanden,
i någorlunda \goda/ omständligheter, men dog jemförelsevis ung.

Färgar E. C. Burman

Avksrift: Birgitta John

[*Tillagt i marginalen*:] broder till kapten B. på Märlå [*Merlo*?] vid Alnösundet.

Var stadens mest bildade handtverkare. Jag skulle nästan tro att han aflagt studentexamen. Denna unika färgare var en lång, seratlig och aristokratisk man, fin och stillsam i sitt uppträdande och han åtnjöt att synnerligt stort och välförtjänt förtroende och anseende inom samhället. Fru Burman var en duktig, arbetsam och rifvande kvinna, hvilken i den

familjen hade noga reda på hvar skåpet skulle stå. Jag kan ej minnas att jag någonsin såg B*urman* i arbetskläder.

Vid en brandsyn i Burmans gård n:o 149 Köpmangatan, dervid han sjelf tjenstgjorde som ciceron, hade fru B*urman* ett större parti hemstöpta talgljus hängande på några vingliga ställningar å vinden. Så hände, att en af brandsynemännen, min far, steg på en lös planka hvarvid hela ljuspartiet gjorde en öfverkantring och större delen av ljusen massakrerades. Herr B*urman* bleknade och bäfvade för följderna. Brandsynemännen gjorde sig så fort som möjligt osynliga, derwid ropande till den förtvifvlade B*urman* att han inför sin kära hälft borde skylla katastrofen på råttorna.

Slutligen sålde Burman sin gård med färgeri till färgar Edv*ard* Berg, hvilken här bedref färgerirörelse intill dess att färgeriet en vinternatt nedbrann. En tid efter eldsolyckan uppförde Berg å samma plats ett ölbryggeri och betitlades han derefter bryggare. Samtidigt med att Burman sålde sin gård 149 inköpte han af smedmästaren J. Lindström gården n:o 136 vid samma gata, där familjen sedan bodde till dess att den afflyttade till Upsala.

Kamrer Burman, som han kallades efter inval i länets Sparbank, hade endast ett barn, en hurtig och duktig flicka, Karolin, hvilken i Upsala blef gift med sin kusin, numera professor Erik Olof Burman.

Färgar – bryggar Bergs affärer ville ej gå bra, och sedan han gift sig med en piga kallad ”Karin med hämtar´n” gick det ändå sämre med både affärer och umgänge. Så hände ibland, då någon af Bergs vänner kom in på hans gård i afsigt att helsa på vännen B*urman*, att fru B*urman* låg i öfre våningen i ett öppet fönster och ropade högt – Berg! - här nere är en buse som vill helsa på dig.

På nedre botten i den gamla, låga tvåvåningsbyggningen, hvilkens golf låg betydligt lägre än Köpmangatans körbana, förefanns ett mycket stort kök med öppen spis, dekoreradt bjelktak och med fönster åt såväl gatan som gården. I de båda hörnen vid södra väggen voro uppförda två väggfasta skåp å hvars dörrar förekom, i oljefärg och i naturlig storlek, en militärfigur å hvaje dörr. Dessa militära personligheter voro utstyrda med något slags fantasiuniform, mest liknande de franska zuoavernas [Zuaver], med ljusblå rock och mössa och byxor försedda med röda snörmakerier. Tänk hvilken lycka för jungfrurna hvilka i detta kök hade sällskap af mellangtärer både natt och dag! Omnämnda konstverk förskrefvo sig antagligen från början av 1800-talet då denna gård ägdes och beboddes af en målarmästar Andersson.

Från ett öppet fönster i öfre våningen af denna enkla hydda hördes ofta om sommarkvällarna, då man passerade här förbi, en något till åren kommen ungmö, i väntan på den efterlängtade riddaren utgjuta sina vemodiga känslor i sång med gitarrackompagnemang – stackars flicka! Hon levde på sömnad, sång och gitarrspel intill den dag då riddarsvennen i skepnad af en lång, skäggig sadelmakaregersäll kom och förde skön jungfrun i brudstol.

Källarmästar Olof Thalén

Avskrift: Birgitta John

Bedref sin rörelse i egen gård, först i n:o 34 Prestgatan, hvilken gård på 1820-talet tillhörde en kopparslagare Svedberg. I slutet av 1850-talet flyttades rörelsen till hans andra gård n:o 35 samma gata, hvilken gård på 1820-talet tillhört en skräddare Hillert.

Familjen Thalén utgjorde fyra personer, man, hustru och döttrarna Karin och Olava. Hustrun i första giftet var, hvad man kallade, litet fnoskig. Alla familjemedlemmarna T*halén* deltogo flitigt i utöfvandet af den blomstrande källarrörelsen. Döttrarna skötte kontrollen och rörelsen i den öfre våningen och modren köket å nedre botten. Dottern Olava trakterade på lediga stunder ett antikt klaver, och på kafferep i stadens familjer berättade fru Thalén att ”då Olava klinkar på klaveret gråter Karin”. Olava tycks ha varit mycket känslofull i sin musik!

Karin blef sedermera gift med en handlande Franz Wingstedt hvilken även han ombytte yrke och öfvergick till källarmästare- och spelhusfacket. Och Olava blef gift med en rep-slagare Fröman. Källarmästare Thalén blef redan på 1850-talet änkling och gifte om sig med en av sina pigor, hvilken tittade för djupt i glaset och gjorde äktenskapet mycket olyckligt. Slutet blef att den förr mycket uppburna mannen slöade till och dog ifrån alltsammans, som jag tror, utan några synnerliga tillgångar.

Ida Mühlfeldt

Avskrift: Ann-Christin Isaksson

Ida \Mühlfeldt dotter till majoren/ var en flicka som i alla lifvets skiften var glad i hågen, frispråkig och mycket ombytlig i sin vänskap. Hon umgicks vexelvis med både kreti och pleti – som \hon/ sjelf uttryckte sig – med denna sin definition, ville hon antagligen skilja på bättre
folk och pack, men, om det är kreti eller pleti som afser det så kallade bättre folkslaget, har jag aldrig kommit underfund med, men ett vet jag, att vi handtverkarbarn, i

hvardagslag fingo idka umgänge med Ida – notabena då ej något bättre stod henne till buds, Men, då hon \till exempel/ uppträdde \på gatan i sällskap/ med barn ur de högre kretsarna \då/ sväfvade \Ida/ oss stolt förbi, som om vi varit bara luft.

Ida var dock alltid lika underhållande kvick, slagfärdig och roande, antingen hon rörde sig \enbart/ bland de högre eller lägre umgängeskretsarna. Hon var rikt begåfvad med färdig-het i konsten att spå i kort, händer eller kaffesump. Att göra skvallerhistorier njutbara var hon
oöfverträffad för sin tid – I dessa sina konster blef hon dock sedermera öfverträffad af en fröken Rosa Arbman.

En gång hände dock att Idas lifliga temperament kom att förorsaka hennes familj en för dess ekonomi, stor och mycket kännbar förlust. Saken var nemligen den, att den välborne Ida, i likhet med oss ofrälse barn, måste hvarge afton vid grinden till stadsskogen \vid Lugnet/
afhämta deras kossa – lydande namnet Stjerna – Så hände en dylik aftonstund, vid omnämda komöte, att Stjerna – i Idas tycke – ej ville forta på sina \vingliga/ steg tillräckligt, hvarför Idas tålamod tröt, och hon dängde till kokräket med en käpp med den påföljd, att Stjerna vid paserandet af en rutten stockbro öfver ett dike, i hastigheten \gjorde en piruett, och/ fastnade med sitt ena bakben, afbröt detsamma och måste nedslaktas.

Denna kväll blef det sorg i Idas hem.

En modig kvinna

Avskrift: Märit Magnusson

Den första kvinna på manssidan i vår kyrka - ofvan korsgången – var en händelse hvilken ansågs hart när otrolig då den inträffade, nedom korsgången var en dylik händelse absolut utesluten, ty der förekom den enklare befolkningen, och den höll styft på det uråldriga bruket, att män och kvinnor i kyrkan intaga hvar sin sida om hufvudgången. Den säregna tilldragelsen hvarom här är fråga var, att första söndagen efter sitt giftermål tog den nygifta fru C. H. Ekberg född Nordqvist med sin man plats i en af herrbänkarna. Detta unika tilltag trotsade ju både lag, rätt och tradition, och jag vill lofva, att fru Ekbergs uppträdande i kyrkan denna och alla efterföljande söndagar, blef ett allvarligt diskussionsämne inom stadens alla kaffe-konseljer. Saken hade dock det goda med sig så tillvida, att efter ombemälda tilldragelse, blefvo bänkarna på kvinnosidan om söndagarna till trängsel fyllda, orsaken till denna kvinnorörelse var dock antagligen förnämligast

motiverad af nyfikenhet ty, alla ville antagligen med egna ögon förvissa sig om, huruvida det var möjligt att en kvinna kunde vara så djerf och taga plats bland karlarna. När jag för några år sedan var på tillfälligt besök i Östersund, fann jag på söndagen vid gudstjensten i vår lilla oförändrade kyrka, och till min synnerliga angenäma öfverraskning, samma fru Ekberg sittande i samma herrbänk, dock nu utan sin man, der hon för omkring femtio år sedan väckte en så oerhörd sensation.

Societeten vis a vis handtverksklassen

Avskrift: Birgitta John

I samband med landshövding Dahlströms afflyttning från Jämtland år 1859 och den härför subskriberade afskedsmiddagen vill jag från glömskan rädda följande kulturbild. På den cirkulerande subskribtionslistan antecknade sig ingen handtverkarfamilj med undantag af mina föräldrar. Hvarför kan jag ej förklara.

Festmiddagen hvilken afåts i Elementarsskolans pelarsal, blef på alla sätt särdeles lyckad. Min far grämde sig dock en lång tid derefter öfver att då landshöfdingen höjde sitt glas och bad att få dricka med far, han i häpenheten öfver den honom visade äran stötte omkull ett vinglas. Bland många andra läckerheter som vid denna middag serverades, ingick äfven våra rara gäss och ankor jemte en liten gris, hvilka dertill fingo äran att nedsköljas med skummande champagne.

Då detta stora evenemang, festmåltiden, några dagar derefter af stadens kaffekonseljer blifvit behörigen kalfatrat och kritiserat och i det närmaste slutbehandlats, inträffade en händelse som nog ingen av våra handtverkarfruar någonsin kunnat drömma om. Omkring en vecka efter omnämnda fest inträffade nemligen att landshövdingens elegantaste ekipage med den gentila betjenten Carlson på kuskbocken körde uppför torget, viker in på Prestgatan och stadnar utanför vår bagarbod. Gatan jemte alla fönster i närgränsande gårdar fyllas af nyfikna. Betjenten C*arlson* hoppar ned af kuskbocken, träder in i vår bod där mor vid sin väfstol tillfrågas om hon vill taga emot landshövdingskan på afskedsvisit. Mor blev bestört och kunde ej i en hast klara skifvan, men den diplomatiska betjenten Carlson räddade situationen genom att föreslå att mor kunde förebära indisponibilitet hvilket förslag med tacksamhet accepterades. Landshövdingskans kort aflemnades och vagnen for vidare. Några ögonblick efter den oväntade tilldragelsen och vår bod var till trängsel fylld af greannfruar m*ed* fl*era*. Den trefotade kaffepannan sattes på elden i köket, väfstolen fick hvila och nu blef här ett improviserat kafferep och en palaver utan like.

Lugnet vid Prestgatan hade knappast hunnit återgå till normala förhållanden, då lands-hövdingens vagn ännu en gång håller utanför vår brödbod. Denna gång anmäler betjenten Carlson sjelfva hövdingens afskedsvisit till far, men som far som vanligt var iförd sina arbetskläder, fick saken äfven denna gång utageras af betjenten C*arlson.* Hade far hunnit att iföra sig sin borgerskapets kavalleriuniform, en kvarlefnad från den tid då han var egen bagare i Stockholm, torde han med glans ha kunnat taga emot sjelfva landshövdingens afskedsvisit. Om handtverksklassen kunnat förutse afskedsvisiter av detta slag, kanske flera af dem infunnit sig på festmiddagen!

Som jag i det föregående kommit att tangera en beröringspunkt mellan societeten och handtverksklassen i Östersund, kan jag icke med tystnad förbigå en annan mycket belysande episod i omvändt förhållande mot det föregående, dock i en senare tid. Denna följande händelse inträffade nemligen så sent som år 1875, då mina föräldrar stodo i begrepp att för alltid afflytta från Östersund till Upsala. Som inledning till efterföljande vill jag förutskicka den förklaringen att tre hufvudorsaker gjorde att mina föräldrar aldrig blefvo acklimatiserade Östersundare. Tillvaron der blef för dem dräglig men ej mer. Orsakerna härtill förefunnos kanske på båda håll, men en sak hvilken i alla tider låg emot min familj var att vi af stadens övriga innevånare ansågos för utbölingar. Dåtidens stadsbor voro nemligen inskränkta nog att besjälas af den tron att de och ingen annan hade rätt att slå sig ned i Östersund. Av dessa skäl sökte många af stadens infödingar att göra lifvet så surt som möjligt för mina stackars föräldrar. En annan orsak till trakasserier mot föräldrarna var att de arbetade förtviflat på det nya arbetsfältet, och som arbetsamhet i många fall befordrar välstånd, blefvo de afvundsamma jemtarna både närgångna och oförskämda i sina uppträdanden mot oss. Då skvallret och förtalet af välvilliga belackare framfördes till far och han vid sådana tillfällen på sitt lugna sätt bemötte de närgångna elakheterna med att svara ”Medan de skvallra och förtala arbetar jag”, blefvo individerna ännu hätskare. Till sist hade far för princip att icke låna ut sitt namn till borgensförbindelser. Och detta rågade måttet och han blef nästan hatad.

Så inträffade, som förut nämnts, att mina föräldrar år 1875, och för alltid, skulle afflytta från Östersund efter att i tjugosex år ha varit medlemmar af samhället. En tid före denna beramade afflyttning företogo sig ett par vänligt sinnade handtverkare bland våra umgänges-vänner att utan min fars vetskap derom föreslå att handtverksklassen borde arrangera någon sorts afskedsbjudning för mina föräldrar. Detta förslag blef dock omedelbart förkastadt af de tillfrågade. Jag får här först som sist nämna att mina föräldrar voro alltför anspråkslösa att någonsin ha kunnat nära en tanke på att någon eller några af

samhällsmedlemmarna i Östersund skulle komma på den idén att för dem arrangera någon som helst afskedsbjudning. En tid efter denna handtverksklassens omröstning vis a vis den af dem behandlade afskeds-bjudningen gjorde numera aflidne landssekreteraren Rissler ett besök hos en af stadens förnämsta handtverkare för att fråga när och hur de ämnade arrangera sin afskedsfest för den från staden afflyttande familjen Melander. Ty, sade han, här finnes nemligen äfven personer utanför handtverksklassen de der skulle önska deltaga i en beramad afskedstillställning för den värderade familjen Melander. Den tillfrågade svarade att stadens handtverkare icke komme att arrangera någon som helst fest för familjen Melander. Omedelbart efter denna upplysning ställde sig herrar landssekreterar Rissler och landskamrer Ekberg i spetsen för och arrangerade inom sin egen krets en mycket ståtlig afskedsbankett för bagarfamiljen Melander.

Jag nämnde här ofvan att min far hade för princip att aldrig gå i borgen. Han gjorde dock ibland undantag från denna regel. Så hände en gång att en jernkramhandlande Hellström öppnade affär i Östersund och far gick i borgen för honom. Hellström var de första åren en utmärkt skötsam man och mot föräldrarna var han tacksam och umgicks flitigt med dem, men med början till välstånd och framgång i sina företag blef det ett hastigt omslag i H*ellström*s uppträdande. Umgänget med vår familj ville han ej längre vidkännas och till sist gick det så långt att då han mötte far ute låtsades han ej känna honom etc. Far kände sig visserligen förolämpad men på samma gång skrattade han åt den högfärdige pösmunken. Borgensförbindelsen var dock redligt infriad. Så gick ytterligare några år. H*ellström* levde bland de de glada, gick sjelf i borgen för sina vänner – vanskötte sin goda affär och allt gick i kras. Nu hände det otroliga. Hellström kom åter till far och anhöll i ödmjuk ton att far ännu en gång skulle gå i borgen för nytt lager. Detta var dock väl starkt för far – och det blef denna gång ett afvisande svar.

Regementsläkaren Afzelius

Avskrift: Ann-Christin Isaksson

Regemäntsläkaren P. J. E. Afzelius bebodde egen gård no 156 vid Köpmangatan omfattande
en hel tomt - med två hörntomter.

I början af 1800 talet tillhörde denna gård handlanden Joh: Hallgren – svärfar till kopparslagar A. A. Lundholm.

Åt Köpmangatan fanns \och finnes ännu/ en liten envåning hög bostadsbyggnad, och vid den norra gränsen var en uthuslänga uppförd. För öfrigt upptogs tomten af planterings-land.

Miniatyrhuset åt Köpmangatan innehöll endast två rum och kök på nedre botten, samt två gafvelrum å vinden.

Byggnadens yttre var mycket anspråkslöst, det hade tre fönster åt Köpmangatan och två väldiga skorstenar å taket; på dess södra gafvel hade Afzelius låtit utbygga ett enkelt blomfönster.

Familjen utgjordes af doktorn och fru jemte tre barn, en gosse och två flickor. Äldsta dottern Anna blef gift med prosten Modin i Torp och afled der år [*saknas text*] sonen Per, hvilken ägnade sig åt sjömannens svåra kall, afled som sjökapten i främmande land, och yngsta dottern Helga blef gift med en lärare och bosatt i Upsala.

Anna A. och undertecknad voro på sin tid skolkamrater hos moster Sara, der vi två vanligen hade vår plats på en gammal mycket skavank kökssoffa, hvilken möbel en gång i tiden varit blåmålad – se skolinteriören venstra hörnet [*akvarellen saknas*].

En gång, efter \en/ Julhelg, visade mig gossen Per Afzelius en tafvelbok som han fått till julklapp af sina föräldrar. Jag beundrade den dyrbara boken och gjorde den reflektionen – hur några föräldrar kunde vara så rika, att de kunde gifva sina barn dylika kostbara presenter.

Änkefru Perman

Avskrift: Ragnvald Jonsson

Änkefru Perman var mycket gammal, och jag tror ej, att hon någonsin beträdde våra gator, åtminstone såg jag henne aldrig ute, men, ibland, då jag på gatan passerade förbi hennes klostergård, såg jag i ett af fönstren till nedra botten, den nobla, fina gamla damen sitta der, klädd i en hvit spetsmössa. Detta fönster, der hon vanligen satt, var utvändigt försedt med en refflektionsspegel. Dylika refflektions-speglar, förekom här och hvar inom staden, deri dess ägare bekikade folklifvet på gatan, samt gjorde sina refflektioner öfver menskligheten hastiga framåtskridande. Den aristokratiska Köpmangatan, var väl försedd med dylika speglar, så funnos, ensamt vid denna gata sådana hos familjerna Fjellman, Burman, Winberg, Wikström, Melander, Afzelius m.fl:

Våra trähus

Avskrift: Ragnvald Jonsson

Byggnadskonsten i Östersund på 1850-talet låg sannerligen i sin linda, ty de få byggnader som nyuppfördes, voro, såväl till plandisposition som och till sin yttre och indre utstyrsel skäligen enkla, och någon som helst arkitektur från denna tid, kan omöjligt bli tal om.

Beträffande ritningarna, hvarefter våra trähus [*i*] \allmänhet/ uppfördes, uppgjordes dessa af målarmästar C. P. Bergstedt, derförut byggde hvar och en efter sin egen smak och utan ritningar, och i flera fall ställdes dessa byggningar \till och med/ ett stycke utanför tomtlinien. Då en byggherre betalade målar Bergstedt tio riksdaler kontant, samt bjudit honom på en toddy och en pipa tobak, ansågs detta som skäligt arvode för den uppgjorda ritningen. Bergstedts primitiva ritningar, å hvars utarbetande han tillsatte ända till sex á åtta arbetsdagar.

Att köra emellan

Avskrift: Märit Magnusson

Ett mera ovanligt bruk, som jag tror, unikt för vår lilla idylliska stad var, ”Att köra emellan”.
De flesta husägare i Östersund ägde lotter och kålhagar inom stadens nuvarande område omfattande hela området öster om Repslagargatan, d.v.s. ungefärligen hälften af stadens hela område. På den tiden fanns ej någon gata utlagd längre österut än Kyrkgatan. Dessa jordlotter bearbetades af dess ägare sjelfva, med tillhjelp af pigor, drängar, gesäller och lärgossar.

För jordens gödning samlades inom hvarge gård i staden, och på äkta veritabelt bond-manér, stora dyngkasar, hvilka i somliga gårdar förvarades under tak, i så kallade spillnings-rum, men ofta äfven – t.ex. som i vår gård – under bar himmel, alldeles som på landet. På dyngkasen, eller i bästa fall i spillningsrummet, lagrades som sagt för helt år, allt affall från stall, fjös, svinhus, hönshus, afträden (vanligen belägna en trappa upp öfver spillnings-rummet) äfvensom sopor från gård, gata diken m.m.

Dessa upplag transporterades, vanligen vintertiden, till de respektive jordlotterna, och denna guldtransport tillgick på följande sätt. Körningen i så kallade dyngflakar, jemte på- och aflastningen utfördes vanligen af tre personer med tre dyngflakar och två hästar. Den person, hvilken vid dyngupplaget i staden, afhämtade det färdiga lasset, och den hvilken på utmarken afstjelpte lasset, körde hvar och en från sin ändpunkt ungefärligen samtidigt.

Alltid beräknande att mötas på halfva vägen, der de utvexlade sina dragare och fordon, och denna transport kallades ”Att köra emellan”.

Detta mindre angenäma arbete, att köra emellan, verkställdes ganska ofta och gerna af borgargubbarna sjelfva – dock aldrig af min egen far – Ja! det hände tyvärr att till och med bagar Lindgren ofta, och heldre än att baka bröd sysslade med dylikt arbete.

Lån och Cirkulationsbruk

Avskrift: Ann-Christin Isaksson

De föremål, hvilka i min barndomstid, i Östersund cirkulerade som långods och utan ersättning – voro legio – Jag vill här nedan nämna något af hvad \jag/ deraf har i minnet.

Vi ha då naturligtvis först och sist, lån af kontanter, samt namn på lånehandlingar af alla slag – det senare slaget af \dessa/ lån kallades alltid – af lånbegäraren – för en proforma sak, ock bedyrades af honom, att det aldrig ens kunde bli skymten af någon som helst risk för namnet lånaren – borgensmannen – sic!

Efter dessa två nämda – ofarliga – slag af lån, komma följande, såsom; lån af hästar, åkdon af alla slag, kälkar, skyfflar, spett, spadar, snöskåflar, dynggrepar, krattor, potatisgrepar, råttfällor, skottkärror, slipstenar, böcker, tidningar, lefvande barn för att af dem
taga vaccin till andra barn, tvättbunkar, bykkar, klapphoar, klappträd, skållhoar, kaffeqvarnar, kaffebrännor, strykjern, pressjern, respelsar, resstöflar, resmössor, resskärp, fågelburar, hack-knifvar, rännstolar, väfstolar, väfskedar, skåttspolar, täckbågar, spinnrockar, båtar, åror, öskar, gitarrer, pannor, höga hattar, frackar, liar, serviser, korfhorn, kakformar, bätsman, korgar, kappsäckar, strykbräden, båtfårer, kaffepannor, manglar, pipor, tobak, spelkort, tröskslagor, etc. etc. i det oändliga.

En del af de här ofvan uppräknade långodset återvände nog \ibland/ till utgångspunkten,
notabena, om de ursprunglige ägarne kunde utlista hvar den utlånade saken fanns \att afhämta/ ty, det var i Östersund äfven brukligt, att en lånad sak fick gå vidare – ur hand i hand – ”ett sannskyldigt cirkulationsbruk” – på så vis blef det ofta nog, så godt som omöjligt för de cirkulerande föremålen att kunna återkomma till sin rätta och ursprunglige ägare – ja, en gång
hände det min egen far, att han på en auktion, igenkände och inropade ett föremål, hvilket \han/ på sin tid ägt och \hvilket/ af honom utlånats till någon vän.

Ett helt annat förhållande var det med följande långods hvilket aldrig vare sig återlemnades eller begärdes åter – såsom, kaffe, sirap, te, socker, smör, mjöl af alla slag, mjölk,
grädde, kryddor, driksvaror, gäst m.m. m.m. allt dock i mindre partier.

Vid större fester i handtverkarhem, isynnerhet vid bröllop, barndop och begrafningar, sammanlånades – då det skulle vara riktigt fint – sjöskumspipor med långa skaft. I enklare
fall inköpte värden några dussin kritpipor hos hökar Anderson till pris af en skilling banko per styck, i dessa pipor blåssades, af herrgästerna, Hoppet, Kuriren eller Gefle vapen, tre tobaks-sorter, hvilka på den tiden, stod i hög kurs, bland piprökande jemtar – Cegärer – förekommo aldrig i våra enkla hem.

Vid spelpartier med nya obrutna kort – lades – vid spelets slut, af de spelande, en tvåa banko under den ena staken vid hvarge bord, som ersättning för korten.

Äfven de gifta damerna och öfveråriga mamseller brukade spela kort på bjudningar, men de fingo nöja sig med förut begagnade kort. Damernas spel var vanligen, Marias, Svarta Petter eller Två herrar och en narr.

Vid begrafningar, bröllop och barndop insamlades pengar till stadens fattiga.

Snöplogning

Avskrift: Ann-Christin Isaksson

Någon, eller några af stadens innevånare i kompani åtogo sig vanligen på entreprenad snöplogningen af stadens gator för hela vintern.

Följden af systemet – ett sanskyldigt lotteri – blef, att då vår Herre välsignade Östersund med ymniga och ofta återkommande snöfall, jemrade sig entreprenörerna öfver Gud, snön och allt annat i universum och se, det hjelpte, ty, entreprenörerna voro vanligen infödingar, och deras jämmerskri hörsammades – åtminstone ibland – och förlusten rangerades. Blef det deri-mot så kallad barvinter, och följaktligen litet eller ingen plogning behöfdes, hördes inga jäm-merskrin utan var då allt bra som det var – för entreprenörena.

För oss pojkar var det ett stort nöje att få stå bak på plogen och åka med genom de enorma snödrifvorna på våra gator.

Religionsförföljelse och martyrskap

Avskrift: Ann-Christin Isaksson

En affärsman hvilken besökte Östersunds alla marknader, och der gjorde goda affärer i skinnvaror, var körsnär Hejdenberg i Sundsvall. H. var en af Sveriges förste baptister och mycket ifrig spridare af den för vårt land nya läran, han gjorde härför ouphörliga resor landet rundt predikande och agiterande, då H. ej nöjde sig enbart med ordets förkunnande, utan äfven döpte de omvända, blef han af myndigheterna och statskyrkans presterskap på det
brutalaste förföljd och behandlad som ett jagat villebråd. H. aresterades och åtalades för spridningen af baptistläran på mångfaldiga platser, samt fördes landet rundt med fångskjuts och belagd med hand- och fotbojor för att på de olika platserna ransakas och dömas för sabbatsbrott och irrlärighet!

Att detta medeltidsstraff kunde tillämpas i ”Frihetens stamort på jorden” i det nittonde århundradet, är för nutidens svenskar totalt ofattligt. Hejdenberg bar dock städse sin mar-
tyrkrona högt och med undergifvet jemnmod, men hans djupt allvarliga och lidande blick, föreföll städse mycket frånvarande och fjerrskådande sökande förståelse af motståndarnas okristliga förföljelse och barbariska domar. Då dylika religionsförföljelser kunde förkomma i vårt land i midten af 1800 talet, då är vid Gud, hexprocesserna från medeltiden ej att undra på.

Appropås baptistlärans förkunnande i Sverige, ankom på 1840 talet en engelsk baptistprest till Stockholm med namnet Scott, denne orädde förkunnare af baptistläran begagnade till predikolokal den så kallade sirapskyrkan belägen i hörnet af Grytgjutaregatan och Öfre Bangränd (hörnet af Jakobs- och Sergelgatorna) predikade äfven väldliga mot superiet i Sverige och svenskarnas syndiga lefverne. En söndag var min far närvarande i denna kyrka och åhörde predikanten Scott då kyrkan stenades af en utanför densamme samlad pöbelhop.
Stenregnet genom fönstren sårade många bland de församlade och panik utbröt och alla rusade mot utgångarna. Min far talade ofta om denna ovanliga händelse samt att
pöbeln utanför skränade och ropade – skotta ut Scotten så skola vi snart göra slut på den skojaren etc: etc: Pastor S. hjelptes dock \af männen/ ut en bakväg, och afreste derefter åter
till England.

Andra tider, andra seder, i vår tid icke alenast tolereras baptistläran och dess prester, utan de äro numera högt uppburna af såväl myndigheter som äfven af våra statskyrkoprester, och detta med rätta.

Viaticering

Avskrift: Ann-Christin Isaksson

Ett gammalt bruk \hvilket ännu förekom i min barndom/ men som nu för länge sedan har upphört var, att studerande fingo tillstånd att gå omkring till familjer och insamla pengar till fortsatta studier.

Viaticanten åtföljdes alltid af någon äldre person inom trakten för insamlingen, den der skulle tala för sin tillfälliga skyddsling.

Afsigten med dessa penningeinsamlingar borde \ha/ varit att hjelpa fattiga ynglingar, men så var ej fallet, ty äfven söner till förmögna föräldrar fingo tillstånd till detta maskerade tiggeri. Så hände, att i Östersund en son till den förmögne prosten i Hammerdal, viaticerade, och på kvällen, efter fullbordat tiggeri, inbjöd ynglingen, så långt de insamlade medlen räckte \sina vänner/ till ett hejdundrande supgille på en af stadens källare.

Jemtlands tidning

Avskrift: Ann-Christin Isaksson

Profnummer af Jemtlands första tidning bärande namnet ”Jemtlands tidning” utdelades i Östersund den 26 juni år 1845 (mitt eget födelseår) och innehöll utom sin anmälan, en notis om, att den beryktade stortjufen Lasse Maja (Lars Molin) aflidit i Arboga 60 år gammal. Tidningen trycktes hos A.P Landin, och utkom med sitt första ordinarie nummer måndagen den 14 juli 1845. Den utkom derefter hvarge månad med dr. C. A. Wetterberg (onkel Adam) som dess redaktör.

Burmanska Bayerska Ölbryggeriet å Frösön, det första i Jämtland

Avskrift: Märit Magnusson

I backsluttningen mot sjön, nedanför egendomen Fritzhem, midt emot staden, lät landtmätaren Burman år 1850 uppföra ett större timmerhus i två våningar inrymmande ett modernt ölbryggeri.

I detta bryggeri tillverkade och sålde B*urman* äkta Bayerskt öl såväl till afhämtning som ock för servering på stället. I det senare fallet skedde serveringen helt anspråkslöst, af Burmans pigor, vid en omålad fönsterbänk i sjelfva bryggeriet. Denna stora bryggerilokal tjenstgjorde äfven som kök för B*urmans* familj, för hvilket ändamål en större köksspis derstädes var uppmurad.

Den bäska drycken serverades i synnerligen präktiga glassejdlar. Sommartiden försig-gick ölserveringen äfven i en på bryggeribyggningens norra gafvel uppförd paviljong som ock i den derutanför befintliga Tivoliparken och kägelbanan.

Burmans öl, bäskt och hummelstarkt, var antagligen väl lagadt och af god kvalitet, men för jemtarnas gom, som den tiden endast var van vid min fars mörkbruna, mustiga, maltstarka bornerande hembryggda sötöl, smakade det Burmanska bayerka ölet naturligtvis som galla. Icke förty ansågs det mycket fint bland allmogen, att med jemnmod kunna förtära drycken.

Det var derför serdeles roande att se bondpojkarna, med sina inbjudna kärestor, i Burmans bryggeri, på stående fot dricka, grimasera, spotta och tömma den bittra kalken, och resigneradt betala sina tolfskillingar för ”meklamenterna”.

En gång i veckan, sommartiden, tog min far ett uppfriskande bad i Storsjön då han simmade från staden till Gubbåkern, och jag följde efter med vår båt. Under det far klädde på sig, efter badet, fick jag springa fram till Burmans bryggeri efter en butelj öl och en sejdel, far drack sin första sejdel utan att blinka, men, vid den andra såg han ungefärligen ut, som rädda barn, då de stå inför det oundvikliga ödet att intaga någon vedervärdig medicin.

Vid en höstmarknad i Östersund der en stor samling af kreatur voro samlade och bölande på Sjötorget kom en ko simmande öfver sjön från gubbåkern till staden – en sträcka af nära en kilometer, för att helsa på sina marknadsbesökande kamrater. Hon hade väl också smakat ölet.

Judeförföljelse i Jemtland

Avskrift: Ragnvald Jonsson

Redan på 1850 talet förekom resande antiqvitetsisraeliter i Jemtland, dessa judar reste omkring för att köpa eller stjäla konstsaker. En gång kom en dylik misstänkt figur till Handöl, då han skådat inventarierna i Lappkapellet, blef han så förtjust i dess kulturhistoriska inredning, att han vid affärden derifrån, som kära minnen, anamenade några af altarets bilder och några andra småsaker. Tjufveriet upptäcktes i god tid, och en del folk eftersatte den judiske tempelskändaren, uppnådde honom vid byn Klocka, gaf honom ett godt kok stryk, fråntog hon[*om*] det stulna, och lät honom sedan fara i frid till en annan marknad.

Då grosshandlar Näs i Östersund sökte, att genom undertecknad introducera Jemtlands mesost i Stockholm.

Avskrift: Ragnvald Jonsson

En dag i början af 1880 talet sände mig grosshandlar N. O. Näs i Östersund en låda innehållande ett tjugotal fint emballerade mesostar. I ett närslutet bref, bad N*äs* mig, att hos några af våra förnämsta osthandlare i hufvudstaden, lemna ostprof och plädera för saken. Jag tog en ost under armen och styrde kurs på den ansedda firman Boives affär, herr B*oive* tittade och smakade på ostprofvet, såg mystisk ut och frågade, är herrn ostkommissionär och vill påstå, att detta är äkta Jemtlands getmesost? Jag svarade – i god tro – att osten otvifvelaktigt var äkta prima vara, då fnissade B. och sade, att lika lite getmjölk förefanns i honom och mig, som i den förevisade osten. Den, sade han, innehåller endast komjölk. Jag afstod från all vidare reckommendation af N:s ost och lådan nedställdes i min matkällare.

Efter sjutton år, då jag skulle flytta, kom en af flyttkarlarna in till mig och frågade hvad de skulle göra med en låda i källaren som innehöll ”sandstensprof.” Då jag gick ned i källaren för att se på sandstenarna, fann jag till min häpnad, att det var Näs bortglömda mesostar som i källaren blifvit totalt förstenade. Jag hade nemligen bortglömt att jag någonsin försökt göra affärer i Jemtlands mesost.

Kycklingholmen

Avksrift: Ann-Christin Isaksson

Då vi pysar från vår sjöbro betraktade den mellan Ås-och Frösölandet liggande Kyckling-holmen uppgjorde vi ofta förslag om att från Frösöstranden \midt för holmen/ vada öfver till den, från sjöbron \var nemligen holmen/ synbarligen mycket nära land. Men något sådant försök gjordes dock aldrig. Det egendomliga är att jag aldrig ens roende besökt den så lockande holmen.

Sitt namn har denna holme fått derigenom att, vid en eldsvåda i Ås lär derifrån en höna flugit öfver sjön till denna holme, lade här ägg och låg ut kycklingar! Hvarifrån hönan under sin vistelse å denna kala klippa fick föda åt sig sjelf och sina kycklingar, förmäler ej historien.

Borgerskapets jämte stadens innevånares protokoll 1843 -1858 och Municipalstyrelsen i Östersund, protokoll 1849-1858. Avskrift av Birgitta Nyman

Källa: Östersund borgerskaps arkiv: Borgerskapets jämte stadens innevånares protokoll 1843-1858, vol. A I: 6-7 och Municipal-styrelsens protokoll A II:2 i Riksarkivet i Östersund.

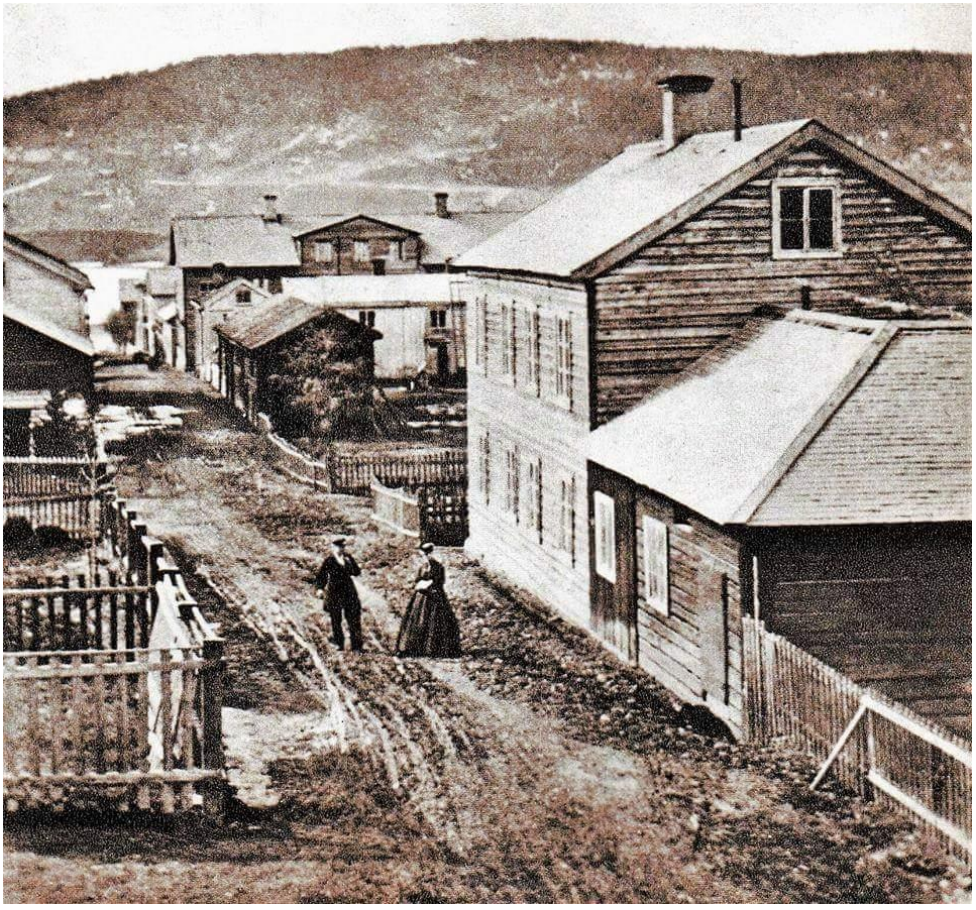

Bild: Östersund på 1860-talet. Föreningen Gamla Östersund.

INLEDNING

Fram till 1830 styrdes Östersund av stadens ordningsman som hade många roller - domare, åklagare och straffexekutor och förtroendevald polischef. Denne arbetade i nära samverkan med landshövdingen och stadens borgerskap.

1830 etablerades ett Justitiariat som skulle utöva den myndighet som magistrat och rådstuvurätt hade i större städer, men den funktionen blev kortlivad och upphörde 1836.

1838 fick staden en styrelse med en något fastare organisation. Då utfärdade Kungl. Maj:t ett reglemente för Östersunds stad (Svensk Författningssamling 57/1838) där det stadgades att stadens ordningsman och de tio äldste skulle bilda en Municipalstyrelse, som hade att handha stadens angelägenheter. Gränserna mellan Municipalstyrelsens och Borgerskapets (de tio äldstes) kompetens uppdrogs dock inte i detalj i detta reglemente.

Innan Municipalstyret tog beslut om nya utgifter krävdes att stadens samtliga röstberättigade invånare skulle höras. För den ekonomiska förvaltningen tillsattes en drätselkommission och en stadskassör, för vissa byggnadsfrågor en byggnadsdirektion och för fattigvården en fattigvårdsstyrelse. Byggnadsordning, brandordning och polisordning utfärdades också.

Municipalstyrelsens protokoll ger en inblick i de utmaningar och uppgifter som staden hade att ta hand om. Här nämns också många av stadens invånare, varför protokollen också kan vara spännande att läsa för den som är intresserad av personforskning. Till hjälp finns ett personregister i slutet av avskriften.

Östersunds borgerskaps protokoll 1843-1858

Enstaka protokoll 1843-1858, lösa blad

30 december 1843

Protokoll hållit vid stadens innevånares sammanträde uti sessions rummet den 30:de december 1843.

Närvarande: Slagtaren Thalén, handlanden Hallgren, skräddaren Hoffner, muraren Sundell, dagsverkskarlen Zackris Johansson och smeden Lindström.

I anledning af förut upläsen kungörelse, föredrogs till öfverläggning om ringklockans anskaffande till nya kyrkan, och upläser herr groshandlaren brukspatron Värns skrifvelse i detta ämne; hvarefter beslöts att en större klockvinkel om 9 á 10 lisp. och en mindre om 5 à 7 lisp. utaf Backafors till-verkning skulle requireras med det tillkännagifvande, att, om den större ej kan fås öfver 6 lisp, så bör i [*sid 2 v*] hvilken händelse som hälst begära att de pröfvar så att de hafva till hvarandra ett passande ljud, äfvensom att ritning och beskrifning för deras upsättning erhålles. Och skulle desse klockor så fort ske kan \från bruket/ afsändas till Stockholm med ångfartyg för att med ångfartyg afgå till Sundsvall.

År och dag som ofvan

J. A. Albin

Johan Hallgren

N. Hoffner

Johan Sundell

[*inget datum*] **januari 1844**

Östersund jan. 1844

Herr brukspatron C. F. Wärn, Åmål

Vördsammast får jag tacka för skrifvelsen af d. 30 sistl. november och får i anledning deraf requirera utaf Backafors tillverkning 2:ne klockvinklar af stål, den större 9 á 10 lisp. och den mindre 5 á 7 samma vight, eller om de ej kunna erhållas så stora önskas likväl att de afpassas så att de ega rigtig samklang sins emellan. Östersunds stad beslöt den 30 sistl. december requirtionen efter ofvannämnde punds vigt, eller om de ej kund fås för stora mindre men

propotionerade till hvarandra. Aspås socknemän väntar att få höra desse klockor in-nan de betinga sig nya för kyrkan.

För att kunna upfatta och begagna desse klockor får jag äfven anhålla [*sid 3*] om en teckning som visar upsätttningen och beskrifning i och för sjelfva begagnandet, då jag förutsätter att nödige

jern kanske också skrufvarne medfölja. Slutligen får jag anhålla att desse klockvinklar afsändes med första ångfartyg till Stockholm och herr grosshandlaren P. Wikström junior emottagande.

I och för forslingen deraf landvägen från Sundsvall, anhåller jag om en P. M. som upger ungefärliga

omfånget å klockvinklarne, eller \storleken af / den låda hvaruti de kanske inläggas, på det att åkdonet derefter må afpassas.

Östersund d. 17 jan 1844

På municialstyrelsens vägnar

28 januari 1846

Koncept

Protocoll, hållet vid sammanträde med stadens innevånare den 28:de jan 1846 å rådhuset i Östersund.

Närvarande: Ordförande herr fabrikör Burman, apothekaren Lignell, handlanden Håflin garfvaren Dedering, skräddaren Fastborg, repslagaren Lindström, handlanden Moberg, slagtaren Thalén, färgaren Holmbäck, smeden Lindström, förste landtm. Albin, mäster Bolin.

§ 1 Angående fattighjonet, f.d. handlanden Södergrens underhåll, uppdrogos åt herrar handlanden Hoflin och slagtaren Thalén samt undertecknad och skulle emellertid Södergren å sjukhuset emot 20 s. r.g:d dagen der hållas af staden.

§ 2 Angående en jernkakelugn å rådhuset uppdrogs åt slagtaren Thalén att en sådan anskaffa omkring 40 rs r.g:d ju fortare desto helldre. Och skall kostnaden derföre utbetalas af stadscassan.

§ 3 Angående barnmorskelönens indragning beslöts att då Kreutz gjort tjensten och dervid visat sig nyckter och anständig skulle hon, såsom honorarium erhålla 15 rs r.g:d.

§ 4 Angående rum åt brandvakten beslöts att två r.d:r b:co för detta år skulle i stället för waktkur utbetalas af stadscassan och utlemnas till branddirecteuren.

[*sid 5*]

§ 5 Angående Lindströms \och snickaren Svenssons/ räkningar för begrafning af \och likkistan för/ Anna Cajsa Holmberg beviljade af fattigcassan 20 r.d:r r.g:d \för den förra och 4 r.d:r r.g:d för den senare/ skulle erläggas, så snart boupptecknin gen och hennes kläder blifvit till fattigföreståndare Lindström aflemnade.

§ 6 Vid frågan om arbetet för omgräfningen af \den genom staden löpande/ bäcken skulle detsamma verkställas medelst laga \ eller entreprenad/ för bästa priset under arbets directions

inseende, och det timmer som för bäcken behöfves, skall genom entrerenad huggas \på stadens skog/ och framköras och uppdrogs åt arbets direction att derom förrätta auction, så fort sig göra låter.

År och dag som ofvan

Justeradt In fidem

C.E. Burman O. M. Håflin J. P. Sunding

A. Dedering

13 februari 1846

Koncept

Protocoll, hållet vid sammanträde med stadens innevånare den 17:de februari 1846 å rådhuset i Östersund.

§ 1 S. D. Sedan \ej mindre/ del af municialstyrelsen, å stadens vägnar samt för färdigbyggandet af stadens kyrka, enligt skuldebref af den 24 mars 1843, uptagne lån stort 2000 r.d:r b:co utaf de

under Kongl. Maj:ts och rikets statscontors deposition ställde depositions medel blifvit, i följd af rikets ständers riksgälds contoirs skrifvelse af den 30 december nästlidet år, till inbetalning hos municipalstyrelsen upsagdt, än ock stadens innevånare till rectors boställe vid den blifvande

elementarskolan i Östersund, för en summa af 2666 r.d:r 32 s. b:co, inköpt lägenheten Lugnet å stadens mark samt fråga om sättet för samma köpesummas anskaffande blifvit väckt, så hade stadens samtlige innevånare blifvit å behörig ordning kallade att sig denne dag å stadens sessionsrum inställa och om anskaffande af medel till betalande så väl af nämnde lån som ock köpesumman för rectors bostället öfverlägga och besluta, och [*sid 7 v*] beslöto efter någon öfverläggning stadens innevånare enhälligt att genom municipalstyrelsen, hos Kongl. Maj:t i underdånighet göra ansökning om erhållande af ett lån å 4000 r.d:r b:co emot högst 5 procent ränta och med vilkor att till ränta och capitalafbetalning årligen erlägga 300 r.d:r b:co, för hvilket ändamål stadens innevånare updraga åt samt bemyndigade municipalstyrelsen att ej mindre hos Kongl. Maj:t göra underdånig ansökning om erhållande af ett så beskaffat lån samt derföre å stadens vägnar utgifva förbindelse, än ock att af stadens intrader fullgöra de åtagne ränte och capitalaf-betalningarne, för hvilka stadens innevånare iklädde sig full ansvarighet.

§ 2 Upplästes herr löjtnant Sjösteens skrifvelse till m.styrelsen jemte 4 § af nämnde styrelses protocoll för d. 30:de sistl. jan. och antogo stadens innevånare innehållet af nämnde paragraf såsom sin mening i synnerhet som nu underrättelse ankommit att såväl Konungens bifall:de att concistorium förklarat lägenheten Lugnet fullkomligt passande till rectorsboställe. Dessutom önskade yttrade st. innevånare att löjtnant Sjösteen om han i stället för att ställa borgen för husröta etc. för de 2½ år som han möjligen kunde enligt köpecontractet vara skyldig att innehafva lägenheten istället kunde genast få till staden öfverlämna lägenheten emot den erbjudne rabatten af 600 r.d:r.

§ 3 Sedan vid sista sammanträdet, blifvit beslutat att anskaffa en jernkakelugn [*sid 7r*] i sessjonsrummet och nu blifvit förevisad en kakelugn som ansågs passande till förr nämna ändamål, beslöto m.s:n att köpa densamma oaktat den kostar 65 \ r.d:r b:co eller / en tredjedel mera än hvad som uti förra sammanhang bestämdes.

År och dag som ofvan

Justeradt

C. E. Burman	L. J. Moberg
O. M. Håflin	Ol. Thalén
A. Dedering	C. A. Lignell
C. A. Charlier	P. J E Afzelius [?]
Johan Hallgren	J. Wedin
J. A. Holmberg	Er. Söderberg
P. E. Sundin	H. […?]
Ol. Lindström	J. H. Amrèn
Carl P. Bergstedt	J. O. Holmbäck
N. M. Fastborg	Nils Helldahl

5 mars 1858

Protocoll, hållet vid allmänt sammanträde med Östersunds stads innevånare den 5:te mars 1858.

Närvarande: Hrr ordföranden Ocklind, fabrikörerne Dedering, Holmbäck, Fjellman, Söderberg, skom. Roman, handl:n Andersson, guldsmeden Helldahl j:r, kopparlagar Holmberg, bagaren Melander, skräddaren Friman, handl:n Skogh, skomakar Wiklund, bagaren Lindgren, skräddaren Fastborg, bokbindar Jansson, urmakar Melander, apothekaren Pyhlson.

§ 1 Till ledamöter uti innev. års bev. taxeringskommitté valdes:

Af ridderskap & adel:	Major Hjärne & häradshöfding Liljesköld, suppl. Edelsvärd
Af presterskaet:	Pastor Weider, stadspr. Wedin, suppl. rector Sundberg
Af ståndspersoner:	Auditör Hallström, apoth:ne Lignell & Pyhlson, suppl. doct. Grenholm

Af borgerskapet: Handl:ne Andersson & Ocklind, fabrik:ne Dedering & Fjellman, kopparslagar Holmberg, bagar Lindgren, suppl. bokb. Jansson & fabrikör Söderberg.

§ 2 Upplästes barnmorskan Johanssons ansökan om löneförhöjning och efter öfverläggning beslöts enhälligt att enligt hennes begäran öka lönen från 50 m:k till 100 r.d:r banco att utgå ifrån den 1:ste febr. detta år.

In fidem

Justeradt: C. E. Burman

John Ocklind

A. Dedering	J. A. Pyhlson	N. M. Fastborg
A. Friman	M. Roman	Ol. Melander
A. P. Fjellman	N. J. Helldahl	

Borgerskapets jämte stadens innevånares protokoll 1849-1858

6 mars 1849

Protocoll, hållet med borgerskapets i Östersund sammanträde den 6:te Mars 1849.

Närvarande: Herr ordföranden Osc. Winnberg

” handl. E. C. Perman

” ” N. Wikström

” ” C. Hofverberg

” ” E. P. Moberg

” bagaren Lindgren

” skräddaren Fastberg

” garfvaren Dedering

” färgaren Holmbäck

” källarmästare Thalén

samt undertecknad vid protocollet.

§ 1 S.D. Till följd af Konungens befallningshafvandes skrivelse af den 24:de sistlidne februari hade stadens borgerskap blifvit sammankallade till sammanträde denne dag för ändamål att ibland sig utse en person, hvilken bör sig inställa å Konungens befallningshafvandes sessionsrum den 15:e i denna månad kl. 12 på dagen, för att jemte öfrige länets deputerade, besluta om sammansättning, till form och personer af den committé med nödige supleanter som skall årligen intill nästa riksdag såväl revidera och granska räkenskaperne jemte styrelsen och förvaltningen af curhusinrättningen, som ock därefter ej mindre bestämma det bidrag som af uppkommet öfverskott å influtne curhus-afgifter kan lazarettet med delar, än äfven fastställa den för veneriska smittans hämmande under detta år erforderliga afgiften; vilka befattningar om deputerade så önska äfven kunna till pröfnings committéen öfverlämnas. Och valde de närvarande härtill handl. N. G. Skogh, hvilken således äger att, å borgerskapets wägnar, uti beslut om detta ärende deltaga. Såsom fullmagt skulle protocollets utdrag honom Skogh meddelas.

§ 2 Konungens befallningshafvandes remiss teknad å herrar överstelöjtnanten B. Gussanders, kaptenen J. H. Hjärnes, häradsskrifvaren Cavallins, doctorn Björks och kronofogden Hellbergs

ansökan, angående förflyttande af garfvarnas sköljningsställen för hudar och skinn från de nu begagnade öster om bron till andra sidan om densamma [sid 2 vä] upplästes jämte ansökningen; och beslöt municipalstyrelsen att såsom utlåtande däröfver avgifva: Att då invid och österom bron största delen af vintern finnes öppet och således för garfvarne, hvilka äfven äro närmast därtill boende, är det mest tjenliga ställe för sköljning af hudar och skinn, synnerligast som der äfven finnes strömdrag samt tillräckligt hög afledande av den derigenom uppkommande orenligheten åt motsatt håll från det derifrån långt aflägsna vattenafhämtningsstället, anser m. s:n [*municipal-styrelsen*] att sökanderne helt och hållet saknat skäl för deras begäran, hvarför m. s:n får föreslå att det vanliga stället för ifrågavarande sköljning må få fortfarande begagnas.

§ 3 För att närvara vid den inför Konungens befallningshafvande till den 15:de denna månadutsatte bevillnings taxerings committée valdes

Af ridderskapet och adeln

Herr kapten Hjärne

” häradsh. Liljesköld och såsom supleant

” öfverstelöjtn. Charlier

Af prästerskapet

Herr pastor Palmqvist

” magister Wieder och såsom supleant

” pastor Palén

Af ståndspersoner

Herr kronobefallningsman Berg

” räntmästare Lindal och till supleant

” förste landtmätare Albin

Af borgerskapet

Herr handl. Hofverberg

” ” Perman

” ” Skogh

” källarmästare Thalen

” conditor Sundin

” guldsmeden Helldahl j:r och såsom

[*nästa sida*]

supleanter handl. Moberg och skräddaren N. M. Fastborg.

In fidem

Justerat J. A. Öhrling

A. Dedering

J. O. Holmbäck

Ol. Thalén

N. M. Fastborg

2 maj 1849

Protocoll, hållet vid sammanträde med stadens röstegande innevånare den 2:dra Maji 1849.

Närvarande: Herr ordföranden Oscar Winnberg

” handlanden Hallgren

” färgaren Fjellman

” stadsfiskal Edelswärd

” källarmästare Thalén

” urmakare Björklund

” handl. Perman

” ” Er. Andersson

” guldsmeden Helldahl

” färgaren Holmbäck

” bagaren Lindgren

” förste lantm. Albin

” handl. Hofverberg

” skräddaren Fastborg

” bokbindaren Jansson

” garfvaren Perman

” ” Söderberg

” ” Dedering

” kopparslagaren Holmberg

samt undertecknad vid protocollet.

§ 1 S.D. Beslöts brandvakterna Jonas Krass, Olof Högdin och Pehr Jonsson skulle få påökning å lön från 12 till 16 s. b:co per natt, hvilken påökning skulle få beräknas från årets början, emot skyldighet att under sommarmånaderna, hvar annan timme, äfven ropa i den så kallade myran vid Schüsslers hus och gatan uppföre till häradshöfding Liljeskölds gård samt vidare åt staden.

§ 2 Till ledamöter uti stadens enskilda taxeringscommittée valdes: Herrar fabrikören Burman, handl:ne Moberg och Skogh, guldsmeden Helldahl j:r, herr ränt-mästaren Lindal och garfvaren Dedering, samt såsom supleanter källarmästaren Thalén och färjaren Holmbäck.

§ 3 För att granska 1848 års räkenskaper valdes: Herrar apothekaren C. A. Lignell och handl. N. Wikström

§ 4 Till ledamöter uti brandsyn denna vår valdes: Färgaren Fjellman, handlanden Andersson och garfvaren Söderberg, samt såsom supleanter urmakaren Björklund och bokhandlaren Jansson.

§ 5 För att bestämma när boskapskreaturen må få på stadens bete utsläppas detta år utsågos herrar Perman och Söderberg som i samråd med herr ordföranden äga öfverlägga härom och om tider härför utfärda kungörelse.

Till geterska under instundande sommar antogs nu närvarande hustru Gertrud Genberg från Frösön, emot ersättning 40 r.d:r b:co för den tid boskapen anses kunna å bete hållas.

Beslöts att kreaturen måga få efter ankomsten från skogen, beta å stadens gator till kl. 9 e.m. efter hvilken tid de likväl böra vara intagna från gator och gränder.

§ 6 Barnmorskan Anika Anderssons ansökan om tillstånd att för erhållande af förmonligare lön äfven få antaga barnmorsketjenst i Åhs församling föredrogs,och bifölls denna begäran med vilkor att hon blifver boende i staden och i första rummet fullgör sin åtagne befattning derinom.

§ 7 Christina Lovisa Fahlströms ansökan, om något understöd af stadens medel, upplästes, och, i anseende till ömmande omständigheter beslöts: att bemälda Lovisa Fahlström skulle tilldelas en gratifikation af 6 r.d:r 32 s.b:co att af fattig cassan utgå.

§ 8 Af 1847 års utskylder skulle sedan tillgångar brustit afskrifning ske för följande personer:

Lovisa Fahlström	1.24
Ekström	1.24
Lidstens hustru	1.24
Postillon Söderqvist	1.16
Skomakaren Ullberg	2.38.8
Löjtnant Hollst	1.24
Gesällen Hanson	1.16

Gränsridaren Axelson 1.24

[nästa sida]

§ 9 Den felaktiga bron öfver Rannåsmyran skall sättas i farbart skick. Att tillse det arbetet blifver verkställdt utsågos herrar Perman och Söderberg, som i samråd med stadscassören äga att om detta arbetes verkställande draga försorg. Ut supra

Justerat

A. Edelswärd

J. O. Holmbäck

Ol. Thalén

A. Dedering

In fidem

J. Öhrling

17 september 1849

Protocoll hållet vid sammanträde med Östersunds stads innevånare måndagen d. 17:de september 1849.

Närvarande: Herr ordföranden Winnberg

” guldsmeden Helldal jr

” färgaren Holmbäck

” handlanden Hallgren

” kopparslagaren Holmbäck

” d:o Lundholm

” conditor Sundin

” smeden Lindström

” garfvaren Dedering

” snickaren Amnelius

” d:o Ol. Lindh

” bagaren Lindgren

” arbetskarlen P. Svärd och undertecknad protokollförande

§ 1 S.D. Öfverlades i hvad mån borgerliga rörelsen, hus och tomter eller jorden borde hvar för sig deltaga i stadens båtsmansvacance avgift och sedan upplyst blifvit att förledit års bevillning af borgerliga rörelsen utgjort 474 r.d:r [*specie?*] men för hus, tomtet och jord endast 143 r.d:r 21sk. 2 rst. beslöts att båtsmansvacance avgiften, om hvars belopp först påföljande år underrättas, skulle utdebiteras med 40 r.d:r b:co deraf hälften eller 20 r.d:r b:co på borgerliga rörelsen och andra hälften på hus, tomter och jord. Brandförsäkrade hus betala hälften mot icke brandförsäkrade. [*nästa sida*]

§ 2 Att förrätta brandsyn denna höst valdes de samma som sistl. vår, nämligen: färgaren Fjellman, handl. Andersson och garfvaren Söderberg samt såsom suppleanter urmakaren Björklund och bokbindaren Jansson & såsom kakelugnsmakare biträde Magnusson.

§ 3 För att deltaga i markegångssättningen inför Konungens Befallningshafvande den 1:ste instundnande november kl 9 f.m. valdes hrr handlandena Wikström och Perman samt såsom suppleant handl. Skogh. Ut supra

Justerat

O. Winnberg

In fidem

C. E. Burman

[*nästa sida*]

15 oktober 1849

Protocoll, hållet vid sammanträde med Östersunds stads innevånare måndagen d. 15:de october1849.

Närvarande: Herr ordföranden Winnberg

” handelsman Wikström

” do Perman

” do Moberg

” do Håflin

“ do Skogh

“ do Andersson

“ apothekaren Lignell

“ smeden Lindström

“ skräddaren Fastborg

“ snickaren Amnelius

“ kakelugnsmakaren Magnusson

f.d. jägaren O. Ward samt undertecknad protocollsförande.

§ 1 S. D. Sedan Östersunds stad och Westra Odensala byamän, uti sammanträde den 13:de september 1845, enligt däröfver då fördt protocoll, beslutatatt genom af dem sedermera vald direction verkställa utdikning af Östersundsbäcken och tjärn samt Toutängs myrorne i enlighet med en af herr ingeneur Schyssler då upprättad plancharta, och Kongl. Maj:t. samt kronan till nämnde arbetes verkställande, mot skyldigheter att af directionen [*sid. 4 r*] underskrifvet contract uptager, beviljat ett anslag, utan återbetalningsskyldighet, af 4 000 r.d:r b:co motsvarande ungefär kostnaden för hufvudgrafvens och Stadsbäckens upptagande, hvarefter directionen för den del af arbetet som egentligen rörde Östersund med handlanden E. P. Moberg ingått det af staden uti allmänt sammanträde godkända contract innehållande att Moberg skulle ej allenast uppgräfva Stadsbäcken emellan de å chartan bestämde puncterna X & O, utan ock uti nämnde bäck nedlägga en af honom timrad och med knäppen försedd trumma, hvilken därefter borde med jord enligt contractets

närmare bestämmelse öfverfyllas. Och Moberg därefter fullgjort nämnde arbete hvilket vid deräf valde syningsmän h:rr doctor Afzelius, förste lantmätare Albin, handl. Håflin och fabrikör Burman

den 3:dje sistl. sept. förrättad syn ansetts svara emot ändamålet ehuru likväl från contractet afvikande i det afseenet, att på åtskilliga ställen knäppene icke blivit gjorde efter föreskrift, så hade med anledning deraf att directionen för ofvannämnde arbetsföretag ansett sig dermed fullgjort denna Östersund rörande del af arbetet och till följd deraf yrkat att staden skulle genast emottaga nämnde arbete till underhåll, så att det ej allenast vid blifvande afsyning af Kongl. Maj:t & kronan, utan ock framgent hölles i det skick som det emellan Kongl. Maj:t & kronan samt directionen upprättade contract bestämde, hade stadens innevånare enligt förut i ämnet utfärdad kungörelse blivit till idag sammankallade för att deröfver höras.

Efter föredragande af detta jemte äfven lemmnad underrättelse, att den del av stadsanslaget som enligt kostnadsförslaget med 1340 r.d:r b:co skulle tillfalla Östersund helt och hållet åtginge till liquid åt Moberg för mera nämnde arbete, äfvensom att directionen således icke disponerade några vidare medel, hvarmed underhållet af trumman kunde bekostas, beslöts att staden, som förklarade att directionen sålunda fullgjort sitt merberörde åtagande i hvad det angick densamma, nu skulle mottaga och hädanefter på egen bekostnad framgent underhålla merberörde trumbyggnad i det skick directionen här ofvan begärt. Men emedan af den syn som uplyste huru Moberg fullgjort sitt åtagande visades att han icke i alla afseenden följt contractet, så, ehurusyningsmännen ansett detta ändock ändamålsenligt, ville likväl stadens innevånare, som förmenade detta icke vara så alldeles säkert, [nästa sida] få den förbindelsen af Moberg att om under loppet af sex år härifrån trumman blefve bristfällig, de brister som kunde anses för en ovilkorlig följd af den här ofvan omförmälda afvikelsen från Mobergs contract med directionen, de skulle på Mobergs bekostnad afhjelpas. Som Moberg förklarade sig villig ej allenast dertill, utan ock att till stadens säkerhet för hvad han sålunda åtagit sig, låta den sista fjerdedelen af hans betingade ersättning för arbetet eller 335 r.d:r b:co, hvilka staden skulle äga att lyfta hos arbetsdirektionen, sedan Kongl. Maj:t & kronan till den utbetalt sista fjerdedelen af anslaget för hela arbetet, få emot laglig ränta från lyftningsdagen under tiden innestå med skyldighet för staden att efter nämnde sex års förlopp till Moberg redovisa summan med ränta eller i händelse kostnader ägt rum, hvad efter afdrag för dem kunde återstå, skulle ömsesidiga förbindelser härå utvexlas i morgon kl 2 vid justeringen af detta protokoll.

I händelse emellan Moberg och staden skulle uppstå tvist, huruvida en blifvande bristfällighet på trumman kunde eller borde anses som följd utaf ofvanomförmälda afvikelse, skulle densamma afgöras genom compromiss, dertill hvardera parterna skulle välja 2:ne compromissarier hvar och desse 4 välja den 5:te.

§ 2 För att under loppet af sex år härifrån hafva upsigt om bäcktrumman och foga anstalt om de bristers afhjelpande som å densamma möjligen kunna upkomma valdes handlanden E. P. Moberg.

§ 3 Till ledamöter uti brandstodscommitteen för lösegendom återvaldes desamma som sistl. år: neml:n doctor Afzelius, apotekaren Lignell, handlanderne Winnberg och Perman samt fabrikör Burman. Ut supra.

Justeradt: In fidem

C. E. Burman

[*nästa sida*]

23 januari 1859

Protocoll, hållet vid allmänt sammanträde med Östersunds stads innevånare onsdagen den 23:dje januari 1850.

Närvarande: v. ordföranden herr handelsman Perman, handlanderne Håflin, Skogh, Öhrling och Hallgren, conditor Sundin, färgaren Fjellman, kopparslagaren Holmberg samt fabriksidkaren Toutin, äfvensom undertecknad protokollförande.

§ 1 S.D. Till ledamöter uti brandstodscommittéen för fast egendom valdes fabrikör Burman, såsom magistratsombud och till dess suppleant handl. Öhrling, samt till ledamöter handlanderne Håflin, Perman, Moberg, apoth. Lignell och garfvaren Dedering, äfvensom till suppl. källarm. Thalén.

§ 2 Wal till ledamöter ibland stadens tio äldste företogs och de nu afgående handlanderne Wikström och Perman återvaldes äfvensom handl. Skogh valdes i stället för handlanden Winnberg, som sistl. år blifvit ordningsman, hvadan de tio äldste altså äro: Smeden Lindström, färgaren Holmbäck, handl. Moberg, källarmästaren Thalén, skräddaren Fastborg, handl:ne Skogh och Håflin, garfvar. Dedering, handlanderne Wikström och Perman. Ut supra

Justeradt: In fidem

E. C. Perman C. E. Burman

3 maj 1850

Protocoll, hållet vid allmänt sammanträde med Östersunds stads innevånare fredagen den 3:dje maj 1850.

Närvarande: Stadscasseuren Burman uppdrogs att föra ordet i stället för ordföranden Winnberg, som var förhindrad att tillstädeskomma. Handlanden Moberg, källarmästaren Thalén, färgaren Holmbäck, guldsmeden Helldahl j:r, kopparslagaren Holmberg, garfvaren Perman, urmakaren Björklund, muraren Eriksson, snickaren Amnelius.

§ 1 S.D. Till ledamöter uti drätselcommission detta år valdes desamma som förra året neml:n handlanderne Hofverberg& Skog, samt källarmäst. Thalén.

§ 2 Till revisorer af 1849 års stadsräkenskaper valdes: Herr regementläkaren Afzelius och handlanden E. C. Perman.

§ 3 Till ledamöter uti brandsyn, som bestämdes att hållas den 16:de &17:de i denna månad valdes: Handl. Öhrling, skräddaren Fastberg och snick. Amnelius, till suppleanter: Spegelfabr. Malmberg och bagaren Melander, till kakelugnsmakare biträde valdes: Muraren Johansson. Till ledamöter uti

[nästa sida] gatusyn, samma dagar, valdes handl. Moberg, färj. Holmbäck & garfv. Söderberg.

§ 4 Anställdes val till ledamöter uti den gästgifvargarden \härstädes/ den 1:sta nästk:de juni

kl 9 f.m. sammanträdande taxeringskommittée och utsågos dertill enhälligt:

Af ridderskapet och adeln:	Hr kapten Hjärne och häradshöfd. Liljesköld, till suppleant sergeanten von Wolcker.
Af prästerskapet:	Pastor Palmqvist och magist. Wernberg, till suppl. mag. Vejder.
Af ståndspersonerne:	Ordningsman Winnberg och landscancellisten Lindberg, till suppl. ap. Lignell
Af borgerskapet:	Garfvaren Dedering, färgaren Burman, handlanderne Håflin och Öhrling, skrädd. Fastborg & urmak. Björklund, till suppl. färgaren Fjellman och garfvaren Perman.

§ 5 Till ledamöter uti stadens enskildta taxering valdes: H*e*rr magister Veinberg, apothekaren Lignell, handlanderne Perman och Skogh, skrädd. Fastborg & målaren Bergstedt, till suppl. Snickaren Amnelius och urmak. Melander.

§ 6 Till quartersman uti fjerde quarteret valdes färgaren Fjellman istället för färgaren Holmbäck, som nu afsade sig nämnde befattning.

§ 7 Upplästes utdrag af domboken hållen å lagtima höstetinget med Brunflo tingslag den 7:de dec. 1849 rörande anhängiggjorda målet om den uti Stadsbäcken timrade trumman och förklarade sig stadens innevånare benägna att antaga det, enligt nämnde protocoll, utaf Moberg gjorda förlikningsförslag nem:l att under sex \6/ års tid ansvara för de bristfälligheter, som i följd af afvikelserna från det med honom uppgjorda kontraktet kunde å hans ifrågavarande arbete uppkomma, men rörande lyftningen af innestående entreprenadmedel fordrade stadens innevånare att ?/4 af primitiva summan skulle under ansvarighetsåren, såsom säkerhet för hvad Moberg sig sålunda åtagit, innestå, med skyldighet för staden att årligen betala Moberg ränta derå och efter nämnde sex års förlopp redovisa summan eller i händelse kostnader ägt rum, hvad efter afdrag för dem kunde återstå, slutligen fordrade ock såsom oeftergifligt villkor för ingående på denna förlikning, att arbetet, vid detta år blifvande afsyning, godkändes utaf district chefen för väg och vattenbyggnader uti norra districtet.

§ 8 Communicerades stadens innevånare handl. Mobergs till befallningsh:de ingifna och till förklaringsgifvande hit remitterade ansökning att genast utbekomma innestående entreprenadmedel för timringen m.m. af trumman uti Stadsbäcken och beslöts att anmoda municipalstyrelsen å stadens innevånares vägnar afgifva förklaring öfver nämnde ansökning. Justering af detta protocoll skulle ske i morgon eft.midd. kl. ½ 6. Ut supra

Justeradt

H. W. Amnelius

Joh. Björklund

In fidem

C.E. Burman

[*nästa sida*]

20 september 1850

Protocoll hållet vid allmänt sammanträde med Östersunds stads innevånare fredagen den 20:de september 1850.

Närvarade: Herr ordföranden handlanden Oscar Winnberg, handland:ne Perman och Hallgren, kopparslag:ne Holmberg och Lundholm, källarmäst. Thalen, färjar Fjellman, urmakare Melander, bagar Melander, garfv. Dedering, skrädd. Fastborg, snickaren Amnelius och målaren Edlund samt undertecknad.

§ 1 S.D. Sedan Konungens höga befallningshafvande uti dess allmänna kungörelse af den 2:dra i denna månad, hvilken äfven nu uplästes, anmodat municipalstyrelsen att skyndsamt hålla val af

sundhetsnämnd här i staden, företogs nu nämnde val och, efter det municipalstyrelsens ordförande herr handlanden Oscar Winnberg ingått såsom ordförande uti stadens sundhetsnämnd, utsågos dertill enhälligt herr ingeneuren Schyssler, herr landscancellisten Lindberg, hrr handlanden Skogh och urmakaren Melander.

§ 2 Till ledamöter uti brandstodscommittéen för lösegendom återvaldes herr apothekaren Lignell, handl:ne Winnborg och Perman samt fabrikör Burman äfvensom handl. Ocklind i stället för doctor Afzelius.

§ 3 Till ledamöter uti brandsyn denna höst valdes desamma som förrättat sista brandsyn neml:n hrr handl. Öhrling, skräddarmäst. Fastborg och snickaren Amnelius samt såsom suppleanter bagaren Melander och boktryckaren Berg. Till kakelugnsmak.biträde muraren Johansson.

§ 4 För att deltaga uti markegångssättningen inför Kon. befallningsh:e den 4:de instundande novemb. kl. 9 f.m. valdes hrr handlanderne Wikström och Perman, samt till suppleant handl. Skogh.

§ 5 Herr skolläraren m.m. A. Lindahls ansökning, att, i anseende till härvarande dyra lefnads-kostnader, få sin lön förhöjd från 300 till 400 r.d:r b:co uplästes och discuterades. Efter öfver-läggning stadnade de närvarande i det beslut att ansökningen icke kunde bifallas emedan medel dertill saknades.

§ 6 Till extra \stads/vaktmästare efter Pettersson som härifrån afflyttat skulle ordf:n antaga den han ansåg dertill tjenlig.

§ 7 På derom gjord framställning beslöts att på samma gång som den nu huggna veden å stadens betesmark försäljes skulle äfven der befintligt timmer, nedtagas och till afröjning tjenliga trakter utbjudas under vissa vilkor och att på icke bortarrenderade trakter skulle hvem som helst af stadens innevånare äga att taga barr af mindre granar och tallar. [*nästa sida*]

§ 8 Herr ordföranden tillkännagaf att till municipalstyrelsen blifvit af herr skräddaremästaren Fastborg ingifven skriftelig anhållan om ersättning för att den genom Fastborgs vretlott gående bäck blifvit uppgräfven m.m. och ansågo stadens innevånare Fastborgs ersättningsanspråk obilligt då bäckens uppgräfning otvifvelaktigt gjort nytta äfven för lotten och Fastborg hittils begagnat en derinvid gående avstängd gata, hvilken han dock \hädanefter/ borde få begagna till dess utläggande blefve nödvändigt.

§ 9 Efter derom gjordframställning och öfverläggning beslöts att nattpatrull skall gå hvar natt ifrån den 1:sta september till den 1:sta maj och \utgöras af borgare & husegare, samt/ att namnen på dem, som under hvarje vecka skola utgöra nämnde patrull bör utsättas uti Jemtlands Tidning. Hos quartersmannen både hemtas patrullbrickan om aftonen och återlemnas om morgonen af den

patrullskyldige. Om någon försummar att utgöra nattpatrull bör han böta 1 r.d:r b:co till stadens fattigkassa och ersätta hvad det kostar att skaffa annan person, hvarå äfvensom en af ordningsman, quartersmännen och branddirectörerne uprättad instruction \för nattpatrullen/ skulle sökas stadfästelse. Ut supra

Justeradt In fidem

Oscar Winnberg C. E. Burman

H. W. Amnelius

20 september 1850

Protocoll, hållet vid sammanträde med Östersunds stads borgerskap inför municipalstyrelsen, d. 20:de september 1850.

Närvarande: Herr ordföranden handlanden Oscar Winnberg. H*e*rr handlanderne Perman och Hallgren, kopparslagarne Holmberg & Lundholm, färgaren Fjellman, urmak. Melander, bagaren Melander, källarmäst. Thalén, snick. Amnelius, målaren Edlund, garfvaren Dedering och skrädd. Fastborg samt undertecknad.

§ 1 Till åtlydnad af Kongl. Majt:s öppna nådiga bref af d. 10:de sistl. juli och Konung:s befallningsh:es skrifvelse af d. 22:dra, samma månad hade Östersunds borgerskap blifvit kallade för att välja fullmäktig till det allmänna riksmöte, som börjas i hufvudstaden den 15:de nästk. november, och som stadskassören på borgerskapets yttrande önskar att få förena sig med någon annan stad om riksdagsfullmäktig, aflåtit skrifvelser derom utan att ännu hafva erhållit svar, så upsköts valförrättningen till måndagen den 30:de i denna månad kl. 12 på dagen, då de nu närvarande egde att sig åter infinna. [*nästa sida*]

§ 2 Som stadens borgerskap icke har för sin rörelse någon annan utgift till staden än båtsmansvacance afgifter beslöts att både röstberäkningen \vid riksdagsmansvalet/ och arfvodets sammanskott skulle ske efter hvad hvar och en borgare betalar \till staden/ i båtsmansvacance afgift för sin rörelse. Ut supra

Justeradt In fidem

Oscar Winnberg C. E. Burman

H. W. Amnelius

[*nästa sida*]

27 december 1850

Protocoll, hållet vid sammanträde med Östersunds borgerskap, fredagen den 27:de december 1850.

[*skrivet i marginalen*] Närvarande: Herr ordf Winnberg, handl. Wikström, d:o Hofverberg

d:o Perman, d:o Ocklind , d:o Skogh , d:o Öhrling, källarmäst Thalén

S.D. Föredrogs en af stadens ordningsman, herr handlanden Oscar Winnberg till Konungens befallningshafvande ingifven och derifrån till borgerskapets yttrande remitterad ansökning att blifva befriad från ordningsmanna befattningen här i staden med detta års utgång. Under öfverläggningen var borgerskapet af olika tankar men vid votering voro 5 röster för bifall till ansökningen och 2 för afslag till densamma neml:n källarmästar Thalén och handl. Öhrling, vilken sistnämnde \äfven/ ansåg sammanträdet icke vara lagligen utlyst \ehuru det uplystes att behörig kungörelse derom varit utfärdad/ och sade sig hafva grundat sitt nej \till ansökningen/ derpå att tit. Winnberg icke varit \ordinarie/ ordningsman i 3 år. Ut supra

Justeradt: In fidem

Oscar Wennberg C. E. Burman

N. Wikström

C Hofverberg

Ol. Thalén

John Ocklind

30 januari 1851

Protocoll, hållet vid allmänt sammanträde med Östersunds stads innevånare den 30:de januari 1851.

Närvarande: Herr ordföranden handlanden Oscar Winnberg, herr landssecreter Thomée, handlanderne Håflin, Borg, Skogh, Ocklind & Moberg, källarmästaren Thalén, färgaren Fjellman, kopparsl. Holmberg, guldsmeden Helldahl j:r samt bagaren Lindgren.

§ 1 Till ledamöter uti brandstodscommittéen för fastegendom återvaldesde som förut \hafvit/ detta bestyr, neml:n: Fabrikör Burman såsom magistratsombud och till dess supleant handl. Öhrling, till ledamöter handlanderne Håflin, Perman & Moberg, apothekaren Lignell, fabrikör Dedering, äfvensom till supleant källarmästaren Thalén.

§ 2 Wal till ledamöter ibland stadens tio äldste företogs och af de nu afgångne återvaldes fabrikör Holmbäck samt i smedmästaren Lindströms ställe, kopparslagaren Holmberg, hvadan de tio äldste altså äro: Handlanden Moberg, källarmästararen Thalén, skräddarmästaren Fastborg, handlanderne Skogh & Håflin, fabrikör Dedering, handlanderne Wikström & Perman, fabrikör Holmbäck samt kopparslagaren Holmberg.

§ 3 Herr stadsfiskalen P. V. Forsbergssons ansökning att erhålla påökning i sin lön, som för närvarande utgör circa 200 r.d:r r.g:s, föredrogs och efter öfverläggning beslöts att stadsfiskalen skulle tillsvidare och intill dess municipalstyrelsen [nästa sida] ansåg honom tjenlig och lämplig att emottaga stadskassörbefattningen, åtnjuta en förhöjning i sin lön af 100 r.d:r b:co att utgå af stadskassan, dock med skyldighet för stadsfiskalen att emottaga stadskassörstjensten när municipal-styrelsen det önskar och då äfven ofvanmämnde löneförhöjning skall försvinna.

§ 4 Enkan Anna Granqvist till mun.styrelsen ingifna ansökning om att erhålla större fattigunderstöd föredrogs och bifölls, så att hon skall, utom 8 r.d:r b:co som nu fås, erhålla ytterligare ut fattigkassan 4 r.d:r b:co om året, att utgå från och med 3:dje quartalet af räkenskapsåret 1850.

§ 5 Enkan S. M. Westberg skulle af stadskassan erhålla 3 r.d:r b:coför inköp af 2 famnar ved.
Ut supra

Justeradt

Oscar Winnberg

J. Thomee

28 februari 1851

Protocoll, hållet vid allmänt sammanträde med Östersunds stads innevånare fredagen den 28:de februari 1851.

Närvarande: Herr ordföranden handl. Oscar Winnberg, hrr landssecreter Thomée, capitain Hjärne, doctor Afzelius, apothekaren Lignell, pastor Palmqvist, handl:n Wikström, Perman & Ocklind, capitain af Bjerkén, kopparsl. Holmberg, boktryckar Berg, garfv:ne Söderberg & Perman, skolläraren Lindahl, färgarne Holmbäck & Fjellman, conditor Sundin samt undertecknad.

§ 1 Enligt derom utfärdad kungörelse företogs nu frågan om inrättandet af fattigvårdsstyrelse härstädes och framställde ordföranden först huruvida en sådan styrelses inrättande, af de närvarande

ansågs nödvändig, hvilket af alla bejakades. Handl. Wikström framställde den proposition att municipalstyrelsen, som hittils ombesörjt de fattigvårdsstyrelsen åliggande göromål, borde nu väljas att fortfara med sistnämnde befattning, hvilken proposition likväl efter öfverläggning och votering afslogs. Derefter beslöts, att en af fem ledamöter bestående direction, som inom sig utser ordförande, skulle för hvarje år väljas, hvartill nu med slutna sedlar utsågs hrr Pastor Palmqvist, apoth. Lignell, handl. Skogh, källarmästar Thalén och fabrikör Holmbäck, hvilka skulle hafva sig till efterrättelse ett reglemente hvartill de skulle upgöra project och som sedan skulle, å dertill utlyst sockenstämma discuteras och förändras, om så behöfdes, samt antagas. [*nästa sida*]

§ 2 Till ledamöter uti den å gästgifvargården härstädes den 21:sta inst. mars kl. 9 f.m. sammanträdande bev. taxeringskommittée utsågos enhälligt:

Af ridderskapet och adel:	H*e*rr capitain Hjärne & häradsh. Liljesköld, supl v. Wolcker.
Af presterskapet:	Herr pastor Palmqvist & magister Vejder, supl. mag. Palén.
Af ståndspersoner:	Doctor Afzelius & apoth. Lignell, supl. cancellisten Lindberg.
Af borgerskapet:	Hr skräddarmästar Fastborg, handl:ne Wikström, Håflin, Hofverberg & Moberg, samt kopparsl. Holmberg, supl. handl. Ocklind & färgaren Fjellman.

§ 3 Föredrogs en af folkskole direction till municialstyrelsen inlemnad skrift derom, att den local som för folkskolan är uplåten numera blifvit otillräcklig. Efter öfverläggning härom, updrogs åt skoldirectionen att försöka skaffa tjenligare local för nästa termin och skulle sammanträde i detta ämne framdeles utlysas.

§ 4 Herr conditor Sundin valdes till quartersman uti 1:sta quarteret i stället för garfvaren G. Perman, som afsade sig nämnde befattning. Ut supra

Justeradt: In fidem

Oscar Winnborg C. E. Burman

J. O. Holmbäck

J. A. Holmberg

A. P. Fjellman

22 maj 1851

Protocoll, hållet vid allmänt sammanträde med Östersunds stads innevånare thorsdagen d. 22 maj 1851.

Närvarande: Herr ordföranden handlanden Oscar Winnberg, garfvarna Dedering & Perman, färgarena Holmbäck & Fjellman, kopparsl. Holmberg, källarmästar Thalén, skomakar Roman, bagarne Lindgren & Melander samt skollärar Lindahl.

§ 1 S. D. Till ledamöter uti drätselkommision under innevarande år valdes: Handlanderne Hofverberg och Ocklind samt källarmästar Thalen.

§ 2 Till revisorer af 1850 års stadsräkenskaper valdes: Regementläkaren doctor Afzelius och handlanden E. C. Perman.

§ 3 Till ledamöter uti gatusyn, som bestämdes att hållas den 30:de i denna månad valdes: Herrar förste landtmätaren Albin, häradsskrifvaren Cavallin och målaren Bergstedt samt till supleant victualie handl. E. Andersson.

§ 4 Till ledamöter uti brandsyn, som bestämdes att hållas den 2:dra & 3:dje juni valdes: Hrr handlanderna Håflin & Borg samt skomakaren Roman, till supleanter handl:na Wikström och Ocklind, till kakelugnsmakarbiträde: Muraren Johansson. [*nästa sida*]

§ 5 Till ledamöter uti stadens enskildta taxering valdes: Hrr fältkamrer Hallström, magister Vejder, handl. Moberg, fabrikör Dedering, kopparslagar Holmberg & bagaren Lindgren, samt till supleanter fabrik. Perman & bagare Melander.

§ 6 Enligt beslut uti 3 § af protocollet vid allmänt sammanträde den 28:de sistl. februari och derom utfärdad kungörelse företogs frågan om anskaffande av en rymligare local, än den som nu finnes för folkskolan. Efter öfverläggning i ämnet och sedan ett af herr ordföranden gjordt förslag, att för ofvannämnde ändamål inköpa gamla lazarettsbyggnaden, som snart skulle å offentlig auction försäljas, blifvit af pluraliteten förkastadt, beslöts att å s. k. rådhustomten skulle upföras ett större hus för diverse allmänna behof, och att till en början skulle af detta hus endast uppföras den del, som kommer att innefatta skolsal och rum för skolläraren, samt framdeles då mera medel kunde anskaffas skulle byggnaden fulländas. För anskaffande af ritning och kostnadsförslag, hvilka skulle föredragas vid ett blifvande sammanträde, samt materialier till den del som borde denna sommar uppföras m.m. valdes hrr ordföranden Winnberg, apothekaren Lignell och fabrikören Burman. Ut supra

Justeradt: In fidem

Oscar Winnberg C. E. Burman

J. O. Holmbäck

J. A. Holmberg

M Roman

5 september 1851

Protocoll, hållet vid allmänt sammanträde med Östersunds stads innevånare fredagen d. 5:te september 1851.

Närvarande: Herr ordför. Winnberg, magist. Weider, färgar Holmbäck, h:ne Skogh & Andersson kopparsl:ne Holmberg & Lundholm samt skomakar Roman.

§ 1 S. D. Till ledamöter uti brandstodscommittéen för lösegendom återvaldes de förutvarande, neml:n herr handlanderna Winnberg, Perman och Ocklind samt fabrikör Burman.

§ 2 Till ledamöter uti brandsyn denna höst valdes desamma, som hållit sista brandsyn neml:n: herr handl:ne Håflin & Borg samt skomak. Roman, supleanter handl:ne Wikström & Ocklind, såsom murarebiträde Johansson.

§ 3 Att såsom deputerade deltaga vid uprättandet af innevarande års markegångstaxa valdes: Hrr handlanden Oscar Winnberg och källarmästaren Olof Thalén, samt till supleant handlanden E. P. Moberg.

§ 4 Emot Olof Johanssons och Jöns Olofssons i Digernäs \ nu föredragna / ansökning om åläggande för stadens innevånare att emottaga och underhålla deras öster om staden belägna vägskiften skulle protesteras på den grund att staden har sig förut väghållning tilldeld, deltager uti landsjemnad m.m. och valdes hrr ordföranden Winnberg & stadskassören Burman att författa och angifva denna protest. [*nästa sida*]

§ 5 Som ritning till folkskolbyggnad å s.k. rådhustomten icke ännu kunnat erhållas öfverlämnades åt de för detta ändamål förut valde hrr ordförandenWinnberg, apothekaren Lignell och fabrikören Burman att bestämma byggnadens längd, bredd och rumindelning m.m. och ägde dessa herrar att nu låta lägga grund, anskaffa timmer m.m. samt i öfrigt besörja byggnadens upförande, längs efter gränd emot öfra hörnet, på stadens gemensamma bekostnad. Ut supra In fidem

Justeradt: C. E. Burman

Oscar Winnberg

27 november 1851

Protocoll, hållet vid borgerskapets i Östersund sammanträde den 27:de november 1851.

Närvarande: Herr ordförande handlanden Oscar Winnberg, handl:ne Moberg, Hoflin, Hofverberg & Wikström, skräddaremästar Fastborg, källarmastar Thalén, fabrikörerne Dedering & Sjöström.

S.D. I anledning af landshöfdinge embetets skrifvelse af d. 24:de sistl:ne september hade borgerskapet, efter kallelse, sammanträdt för att afgifva underdånigt yttrande öfver borgare ståndets vid sista riksdag till Kongl. Maj:t aflåtna skrifvelse deruti, bland annat, blifvit föreslaget att staden Östersund, jemte flera som sakna egen juris diction, enligt riksdagsordningen, icke tillkommer någon representationsrätt. Efter öfverläggning i ämnet förklarade borgerskapet sig nöjdt med hvad föreslaget blifvit, såvida det vore enligt med rätta tolkningen af Riksdagsordningen, men i motsatt fall hvarken ville eller kunde borgerskapet frångå någon af sina hittills hafde rättigheter och förmoner. H*e*rr ordföranden Winnberg och stadskassören Burman valdes att, i enlighet med förestående beslut, afgifva borgerskapets, härom infordrade underdåniga yttrande. Ut supra

Justeradt: In fidem

Oscar Winnberg C. E. Burman

N. M. Fastborg

C. Hofverberg

[*nästa sida*]

22 januari 1852

Protocoll, hållet vid allmänt sammanträde med Östersunds stads innevånare thorsdag d. 22:dra januari 1852.

Närvarande: Herr ordföranden, handl. Winnberg, skräddaren Fastborg, bagaren Högström, handlanderne Skogh, Ocklind och Hofverberg, färgarne Holmbäck och Fjellman, guldsm. Helldahl j.r, kopparslagaren Holmberg.

§ 1 S.D. Wal till ledamöter uti municialstyrelsen företogs och återvaldes de nu afgångne hrr handlanden E. P. Moberg och källarmästare Ol. Thalén, hvadan municipalstyrelsens ledamöter alltså äro: hrr skräddaremästaren N. M. Fastborg, handlanderne N. G. Skogh och O. M. Håflin,

fabrikör A. Dedering, handl:ne N. Wikström & E. C. Perman, fabrikör J.O. Holmbäck, kopparslagaren J. A. Holmberg, handlanden E. P. Moberg samt källarmästaren Ol. Thalén.

§ 2 Till ledamöter uti brandstodscommittéen för fast egendom återvaldes föregående årets ledamöter, neml:n fabrikör Burman såsom magistratsombud och handl. Öhrling såsom dess supleant, apothekaren Lignell, handland:ne Perman och Moberg, fabrikör Dedering och källarmästar Thalén till ledamöter och handlanden Håflin till supleant.

§ 3 Brunflo, Marieby, Lockne och Näs socknemäns till Kon:ens bef.h:de ingifven ansökning om åläggande för Östersunds stad att med 16 r.d:r 32 s. b:co årligen deltaga uti tingshållningen vid Brunflo häradsrätt och att för de 10 sistförflutna åren erlägga 166 r.d:r 32 s. b:co samt att under hvarje ting hålla minst 3:ne nämndemän, upplästes, och skulle härmed protesteras på den grund att de flesta extra ting inom tingslaget, \en del hela 12 dagar långa/ och hvilka ofta påkomme t.o.m. 2:ne gånger i månaden, såsom fallet varit under denna månad, hållas här i staden, som då får anskaffa både rum och nämnd på sin bekostnad och ansågo stadens innevånare sig härmedelst fullkomligt ersätta sin andel uti tingshållningen inom tingslaget. Hrr ordföranden Winnberg och stadscassören Burman valdes att, i enlighet med förestående protest, afgifva stadens innevånares förklaring häröfver.

§ 4 Stadsvaktmästaren M. Olofssons ansökan om påökning i sin lön upläste och biföllo stadens innevånare hvad municipal styrelsen föreslagit eller en förhöjning af 16 r.d:r 32 s. b:co per år, så att lönen fr.o.m. detta quartal kommer att utgöra 66 r.d:r 32 s. b:co för år.

§ 5 På framställning af herr ordföranden om behofvet af justitiarie eller borgmästare i denna stad, öfverlades om i detta ämne och beslöts att uptaga denna fråga till öfverläggning vid ett framdeles blifvande sammanträde.

§ 6 Beslöts att en brandvak skulle underhållas utanför Schysslers gård och att derföre skulle betalas högst 6 r.d:r 32 s. b:co.

§ 7 Anställdes wal till ledamöter uti den å gästgifvaregården härstädes den [nästa sida] 24:de inst*undande* mars kl 9 f.m. sammanträdande bevillnings-taxeringscommittée och utsågos dertill enhälligt:

Af ridderskap och adel:	Häradsh. Liljesköld & kapten Hjärne samt såsom supleant bat.adjutanten Edelsvärd.
Af presterskapet:	Stadspredikanten Palmqvist & magister Veinberg samt såsom supl. magister Veider.

Af ståndspersoner:	Fältkamrer P. Hallström & häradsskrifvar Cavallin samt såsom supleant apothekare Lignell.
Af borgerskapet:	Ordföranden Winnberg, handlanden Perman, conditor Sundin, färgaren Holmbäck, skräddaren Fastborg och källarmästar Thalén, till supl. handland:ne Skogh & kopparslagar Holmberg. Ut supra

Justeradt: In fidem

J. O. Holmbäck C. E. Burman

18 maj 1852

Protocoll, hållet vid allmänt sammanträde med Östersunds stads innevånare den 18:de maj 1852.

Närvarande: Herr skräddarmästaren Fastborg, fabrikörerne Holmbäck och Perman, källarmästar Thalén, handl:ne Hofverberg och Er. Andersson, magister Hammargren, konditor Sundin, bagaren Lindgren, skomakaren Roman samt undertecknad, som tillika anmodades föra ordet vid detta sammanträde.

§ 1 S.D. Till ledamöter uti drätselcommission återvaldes desamma eller handlanderne Hofverberg och Ocklind samt källarmästar Thalén.

§ 2 Till revisorer af 1851 års stadsräkenskaper valdes: Häradsskrifvaren Cavallin och handlanden Skogh.

§ 3 Till ledamöter uti brandsyn, som förrättas d. 24:de & 25:te i denna månad valdes: hrr handl. N.Wikström, bagaren Lindgren & fabrikör Perman, samt till supl:er handl. Ocklind & koppar-slagaren Lundholm. Såsom murarebiträde valdes: Muraren Jonas Jonsson, som likväl härföre icke skulle erhålla något arfvode.

§ 4 Till ledamöter uti gatusyn, som förättas d. 27:de & 28:de i d*enna* m*ånad*. valdes: hrr handl. Moberg, boktryckaren Berg och garfvaren Sjöström samt till supl. traktören P. O. Jonsson.

§ 5 Till ledamöter uti stadens enskilda taxering valdes: Hrr källarmästar Thalén, konditor [nästa sida] Sundin, fabrikör:ne Holmbäck och Perman, handl. Er. Andersson och skomakaren Roman, supl. fabrikör Fjellman och bokbindar Jansson.

§ 6 Anmältes att åtskilliga hus och tomtägare uti s.k. Myran hos K:a bef.h:de gjort anmärkning om gatas uptagande ifrån södra ändan af staden opp till landsvägen, och då herr magister Hammargren nu vidhöll sitt gjorda erbjudande att af sin derofvanför belägna vretlott lemna erforderlig jord till en 12 alnar bred gata opp till landsvägen emot det att han såsom vederlag derföre erhåller den stadens öfverlappsjord, som finnes uti tomten g*amla* W. 180 & ny W. 58, beslöts i anseende till nyttan och nödvändigheten af förenämnde gatas uptagande, att den som nu emot arrende innehade förenämnde stadens öfverlappsjord, skulle genast tillsägas att lemna den ifrån sig för att tillhandahållas hr magister Hammargren, som fästade det villkor vid detta jordbyte att det skulle ske inom 14 dagar

härefter, i motsatt fall frångick han sitt erbjudande. För att å stadens innev. vägnar upgöra hvad som hvidare kan erfordras för detta jordbytes bestånd m.m. valdes: hrr handlanderne Oscar Winnbergoch E. P. Moberg samt slagtaren P. Genberg.

§ 7 För att såväl antaga geterska som bestämma när getningen skall taga sin början valdes: Fabrikör Perman och skomakaren Roman.

§ 8 Beslöts att den del af s.k. rådhustomten, som kan vara umbärlig för den tilltänkta byggnaden derstädes, skall genom auction, som kungöres inst. söndag, dagen derpå till den högstbjudande under denna sommar utarrenderas. Ut supra

Justeradt: In fidem

Oscar Winnberg C. E. Burman

J. O. Holmbäck

M. Roman

[*nästa sida*]

13 september 1852

Protocoll, hållet vid allmänt sammanträde med Östersunds stads innevånare d. 13:de sept. 1852.

Närvarande: Herr ordföranden, handl. Oscar Winnberg, handland:ne Wikström, Hofverberg och Moberg, fabrikör Holmbäck, guldsmeden Helldahl j:r samt skomakaren Roman och skräddare mästaren Fastborg.

§ 1 S.D. Till ledamöter uti Brandstodscommittéen för lösegendom återvaldes de förutvarande neml:n hrr handlanderne Winnberg, Perman och Ocklind, samt fabrikör Burman.

§ 2 Till ledamöter uti brandsyn, den 27:de & 28:de i denna månad, valdes desamma som hållit sista brandsyn, neml:n; hrr handl. N. Wikström, bagaren Lindgren och fabrikör G. Perman, samt till suppl:er handl. Ocklind och kopparsl. Lindholm, såsom murarebiträde muraren Jonas Jonsson.

§ 3 Att såsom deputerade deltaga vid upprättandet af innevarande års markegångstaxa valdes: hrr handl:ne Winnberg och Holmberg samt Moberg såsom suppleant.

§ 4 Som af närvarande quartersmännen upplystes att nöden bland de sjuka numera minskat och att af herr directör Wikströms gåfvomedel ännu fanns qvar 7 r.d:r b:co, beslöts att dessa 7 r.d:r först skulle bland de mest behövande utdelas och att sedan fattigvårdsstyrelsen skulle äga att vid oundgängligt behof, af stadskassan utbekomma högst 33 r.d:r 16 s. b:co.

§ 5 Till ledamot i byggnads direction, i afl. handl. Håflins ställe, valdes handlanden E. P. Moberg.

§ 6 Beslöts att, genom stadskassörens försorg, en vedbod skulle uppsättas å prästgården af det dervarande g:la brädskjulet. Ut supra

Justeradt: In fidem

N. M. Fastborg J. O. Holmbäck C. E. Burman

[*nästa sida*]

21 januari 1853

Protocoll, hållet vid allmänt sammanträde med Östersunds stads innevånare d. 21:a januari 1853.

Närvarande: Herr skräddarmästaren Fastborg, källarmästaren Thalén, fabrikör Holmbäck, handl. Skogh, kopparslagarne Holmberg och Lundholm, urmakaren Melander, snickaren Amnelius, guldsmeden Helldahl j:r, fabrikör Fjellman, garfvarne Söderberg och Sjöström samt undertecknad, som tillika anmodades föra ordet vid detta sammanträde, som ordföranden Winnberg af opasslighet var hindrad att öfvervara.

§ 1 Wal till ledamöter uti municipalstyrelsen företogs och de nu afgångna ledamöterne skräddaren Fastborg och handlanden Skogh invaldes ånyo äfvensom guldsmeden N. J. Helldahl j:r valdes i stället för afl. handl. Höflin, hvadan de tio äldste för år 1853 altså äro: Fabrikör A. Dedering, handl:ne N. Wikström och E. C. Perman, fabrikör Holmbäck, kopparslagar Holmberg, handlanden Moberg, källarmästar Thalén, skräddaremästaren Fastborg, handlanden Skogh och guldsmeden Helldal j:r.

§ 2 Uti brandstodscommittén för fast egendom valdes: Till magistratsombud, stadskassören Burman och såsom supleant landscancellisten Lindberg, till ledamöter häradsskrifvaren Cavallin, handlanderne Perman och Moberg, fabrikör Dedering och källarmästar Thalén, samt till supleant fabrikör Fjellman.

§ 3 Wal till fullmäktige uti fabriks- och handtverksföreningen härstädes företogs och återvaldes 7 af de förutvarande fullmäktige, nemligen herrar fabrikörerne Dedering och Holmbäck, skräddarmästar Fastborg, guldsmeden Helldahl j:r, kopparsl. Holmberg, conditor Sundin och urmakaren Melander, samt 2:ne nya fullmäktige neml:n fabrikör Fjellman och snickarmästar Amnelius.

§ 4 Källarmästaren O. Thalén anmälte att han ville befrias från branddirektörsbefattningen och valdes i hans ställe till branddirektör boktryckaren C. M. Berg.

§ 5 Guldsmeden N. J. Helldahl j:r blef, på begäran, befriad från quartersmansbefattningen i 5:te quarteret, hvartill nu valdes målaren C. F. Bergstedt.

§ 6 Uppå förekommen anledning valdes snickaremästaren H. W. Amnelius till quartersman i 3:dje quarteret i stället för bokbindaren C. G. Högström

§ 7 Genom branddirektörernes försorg föranstaltas så att vid timande eldsvåda kan klämtas i kyrkoklockan. Ut supra In fidem

Justeradt: Oscar Winnberg J. O. Holmbäck C. E Burman

[*nästa sida*]

29 mars 1853

Protocoll, hållet vid alllmänt sammanträde med Östersunds stads innevånare, den 29:de mars 1853.

Närvarande: Hrr ordföranden Winnberg, doctor Afzelius, handland:ne Hofverberg & E. Andersson, källarmästar Thalén, fabrikör:ne Holmbäck & Fjellman, kopparslagar Holmberg, målar Pettersson, konditor Sundin, handl. Hallgren, slagtaren P. Genberg och gratialisten O. Ward s:r.

§ 1 S.D. Till ledamöter uti den å gästgifvargården härstädes den 2:dra instundande april kl. 9 f.m. Sammanträdande bevillnings taxeringscommittée valdes:

Af ridderskap och adel:	Häradshöfding Liljesköld & kapten Hjärne, supl. Edelsvärd.
d:o presterskapet:	Magister Veider & t.f. stadspredikant Eurén, supl. mag. Weinberg.
d:o ståndpersoner:	Doctor Afzelius & apothekare Lignell, supl. Cavallin
d:o borgerskapet:	Handland:ne Winnberg & Andersson, källarmästar Thalén, fabrikörerne Holmbäck & Fjellman samt kopparslagar Lundholm, supleanter handlanderne Hofverberg och Ocklind.

§ 2 Lemnades stadens innevånare det utaf Konungens befallningshafvandes kungörelse af den 15:de sistl:e februari angående beviljadt ytterligare anstånd till den 1:sta inst. september med plank-uppsättande omkring tomterne, och att de som, af en eller annan orsak, tro sig böra hafva längre

anstånd dermed böra före d. 1:sta inst. maj göra anmälan derom, och beslöts att hvar och en skulle efter godtfinnande göra framställning härom. Ut supra

Justeradt: In fidem

Oscar Winnberg C. E. Burman

Ol. Thalén J. O. Holmbäck

17 maj 1853

Protocoll, hållet vid allmänt sammanträde med Östersunds stads innevånare, den 17:de maj 1853.

Närvarande: Hrr ordföranden Winnberg, fabrikör Dedering, fabrikör Holmbäck, källarmästar Thalén, guldsmeden Helldahl j:r, målaren Bergstedt, skomakarne Roman & Wiklund, kopparslagarne Lindholm och Holmberg, handl:ne Hofverberg och Ocklind, snickarne Norman & Amnelius, garfvarne Perman & Sjöström, målar Edlund, bagaren Lindgren samt skollärar Lindahl.

§ 1 S.D. Till ledamöter uti drätselcommission återvaldes hrr handlanderne Hofverberg och Ocklind samt källarmästar Thalén.

§ 2 Till revisorer af 1852 års stadsräkenskaper valdes hrr apothekaren Lignell och landskontoristen Thunforss.

§ 3 Till ledamöter uti brandsyn den 23:dje och 24:de i d. mån. valdes: Hrr handlanden Perman, fabrikör Dedering & …?, handl. Er. Andersson & såsom murarebiträde muraren Johansson. Supleanter målar Edlund och skomakar Wiklund. [*nästa sida*]

§ 4 Till ledamöter uti gatusyn, som förrättas d. 26:e och 27.de i d. månad valdes hrr förste landtmätaren Albin, fahnjunkaren Edelsvärd & guldsmeden Helldahl j:r samt till suppleanter hrr fabrikör Holmbäck & bagaren Lindgren.

§ 5 Till ledamöter uti stadens enskildta taxering valdes: hrr fabrikör Dedering, handlanderne Skogh, Hofverberg och Ocklind, guldsmeden Helldahl j:r och urmakaren Melander samt såsom supleanter skräddaren Fastborg och kopparslagaren Lundholm.

§ 6 Att antaga geterska och bestämma tiden för kreaturerns utsläppande valdes hrr fabrikör G. Perman och skomakar M. Roman.

§ 7 Beslöts att betet uti s.k. Minnesgärdet skulle utarrenderas på 1 år.

§ 8 Beslöts att s.k. rådhustomten skulle tills vidare upplåtas åt skolläraren Lindahl emot skyldighet att hålla gatan och rännsten deromkring i ordentligt skick, hvarmed hr Lindahl, nu närvarande, förklarade sig nöjd. Ut supra

Justeradt: In fidem

Oscar Winnberg C. E. Burman

4 augusti 1853

Protocoll hållet vid allmänt sammanträde med Östersunds stads innevånare, tisdagen den 4:de augusti 1853.

Närvarande: Herr skräddarmästar Fastborg, handl:ne Moberg & Er. Andersson, fabrikör Holmbäck, guldsmeden Helldahl j:r, målarna Bergstedt och Edlund, kopparslagar Lindholm, garfvaren Sjöström och bagaren Lindgren samt undertecknad som anmodades föra ordet vid öfverläggningarne.

§ 1 Till ledamöter uti brandstodscommitéen för lösegendom återvaldes de förutvarande neml:n handlanderne Winnberg, Perman och Ocklind, fabrikör Burman samt skräddarmästar Fastborg.

§ 2 Till ledamöter uti brandsyn, som bestämdes att hållas d. 22:dre och 23:dje september valdes desamma som förrättat sista syn, neml:n hrr fabrikör Dedering, handl:ne Perman & Er. Andersson samt muraren Johansson. Supleanter målaren Edlund och skomakaren Wiklund.

§ 3 Till ledamöter uti byggnads direktion valdes: Källarmästar Thalén, handlanderne Moberg och Er. Andersson.

§ 4 Att såsom deputerade deltaga vid uprättandet af innev. års markegångstaxa [*nästa sida*] valdes: hrr handl:ne Winnberg & Moberg, supl. Er. Andersson

§ 5 I anledning af åtskillige stadens innevånares derom yttrade önskan, hade stadens innevånare blifvit sammankallade för att öfverlägga och besluta om den åtgärd som borde vidtagas för att med större fördel än som nu är händelsen använda de till tomterne anslagne vret- och skogslotter, och då det uti Kongl. brefvet d. 19 febr. 1846 meddelta stadgande, att sagda vret- och skogslotter icke vidare finge från de tomter de då åtföljde afsöndras, ansågs menligt för stadsjordens fullkomligare odling, beslöts enhälligt att till Kongl. Maj:t ingå med underdånig ansökan om ändring uti ofvan-nämnde Kongl. bref, på det sätt att stadens innev:re måtte få tillåtelse att sins emellan föryttra vret- och skogslotter, men icke till utomstående boende personer, som ej härstädes ega fastigheter.

§ 6 I anledning af den vid sista majstämma till stadens innevånares vidare bestämande öfverlämnade fråga om utkräfvande af Östersunds kyrkas andel uti Brunflo kyrkas vin- och byggnadssäd, blef öfverenskommet att herr ordningsman skulle ytterligare göra anspråk härom.

§ 7 För att ombesörja gräfning och stenläggning af ett 3 á 4 al:r djupt dike öfverom kyrkogården valdes guldsmeden Helldahl j:r jemte de vid sista majstämma utsedda kyrkvärdarne Holmbäck och Fjellman.

Justeradt

Oscar Winnberg

J. O. Holmbäck

[*oläsligt namn kan vara N. J. Helldahl*]

Ut supra In fidem

C. E. Burman

[*nästa sida*]

26 januari 1854

Protocoll, hållet vid allmänt sammanträde med Östersunds stads innevånare thorsdagen den 26:te januari 1854.

Närvarande: Herr ordförande Winnberg, fabrikörerne Holmbäck och Fjellman, guldsmeden N. J. Helldahl j:r, kopparslagaren Holmberg, källarmästar Thalén & målaren Bergstedt.

§ 1 S. D. Wal till ledamöter uti municialstyrelsen företogs och de nu afgångne ledamöterne fabrikör A. Dedering och handlanden N. Wikström invaldes ånyo, hvadan de tio äldste för 1854 alltså äro: hrr handl. E. C. Perman, fabrikör J. O. Holmbäck, kopparslagar J. A. Holmberg, handl. E. P. Moberg, källarmästar O. Thalén, skräddarmästar N. M. Fastborg, handl. N. G. Skogh, guldsmeden N. J. Helldahl j:r, fabrikör A. Dedering & handl. N. Wikström.

§ 2 Till ledamöter uti brandstodscommittéen för fast egendom återvaldes desamma som haft detta uppdrag sistlidet år, neml:n: Magistratsombud fabrikören C. E. Burman, supleant landscancellisten E. Lindberg. Ledamöter: häradsskrifvaren Cavallin, handl:ne Perman & Moberg, fabrikören Dedering och källarmästaren Thalén samt supleant fabrikören Fjellman.

§ 3 Till branddirektör efter boktryckaren Berg valdes hr handl. Ocklind.

§ 4 Updrogs åt herr ordningsman att uti något utlänskt bolag brandförsäkra stadens kyrka jemte orgelverk m.m. för circa 10.000 r.d:r b:co.

§ 5 För att i enlighet med 23 § i Fabriks- och hantverksordningen af den 22 december 1846, bedömma de mästarbref, som under år 1854 kunna härstädes förekomma, valdes: hrr källarmäst. Thalén, fabrikören Holmbäck, kopparslagaren Holmberg, fabrikören Fjellman, guldsmeden Helldahl j:r och såsom supleant målaren Bergström.

Justeradt: Ut supra In fidem

Oscar Winnberg C. E. Burman

A. P. Fjellman

N. J. Helldahl

[*nästa sida*]

19 maj 1854

Protocoll, hållet vid allmänt sammanträde med Östersunds stads innevånare d. 19 maj 1854.

Närvarande: Herr ordförande Winnberg, guldsmeden Helldahl j:r, fabrikör Fjellman, bagaren Lindgren, skomakaren Roman, bokbindaren Jansson och handl. Hofverberg.

§ 1 Till ledamöter uti drätselcommission återvaldes hrr handlanderne Hofverberg och Ocklind samt källarmästar Thalén.

§ 2 Till revisorer af 1853 års stads räkenskaper valdes hrr apothekaren Lignell och handlanden Skogh.

§ 3 Till ledamöter uti stadens enskildta taxering valdes: Hrr handlanden Ocklind, skräddaren Fastborg, guldsmeden Helldahl j:r, skomakaren Roman, fabrikör Fjellman och bagaren Lindgren, supl:er bokbindaren Jonsson och kopparslagaren Lundholm.

§ 4 Till ledamöter uti brandsyn, som förrättas den 22:de & 23:dje i d. månad valdes: hrr handl:ne Moberg och Wingstedt, fabrikör Söderberg och murar Eriksson, supl:er traktörerna P. O. Jonsson och M. Nyström.

§ 5 Till ledamöter uti gatusyn, som förrättas den 29:de och 30:de i d. månad valdes: hrr ingeneuren Schyssler, guldsmeden Helldahl j:r och gördelmakar Granqvist, supl:er fabrikören G. Perman och skräddaren Mesch.

§ 6 Att antaga geterska och bestämma tiden för kreaturens utsläppande på betet updrogs åt fabrikör G. Perman och skomakaren Roman.

§ 7 Beslöts att betet uti s. k. Minnesgärdet skulle bortarrenderas på ett år eller öfverlåtas till den som håller en tjur i sommar på stadsbetet.

§ 8 Beslöts att allmänt sammanträde skulle utlysas till 3:dje dag pingst för öfverläggning dels af reparation och nybyggnad i prestgården och dels om upförande af uthusbyggnad å s.k. rådhus-tomten.

§ 9 Till quartersman i andra quarteret valdes skomakaren Roman i stället för handlanden Hofverberg, som på egen begäran derifrån endtledigades. Ut supra

Justeradt: In fidem

Oscar Winnberg C. E. Burman

N. J. Helldal

M. Roman

A. P. Fjellman

[*nästa sida*]

6 juni 1854

Protocoll, hållet vid allmänt sammanträde med Östersunds stads innevånare den 6:te juni 1854

Närvarande: Herr ordförande Winnberg, fabrikörerne Holmbäck, Fjellman, Söderberg och G. Perman, kopparslagar Holmberg, guldsmeden Helldahl j:r , bagaren Lindgren, bokbindaren Jansson och skomakaren Roman.

§ 1 S. D. Behofvet af uthusens nybyggnad och boningshusets reparation i stadens prestgård vitsordades enhälligt och beslöts att låta bero med den egentliga reparation af boningshuset tills efter 1:sta maj nästa år och endast för närvarande afhjelpa bristfälligheter å murarna. Hrr bagaren Lindgren och traktören Jonsson valdes att emot lämlig ersättning, åtaga sig att låta verkställa och efterse såväl alla behöfliga reparationer i prestgården som ock nybyggnad af uthusen derstädes ock å s.k. rådhustomten enligt de föreskrifter som af stadens innevånareframdeles komma att meddelas.

§ 2 Beslöts enhälligt att nytt sammanträde skulle framdeles utlysas för att afgöra att nu framkastat förslag att försälja prestgården med wret- och skogslott samt endast behålla öfra hälften af tomten, hvilken jemte 200 r.d:r b:co skulle erbjudas stadspredikanten, såsom ersättning för boställslägenhet. Ut supra

Justeradt: In fidem

Oscar Winnberg C. E. Burman

J. A. Holmberg

J. O. Holmbäck

25 september 1854

Protocoll, hållet vid allmänt sammanträde med Östersunds stads innevånare d. 25:te september 1854.

Närvarande: Herr ordförande Winnberg, fabrikörerne Holmbäck, Dedering, och Fjellman, handl:ne Borg, Hallgren och Andersson, kopparslagarne Holmberg och Lundholm, målaren Bergstedt, skomakar Roman, Ward s:r, Albin, Granqvist, P. O. Jonsson, Nyström.

§ 1 S. D. Till ledamöter uti brandstodscommitéen för lösegendom återvaldes de förutvarande, neml:n handlanderne Winnberg, Perman och Ocklind, fabrikör Burman samt skräddarmästar Fastborg. [*nästa sida*]

§ 2 Till ledamöter uti brandsyn, som kommer att förrättas d. 5:te & 6:te inst. october valdes desamma som förrättat sista syn, neml:n: hrr handlanderne Moberg och Wingstedt, fabrikör A. Söderberg och muraren Eriksson, supleanter traktörerne P. O. Jonsson och M. Nyström.

§ 3 Att såsom deputerade deltaga vid uprättandet av innevarande års markegångstaxa valdes: Handl:ne Perman och Andersson, supleant kopparslagar Holmberg.

§ 4 Uplästes Ragunda tingslagsboers ansökning att marknad måtte få hållas 2:ne gånger om året å Pålgårdsmon, och hade borgerskapet ingenting att anmärka emot bifall till ansökningen samt önskade att dessa marknader måtte utsättas i veckan efter de marknader, som härstädes årligen hållas i januari och september.

§ 5 Föredrogs garfvaren Sjöströms ansökning att få bygga garfveri å sjöstranden nedanför hans tomt och slippa upföra det plank, som brandsyn föreskrifvit, och beslöts att afstyrka bifall till ansökningen emedan den begärde platsen å sjöstranden förut är tillräckligt uptagen och föreskriften om planket bör åtlydas.

§ 6 Stadens innevånare yttrade sin önskan att mun:lstyrelsen ville upgöra plan för sjöstrandens bebyggande med sådana verkstäder, som behöfva mycken vattentillgång, och derefter ingå till Kongl. Majt med underd. begäran om stadfästelse derå.

§ 7 Med afseende på den stora reparation som stadens prestgård snart tarfvar och sedan herr stadspredikanten Wedin, nu närvarande, förklarat sig nöjd att, årligen under fem \5/ års tid och derefter med 2:ne års ömsesidig upsägning, såsom ersättning för boställslägenhet antaga 200 r.d:r b:co, hvilka honom nu erbjödos, och öfra halfva tomten, hvilken icke kommer att försäljas, beslöts enhälligt att, genom municipalstyrelsens försorg på offentlig auktion försälja stadens prestgård sådan den befinnes med half tomt, hel vret- och skogslott och bestämdes att den icke får säljas under 2000 r.d:r b:co. Ut supra

Justeradt: In fidem

Oscar Winnberg C. E. Burman

A. P. Fjellman

J. O. Holmbäck

P. Ol. Jonsson

[*nästa sida*]

21 november 1854

Protocoll, hållet vid allmänt sammanträde med Östersunds stads innevånare den 21:sta november 1854.

Närvarande: Herr ordförande Winnberg, fabrikörerne Holmbäck, Perman & Fjellman, kopparsl:ne Holmberg & Lundholm, handl:ne Andersson, Ocklind & Perman, målaren Bergstedt, skomakar Roman, traktörerne Jonsson & Nyström. förste lantm. Albin, bagaren Lindgren & snickaren Amnelius.

§ 1 Det vid auction å stadens prestgård, den 23:dje i förra månaden, g*j*orda anbud af 1900 r.d:r b:co förkastades och beslöts att icke vidare utlysa densamma, utan skulle derå företagas en grundlig reparation äfvensom en ny bryggstuga och matbod upföras vid gränden öfver källaren. För verkställande häraf valdes apothekaren Lignell och traktören Jonsson, som skulle ega att efter bästa öfvertygelse härmed förfara.

§ 2 Sedan en ny bryggstugubyggnad blir uppförd å prestgårdstomten och källaren derstädes reparerats, skulle stadens skollärare ega att tills vidare, gemensamt med stadspredikanten

begagna dessa lägenheter.

Likaledes skulle å nya skoltomten upföras en uthusbyggnad, innehållande vedlider, stall, fähus, spillningsrum och hemlighetshus. För ombesörjandet häraf valdes fabrikören Fjellman och bagaren Lindgren.

§ 3 Bagaren C. A. Lindgren valdes till quartersman i 3:dje quarteret.

Ut supra In fidem

E. C. Burman

[*nästa sida*]

18 september 1855

Protocoll, hållet vid allmänt sammanträde med Östersunds stads innevånare den 15:de september 1855.

Närvarande: Herr ordförande Ocklind, handl:ne Moberg & Perman, Borg & Andersson, fabrikörerne Dedering, Holmbäck och Fjellman, kopparsl. Holmberg, källarmästar Thalén, conditor Sundin, guldsmeden Helldahl j.r, snickarna Svensson & Eklund samt bagaren Lindgren.

§ 1 Till ledamöter uti brandstodscommittéen för lösegendom återvaldes hrr handlanderne Winnberg, Perman & Ocklind, fabrikör Burman samt skräddarmästaren Fastborg.

§ 2 Till ledamöter uti brandsyn valdes de som förrättat sista syn neml:n handl:ne Perman och Skogh, kopparslagaren Holmberg och murar Jonsson. Supleanter: Auditören Hallström och Fahnjunkaren Edelsvärd.

§ 3 För att såsom deputerade deltaga vid uprättandet af innevarande års markegångstaxa valdes: handl:ne Perman & Andersson, supl. Holmberg.

§ 4 Efter öfverläggning angående gatornes emellan lotterne försättande i farbart skick, beslöts 1:o att för hvarje inhägnad lott skulle årligen för detta ändamål tills vidare betalas 16 sk.[?] b.c:o, hvilka i sammanhang med stadsutskylderne upbäras och redovisas.

2:o att den öfverflödiga myrjord som finnes å de gator, som skola iordningsättas skall å auction försäljas dock med rättighet för de lottegare, som redan uplagt myrjorden att densamma sjelfva få afhemta emot vilkor som af hrr fabrikör Dedering, källarmästar Thalén och guldsmeden Helldahl j:r bestämmas, hvilka herrar blefvo utsedda dels att auctionen förrätta och dels att sedermera hafva tillsyn om gatornas iordningsställande. Hos Konungens befallningshafvande skulle begäras ett vite af 6 r.d:r 32 s. b:co för åverkan å gatorna.

Justeradt: In fidem

John Ocklind E. C. Perman C. E. Burman

Ordningsman Ol. Thalén J. A. Holmberg

[*nästa sida*]

31 januari 1856

Protocoll, hållet vid allmänt sammanträde med Östersunds stads innevånare den 31:sta januari 1856.

Närvarande: Herr ordförande Ocklind, handlanderne Winnberg, Perman, Holmberg och Wingstedt, apothekare Pyhlson, fabrikörerne Holmbäck, Fjellman, Berg, Söderberg och Perman, källarmästaren Thalén, kopparslagarne Holmberg och Lundholm, skomakar Roman, bokbindar Jonsson, målar Edlund och bagar Lindgren.

§ 1 Wal till ledamöter uti municipalstyrelsen företogs och af de nu afgångne ledamöterne kopparslagaren Holmberg och handlanden Moberg återvaldes den förra och i den senares ställe valdes handl. Winnberg, hvadan de tio äldste för innevarande år alltså utgöras af: Källarmästar Thalén, skräddarmästar Fastborg, handl. Skogh, guldsmeden Helldahl j:r, fabrikör Dedering, handl:ne Wikström och Perman, fabrikör Holmbäck, handl:ne Winnberg och kopparslagaren Holmberg.

§ 2 Till ledamöter uti brandstodskommittéen för fastegendom valdes: hrr apothekaren Lignell, häradsskrifvar Cavallin, handlanden Perman, källarmästar Thalén & fabrikör Fjellman samt supleant fabrikör Dedering. Till magistratsombud valdes: stadskassör Burman & supl. cancellisten Lindberg.

§ 3 För att i enlighet med 23 § i Fabriks- och hantverksordningen af d. 24 dec. 1846 bedöma de mästareprof, som under år 1856 kunna härstädes förekomma, valdes: Källarmästaren Thalén, kopparslagaren Holmberg, guldsmeden Helldahl j:r, skräddarmästaren Fastborg, skomakaren Roman och till supleant målaren Bergstedt.

§ 4 I anseende till svårigheten för brandvakterne att hålla brandvakarna i fullgott skick, så länge där dagligen och nästan stundligen hämtas vatten för enskildt behof, beslöts att, såvida icke vite förut blifvit åsatt för vattenhemtning uti vakarne vid andra tillfällen än eldsvådor, ett sådant vite af 3 r.d:r 16 s. b.c:o, skulle hos Kon:s bef.h:s sökas.

Justeradt: Ut supra In fidem

John Ocklind C. E. Burman

J. A. Holmberg

M. Roman

J. O. Holmbäck

[*nästa sida*]

17 mars 1856

Protocoll, hållet vid allmänt sammanträde med Östersunds stads innevånare måndagen den 17:de mars 1856.

Närvarande: Herr ordföranden Ocklind, handl:en Skogh, fabrikörerne Holmbäck och Fjellman,kopparslagar Holmberg och skom. Roman.

§ 1 Till ledamöter uti innevarande års bev. taxeringskommittée valdes:

Af ridderskapet och adeln: Hr öfverstelöjtnant Charlier

” häradshöfding Königsfelt

supleant ” doctor Afzelius

Af presterskapet: ” stadspredikanten Wedin

” magister Weinberg

supleant ” rector Hammargren

Af ståndspersonerne: ” apothekaren Lignell

” rector Backman

” räntmästar Lindal

supleant ” boktryckaren Berg

Af borgerskapet: ” handlanden Winnberg

” d:o Skogh

” skräddarmästar Fastborg

” källarmästar Thalén

” bagaren Lindgren

” kopparslagaren Holmberg

supleanter ” skomakaren Roman

” fabrikör Fjellman

Justeradt: Ut supra In fidem

John Ocklind M. Roman C. E. Burman

[*nästa sida*]

Protokollsutdrag 26 maj 1856

Utdrag ur protocollet, hållet vid allmänt sammanträde med Östersunds stads innevånare å residenset d. 26 maj 1856.

§ 4 Till revisorer af 1855 års stadsräkenskaper valdes hrr häradshöfding Liljesköld och apothekaren Pyhlson.

§ 5 Till ledamöter uti drätselcommission valdes: Hrr handl:ne Hofverberg och Winnberg samt källarmästar Thalén.

§ 6 Till förrättande af brandsyn denna vår valdes: Handl:ne Wiklund och Wingstedt, auditör Hallström och muraren Johansson och till supleanter: Skomakaren Wiklund och färgaren Berg.

§ 7 Till förrättande af gatusyn valdes färgaren Berg, landskamrer Ekberg och häradhöfding Hasselberg samt till supleanter boktryckaren Berg och smeden Sundin.

§ 8 Till ledamöter uti stadens enskilda taxering valdes samma hrr som förlidet år, neml:n: Handl:ne Perman, Hofverberg och Andersson, skräddaren Fastborg, bagaren Lindgren och urmakar Melander. Supleanter: Handlanderne Skogh och Borg. [*nästa sida*]

23 september 1856

Protocoll, hållet vid allmänt sammanträde med Östersunds stads innevånare, den 23 september 1856.

Närvarande: Hr ordföranden Ocklind, fabrikör Dedering, skomakar Roman, traktör Jonsson, målarne Edlund & Åkerström, handl:en Winnberg, rectorerne Hammargren och Backman.

§ 1 Till ledamöter uti brandstodskommittéen för lösegendom återvaldes hrr handlanderne Winnberg, Perman och Ocklind, stadskassör Burman samt apothekar Lignell.

§ 2 Till ledamöter uti brandsyn valdes de som förrättat sista syn, neml:n handl:ne Wiklund och Wingstedt, auditör Hallström och murar Johansson, suppl. Skomakar Wiklund och färgar Berg.

§ 3 Att såsom deputerade närvara vid upprättandet af innevarande års markegångstaxa valdes: Handl:ne Skogh och skräddarmästaren Fastborg, suppl. handlanden Er. Andersson.

§ 4 Gamla beslutet angående sjötorgets planerande upplifvades och skulle norra delen deraf på samma sätt som södra delen genom gångled planeras i början af nästa månad, hvilket genom kungörelse i kyrkan och annonser i tidningen skulle tillkännagifvas. För att hafva tillsyn vid detta arbete valdes handl:en Winnberg och källarmästar Thalén.

Justeradt: Ut supra In fidem

John Ocklind C. E. Burman

O. Winnberg

[*nästa sida*]

29 januari 1857

Protocoll, hållet vid allmänt sammanträde med Östersunds stads innevånare den 29 januari 1857.

Närvarande: Herr ordförande Ocklind, handl:ne Winnberg & Perman, apothekar Pyhlson, kopparslagar Holmberg, fabrikörerne Holmbäck, Fjellman och Perman.

§ 1 Wal till ledamöter uti municipalstyrelsen företogs och återvaldes de nu afgående neml:n källarmästaren Thalén och skräddaren Fastborg och som handlanden Wikström utflyttat ifrån staden valdes i dess ställe fabrikör Fjellman. De tio äldste för innevarande år äro alltså: Handlanden N. G. Skogh, guldsmeden N. J. Helldahl j:r, fabrikörerne Dedering och Fjellman, handl:en Perman, fabrikör Holmbäck, handl:en Winnberg, kopparslagar Holmberg, källarmästar Thalén och skräddarmästar Fastborg.

§ 2 Till ledamöter uti brandstodskommittén för fast egendom valdes: Apothekaren Lignell, handl:ne Perman & Winnberg, källarmästar Thalén och fabrikör Fjellman samt suppleant fabrikör Dedering. Till magistratsombud valdes stadskassör Burman och suppleant landscancellisten Lindberg.

§ 3 För att i enlighet med 23 § i fabriks- och handtverksordningen af den 24 dec. 1846, bedömma de mästarprof som under år 1857 kunna härstädes förekomma, valdes: Källarmästaren Thalén, kopparslagaren Holmberg, guldsmeden Helldahl j:r, skräddaren Fastborg, skomakaren Roman och till suppleant målaren Bergstedt.

Justeradt: Ut supra In fidem

John Ocklind C. E. Burman

E. C. Perman

J. A. Holmberg

A. P. Fjellman

[*nästa sida*]

3 mars 1857

Protocoll, hållet vid allmänt sammanträde med Östersunds stads innevånare den 3:dje mars 1857.

Närvarande: Herr ordförande Ocklind, doctor Afzelius, handlanderne Perman, Hofverberg, Skogh, Andersson, Wingstedt, Hallgren och J. Sundin, källarmästar Thalén, kopparslag. Holmberg, fabrikörerne Holmbäck, Dedering, Fjellman, Berg och Perman, guldsmeden Helldahl j:r, bagaren Lindgren, urmakar Melander, snickar Amnelius och skomakar Roman.

§ 1 Till ledamöter uti bev. taxeringskommittén härstädes d. 14:de i d. månad valdes:

Af ridderskapet och adeln: Hr öfverste löjtnant Charlier

” major J. H. Hjärne

suppleant ” doctor Afzelius

Af presterskapet: ” stadspredikanten Wedin

” pastor O. J. Weider

suppleant ” rector Hammargren

Af ståndspersonerne: ” apothekaren Lignell

” rector Backman

	”	auditör Hallström
suppleant	”	ingeneur Jacobsson
Af borgerskapet:	”	handlanden Winnberg
	”	d:o Andersson
	”	skräddarmästar Fastborg
	”	källarmästar Thalén
	”	bagaren Lindgren
	”	kopparslagaren Holmberg
suppleanter	”	fabrikör Fjellman
	”	urmakaren Melander

§ 2 Kongl. Maj:ts nådiga stadfästelse å lönevilkoren för bifvande borgmästare och rådmän upplästes.

Justeradt: Ut supra In fidem

John Ocklind C. E. Burman

J. E. Afzelius

J. Sundin

[*nästa sida*]

24 april 1857

Protocoll, hållet vid allmänt sammanträde med Östersunds stads innevånare den 24 april 1857.

Närvarande: Herr ordförande Ocklind, kamrer Ekberg, major Hjärne, doctor Afzelius, handlanderne Winnberg, Perman, Skog, Hofverberg, Wingstedt, Borg, Wiklund, Hallgren och J. Sundin, räntmästar Lindal, magistrarne Veinberg, Weider, Backman och Ocklind, boktryckar Berg, skräddarne Fastborg och Friman, kopparslagarne Holmberg och Lundholm, fabrikörerne Dedering, Söderberg, Perman och Fjellman, urmakar Melander, fahnjunkar Wolcker, cancellisten Lindberg, skollärar Lindahl, gördelmakar Granquist, apothekar Pyhlson och häradshöfding Liljesköld.

§ 1 Kongl. Maj.ts nådiga reglemente för auctionskammare här i staden af 30:de januari innevarande år, upplästes.

§ 2 Föredrogs stadspredikanten Wedins ansökan om löneförhöjning och efter öfverläggning beslöts att, intill dess annorlunda beslutas, öka stadspredikantslönen med 300 r.d:r b:co så att den ifrån den 1:sta maj innev. år kommer att utgå med 600 r.d:r b:co pr år.

§ 3 Upplästes folkskolläraren Lindahls ansökan om löneförhöjning, men som ärendet icke blifvit tillkännagifvet uti kungörelsen om detta sammanträde så uppsköts discussionen derom till nästa sammanträde.

Justeradt: In fidem

John Ocklind C. E. Burman

Oscar Winnberg

C. Hofverberg

J. A. Holmberg

Carl Ekberg

[*nästa sida*]

22 maj 1857

Protocoll, hållet vid allmänt sammanträde med Östersunds stads innevånare den 22 maj 1857.

Närvarande: Herr ordförande Ocklind, handland:ne Winnberg, Perman, Hofverberg, Wiklund, Sundin och Hallgren, kamrer Ekberg, fanjunkare Edelsvärd, bagar Melander, fabrikörerne Dedering, Holmbäck, Perman, Berg och Edholm, guldsmed Helldahl j:r, kopparslag:ne Holmberg och Lundholm, bokbindar Jansson, snickar Amnelius, gördelmakar Granquist, skomakarne Roman, Wiklund och Nyberg, jägarne Gustin och Norrman, skräddarne Mesch och Friman, major Hjärne, doctor Afzelius, förste landtmätar Albin, postiljon Åslund.

§ 1 Till ledamöter uti drätselcommission valdes handlanderne Hofverberg och Winnberg samt källarmästar Thalén. Till revisorer af 1856 års stadsräkenskaper valdes apothekar Lignell och auditör Hallström.

§ 2 Till ledamöter ut stadens enskilta taxering valdes: Landskamrer Ekberg, handl:neWinnberg och Skogh, kopparslagar Holmberg, bokbindar Jansson och färgar Berg. Suppl. guldsmed Helldahl j:r och kopparslagar Lundholm.

§ 3 Till ledamöter uti brandsyn denna vår valdes: Handland:n Charlier, skräddaren Friman, målaren Åkerström och muraren Eriksson. Suppleanter: Boktryckaren Berg och målaren Edlund.

§ 4 Till ledamöter uti gatusyn denna vår valdes: Häradshöfding Hasselberg, handl:n Sundin & guldsmed Helldahl j:r, suppl. fabrikör:ne Fjellman & Söderberg.

§ 5 Föredrogs folkskolläraren m.m. L. A. Lindahls ansökan om förhöjning i sin lön. Vid öfverläggning derom ansågs samhället för närvarande icke vara i tillfälle att bifalla hr Lindahls begäran.

§ 6 Angående kreatursbetet beslöts att ingen som icke är gårdsegare får begagna rättighet till bete och att gårdsegare icke får på annan öfverlåta sin rätt dertill. Afgiften för varje ko bestämdes till 2 r.d:r b:co. Getter skulle icke få vara på stadsbetet. För att hafva tillsyn vid getningen valdes: Guldsmeden Helldahl j:r och gördelm. Granquist.

Justeradt: Ut supra In fidem

John Ocklind J. A. Holmberg C. E. Burman

A. Dedering J. O. Holmbäck

[*nästa sida*]

21 september 1857

Protocoll, hållet vid allmänt sammanträde med Östersunds stads innevånare den 21 september 1857.

Närvarande: Herr ordförande Ocklind, handlanden Skogh, fabrikörerne Dedering, Holmbäck, Perman & Sjöström, kopparslagar Holmberg samt skomakar Wiklund.

§ 1 Till ledamöter uti brandstodskommittén för lösegendom återvaldes de förutvarande, neml:n handlanderne Ocklind, Winnberg och Perman, apothekaren Lignell och stadskassören Burman.

§ 2 Till ledamöter uti brandsyn valdes de som förrättat sista syn, neml:n handl. Charlier, skräddaren Friman, målare Åkerström & murar Eriksson. Suppleanter boktryckaren Berg och målaren Edlund.

§ 3 Att såsom deputerade närvara vid upprättade af innevarande års markegångstaxa valdes: Handlanden Skogh och skräddarmästar Fastborg, till suppleant handl. E. Andersson.

Justeradt: Ut supra In fidem

John Ocklind C. E. Burman

J. A. Holmberg

[*nästa sida*]

26 januari 1858

Protocoll, hållet vid allmänt sammanträde med Östersunds stads innevånare, den 26:te januari 1858.

Närvarande: Hrr ordföranden Ocklind, handlanderne Perman, Holmberg, Skogh, Andersson & J. Sundin, fabrikörerne Holmbäck, Fjellman, Berg, Söderberg, Perman, kopparslagar Holmberg, skomakarne Roman & Wiklund, urmakarne Melander & Olsson, snickarne Eklund, Ward & Ulin, skräddar Friman, bagar Lindgren, målar Edlund, gördelmakar Granquist, slagtarne Genberg & Sjödin.

§ 1 Företogs val till ledamöter uti municipalstyrelsen och de nu afgångne ledamöterne handl:ne Skogh och guldsmeden Helldahl j:r återvaldes, hvadan de tio äldste för år 1858 alltså äro: Fabrikörerne Dedering, Fjellman, handl:n Perman, fabrikör Holmbäck, handl:n Winnberg, kopparslagar Holmberg, källarmästar Thalén, skräddarmästar Fastborg, handlanden Skogh och guldsmeden Helldahl j:r.

§ 2 Till ledamöter uti brandstodskommittén för fast egendom valdes de förutvarande neml:n: Apothekaren Lignell, handl:ne Perman och Winnberg, källarmästar Thalén & fabrikör Fjellman, suppl. fabrikör Dedering. Magistratsombud stadskassör Burman, suppl. landscancellisten Lindberg.

§ 3 För att i enl:het med 23 § i Fabrik- och handtverksförordningen af d. 24 dec. 1846 bedöma de mästareprof som under innev. år härstädes kunna förekomma, valdes: Källarmästar Thalén, kopparslagar Holmberg, guldsmeden Helldahl j:r, skräddarmästar Fastborg & skomakar Roman, suppl. målaren Bergstedt.

§ 4 Till ledamöter uti Handelsföreningen valdes: Handl:ne Perman, Winnberg, Ocklind, Hofverberg, Skogh, Wiklund och Andersson.

§ 5 Fabriks- och handtverksidkarna bestämde att föreningens fullmägtige skulle ökas till 10, och som fabrikör Dedering, hvilken i mera än 6 år varit föreningens ledamot, afsagt sig detta förtroende, invaldes bokbindar Jansson & skomakar Roman.

§ 6 Föredrogs frågan om inköp af pastor Weiders kålhage till utvidgning af kyrkogården, men då stadens medel voro hårdt anlitade och behof af större kyrkogård icke på en längre tid kunde ifrågakomma, så skulle frågan tills vidare få anstå.

§ 7 Upplästes nådiga brefven angående ändring af reglementet m.m. för staden och angelägenheten af att brandförsäkra byggnader i städerna.

Justeradt: Ut supra In fidem

John Ocklind J. A. Holmberg M. Roman C. E. Burman

E. Andersson A. P. Fjellman

[*nästa sida*]

5 mars 1858

Protocoll, hållet vid allmänt sammanträde med Östersunds stads innevånare den 5:te mars 1858.

Närvarande: Hrr ordförande Ocklind, fabrikörerne Dedering, Holmbäck, Fjellman & Söderberg, handlanderne Skogh & Andersson, skomakarne Roman &Wiklund, bagarne Melander & Lindgren, kopparslagar Holmberg, guldsmeden Helldahl j:r, skräddarne Fastborg & Friman, apothekar Phylson, bokbindar Jonsson samt urmakar Melander.

§ 1 Till ledamöter uti innevarande års bev. taxeringskommitté härstädes valdes:

Af ridderskapet och adeln:	Hr major J. H. Hjärne
	” häradshöfding Liljesköld
suppleant	” fahnjunkar Edelsvärd
Af presterskapet:	” kyrkoherden Weider
	” stadspredikanten Wedin
suppleant	” rector Sundberg
Af ståndspersonerne:	” regem.skrifvar Hallström
	” apothekar Lignell
	” d:o Phylson
	” auditör Hallström
suppleant	” doctor Grenholm
Af borgerskapet:	” handlanden Andersson
	” d:o Ocklind
	” fabrikör Dedering
	” d:o Fjellman
	” kopparslagaren Holmberg
	” bagaren Lindgren
suppleanter	” bokbindar Jansson
	” fabrikör Söderberg

§ 2 Upplästes barnmorskan Johanssons ansökan om löneförhöjning och efter öfverläggning, beslöts enhälligt att, enligt hennes begäran, öka lönen från 50 till 100 r.d:r b:co, att utgå från den 1:sta februari detta år.

Ut supra In fidem

E. Burman

Municipalstyrelsens protokoll 1849 – 1858

6 mars 1849

Protocoll, hållet med municipalstyrelsens sammanträde i Östersund den 6:te mars 1849.

Närvarande: Herr ordförande Winnberg

” handl*aren* Wikström

” ” Perman

” ” Moberg

” färgaren Holmbäck

” skrädd*aren* Fastborg

” garfv*aren* Dedering

” källarm*ästare* Thalén

1. På stadsfiskal Edelsvärds framställning om antalet af stads- och ståndsvakter under instundande marknad samt rum för den förstnämnde, beslöt m*unicipalstyrelse*n att ståndvakten bör bestå af 4 personer samt stadsvakten, utom ord*inarie* och e*xtra* o*rdinarie* stadsvaktmästarne, likaledes af 4 personer, trumslagaren inberäknad.

Åt stadscassören uppdrogs att anskaffa rum för wakten på billigaste vilkor.

Justeradt: In fidem

J. O. Holmbäck J. A. Öhrling

A. Dedering

O. Thalén

N. M. Fastborg

2 maj 1849

Protocoll, fördt vid municipalstyrelsens sammankomst den 2:dra maji 1849.

Närvarande: Herr ordförande Winnberg

” garfvaren Dedering

” färgaren Holmbäck

” källarmästaren Thalén

” skräddaren Fastborg

1. En af kopparslagaren Lundholm företedd ritning för uppförande af en uthusbyggnad å tomten n:o 36 godkändes, med det förbehåll byggnadsdirectionen, i afseende å platsen derföre föreskrifvit.

2. Mönsterskrifvaren N. M. Fastborg inlemnade en [*nästa sida*] så lydande skriftelig ansökan: ”Till lofl*ige* municipalstyrelsen i Östersund. Som jag till stadsfiskal Edelsvärd försålt gården nr 142 och 143 gammal, 68 ny nummer, med tillhörande jord så vågar jag för beqvämare läges skull, anhålla det wretlotten n:o 19 får utbytas mot ¼ del af odlade skogsskiftet litt. I samt ock min ¼ del af odlade skogskiftet litt. O måtte få utbytas mot min ¼ del af odlade skogsskriftet litt E, hvilken sistnämnde, jämte ¼ delen af litt. I således skulle, om min anhållan benäget bifalles, tillhöra gården nr 68 Östersund d. 20:de april 1849. N. M. Fastborg”.

Och som detta byte afser beqvämligare läge, så ville municipalstyrelsen lemna bifall till den gjorda ansökningen.

3. Föredrogs handlandarne N. Wikströms och Oscar Winnbergs, från Konungens befallningshafvande remitterade ansökan, om fastställelse af en dem emellan, den 1:sta october 1848, upprättad bytesafhandling, hvarigenom den förre till den sednare skulle afträda sin andel af tomten nr 150, eller 165 alnars längd, räknat från Köpmangatan, emot det att den sednare, eller Winnberg till Wikstöm öfverlåter 55 alnars längd af ägande tomten nr 151, från Sjögatan räknat, förutom dertill hörande öfverlappsjord. Ock då detta byta måste anses bereda för sökanderne beqvämligare lägen för byggnaders uppförande, så tillstyrker m*unicipal*-s*tyrelse*ns bifall till och fastställelse af ifrågasatte byte.

Justeradt: In fidem

Oscar Winnberg J. A. Öhrling

A. Dedering

M. N. Fastborg

5 juni 1849

Protocoll, hållet med municipalstyrelsens sammanträde den 5:te juni 1849.

Närvarande Herr ordföranden Winnberg

” garfvaren Dedering

” handl*aren* Hofverberg

” källarmäst*aren* Thalén

” färgaren Holmbäck.

1. Hästjägaren Eriksson entledigades ifrån e*xtra* o*rdinarie* waktmästaretjänsten i staden och hans ställe antogs dagsverkskarlen Joh. Petersson. [*nästa sida*]

2. Bevilljades aflöning åt stånd och stadsvakter under trettondedagsmarknaden efter företedd aflöningslista med 42 r.d:r b:co, hvilket belopp skulle utanordnas.

Justeradt In fidem

J. A. Öhrling

18 juni 1849

Protocoll, fördt vid Municipal styrelsens sammanträde i Östersund den 18:de juni 1849.

Närvarande h*err* ordföranden Winnberg

” handl*aren* Wikström

” ” Moberg

” ” Perman

” garfv*aren* Dedering

” smeden Lindström

” färgaren Holmbäck

” källarm*ästaren* Thalén

” skräddd*aren* Fastborg

1. Som det är för municipalstyrelsen och stadens öfrige innevånare väl kändt att orgel-byggaren, directören Nordqvist, på sitt åtagne arbete, eller uppförande att orgelwerk här i stadens kyrka, betydligt förlorat, dels derigenom att han i flere månaders tid utan synnerlig sysselsättning måst uppehålla sig i afvagtan på fastställelse af ritning för orgelverket, dels ock att han i flere afseenden till detsammas förbättring öfverskridit contractet, så, och med fästadt afseende härpå beslöt municipalstyrelsen, på tillstyrkan af byggnadscommittéen, att, såsom ett ringa vedermäle af tacksamhet, till h*er*r directören Nordqvist öfverlämna ett dussin matskedar af silfver om 6[*0*]? lods vigt eller deras värde i penningar 130 r.d:r rgs, hvilken summa skall af kyrkobyggnadscassan utanordnas, emot vilkor att tit. Nordqvist afstår från alla pretentioner på ersättning för sina förluster af hvad namn de vara må.

2. Såsom underhåll åt enkan Liljebäck skulle af fattigcassan, [*nästa* sida] under en månads tid, utbetalas en r.d:r banco i weckan.

3. I anseende till den fattiga belägenhet hvaruti Märta Swedberg befinner sig, beviljades henne ett underhåll af en r.d:r banco i månaden, räknat från den 1:a dennes, att af fattigcassan utgå.

4. Af förekommen anledning beslöts att skrifvelse skulle utgå till Konungens befallnings-hafvande, innehållande: 1:mo. Begäran att få underrättelse om Thunberg, Igelström, Sundell och Östlund erhållit K*onungens* b*efallnings*h*afvan*des tillåtelse att härstädes uppehålla sig, och detta af skäl att upplysning vunnits derom och ifrågavarande personer sakna prestebevis. 2:o. Anhålla att K*onungens* b*efallnings*h*afvan*de ville meddela m*unicipalstyrelse*n under-rättelse när någon person K*onungens* b*efallnings*h*afvan*des tillstånd att drifva handtverk såsom försörjningsmedel, eller och förständiga sådane personer att sjelfve göra anmälan derom hos m*unicipalstyrelse*n eller ordföranden, på det m*unicipalstyrelse*n må känna hvilka personer finnas inom staden, ock, 3:o. Att erhålla uppgift på de personer, som, sedan Kongl. förordningen af den 6:te december 1846 trädde i werksamhet, undfått rättighet att drifva handtverk eller arbete såsom försörjningsmedel.

Stadsfiskalen Edelsvärd skulle anmodas att tilltala ofvannämnde personer jemte glasmästare Forsman, som hyst obehörige personer.

In fidem

J. A. Öhrling

[*nästa sida*]

27 juli 1849

Protokoll, hållet vid municipalstyrelsens sammanträde den 27:de juli 1849.

Närvarande h*err* ordföranden Winnberg

” smeden Lindström

” handl*aren* Perman

” ” N. Wikström

” ” Hoflin

” källarmästar Thalén

1. Repslagaren Olof Lindströms ansökan, som af Konungens befallningshafvande blifvit för m*unicipalstyrelsen*s utlåtande remitterad, föredrogs, och biföll m*unicipalstyrelsen* för sin del den deruti gjorda begäran om flyttning af sökandens repslagarbana från s*å* k*allade* Myran på gatan som leder till torget upp till Björnmyran, dock med vilkor att banan inte får sträcka sig längre ned än till kålhagarne samt att den uppföres på högra sidan af nämnde gata.

2. Som det hittills icke varit tillåtet att å Sjötorget upplägga waror eller byggnadseffekter, men då genom det fattade beslutet att detta torg kommer att planeras, upplagsplats vinnas, så fann m*unicipalstyrelsen* skäligt besluta att upplag af waror och byggnadseffekter må så väl derå som på den anlagda sjöbryggan, å dertill anvisade ställen, få verkställas emot följande afgift: 1:mo. För hvarje quadrat famn under de 2:ne första dygnen fyra skillingar banco quadratfamnen. För dito dito under åtta dagar sex skillingar banco famnen. För större båt som lägger till vid bryggan för lossning, betalas en afgift af 24 s. b:co för en tid af till och med ett dygn, inom hvilken tid lossningen bör vara werkställd och båten från bryggan borttagen. 2:o. Högsta tiden för begynnande af upplagsplats å bryggan och Sjötorget bestämdes till åtta dagar. 3:o Upplagsplatsen å bryggan får icke sträcka sig [*nästa sida*] längre ut än att å bryggan är en öppen körväg till 20 alnars bredd från dess yttre sida.

3. Stadswaktmästaren Olsson skulle få begagna sig af de å gatan till minnesgärdet upp-brutna stubbar emot skyldighet att icke lämna något af dem qvar å gatan.

4. Ett dike från kyrkogården till förut upptagne diket vid Kålhagen nr 14 och dito från trummans öppning till fru Riséns arrendejord skulle upptagas.

Justeradt In fidem

J. A. Öhrling

13 augusti 1849

Protocoll hållet vid municipalstyrelsens sammanträde d. 13 aug 1849.

Närvarande herr ordföranden Winnberg

” handl*aren* Moberg

” färgaren Holmbäck

” garfvaren Dedering

” källarmästar Thalén

” handl*aren* Wikström

1. N. P. Mellgrens ritning för uppförande af en smedja fastställdes med de förändringar byggnadscommittéen föreskrifvit.

2. Beslöts att restlängd å stads utskylder skall till Konungens befallningshafvande inlemnas sist innan den 31december hvarje år.

3. Drätselcommissionen äger att tillse det räkenskaper för år 1848 blifver dit inlemnad inom 8:ta dagar.

4. Till 3:dje ledamot uti drätselcommissionen [*nästa sida*] invaldes handlanden N. G. Skogh.

5. Herr Apotekaren Lignell origtigt påförda åbyggnadsarvode för år 1847 fem r.d:r 10 s. b:co skulle af stadscassan återbetalas.

Justeradt In fidem

J. A. Öhrling

23 augusti 1849

Protocoll, hållet vid Municipal styrelsen sammanträde den 23:de augusti 1849.

Närvarande herr ordföranden Winnberg

” handl. Wikström

” do Perman

“ do Håflin

“ do Moberg

“ smeden Lindström

” färgaren Holmbäck

” garfvaren Dedering

1. Föredrogs stadscasseuren J. A. Öhrlings ansökan om endtledigande från nämnde befattning ifrån och med denna dag, hvilken bifölls och beslöts, att drätselcommissionen skulle, genom utdrag af protocollet, anmodas skyndsamligen affordra honom Öhrling räkenskaperne för uppbörds året 1848 för att valde revisorer igenom Municipal styrelsen ofördröjligen tillställas, desslikes förständigades drätselcommissionen affordra stadscasseuren alla stadens, i hans värjo befintliga handlingar samt fullständig redovisning för till dato i och för tjensten tilläfventyrs incasserade medel och verkställde utbetalningar.

2. Till följe af den debitering som under innevarande uppbördsår [*nästa sida*] skulle ifrågakomma, hade ordföranden anmodat stadens räkenskapsförare herr stadscasseuren Öhrling att till municipalstyrelsen inkomma med en ordentlig summarisk stat, som borde ligga taxeringscommittéen till säker ledning huruvida den för 1848 skedda debiteringen vore tillräcklig motsvarande de nödiga behofven för 1849, eller om förhöjning borde rättsenligt ifrågakomma. Till följe däraf inlemnade stadscasseuren en sådan utvisande att utgifterna för 1848 öfverstige intraderne med en summa af icke mindre än 445 r.d:r 4 sk. 4 r.st b:co. Taxeringscommittéen hade ingen anledning betvifla riktigheten af det erhållna documentet, såsom stöd hvaraf de funno att en förhöjd debitering efter deras bästa öfvertygelse för 1849 borde ifrågakomma, den de jämväl värkställt på sätt den nya uppbördsboken utvisar. Öfver denna debitering har en allmän klagan försports, hvilken haft till följd, att ordföranden funnit sig föranlåten sjelf granska 1848 års räkenskaper, och derunder inhämtat sådane felacktigheter uti den af stads casseuren aflemnade calculen att i stället för bristen 445 r.d:r 4 sk. 4 r.st snart sagt ingen uppstår. När dertill kommer den orätta tydning för debiteringsgrunden som stads- casseuren gjort af committéens beslut i det vid taxeringstillfället förda protocoll § 1 & 2, beslöt municipalstyrelsen igenom kungörelse i stadens kyrka inhibera den tillkännagifvna uppbörden, med upplysning derjemte att municipalstyrelsen af förut anförde skäl, funnit en ny förändrad debitering för innevarande år på lagenligt sätt böra skyndsammeligen ifrågakomma.

3. Förenämnde municipalstyrelsens beslut skulle i enlighet med kungörelsen, jemväl i Jämtlands nya tidning införas.

4. Enär handlanden J. A. Öhrling begärt och erhållit afsked från stadscasseurs befattningen härstädes anmodades fabrikören C. E. Burman att nämnda befattning sig åtaga från och med denna dag, emot de förmåner dermed äro förenade och under iakttagande af municipal-styrelsens för stadscasseuren utfärdade instruktion d. 16:de nov. 1846.

5. Municipalstyrelsen beslöt ingå till Kongl. Maj:ts befallningshafvande med begäran om stadfästelse af den beslutade bryggafgiften.

6. De af öfverste löjtnant Charlin anförda, af Kon:s befallnigshafvande hit remitterade besvär, öfver honom taxerad strandafgift, committerades [*ny sida*] ordföranden besvara med delgifvande af de skäl som för denna taxering kunde ligga till grund, med upplysning derjemte att det åligger ej mindre öfverste löjtnanten sjelf utan äfven dels grannar såsom innehafvare af tomten, därinvid liggande gator och gränder iståndsätta, utan att det kan vara stadens skydighet derom ovilkorligen erhindra.

Justeradt:

Oscar Winnberg

O. M. Håflin

J. O. Holmbäck

5 oktober 1849

Protocoll, hållet vid municipalstyrelsens sammanträde d. 5:e october 1849.

Närvarande h*e*r*r* ordföranden Winnberg

” handlanden Wikström

” d*it*o Håflin

” d*it*o Perman

” skräddaren Fastborg

” smeden Lindström

” färgaren Holmbäck

1. Föredrogs h*e*rr räntmästare Lindals, magister Vinbergs m. fl. besvär öfver 1849 års debitering af stadsutskylderna och beslöts att, sedan den öfverklagade debiteringen blifvit, såsom oriktig

befunnen, totalt upphäfven och ny debitering verkställd, hos K*onungens* b*efallnings*h*afvan*des anhålla det besvären ej måtte till någon åtgärd föranleda.

2. Upplästes h*e*rr handl*are* N. Wikströms och apoth*ekare* C. A. Lignells berättelse öfver revisionen af 1847 & 1848 årens stadsräkenskaper och beslöts att affordra förre stadscassören handl*aren* J. A. Öhrling förklaring öfver de mot honom gjorda betydliga anmärkningar. De af ofvannämnde revisorer föreslagna afskrifningar utav räkenskaperna, neml*igen*: 1846 års st*ats*utskylder för skomak*aren* Ullberg 2:2.11 och fordran i Thelbergs conc.massa 50:11.6. godkändes; men förre stadscassörens Stadins proprie balance 59:18.6. skulle qvarstå tills vidare. [*ny sida*]

3. Uplästes skomakare Nils Nybergs och hästjägaren Dahls från Konungens befallnings-hafvande till municipalstyrelsens utlåtande remitterande ansökningar att få uppföra bonings-hus å vretlotten n:o 78 och då m*unicipal*styrelsen icke äger att bestämma om andra byggnader än de som uppföras på de stadfästade byggnadstomterna, kunde öfver deras ansökningar något utlåtande icke afgifvas.

4. Föredrogs länsman Ingelmans till Kon*ungens* befalln*ings*h*afvan*de ingifna, hit remitterade, besvärsskrift deröfver att brandsyn ålagt honom borttaga öfverbyggnaden af dess å sjöstranden belägna källare, till mun*icipal*styrelsens utlåtande huruvida ifrågavarande öfver-byggnad nu må anses mera eldfarlig än år 1837 och ehuru municipalstyrelsen för sin del ej anser den ifrågavarande öfverbyggnaden mera eldfarlig än hvarje annat fastän icke nytt dock brukbart trädhus, kan m*unicipal*styrelsen icke undgå att medgifva det merberörde öfver-byggnad, med afseende å den tid som förflutit sedan 1837 och som följdakteligen inverkat å densamma, den nu må anses eldfarligare än den var sagde år.

5. Länsbyggmästaren D. Anderssons besvär öfver brandsynens föreskrift att det förfallna boningshuset å tomten n:o ½ 88 måtte nedläggas och ombyggas uplästes, och skulle, sedan vederbörande inkommit med förklaring deröfver, ordföranden å m*unicipal*styrelsen vägnar afgifva dess utlåtande.

6. H*e*rr ordförande updrogs att å m*unicipal*styrelsen vägnar afgifva det af inspector schola herr prosten Östlund äskade utlåtande i följd af Kongl. Maj:ts nådiga bref af d 6:e sistl*idne* juli angående läroverkena i riket.

Justeras: In fidem

Oscar Winnberg C. E. Burman

E.C. Perman

N. M. Fastborg

[*ny sida*]

29 april 1850

Protocoll, hållet vid municipalstyrelsens sammanträde den 29:de april 1850.

Närvarande herr ordföranden Winnberg

” handlanden Perman

” d*it*o Skogh

” d*it*o Moberg

” källarmästaren Thalén

” garfvaren Dedering

” skräddaren Fastborg

1. Uplästes Jöns Hellmans till Kon*ungens* befallningsh*afvan*de ingifven och \derifrån/ till m*unicipal*st*yrelsens* yttrande remitterade ansökning att få dela tomten n:o 128 i 2:ne lika delar och tillstyrktes bifall till ansökningen.

2. På stadscassörens framställning beviljades afskrifning af 1847 års utestående stadsutskylder för följande personer:

Barnmorskan Creutz	1: 16.-
Stina Greta Fryckbom	1: 16.-
Olof Olofsson från Brunflo	2: 32.-
Skräddaren Nygren	4: 32.10
Kopparslagaren Fossum	2: 34. 8.
Klockaren Gärdin	1: 16.-
S:ma b:co r.d:r	14: 3. 6

Äfvenså beviljades afskrifning af 1848 års utestående stadsutskylder för

Kopparslagaren Svedberg	3: 32.-

f*öre* d*etta* Postiljonen Söderqvist 1: 40.-

Olof Olofsson från Brunflo 3: 16.-

Gesällen Sellstedt 1: 32.-

Stina Greta Fryckbom 1: 33.3

Lovisa Fahlström 1: 32.-

Urmakare Milde j:r 3: 17.6

Christina Örbom 1: 32.-

Madam Björkstrand 1: 32.-

Olof Styf 3: 16.-

Klockaren Gärdin 3: 16.-

Fru Östlund 1: 32.-

Ytterbom j:r 1: 40.-

Gesällen Berggren 1: 32.-

S:ma b:co r.d:r 32: 12.9

och af 1849 års utskylder för fourir Zeidlitz i Forss 3: 24.-

samt återbäring af år 1848 för högt debiterade stadsutskylder

till fru Lindh 3: 16.-

” befallningsman Hellberg 1: 43.8 5 r.d.r 11 sk. 8 r.st b:co

3. Handlanden N. Wikströms till Konungens befallningshafvande ingifna [*ny sida*] besvärsskrift, deröfver att brandsyn ålagt honom borttaga dess å sjöstranden belägna bryggstuga, äfvensom brandsynecommittéens deröfver afgifna förklaring uplästes, och då Municipal styrelsen ansåg brandsynecommittéen hafva handlat rätt, förenade sig Municipal styrelsen uti dess förklaring, som således skulle såsom infordradt utlåtande åberopas.

4. Beslöts det skulle herr ordföranden Winnberg af fattigcassan gottgöras för \af honom/ denna vinter förskjutne fattigunderstöd neml*ig*en till Carolina Björkman 2 r.d:r till Gertrud Hedberg 3 r.d:r och till Carl Brun äldre 1 r.d:r 40 sk. \allt/ b:co. Summa 6 r.d:r 40 sk. b:co.

5. Herr handl*aren* Moberg och källarmästaren Thalén åtogo sig att uppgöra slutliquid om kyrkobyggnadscassan med herr förste landtmät*aren* Albin och handl*aren* Håflin på det sätt att staden afstår sina fordringsanspråk om nämnde herrar afstå från den fordran de gjort sig, äfven skulle förstnämnde herrar taga reda på de jerneffecter m. m. som Håglin egde qvar efter kyrkobyggnaden.

Justeradt: In fidem

Oscar Winnberg C. E. Burman

A. Dedering

N. G. Skogh

N. M. Fastborg

6 juni 1850

Protocoll, hållet vid municipalstyrelsens sammanträde den 6:te juni 1850.

Närvarande herr ordförande Winnberg

” handl*aren* Perman

” d*it*o Skogh

” fabrikör Dedering

” d*it*o Holmbäck

” smeden Lindström

” skräddaren Fastborg

1. Bokbindaren J. F Janssons och fångföraren P. O. Jonssons hos Kon*ungen*s befallnings-h*afvan*de gjorda ansökan om erhållande af halfva tomten n:o 115 äfvensom tit. Åsells förklaring deröfver uplästes och då mun*icipal*styrelsen till alla delar vitsorda de skäl hvarpå ansökningen sig grundar skulle desamma såsom dess utlåtande åberopas samt bifall till ansökningen tillstyrkas.

2. Herr smedsmästaren Ol. Lindströms till Kon*ungen*s bef*allnings*h*afvan*de ingifne ansökan om upsägande af sitt burskap härstädes uplästes och, med tillkännagifvande af municipalstyrelsens tacksamhet för den ordentlighet och samvetsgrannhet hvarmed smeden Lindström skött de flere

communala bestyr, som han en lång följd af år \härstädes/ innehaft, tillstyrktes bifall till ansökningen.

3. På anmälan \och begäran/ af skräddarmästaren Fastborg beviljades madam [*ny sida*] Fahlström, med afseende på hennes höga ålder och medellöshet, att fattigunderstöd af 5 r.d:r b:co i quartalet från 1:sta sistl. maj att utgå af fattigcassan, hvilket skulle anmälas vid blifvande majstämman.

4. Till geterskor denna sommar, emot vanlig betalning, antogos hustrurna Märit Sundström och Kerstin Krass. Kreaturens utsläppning pålyses till instundande tisdagsmorgon. Handl*anden* Skogh biträder vid betespoletters utgifvande.

5. Beslöts att sprutmönstring skulle hållas instundande söndag kl. 6 eft*er*m*iddag*.

Ut supra

Justeradt: In fidem

Oscar Winnberg C. E. Burman

E. E. C. Perman

N. M. Fastborg

28 december 1850

Protocoll, hållet vid municipalstyrelsens sammanträde den 28:de december1850.

Närvarande herr ordföranden Winnberg

” handlanden Wikström

“ d*it*o Perman

” d*it*o Moberg

” d*it*o Skogh

” fabrikör Dedering

” d*it*o Holmbäck

” skräddaren Fastborg

” smeden Lindström

” källarmästare Thalén

1. Uplästes revisorernes berättelse öfver granskningen af 1849 års stadsräkenskaper och de deri såsom origtiga anmäkta utbetalningarna godkändes sedan det uplystes under hvilket förhållande de tillkommit, hvadan såväl drätselcommission som stadskassören skulle erhålla

decharge för ofvannämnda räkenskaper.

2. Enkan S. M. Westbergs ansökan om påökning i sitt fattigunderstöd föredrogs och kunde icke bifallas, emedan flere andra ansågs vara i verkligare behof af understöd än hon.

3. Garfvaren G. A. Permans räkning å 5 r.d:r rgds för halfva kostnaden af en ny anlagd trumma öfver Sjögatan skulle af stadscassan utbetalas likasom af herr ordningsman, till Carolina Björkman förskjutne 4 r.d:r b:co. [*ny sida*]

4. Handlanden E. P. Moberg öfverlämnade landshöfdingeembetets utslag uppå af honom gjord ansökning om utbekommande af entreprenadsumman för gräfning och timring uti Stadsbäcken, och hvarigenom Östersunds stads innevånare blifvit ålagde att till honom utbetala tredje fjerdedelen af ofvannämnde summa med 335 r.d:r b:co jemte 6 proc med bevilln*ings* afdrag minskad ränta derå från den 3:dje sept 1849 tills betalning följde samt 5 r.d:r b:co i lagsökningskostnad. Efter öfverläggning beslöts att besvär emot förenämnde utslag icke kunde anföras utan Moberg erhålla hvad honom blifvit tildömdt, hvilket ock af stadscassören nu utbetaltes på det sätt att han öfverlemnade de af honom utaf häradshöfding Granbom den 17 sistl. mars emottagne stadsmedel

335 r.d:rjemte derå till dato upplupen ränta 14 r.d:r 42 sk. samt af stadskassans medel återstående ränta 10 r.d:r 14 sk. och lagsöknings-kostnad 5 r.d:r allt b:co, så att Moberg nu erhöll 365 r.d:r 8 sk. b:co.

5. Föredrogs en af And. Andersson från Frösö kungsgård till Kon*ungen*s bef*allnings*-h*afvan*de ingifven och derifrån till mun*icipal*styrelsens yttrande remitterad ansökning att på uppgifvet sätt få dela tomten n:o 130, hvartill bifall tillstyrktes.

6. Uplästes ansökningar för erhållande af vitsord som duglighet såsom speculant vid den auction, som af drätselcommission förrättas den 31:ste i denna månad å 4 stl? brännvinsminuteringsrättigheter här i staden under sex års tid, [*Tillagt i marginalen*: utskänkningsrättigheter?] af följande personer: Handlanderne Borg, Skogh, Moberg & Er. Andersson. Snickaren Amnelius, gästgifvaren Lindgren, skomakaren Nyström, fångföraren P. O. Jonsson och stadsvaktmästaren M. Olsson, hvilka samteligen godkändes.

7. Föredrogs en af häradshöfding C. O. Granbom, i egenskap af godman uti afl*idne* överst-löjtnant Gussanders konkurs, till Konu*ngen*s resp. befallningshafvande ingifven och derifrån till mun*icipal*styrelsens utlåtande remitterad ansökning om 2:ne års anstånd med bebyggande af tomten n:o 29 & 30 och var något emot bifall till nämnde ansökning icke att andraga.

För att justera detta protocoll valdes h*e*rr handlanderne Wikström & Perman.

Ut supra

Justeradt: In fidem

Oscar Winnberg C. E. Burman

N. Wikström

E. C. Perman

21 januari 1851

Protocoll, hållet vid municipalstyrelsens sammanträde den 21:ste januari 1851.

Närvarande: herr ordföranden Winnberg

” smedsmästaren Lindström

” handlanden Håflin

” d*it*o Skogh

” källarmästaren Thalén

” skräddarmästaren Fastborg

” färgaren Holmbäck

” handlanderne Wikström & Perman

Att handlanden Moberg icke blifvit kallad till detta sammanträde, där äfven hans besvärsskrift skulle pröfvas, gillades af de närvarande.

1. För afgifvande af, genom Konun*gen*s befallningshaf*van*de infordradt, underdånigt utlåtande öfver handl*ande* Mobergs och enkan Röströms till Kongl. Maj:t ingifne underdåniga besvär deröfver att Kon*ungen*s befalln*ings*h*afvan*de frådömt dem rättighet att fortfara med deras näringsrörelser längre än till d.1:sta i denna månad, uplästes nämnde besvärsskrifter och beslöts efter öfverläggning det utlåtandet skulle innefatta; att municipalstyrelsen, som icke haft förut något att göra med ifrågavarande saker och således icke varit i tillfälle att granska dithörande handlingar, icke kunde annat utlåtande afgifva än att Municipalstyrelsen förmodar det Kon*ungen*s befallningshafvande nog lärer nöjaktigt förklara sina nu öfverklagade åtgärder.

2. Sara Jonsdotters ansökning om fattigunderstöd bifölls och skulle hon af fattigkassan få 2 r.d:r 24 sk. b:co i början af nästa månad, samt sedan lika summa i hvarje quartal eller 10 r.d:r b:co om år.

3. Allmänt sammanträde, angående val af ledamöter uti municipalstyrelsen och brandstodscommittéen för fastegendom samt stadsfiskalens ansökning om större lön, skulle utsättas till d. 30:de i denna månad.

För att justera detta protocoll valdes h*e*rr handl*aren* Perman, fabrikören Holmbäck och källarmästaren Thalén.

Ut supra.

Justeradt: In fidem

Oscar Winnberg C. E Burman

E. C. Perman

O. Thalén

[*ny sida*]

28 april 1851

Protocoll, hållet vid municipalstyrelsens sammanträde den 28:de april 1851.

Närvarande: herr ordföranden Winnberg

” fabrikör Dedering

” skräddarmästaren Fastborg

” fabrikör Holmbäck

” kopparslagar Holmberg

” handlanden Perman

” d*it*o Skogh

” d*it*o Wikström

” källarmästar Thalén

1. På stadskassörens framställning beviljades afskrifning af 1847 års utestående stadsutskylder för: Nils Moberg 1:16.

af 1848 års d*it*o d*it*o för: arbetsk*arlen* Thordin 3:16.

hästjägaren Loo 3:16.

Anna Cajsa Nordlund 1:32.

Nils Moberg 1:32.

sergeant C. Hoffner 1:40.

And. Svärd 3:16.

Eric Carls enka 1:32.

afl*idne* länsman Strand1:40.

f*örre* handl. Selin 1:41.3

S:ma b:co r.d:r 20:25.3

Af 1848 års utestående stadsutskylder för:

f. landscancellisten Lund 1:36.

f. källarmästaren Sahlstedt 1:28.

hästjägaren Loo 3:8.

f. fotjägaren Nyholm	3:8.
urmakaren Milde j:r	3:11.6
kopparslagaren Svedberg	3:9.6
skom.gesällen T. Bolin	1:28.
Nils Moberg	1:28.
snickaren Svensson äldre	3:8.
f.d. klockaren Gerdin	3: 8.
Anders Svärd	3:8.
arbetskarl Thordin	3:8.
muraren Jon Nilsson	3:8.
And. Petter Sellstedt	1:28.
Göran Persson	1:28.
Olof Ersson från Enhus	1:28.
madam Wattström	1:28.
d*it*o Lidbom	1:28.
Stina Greta Frykbom	1:31.6
Anna Lisa Broman	1:28.
S:ma b:co r.d:r	46:12.6

[*ny sida*]

2. Föredrogs torparen Nils Olofsson Bellmans, till Kon*ungen*s resp. befalln*ings*h*afvan*de ingifne och derifrån till mun*icipal*st*yrelsen*s yttrande remitterade, ansökning att härstädes få utöfva skomakareyrket såsom försörjningsmedel och beslöts; att då mun*icipal*styrelsen har sig bekant att Bellman icke kan göra skor så kunde icke bifall till ansökningen tillstyrkas utan ansågs att han heldre kunde sig här nedsätta såsom arbetskarl.

3. Handl*ande* E. P. Mobergs, hos K*onungen*s bef*allnings*haf*vand*e gjorda och sedan för mun*icipal*st*yrelsen*s utlåtande remitterade, ansökning att få, emot erläggande af 66 r.d:r 32 sk. b:co till denna stadskassa, fortsätta med den värdshusrörelse, som i hans gård utöfvats, föredrogs och

efter öfverläggning ansågs bifall till ifrågavarande ansökning icke kunna tillstyrkas enär näringsrättigheterna härstädes nyligen blifvit reglerade.

4. Gästgifvaren C. A. Lindgrens och handl*are* E. P. Mobergs till Kon*ungen*s resp bef*allnings*haf*van*de ingifna och derifrån för mun*icipal*styrelsens yttrande remitterade gemensamma ansöknig, att den förre måtte på den sednare få öfverlåta den världshusrörelse, som han nyligen här i staden fått tillstånd att utöfva, uplästes och hade mun*icipal*styrelsen intet att anmärka emot den begärda öfverlåtelsen om Kon*ungen*s resp bef*allnings*haf*van*de fann för godt att lemna bifall dertill.

5. Rätans socknemäns till Kongl. commercecollegium ingifna ansökning om utsättande af en marknad att hållas uti Rätansbyn i januari månad hvarje år, jemte handels och hantverksföreningarnas deröfver afgifne utlåtanden, uplästes och efter öfverläggning derom ansågs att ifrågavarande marknads inrättande vore både öfverflödig och mindre tjenlig emedan denna trakt af landet är litet befolkad och närbelägen intill flera ställen där marknader hållas under vintern hvarje år, hvarföre bifall till ansök*ning* afstyrktes.

Handlanderne Perman och Skogh valdes att justera detta protocoll.

Ut supra

Justeradt: In fidem

Oscar Winnberg

E. C. Perman

C. E. Burman

29 december 1851

Protocoll, hållet vid municipalstyrelsens sammanträde den 29:de december 1851.

Närvarande: herr ordföranden Winnberg

” handlanden Wikström

” d*it*o Perman

” d*it*o Håflin

” fabrikör Dedering

“ d*it*o Holmbäck

“ skräddarmästare Fastborg

” källarmästar Thalén

” kopparslagar Holmberg

[*Texten återfinns två sidor längre fram i boken. I avskriften har vi lagt protokollen i kronologisk ordning*]

1. Konungens befallningshafvandes skrifvelse af d. 22:de i denna månad, deruti, med anledning af Kongl. Maj:ts nådiga befallning under d. 8:de sistl. october att den staden Östersund donerade jord, som icke är till tomter indelt, skall ordinarie soldatrotering åsättas, mun*icipal*styrelsen blifvit anmodade upgifva nämnde jord, upplästes, och skulle såsom svar derå meddelas, att den donerade jorden består af hemmanet n:o 6 Odensala om 4 tunnland samt dermed emot ökeskatt följande andel af krono afradslanden Torr- och Rannåsen om ½ tunnland äfvensom torpet Östrasundet, hvarå stadens tomter äro egenteligen anlagde.

2. Muraren Jonas Jonssons till Kon*ungens* bef*allnings*h*afvan*de ingifna och för mun*icipal*-st*yrelse*ns yttrande remitterade ansökning att få sig till bebyggelse uplåten tomten n:o 57, upläste och skulle såsom yttrande deröfver meddelas att, h*er*r förste landtsmätaren Albin är innehafvare af nämnde tomt, men om han genom uraktlåten byggnadsskyldighet skule hafva förvärkat äganderätten till densamma anser mun*icipal*st*yrelse*n att tomten först bör återfalla till staden, hvarefter mun*icipal*st*yrelse*n vill yttra sig huruvida Jonas Jonsson eller någon annan äldre sökande bör få densamma.

3. Eric Olofssons ansökning att härstädes få njuta försvar såsom arbetskarl och öfva slagteri såsom biförtjenst upläste och bifölls med villkor att sökanden fullgör de skyldigheter som arbetskarlar åligga.

4. Pehr Erikssons ansökning att härstädes få njuta försvar såsom arbetskarl upplästes och kunde icke bifallas emedan frejdebevis icke blifvit ansökningen bifogadt.

5. Föredrogs 1850 års stadsräkenskaper af revisorerna granskad och godkänd och skulle såväl drätselcommissionen som stadskassören erhålla decharge för nämnde räkenskaper.

Ut supra

Justeradt In fidem

Oscar Winnberg C. E. Burman

A. Dedering

O. M. Håflin

N. M. Fastborg

[*ny sida*]

22 maj 1851

Protocoll hållet vid municipalstyrelsens sammanträde den 22:dre maj 1851.

Närvarande: herr ordföranden handl*anden* O. Winnberg

” handlanden E. P. Moberg

” d*it*o Skogh

” fabrikör Dedering

” d*it*o Holmbäck

” källarmästar Thalén

” kopparslagar Holmberg

1. Herr J. A. Åkerlunds \till K*onungens* b*efallningshafvan*de ingifna/ ansökning om befrielse från sitt härstädes vunna burskap såsom mur- och byggmästare föredrogs och tillstyrktes bifall till ansökan.

2. Matts Olofssons från Offerdahl ansökning att få här i staden utöfva hattmakareyrket såsom försörjningsmedel, öfver hvilken Municipal styrelsens utlåtande blifvit infordrat, föredrogs och kunde bifall till ansökningen icke tillstyrkas emedan densamma åtföljande prestbevis är 2½ år gammalt och \M./ Olofsson i öfrigt är känd såsom oordentlig samt icke på något sätt visat sin kunskap uti hattmakaryrket.

3. Föredrogs en af P. O. Jonsson och Märta Ersdotter till Kon*ungen*s bef*allnings*h*afvan*de ingifven och derifrån för mun*icipal*styrelsens yttrande remitterad ansökan att på upgifvet sätt få dela tomten n:o 56 i 2:ne lika delar, hvartill bifall tillstyrktes.

4. H*e*rr kapten Hjärnes och landscancellisten Lindbergs ansökning om bifall och stad-fästelse på dem gjordt byte af skogslotter, för vinnande af bequämligare läge, föredrogs och beviljades.

5. Fabriksidkaren Toutins ansökning att å tomten n:o 117, få upföra bränugn och kakel-ugnsmakareverkstad föredrogs och då ifrågavarande tomt är på alla sidor bebyggd ansågs att bifall

till ofvannämnde ansökning skulle strida emot brand- och byggnadsordningen, hvarföre ansökningen afslogs.

Ut supra

Justeradt: In fidem

Oscar Winnberg C. E. Burman

Ol. Thalén

A. Dedering

[*ny sida*]

27 november 1851

Protocoll, hållet vid municipalstyrelsens sammanträde den 27:de november 1851.

Närvarande: herr ordförande handl*anden* Osc. Winnberg

” handlanden N. Wikström

“ d*it*o E. P. Moberg

” d*it*o O. M. Håflin

” skräddarmästar N. M. Fastborg

” fabrikör A. Dedering

” källarmästar O. Thalén

” kopparslagar J. A. Holmberg

1. Den förhöjning i lön af 100 r.d:r b:co, som stadens innevånare den 30:de sistl*id*ne januari, tills vidare beviljat stadsfiskalen Forsbergs son skulle till stadskassan indragas från och med den 1:sta i denna månad.

2. Stadswaktmästaren Olssons ansökan om påökning i sin lön discuterades och skulle vid första allmänna sammanträde föredragas med tillstyrkan af 16 2/3 r.d:r b:co tillökning från den 1:sta i denna månad.

3. H*e*rr öfverstelöjtnant Charliers och handl*anden* Permans ansökning om bifall och stad-fästelse på af dem, för vinnande af bequämligare läge, gjordt byte af skogslotter, föredrogs och beviljades.

4. A. Stenbergs till Kon*ungen*s bef*allnings*h*afvan*de ingifna och för *municipal*s*tyrelsens* utlåtande remitterade ansökning att härstädes få utöfva smedsyrket såsom försörjningsmedel föredrogs och, då m*unicipal*styrelsen har sig bekant att sökanden hvarken är \riktigt/ kunnig i sitt yrke eller ordentlig, afstyrktes bifall till ansökningen.

5. Fabriksidkaren C. J. Toutins ansökning att erhålla tomt, lott och kålhage, hvaröfver mun*icipal*styrelsens utlåtande blifvit infordradt, föredrogs och kunde icke tillstyrkas, emedan tit. Toutin förut \både sökt och/ erhållit en tjenlig tomt för den rörelse han vunnit rättighet att drifva, men densamma sedermera försålt, och numera icke finnes någon tomt, lott och kålhage att disponera.

6. F*öre* d*etta* fältjägaren E. Nyholms ansökning om försvar härstädes såsom arbetskarl uplästes och afslogs emedan Nyholm är för oordentlighet afskedad från krigstjensten och nu under tilltal för fylleri och stadsbetjentes öfverfallande.

7. Herr förste landtmätaren Albins frågor om skogshushållning m.m. besvarades enligt antekning å handlingen, som skulle återsändas.

Justeradt: In fidem

Oscar Winnberg C. E. Burman

N. Wikström

A. Dedering

Ol. Thalén

O. M. Håflin

J. A. Holmberg

[*ny sida*]

[*protokoll för mötet 29 december 1851*]

[*ny sida*]

29 april 1852

Protocoll, hållet vid municipalstyrelsens sammanträde den 29:de april 1852.

Närvarande: h*err* ordföranden Winnberg, handlanden Håflin,

” fabrikör Dedering, skräddaren Fastborg och

” kopparslagaren Holmberg.

På stadskassörens framställning beviljades afskrifning af 1849 års utestående stadsutskylder, för:

Arbetskarlen Tallberg	4: 36. –
d*it*o Olof Olofsson	3: 8. –
Catharina Schylberg	1: 28. –
Brita Wik	1: 28. –
S:ma b:co r.d:r	11: 4. –

Af 1850 års utestående stadsutskylder, för:

afl*idne* mönsterskrifvaren P. Söderqvist	10: 24. –
skomakaren Lidberg	4: 32. –
sadelmakaren Igelström	1: 31.6
f*öre* d*etta* postiljon Söderqvist	1: 28. –
fru Amneus	3: . –
f*öre* d*etta* landscancellisten Lund	3: 24. –
bagaren Lundholm	1: 30. –
urmakaren Milde J:r	3: 9. 6
repslagaren Lindström	3: 9. 6
lösdrifvaren Nils Moberg	1: 28. –
gesällen Jacob Westberg	1: 28. –
d*it*o A. P. Sellstedt	3. 8. –
eldaren Olof Sellstedt	1: 28. –
Olof Kling	3: 8. –
Stina Greta Frykholm	1: 28. –
madam Lidblom	1: 28. –

Eva Maria Andersdotter 1: 28. –

Anna Stjernberg 1: 28. –

Christina Örbom 1: 28. –

S:ma b:co r.d:r 51:44.6

Ut supra

Justeradt: In fidem

Oscar Winnberg C. E. Burman

N. M. Fastborg

22 maj 1852

Protocoll, hållet vid municipalstyrelsens sammanträde i Östersund d. 22:de maj 1852.

Närvarande: herr ordföranden Winnberg, handl*anderne* Perman & Moberg, skrädd*armästare*n Fastborg, källarm*ästare* Thalén & fabrikör Holmbäck.

Såsom infordradt utlåtande öfver åtskillige stadens innevånares till K*onunge*ns bef*allnings*h*afvan*de ingifne ansök*ning*. om en ändamålsenlig vägs el. gatas [*ny sida*] uptagande ifrån södra ändan af staden upp till landsvägen, skulle meddelas i anseende till behofvet af ifrågav. väg el. gata, tillstyrkan till ansökan på det sätt som derom vid allmänt sammanträde d. 18:de i denna månad blifvit öfverenskommet och fördelaktigast är, neml:n att en gata af 12 alnars bredd tages vid södra ändan af magister Hammargrens vretlott n:o 81 och honom lemnas såsom vederlag derföre de 17 3/8 kapl. öfverlappsjord, som staden äger uti tomten ny W 58.

Då ifrågavarande sak på detta sätt synes till ömsesidig belåtenhet kunna afgöras får m*unicipal* st*yrelsen* ödmjukt hemställa att herr förste landtm. Albin måtte förordnas att göra de utstakningar som häraf blifva en följd.

Ut supra

Justeradt: In fidem

Oscar Winnberg C. E. Burman

Ol. Thalén

17 december 1852

Protocoll, hållet vid municipalstyrelsens sammanträde i Östersund, d. 17:de dec. 1852.

Närvarande: h*er*r ordföranden Winnberg, handlanderne Wikström, Perman och Skogh, källarmästare Thalin, fabrikör Holmbäck samt kopparsl*agare* Holmberg.

1. För att bedöma skräddaren Fr. W. Mesch´s mästareprof utsågos: H*e*rr länsbokhållaren E. G. S Svensson , handl*anden* E. P. Moberg, kopparsl*agare* J. A. Holmberg, skräddarne N. M. Fastborg & Er. Eriksson och såsom supleant: urmakaren O. Melander. Såsom svar å Kon*ungens* resp. bef*allnings*h*afvan*des skrifvelse d. 6:e i d. månad skulle utdrag af detta protocoll meddelas.

2. Föredrogs 1851 års stadsräkenskaper af revisorerne granskad och godkänd, hvadan decharge lemnades både drätselcommission och stadskassören.

3. H*e*rr handlande här i staden hade sammanträdt inför municipal styrelsen och valdes till fullmäktige uti handelsföreningen för de 5 efterföljande åren: H*e*rr handlanderne Oscar Winnberg, N. Wikström, E. C. Perman, C. Hofverberg och J. Ocklind.

4. Handl*anden* Hofverbergs arrende för en del af rådstufvu tomten under sistl*idne* sommar, 2 r.d:r 17 s. b:co kunde icke, enl. Hofverbergs begäran, nedsättas utan skulle oförminskadt utgå.

Ut supra In fidem

Justeradt: C. E. Burman

Oscar Winnberg

Ol. Thalén

J. A. Holmberg

J. O. Holmbäck

N. G. Skogh

[*ny sida*]

17 maj 1**853**

Protocoll, hållet vid municipalstyrelsens sammanträde i Östersund, d. 17:de maj 1853.

Närvarande: herr ordföranden Winnberg, fabrikör Dedering, d*it*o Holmbäck, källarmästar Thalén, handl*and*en Skogh, kopparsl*agare* Holmberg & guldsmeden Helldahl j:r.

1. Herr gästgifvaren & bagaren C. A. Lindgrens remitterade ansökning att af m*unicipal*- st*yrelse*n utbekomma 16 r.d:r b:co för det han skall hafva uplåtit rum vid stadens taxeringar m.m. upläste och beslöts att deremot protestera emedan mun*icipal*st*yrelsen* alltid begagnat egen local vid sådana tillfällen.

2. Föredrogs en af P. Genberg inlemnad räkning å 40 r.d:r rgd för hagastängning vid en nyligen uptagen utfartsväg ifrån södra delen af staden till landsvägen, och, då stadens inne-vånare aldrig anmodat honom att på deras bekostnad stänga förenämnde gärdesgård samt det tillika uplystes att de som hafva egentliga nyttan af ofvannämnde utfartsväg sjelfve åtagit sig stängningen vid densamma, kunde räkningens belopp icke af stadskassan utbetalas.

3. Föredrogs till handläggning Kon*ungen*s bef*allnings*haf*vand*es remiss d. 7 sistl*idne* maj rörande yttrandes afgifvande öfver conditor P. E. Sundins hos Kongl. Maj:ts och rikets comercecollegium gjorda ansökning om tillstånd att för rening och destillering af rått bränn-vin, samt försäljning af den förädlade varan, få under hela året begagna en 10 kannors panna.

Sedan ansökningen blifvit upläst förenade sig mun*icipal*st*yrelse*n derom att tillstyrka bifall till förenämnde ansökning.

4. Widare förekom till handläggning Kon*ungen*s bef*allnings*haf*vand*es remiss d. 30 sistl*idne* april angående utlåtandes meddelande öfver krono länsman Ingelmans ansökning om åläggande för Östersunds stad att skaffa sig en egen executor, som indrifver krono- och stads utskylder m.m., hvilken ansökning upläste hvarefter mun*icipal*st*yrelse*n beslöt att deröfver afgifva följande utlåtande:

Som mun*icipal*st*yrelse*n icke anser stadens innevånare skyldige att anskaffa egen executor för verkställighet af ifrågavarande göromål, dem det torde tillkomma kronofogden i fögderiet eller den han i sitt ställe dertill förordnar att förrätta, så kan mun*icipal*st*yrelse*n icke fästa något afseende å Ingelmans ansökan.

5. Herr ordföranden och stadskassören anmodades att afgifva infordradt utlåtande öfver direktör P. Wikströms ansökning angående hans byggnadsföretag i Östersund.

6. För att bedömma f*öre* d*etta* sjukhusvaktmästaren Glantz:s \prof/arbete såsom smed neml*ig*en en bössa, valdes h*e*rr landträntmästaren Lindal, capten Aspgren, häradsskrifvaren Cavallin, guldsmeden Helldahl j:r och kopparslagar Holmberg.

7. Herr ordföranden och stadskassören anmodades att afgifva utlåtande öfver Amnelii, Sjöströms, Montelii, Bloms och Lindhs besvärsskrifter i anledning af dem påförde stads-utskylder.

8. Förekom till handläggning Kon*ungen*s bef*allnings*h*afvan*des remiss d. 30:de april inne-v*arande* år [*ny sida*] rörande utlåtandes afgifvande öfver en af ägarne till kålhagstomterne här i staden till Konungens befallningshafvande ingifven ansökning om befrielse eller lindring uti dem ålagd skyldighet att inom d. 1:sta nästk*ommande* september kring dessa tomter upföra plank. Sedan ordföranden, som vore en bland sökanderne, förklarat sig af jäf förhindrad att med detta ärende taga befattning, intog vice ordföranden fabrikör Dedering hans plats och ansökningen föreläste, hvarefter mun*icipal*st*yrelse*n, som anser de i ansökningen anförde skäl med sanna förhållandet enliga, förenade sig derom att hos Kon*ungen*s bef*allnings*h*afvan*de tillstyrka den begärda lindringen med planks upförande i så måtto att egarne till de kålhagstomter som antingen ännu voro obebyggda eller under bebyggande, borde från planks uppförande förskonas intill dess befintlig annan stängsel blefve obrukbar, samt att öfvrige bebyggde kålhagstomte och de för närvarande obebyggde i den mån de blifva med fullständig åbyggnad försedda, el:r den omkring desamma varande gärdesgård förfaller, böra med plank förses, dock så att denna skyldighet finge på fyra eller fem år fördelas, så att t.ex. först de mot hufvudgatorna liggande sidor af tomterne, sedan de mot gränderne och sist de mot tillgränsan-de i samma quarter belägne, blifva med plank inhägnade.

9. Widare föredrogs Kon*ungen*s bef*allnings*h*afvan*des remiss d. 30 april d*etta* år i fråga om yttrandes meddelande om åtskilliga tomtegares i 5:te quarteret ansökan, att årligen få med något sädeslag till någon del beså sine tomter, äfvensom att varda befriade från skyldigheten att inom viss tid med plank inhägna sine tomter. Äfven till denna ansökning, i hvad den \samma/ först rörer sädesodling, anser sig mun.st:n, som till alla delar vitsordar sannings-enligheten af sökandes uppgift om ifrågav. tomters olämplighet till kryddgård och potatisland böra tillstyrka bifall, och får mun*icipal*st*yrelsen* i afseende å ansökningens sednare del el*le*r hvad beträffar plank, åberopa dels, i föregående § öfver en annan lika beskaffad ansökan af egare till kålhagstomter, gifna yttrande som härjämte ingår.

10. Uplästes enkefru Åströms och fahnjunkaren Edelsvärds ansökningar om anstånd med plankupförande kring deras tomter och ansåg sig mun*icipal*st*yrelse*n jemväl böra tillstyrka bifall till dessa ansökningar i likhet med hvad uti föregående §§ blifvit yttradt.

Ut supra
Justeradt: In fidem

Oscar Winnberg C. E. Burman

N. G. Skogh

Ol. Thalén

J. O. Holmbäck

[*ny sida*]

7 september 1853

Protocoll, hållet vid municipalstyrelsens sammanträde i Östersund den 7:de september 1853.

Närvarande: Herr ordföranden Winnberg, handl*ander*ne Wikström, Perman, Skogh & Moberg, kopparslagar Holmberg, skräddarmästar Fastborg, fabrikör Holmbäck, källarmästar Thalén samt guldsmeden Helldahl j:r.

1. Beslöts att hos Konungens befallningshafvande göra framställning derom att K*onungen*s bef*allnings*haf*van*de ville låta utfärda en kungörelse att anslås på gästgifvare-gårdarne inom länet, af innehåll att alla resande, som ankomma från cholera smittade orter, göras upmärksamma på att icke inkomma till Östersund förrän minst 10 dygn tilländagått sedan de afrest från nämnde orter.

2. För att bestämma hvad arbete Richard Johansson skall förfärdiga såsom glasmästare-profstycke, samt bedöma detsamma, valdes: H*e*rr Moberg, Skogh, Thalén, Helldahl j:r och Edlund.

3. Föredrogs 1852 års stadsräkenskaper, af revisorerne granskade och utan anmärkning befunna, hvadan decharge lemnades både drätselcommissionen och stadskassören.

Ut supra

Justeradt: In fidem

Oscar Winnberg C. E. Burman

E. C. Perman

N. Wikström

27 april 1854

Protocoll, hållet vid municipalstyrelsens sammanstäde i Östersund den 27:de april 1854.
Närvarande: H*e*rr ordföranden Winnberg, handlanderne Wikström, Perman och Skogh, fabrikör Dedering och kopparslagaren Holmberg samt undertecknad vid protocollet.

[*ny sida*]

På Stadskassörens framställning beviljades afskrifning:

Af 1949 års utestående stadsutskylder:

för postiljon Blom	1: 36.
” skräddaren Levin	3. 8.
S:ma b:co r:d.r	4: 44.

Af 1850 års utestående stadsutskylder:

för f.d. musikanten Werner	4: 12.
” torparen Nils Ödgren	. 35.
” f.d. rustmästaren Lundström	1: 28.
” skräddaren Levin	3: 8.
” skomakaren Gustin	1: 32:6
S:ma b:co r:d.r	11:18.6

Af 1851 års utestående stadsutskylder:

” snickaren Joh. Olsson	3: 10.
” urmakaren Milde j:r	3: 18.
” repslagar Lindström	3: 8.
” f*öre* d*etta* cancellisten Lund	3: 24.
” A. P. Sellstedt	1: 28.
” fru Falk	1: 28.
” Anna Cajsa Nordlund	1: 28.
” Stina Greta Frykbom	1: 28.
“ madam Lidbom	1: 28.
” Eva Sandberg	1: 28.
” Eva Maria Andersd:r	1: 28.
” Anna Stjernberg	1: 28.
” contingent borgar Alenius	10: -

Af 1852 års utestående stadsutskylder:

för contingent borgar Alenius	10: -
” skomakaren Gustin	1: 30.
” snickaren Joh. Olson	3: 8.
” urmakaren Kinnlund	1: 28.
” d*it*o J. F. Mildes sterbhus	3: 8.
” skräddaren Levins d*it*o	3: 8.
” kakelugnsmakaren Magnusson	3: 8.
” f.d. rustmästar Lundström	1: 28.
” Nils Mård	3: 8.
“ magister Palins sterbhus	4: 44.
” doctor Fornanders d*it*o	6: 16.
” enkan Carolina Lind	1: 28.
” Stina Greta Frykbom	1: 28.
” Christina Hörling	1: 28.
” Sofia Wessman	1: 28.
” Anna Stjernberg	1: 28.
” Theodor Stjernefeldt	1: 36.
” f.d. löjtnant Durietz	1: 20.
S:ma b:co r:d.r:	52: 42.

Af 1853 års utestående stadsutskylder:

för f*öre* d*etta* löjtnant Durietz	3: 24.
” skomakaren Gustin	1: 30.
” d*it*o Lidberg	1: 30
” smeden Törnquist	3: 10

” tullförvaltar Sjöstern	5: 12.	” urmakar Kinnlund	1: 28
” skräddaren Levin	3: 8.	” Jonas Eriksson i Fanbyn	3: 8.
” skomakaren Gustin	1: 30.	” f.d. rustmästar Lundström	3: 8.
” d:o Lidberg	1: 30.	” enkan Carolina Lind	1: 28.
” sadelmakaren Igelström	1: 28.	” Stina Greta Frykbom	1: 28.
” f.d. rustmästaren Lundström	1: 28.	“ Sofia Wessman	1: 28
S:ma b:co r:d.r	50: 28.	S:ma b:co r:d.r	22: 30.

Ut supra

Justeradt: In fidem

Oscar Winnberg C. E. Burman

E. C. Perman

A. Dedering

N. Wikström

[*ny sida*]

1 juni 1854

Protocoll, hållet vid municipalstyrelsens sammanträde i Östersund den 1:sta junii 1854. Närvarande:
Herr ordföranden Winnberg, skräddaremästaren Fastborg, fabrikör Holmbäck,
guldsmeden Helldahl j:r.

1. Fabrikör Fjellmans ansökning, att få bygga färgeri på stranden utanför hans gård, anser mun.styrelsen böra inlemnas till Kon*ungen*s befallningshafvande härstädes för att i veder-börlig ordning pröfvas och afgöras.

2. Skräddarmastaren Fastborgs och guldsmeden Helldahls byte af kilar i deras invid gamla begrafningsplatsen belägna vretlotter gillas och fastställes, såsom ländande till ömsesidig beqvämlighet.

Ut supra

Justeradt: In fidem

Oscar Winnberg C. E. Burman

N. M. Fastborg

J. O. Holmbäck

N. J. Helldahl

12 augusti 1854

Protocoll, hållet vid municipalstyrelsens sammanträde i Östersund, d. 12:te augusti 1854.

Närvarande: H*err* ordföranden Winnberg, handlanden Skogh, skräddaremästar Fastborg, källarmästar Thalén, fabrikör Holmbäck, guldsmeden Helldahl & kopparslagar Holmberg.

1. Uplästes muraren Johanssons remitterade ansökning att få sig ett tunnland jord uplåten uti s.k. Minnesgärdet, och, som denna jord icke kan enl*ig*t sökandens begäran disponeras, afstyrktes bifall till ansökningen.

2. Uplästes en af åtskillige gårdsägare i s.k. Myran gjord ansökning att få utlagd den jord, som gratialisten Ol. Ward obehörigen inhägnat. Som ansökningen är grundad på rättvisa och billighet, tillstyrktes bifall dertill och updrogs åt ordföranden och kassören att afgifva utlåtande.

3. Uplästes en af stadsfiskalen Crantz gjord ansökning att kapten Aspgren måtte åläggas stänga ut g*am*la landsvägen nedanför hans tomt n:o 163. [*ny sida*] och ansågs att tit. Aspgren bör stänga planket i enlighet med den fastställda stadsplanen.

4. Utlåtande öfver förre häradsskrifvaren Öhrnells klagoskrift skulle af ordförande och stadskassören afgifvas.

5. Föredrogs 1853 års stadsräkenskaper, af utsedde revisorer granskade och godkände, hvadan decharge lemnades såväl drätsel commission som stadskassören.

Ut supra

Justeradt: In fidem

Oscar Winnberg C. E. Burman

30 april 1855

Protocoll, hållet vid municipalstyrelsens sammanträde i Östersund d. 30:e april 1855.

Närvarande: Herr ordföranden Ocklind, fabrikörerne Dedering och Holmbäck, handlanderne Wikström och Perman, kopparsl*agare* Holmberg, källarmästar Thalén samt guldsmeden N. J. Helldahl j:r.

1. På stadskassörerns framställning beviljades afskrifning

af 1850 års utestående stadsutskylder:			[*forts. 1853*] transport		3: 16.
för fru Lidberg	B:co r:d.r	3: -	för skomakaren N. Bellman		3: 8.
af 1851 års utestående stadsutskylder:			” sadelmakaren Igelström		1: 28.
för geschworner Gullbrandsson		1: 36.	” smeden Hybinette		3: 12.
byggmästar Svensson		3: 24.	” hornblåsar Björkstrand		1: 28.
hästjägaren Snygg		3: 8.	” hästjägaren Snygg		3: 8.
fru Lidberg		3: -	” d:o Sandås		3: 8.
hornblåsar Björkstrand		1: 28.	” madam Ullberg		1: 28.
	13? r:d.r		” Anna Cajsa Nordlund		1: 28.
Af 1852 års utestående stadsutskylder:			” Lena Stina Holmberg		1: 28.
för sergeant Stjernström		5: 12.	” cont. borgaren Alenius		10: -
” skomakar N. Bellman		3: 8.			33: 46
” fanjunkar Lundström		3: 24.	Af 1854 års utest. stadsutskylder:		
” byggmästar Svenson		3: 24.	för f*örre* häradsskrifvaren Rödén		3: 24.
” hornblåsar Björkstrand		1: 28.	” f. löjtnanten Durietz		3: 24.
” d:o Werner		3: 8.	” f. urmakaren Kinnlund		1: 29.
” hästjägaren Snygg		3: 8.	” madam Ullberg		1: 28.
” fru Lidberg		3: -	” enkan Carolina Lind		1: 28.
” madam Söderqvist		3: 8.	” Stina Greta Frykbom		1: 28.
” d:o Ullberg		1: 28.	” Anna Stjernberg		1: 28.

” Lena Stina Holmberg		1: 28.	” contingen borgar Alenius		10: -
		32:32		S:ma b:co	26: 25.

Af 1853 års utestående stadsutskylder:

för notarien Genberg		1: 36.
” skomakaren Lundgren		1: 28.
	Transport	3: 16.

[*ny sida*]

2. Uplästes Kon*ung*ens bef*allnings*h*afvan*des skrifvelse af d. 20 i d. mån. deruti m*unicipal*styrelsen blifvit ålagd att inkomma med uppgift å källarmästare m. fl. hvilka å sin rörelse innehafva burskap, äfvensom de näringsidkare åt hvilka rättighet till utskänkning af brännvin blifvit förlänad för bestämd tid och hvilken före ingången af nästa år icke tillända-löper, än äfven afgifva utlåtande huruvida derjemte rättighet att då idka minuthandel med eller utskänkning af bränvin må andre personer meddelas etc. etc. och updrogs åt ordningsman och stadskassören att lemna förstnämnde uppgift. De 10 äldste föreslogs äfven att nuvarande källarmästare m. fl. som hafva rättighet till utskänkning skulle bibehållas under den tid de hafva rättighet att dermed fortfara.

Tillika beslöts att här i staden skulle blifva ett utminuteringsställe. Handl*ander*na Winnberg, Hofverberg och Wingstedt åtogo sig skriftligen å ett bolags vägnar att öfvertaga utminuteringen för de 3:ne första åren, emot erläggande af skatt för fyratusen kannor per år. Municipalstyrelsen ansåg detta anbud förmonligt och tillstyrkte dess antagande.

Ut supra

Justeradt: In fidem

John Ocklind A. Dedering C. E. Burman

J. O. Holmbäck J. A. Holmberg

Ol. Thalén N. J. Helldahl j:r E. C. Perman

15 maj 1855

Protocoll, hållet vid municipalstyrelsens sammanträde i Östersund d. 15:de maj 1855.

Närvarande: Herr ordföranden Ocklind, källarmästar Thalén, fabrikörerne Dedering och Holmbäck, kopparslagar Holmberg, guldsmed Helldahl j:r, skrädd*armästare* Fastborg och handl*ande* Skogh.

1. Föredrogs v*ice* rector L. O. Hammargrens skriftliga anhållan om m*unicipal*styrelsens medgifvande att han, derest vederbörande auctoritet icke annorlunda förordnar, kunde såsom tillförordnad rector vid härvarande elementärskola få begagna rectorsbostället Lugnet intill dess tjensten varder med ordinarie åter besatt. Och vilket medgafs derest fru rectorskan Nordqvist lemnar förbindelse att den afträdes-syn, som hon skall hålla, får uppskjutas tills en ordinarie rector blir utnämnd och emottager bostället.För att vid blifvande syn å förenämnde lägenhet såsom stadens ombud närvara och bevaka dess bästa valdes: Stadskassören Burman, handlanden N. G. Skogh och kopparslagar Holmberg. [*ny sida*]

2. Stadsvaktmästaren M. Olssons skriftliga begäran om löneförhöjning uplöstes och efter öfverläggning beslöts att öka hans lön ifrån 66 r.d:r 32 sk. till 100 r.d:r b:co, att utgå ifrån den sista denna månad.

3. Som stadens innevånare äro i högsta behof att begagna den allmänna plats uti stadens södra del, hvilken gratialisten Ol. Ward inkräktat, så updrogs åt ordningsmannen och stads-kassören att foga anstalt derom att nämnde plats varder för sitt afsedda ändamål tillgänglig.

Ut supra — In fidem

Justeradt: — C. E. Burman

John Ocklind — J. A Holmberg — N. G. Skogh

N. M. Fastborg — J. O. Holmbäck — N. J. Helldahl

5 juli 1855

Protocoll, hållet vid municipalstyrelsens sammanträde i Östersund den 5:te julii 1855. Närvarande:
Herr ordföranden Ocklind, handl:ne Perman och Skogh, kopparslagare ´
Holmberg, skräddarmästare Fastborg, guldsmed Helldahl j:r.

1. Föredrogs handl*anden* Mobergs, från Konungens befallningshafvande remitterade, upsägning af sin innehafvande brännvins minuterings rättighet, och beslöts att samma rättighet borde å auction till den högstbjudande öfverlåtas.

2. Föredrogs 1854 års stadsräkenskaper af revisorerne granskade och godkändes, hvadan såväl drätselcommissionen som stadskassören meddelades decharge för nämnde räkenskaper.

3. I anseende till de betydliga utgifter som äro oundgängliga för prestgårdens och folk-skolans försättande i fullgodt skick, updrogs åt ordföranden att uti härvarande sparbank för stadens räkning taga ett lån af ett tusen riksdaler banco, för hvilket de tio äldste skulle gå i borgen.

Ut supra

Justeras: In fidem

John Ocklind J. A. Holmberg E. C. Burman

N. G. Skogh

[*ny sida*]

24 september 1855

Protocoll, hållet med municipalstyrelsens sammanträde den 24 septemb. 1855.

Närvarande: Ordförande herr John Ocklind handl*anderna* N. G. Skoogh, E.C. Perman, fabrik*ör* A. A. Dedering, guldsmeden N. J. Helldahl, kopparslagar J. A. Holmberg.

1. Föredrogs handlanden E. P. Mobergs från landshöfdingeembetet remitterade ansökan om rättighet att under ytterligare ett års tid få idka utskänkningsrättigheter här i staden och sedan frågan gått till omröstning blef beslutet trenne avslag mot två bifall till ansökningen. Afslagen grundades derpå att fem utskänkningsställen redan finnas och att något ytterligare således ej borde upstå samt bifallen på den grund att staden derigenom komme i mistning af en påräknad inkomst.

Ut supra

Justeradt:

John Ocklind E. C Perman N. J. Helldahl

N. G. Skogh A. Dedering J. A. Holmberg

[*ny sida*]

18 september 1855

Protocoll, hållet vid municipalstyrelsens sammanträde i Östersund den 18:de sept. 1855.
Närvarande: H*e*rr ordföranden Ocklind, kopparslagar Holmberg, källarmästar Thalén, fabrikör*er*ne Dedering & Holmbäck samt guldsm. Helldahl j:r.

1. Folkskolläraren Lindahls ansökning om att till bokhandelslokal få inreda och begagna det i nya skolhuset vid skolsalen belägna rum, uplästes och \tillsvidare/ beviljades men skulle Lindahl äfven på egen bekostnad. efter nämnde handels uphörande försätta rummet i sitt nuvarande skick.

2. Handl*ande* Mobergs ansökning att återfå den traktörrättighet som han afsagt sig, uplästes och kunde derom intet annat yttrande afgifvas än att sökanden borde anmäla sin önskan hos Kon*ungen*s befallningshafvande.

3. L. Nilssons remitterade ansökan att härstädes få anlägga garfveri-fabrik uplästes och skulle öfverlemnas till Fabriks- och Handtverksföreningen för utlåtandes meddelande.

Ut supra

Justeradt: Infidem

John Ocklind C. E. Burman

J. A. Holmberg

Ol. Thalén

J. O. Holmbäck

[*ny sida*]

28 februari 1856

Protocoll, hållet vid municipalstyrelsens i Östersund sammanträde den 28:de februari 1856.
Närvarande: H*e*rr ordföranden Ocklind, Källarmästar Thalén, handland*ar*ne Wikström, Winnberg, Perman och Skogh, skräddaren Fastborg, fabrikör Holmbäck och kopparslagaren Holmberg.

1. Uplästes skolläraren m.m. Lindahls ansökning om hyresersättning för de till honom uplåtna rummen uti prestgården, och sedan uplyst blifvit att tit. Lindahl borthyrt rummen till controller Rödin, som desamma begagnat till mediet af december1854, beslöts att ersättning skulle till herr Lindahl utbetalas med 66 r.d:r 32 sk. b:co från sistnämnde tid till hösten 1856, då Lindahl får emottaga rum uti nya folkskolan samt derstädes befintliga uthus.

2. Föredrogs garfvaren A. Söderbergs remitterade ansökan att få anlägga garfveri nere vid sjön emellan bron och ångfartygsbryggan och då det, enligt stadens fundations bref, och den i följd deraf utfärdade plankartan, är bestämdt att stranden nedanför gamla stadsplanen skall begagnas till sjöbodstomter, kunde bifall till ansökningen icke tillstyrkas. Styrelsen ansåg deremot tjenligt att garfveriet kunde få anläggas nere vid sjön på ömse sidor om gamla stads-planen.

3. Ordföranden Ocklind, af jäf förhindrad att handlägga efterföljande ärende, afträdde, och intogs hans plats af främste ledamoten i municipalstyrelsen, källarmästaren Thalén, hvarefter föredrogs stadsfiskalen Erixons remitterade anmälan om att härvarande Minuteringsbolag skulle hafva uti försäljningslocalen för stort upplag af spritvaror m.m. Efter öfverläggning beslöts att öfverlemna till Konungens resp. befallningshafvandes bepröfvande huru stort quantum af spritvaror som lagligen får finnas uti sådan local.

Ut supra

Justeradt: In fidem

John Ocklind E. C. Burman

N. G. Skogh

J. A. Holmberg

J. O. Holmbäck

[*ny sida*]

26 maj 1856

Protocoll, hållet vid municipalstyrelsens i Östersund sammanträde den 26 maj 1856.
Närvarande: H*e*rr ordföranden Ocklind, handl:ne Skogh, Perman och Winnberg, fabrikörerne Dedering och Holmbäck, kopparsl*agare* Holmberg samt guldsmed Helldahl j:r.

1. På framställning af stadskassören om förhöjning uti hans lön i anseende till ökade göromål och större lefnadskostnader, beslöt mun. styrelsen som billigade denna framställning, att öka stadskassörslönen med 100 r.d:r b:co, att räknas ifrån den 1.sta i denna månad.

2. Föredrogs garfvaren A. Söderbergs remitterade ansökan att få anlägga garfveri nere vid sjön straxt norr om gamla stadsplanen, och vidhöll mun. styrelsen sin förr uttalade åsigt att den ifrågavarande platsen vore tjenlig för ofvannämnde ändamål och tillstyrkte derföre bifall till ansökningen.

Ut supra

Justeradt: In fidem

John Ocklind C. E. Burman

N. G. Skogh J. O. Holmbäck

11 augusti 1856

Protocoll, hållet vid mun*icipal*styrelsens i Östersund sammanträde den 11:te augusti 1856.
Närvarande: H*e*rr ordföranden Ocklind, källarmästaren Thalén, handlanden Skogh
guldsmeden Helldahl j:r, kopparsl. Holmberg och färgaren Holmbäck.

Föredrogs folkskolstyrelsens protocoll af d. 31:ste sistl*idne* julii och ansåg mun*icipal*-styrelsen sig icke kunna bevilja skolläraren Lindahl så stor hyres ersättning som folkskol-styrelsen föreslagit, men då genom nämnde protocoll blifvit visadt att tit. Lindahl icke haft så stor inkomst för de till honom uti prestgården uplåtne rummen som mun*icipal*styrelsen förmodat, så beslöts att yttreligare 33 r.d:r 16 sk. b:co skulle till [*ny sida*] tit. Lindahl af stadskassan utbetalas, hvarjemte han desslikes tillerkändes de hyresmedel han upburit såväl för rummen i prestgården som för uthusen å nya lokalen och hoppades m*unicipal*styrelsen det skolläraren Lindahl skulle finna sig belåten härmed, synnerligast som de rum hvilka till honom, då han hitflyttade uplätos, ingalunda kunde lemna i hyra mera än 33 r.d:r 16 sk. b:co för år.

Hvad angår anskaffandet af inventarier till nya folkskolan så anhåller mun. styrelsen vördsamligen det ville skolstyrelsen benäget åtaga sig anskaffandet deraf, för stadens räkning.

Sluteligen får mun*icipal*styrelsen uplysa, det handlanden Winnberg, hvilken haft bestyr om skolans inredning, lofvat att arbetet skall med allra första blifva färdigt. Ut supra

Justerades:

John Ocklind

Ol. Thalén

N. G. Skogh

J. O. Holmbäck

N. M. Fastborg

[*ny sida*]

31 oktober 1856

Protocoll, hållet vid municipal styrelsens sammanträde i Östersund d. 31 october 1856.
Närvarande: Ordföranden Ocklind, handl*and*e Skogh, källarmästar Thalin, fabrikör Holmbäck och skräddar Fastborg.

1. Föredrogs handla*nde* P. Wiklunds räkning å diverse till nya folkskolan och ansåg municipalstyrelsen att jernköksspisen jemte kokkärl icke kunde af stadskassan betalas, hvaremot räkningens återstod 188 r.d:r 25 sk. r.gs skulle till betalning utanordnas.

2. Anmälde ordföranden att flere personer begärt att få blifva antagna till arbetskarlar här i staden och ansåg m*unicipal*styrelsen det behöfvligt att flere välfrejdade och ordentliga arbetskarlar härstädes antagas under förr vanliga vilkor.

3. Beslöts att stadsutskylderna för i år skulle med det första i vanlig ordning indrifvas. Ut supra

Justeradt: In fidem

John Ocklind C. E. Burman

Ol. Thalén N. M. Fastborg

N. G. Skogh J. O. Holmbäck

[*ny sida*]

29 december 1856

Protocoll, hållet vid municipalstyrelsens i Östersund sammanträde den 29:de december 1856.
Närvarande: Herr ordföranden Ocklind, handland*er*ne \Winnberg/ Skogh & Perman, fabrikörerne Holmbäck & Dedering, källarmästar Thalén, skräddarmästar Fastberg, kopparslagar Holmberg samt guldsmeden N. J. Helldahl j:r.

1. Kongl. maj:ts nådiga bref af den 7:de nov. d*etta* år angående inrättandet af rådstufvurätt härstädes, upplästes.

2. Med anledning af landshöfdingeembetets anmälan af den 22 i denna månad, att smittkoppor utbrutit här i staden och att en provisionel sjukanstalt med erforderlig betjening borde anskaffas,

beslöts att genast hyra en härtill lämplig local samt antaga betjening för att i händelse af sjukdomens vidare spridande genast vara att tillgå.

För att hafva bestyr med denna angelägenhet valdes h*e*rr handlanden N. G. Skog och kopparslagar J. A. Holmberg.

3. Då pålyst blifvit att muren uti folkskolebyggnaden är så uppförd att jernspis i köket ovilkorligen måste begagnas, beslöts att den uti nästföregående protocoll omnämnda spis jemte dertill gjutna 3:ne kokkärl skall åtfölja skolbyggnaden och af stadskassan betalas.

4. Föredrogs 1855 års stads räkenskaper af revisorerne granskade och godkände, hvadan såväl drätselcommissionen som stadskassören meddelades decharge för nämnde räkenskaper.

Ut supra

Justeradt: In fidem

John Ocklind C. E. Burman

N. M. Fastborg

N. J. Helldahl

J. O. Holmbäck

[*ny sida*]

20 augusti 1857

Protocoll, hållet vid municipalstyrelsens i Östersund sammanträde d. 20 augusti 1857.
Närvarande: H*e*rr ordföranden Ocklind, handland*er*ne Winnberg och Skogh, skräddarmästar Fastborg, fabrikör Holmbäck samt guldsmeden Helldahl j:r.

Upplästes en så lydande skrifvelse: ”Till municipal styrelsen i Östersund! I anseende dertill att all häfd å den till boställe för rektor vid härvarande elementarskola anslagna lägenheten Lugnet under en längre följd af år \blifvit/ synbarligen i många delar försummad, hafva en mängd mer eller mindre svåra brister derå uppstått, hvilka fordra det skyndsammaste afhjelpande, såvida ställets fullständiga förstöring vill undvikas. Som nu vinter snart tillstundar, och flere af de i gården befintliga rum äro, serdeles hvad golf och eldstäder beträffar, uti ett serdeles dåligt skick, så att deras begagnande synes antingen hardt nära omöjligt eller ock förenadt med stor våda, får jag

ödmjukast anhålla, det municipal styrelsen måtte med det skyndsammaste vidtaga de åtgärder, som kunna finnas lämpliga för att afhjelpa de mest trängande behofven, kunnande derefter gårdens fullkomliga iståndsättande efterhand på tjenliga tider verkställas. För uppgörande af en reparationsplan synes det mig önskligt, att styrelsen föranstaltar en föregående besigtning, hvilken blifvit öfverflödig, i händelse den af mig till början af nästlidne månad begärde laga syn å bostället hade kunnat försiggå.

Lugnet den 20 augusti 1857. A. Sundberg.”

Och får municipalstyrelsen såsom svar derå meddela att år 1848 den 26 sept. emottog rektor Nordqvist af Östersunds stad embetsgården Lugnet i fullgodt skick med vilkor och förbindelser, som synesinstrumentet af samma dag utvisar (litt A.). Sedan rektor Nordqvist den 22 mars 1853, med döden afgått, har hos m. styrelsen ingen af- eller tillträdare afhörts förr än t. f. rektorn L. O. Hammargren under den 14 maj 1855 anmälde sig vilja emottaga nämnde embetsgård (enl. bil. litt. B) och hvaråa m. styrelsen lemnade svar enl. dess protocoll af den 15:de i samma månad (bil. litt C), efter hvilken tid m. styrelsen ingenting hört angående embetsgården.

Af hvad sålunda upplyst och anfördts ha m. styrelsen [*ny sida*] ansett och anser äfven nu sig icke hafva med aftanämnde embetsgård något att göra, utan deremot ansett och anser det vara consistorii rättighet och skyldighet att deröfver disponera vid inträffade ledigheter, likasom med öfriga ecclesiastica boställen, enär Östersunds stad vid skolans hitflyttning till rektor öfverlåtit embetsgården i fullgodt skick och dess vidmagthållande tillhör innehafvaren. Ut supra

Justeradt: In fidem

John Ocklind C. E. Burman

J. O. Holmbäck

Oscar Winnborg

N. J. Helldahl

[*Anm. inga bilagor finns med i protokollsboken*]

16 september 1857

Protocoll, hållet vid municipalstyrelsens i Östersund sammanträde den 16:de september 1857.
Närvarande: Herr ordföranden Ocklind, handlanden Skogh, källarmästrar Thalén, fabrikör*er*ne Dedering, Holmbäck & Fjellman, skräddarmästar Fastborg, kopparslagar Holmberg och guldsmeden Helldahl j:r.

Till följe af mun*icipal*styrelsens begäran om sammanträde med h*er*r rektor Sundberg angående ifrågasatta reparationer å embetsgården Lugnet, har h*er*r rektorn tillstädeskommit och framställde att i synnerhet kakelugnar och bakugn \wore i behof / af dels omsättning och dels reparationer, likasom ock golfven i köket och kökskammaren borde omläggas. Efter öfverläggning ansåg styrelsen det vara stadens skyldighet att i första hand taga befattning med nämnde bristfälligheters afhjelpande, likaväl borde dessförinnan med det snaraste en besigt-ning å nämnde embetsgård företagas, hvartill länsman Ingelman med biträde af 2:ne ojäfvige personer ansågs lämplig och skulle anmodas. Äfven skulle enkefru rektorskan Nordqvist och hennes döttrars förmyndare kallas att vid nämnde besigtning närvara, emedan m*unicipal*- styrelsen ännu anser det vara afl*idne* rektor J. Nordqvists sterbhus skyldighet, enligt afhand-ling af d. 26:te september 1848, att till nuvarande rektor aflemna embetsgården i fullgodt skick.

Att å stadens vägnar närvara vid denna besigtning valdes: stadskassör Burman, fabrikör Holmbäck och kopparslagar Holmberg äfvensom muraren Eriksson. Ut supra

Justeradt: In fidem

John Ocklind Ol. Thalén C. E. Burman

J. O. Holmbäck

N. J. Helldahl

A. Dedering

[*ny sida*]

7 oktober 1857

Protocoll, hållet vid municipalstyrelsens i Östersund sammanträde, den 7:de october 1857.
Närvarande: Herr ordföranden Ocklind, handl*ar*ne Winnberg och Perman, fabrikörerne Dedering och Holmbäck, skräddarmästar Fastborg, källarmästar Thalén, kopparslagar Holmberg och guldsmeden Helldahl j:r.

1. Upplästes ansökningen till stadsvaktmästare tjensten härstädes af t*illförordnade* skol-läraren G. Hof, f*öre* d*etta* extra poliskonstapeln B. Almström, f*öre* d*etta* fabrikören C. J. Toutin, smeden N. Glantz samt sergeanten Fredr. Wettersten, af hvilka den sistnämnde antogs till stadsvaktmästare med de skyldigheter och rättigheter nämnde befattning åtfölja.

2. Upplästes en ansökning af repslagare gesällen T. O. Bäckström att få anlägga repslagare bana på högra sidan af den s*å* k*allade* Björnmyrgatan, men m*unicipal*styrelsen ansåg denna plats mindre tjenlig och tillkallade derföre nämnde Bäckström samt föreslog i stället den gatan som går öfverom stadsplanen norrut ifrån s*å* k*allade* Björnmyrsgatan med hvilken plats äfven Bäckström förklarade sig fullkomligt nöjd, och får m. styrelsen således tillstyrka att nämnde gata äfvensom staden efter öfra eller högra sidan norrut varder till repslagarebana åt sökanden upplåta.

3. Anmälde kyrkovärdarne att ringarena begärt högre aflöning. M*unicipal*styrelsen uppdrog åt kyrkovärdarna att efter bästa öfvertygelse uppgöra nytt kontrakt med nämnde ringare.

4. Föredrogs 1856 års stadsräkenskap af revisorer granskade, och utom en mindre anmärkning som nu nöjaktigt förklarades, godkände, hvadan decharge lemnades såväl drätselcommission som stadskassören. Ut supra

Justeradt: In fidem

John Ocklind C. E. Burman

E. C. Perman

A. Dedering

J. O. Holmbäck

16 december 1857

Protocoll, hållet vid municipalstyrelsens i Östersund sammanträde, den 16:de december 1857.
Närvarande: Herr ordföranden Ocklind, handlanderne Skogh och Perman, fabrikörerne Dedering och Holmbäck, kopparslagar Holmberg, skräddarmästar Fastborg, guldsmeden Helldahl j:r och källarmästar Thalén.

1. Då sergeanten Wettersten, som vid förra sammanträdet antogs till stadsvaktmästare, afsagt sig denna befattning och ansökningar dertill blifvit ingifna af förre corporalen vid andra lifgardet Joh. Fr. Blomberg samt fältjägaren Olof Berglin, antogs mun*icipal*styrelsen, efter öfverlggning, nämnde

fältjägaren Berglin till stadsvaktmästare, helst som han bestridt tjensten sedan den 1:ste i förra månaden, då stadtvaktmästaren Olsson tog afsked.

2. Upplästes ansökningar till arbetskarlar här i staden af drängarne Lars Johan Johansson, C. G. Bergstrand, Nils Olofsson och G. A. Dyker, af hvilka de trenne förstnämndes ansökningar biföllos, men den sistnämndes ansökan afslogs på grund af att sökanden icke är välfräjdad.

Ut supra

Justeradt: In fidem

John Ocklind C. E. Burman

Ol. Thalén

N. J. Helldahl

N. G. Skogh

E. C. Perman

[*ny sida*]

16 februari 1858

Protocoll, hållet vid municipal styrelsens i Östersund sammanträde d. 16 februari 1858.
Närvarande: Herr ordföranden Ocklind, källarmästar Thalén, guldsmeden Helldahl j:r, handlanderne Skogh, Perman och Winnberg, fabrikörerne Fjellman, Holmbäck och Dedering samt kopparslagar Holmberg.

1. På förfrågan af h*er*r rektor Sundberg huruvida den å embetsgården Lugnet påbörjade syn borde, sedan förrättningsmannen nu tillfrisknat, genast fortsättas eller bero tills bar mark, yttrade municipalstyrelsen sin åsigt vara att uppskof med nämnde syn icke vore nödigt.

2. På ordförandens framställning om behofvet att för ståndregleringen här i staden bestämma viss tid inom hvilken marknadsbesökande borde anmäla om de vilja hafva stånd å torget för nästinstundande marknad, beslöts att hvar och en som önskade hafva stånd skulle sådant anmäla för stadskassören minst åtta /8/ dagar före marknaden, efter hvilken tid project till platsers fördelning emellan de anmälde skulle af kassören upprättas och af m*unicipal*-styrelsen granskas samt ståndenderefter rangeras, och får den som sedan anmäler sig åtnöjas med den plats som kan vara ledig, och skulle annonce härom uti Jämtl*ands* tidning införas.

3. På ordförandens framställning om behofvet af biträde åt stadskassören vid uppbörden af stånd- och skrindafgifterne under marknaderne, valde m. styrelsen \härtill/ genom lottning fabrikör Fjellman och till suppl. handl. Skogh och guldsmeden Helldahl j:r.

Ut supra

Justeradt: In fidem

John Ocklind C. E. Burman

A. Dedering

E. C. Perman

*N. G. Skogh

Personregister till Östersunds borgerskaps protokoll

Efternamn		Titel	Födelseår
Afzelius	Pehr Joh. Er.	regementsläkare	1808
Albin	J A	landtmätare	1799
Amnelius	Håkan Wilhelm	snickarmästare	1817
Amrén	Jacob Olof		1815
Berg	C. M.	boktryckare	1824
Bergstedt	Carl P	målare	1809
Bjerken af		capitain	
Björklund	Johan	urmakare	1818
Bolin	Mårten	kyrkvaktare	1792
Burman	Carl Erik	färgare	1815
Cavallin	Carl	landscancelist	1816
Charlier	C. A.	riddare	1789
Dedering	Anders Arvid	garvare	1810
Edelsvärd	A. E.	kapten	1827
Fastborg	N M	skräddarmästare	1800
Forsbergson		stadsfiskal	
Hallgren	Johan	handlande	1790
Helldahl j:r	Nils Jacob	guldsmed	1825
Hjärne	Jacob Henrik	kapten	1805
Hofverberg	Carl	handlande	1817
Holmberg	Johan Alexander	kopparslagare	1821

Håflin	Olof Magnus	handl, hattmakare	1811
Högdin	Olof	dagsverkskarl	1820
Johansson	Johan	murare	1820
Johansson	Zackris	dagsverkskarl	
Jonsson	Per	fånggewaldiger	1819
Lignell	Carl	apothekare	1816
Lindahl	L. A.	skollärare	1829
Lindström	Ol.	smed	1787
Malmberg	Joh. Wilhelm	spegelfabrikör	1824
Melander	Olof	urmakare	1821
Melander	Jon Gustaf	bagare	1810
Mesch	F W	skräddare	1831
Mesch	Edv Wictor	sergeant	1836
Moberg	Erik Petter	handlande	1805
Olofsson	M	stadsvaktmästare	
Palén	Gustaf	magister	1802
Palmqvist	Göran	pastor	1811
Perman	Gust Ad	garvare	1824
Pyhlson	Jacob Albin	apotekare	1829
Skogh	Nils Gustaf	handlande	1807
Sundell	Joh.	murare	1802
Sundin	Per Erik	conditor	1819
Söderberg	Erik	handlande	1770
Thalén	Olof	källarmästare	1809
Toutin	C.J.	kakelugnsmakare	1820

Veinberg	Lars Fredrik	magister	1800
Ward	Ol.	gratialist	1792
Wedin	Jon	handlande	1799
Weider	Olof Jacob	magister	1804
Wikström	Nils	handlande	1813
Winnberg	Oscar	handlande	1815
Wolcker von	P. G.	fanjunkare	1816
Öhrling	Jon Ax.	handlande	1816

Landskanslihandlingar till Ös*ter*sund, vägbesigtning 1844. Avskrift gjord av Ragnvald Jonsson

Källa: Jämtlands Läns Landskansli, E XIV vol. 1, Handlingar angående Östersund

Protocoll, hållet vid besigtning af gatorne i Östersunds stad, den 8:de julii 1844, närvarande: glasmästaren Åström, kopparslagaren Svedberg, waktmästaren Bräckberg och underteknad wid protocollet.

En trumma upptages vid enkefru Perman den äldres tomt åt sjön.

En trumma upptages emellan mönsterskrifvaren Fastborgs och ~~handlanden Söderbergs~~ [oläsligt tillägg] kåhlhagar.

Trumman emellan herr befallningsman Caspolins och controlleur Rödéns kåhlhagar repareras.

Trumman emellan herr öfverste löjtnanten Gussanders och herr befallningsman Caspolins tomter repareras.

Trumman emellan herr rådman Bobergs och herr doctor Wetterbergs tomter bör upptagas.

Trumman emellan madam Rösströms och enkefru Borœsi [*Borœus*] tomter bör upptagas.

Bron emellan Gustins och fru Thelbergs tomter skall lagas med 2:ne nya stockars ditläggande, en å hvardera sidan.

Trumma upptages emellan fru Lundqvists och Jonas Olofssons tomter, då deremot trumman emellan korpralen Lindgrens och Jonas Olofssons tomter borttages och igenfyllas med grus.

En ny trumma upptages emellan Björkebaum och Kindlunds kåhlhagar.

En ny trumma upptages emellan doctorinnan Zetterbergs och handlanden Hallgrens tomter.

En ny trumma upptages emellan herr fältkamrer Hallströms och rådstugu tomterne.

En ny trumma emellan doctorinnan Zetterbergs och rådstugu tomterne upptages vid

torget. Som trakteuren J. Hamrén och dagsverkskarlen Bolin sinsemellan öfverenskommet att den förre skulle få borttaga myran å stora gatan emot skyldighet att grusföra gatan derefter samt å båda ändar jemna densamma, ansåge synemännen det wara förmånligt.

2:ne nya trummor upptages så wäl wid torget som gränden emellan herr kamrer Jonssons och herr apotekaren Lignells tomter.

En ny trumma emellan herr öfverste löjtnanten Charliers och Toutins tomter upptages.

En ny trumma emellan herr landscancellisten Öhrlings och magasinsförvaltaren Amnei [*Amneus*] tomter wid gränden.

En större trumma anbringas emellan fru majorskan Stjernefeldts och fru Perman den yngres kåhlhagar vid gränden.

En ny trumma emellan fru Lundqvists och postillionen Lindgrens tomter upptages vid gränden. Synemännen ansåge det Sjögatan utanföre färgaren Burmans, Fjellmans, herr öfverste löjtnanten Charliers och landscancellisten Öhrlings tomter bör upptagas, emedan ej någon gata därstädes finnes, utan stiger vattnet ända upp till gärdesgårdarne.

Trumman emellan färgaren Burmans och majorskan Stjernefeldts tomter lagas.

En ny trumma emellan herr ryttmästaren Schröders och prestgårds tomterne vid gränden.

En ny trumma emellan fru Thelbergs och magasinsförvaltaren Amnei kåhlhagar.

En trumma emellan J. Hamréns och Eklunds Annas kåhlhagar.

En trumma emellan mamsell Lindströms tomt och hattmakaren Söderlunds kåhlhagar.

Trumman, som är anlagd emellan Åströms tomt och Dederings kåhlhage är för kort, hwarföre en ny bör anbringas.

En ny trumma emellan kyrkogården och majorskan Borins tomt.

En ny trumma emellan madam Räfströms kåhlhage och herr fältkamrer Hallströms tomt.

Slutligen beslöto synemännen att alla gator och gränder skola grusföras och jemnas samt alla rännstenar rensas och upptagas omkring tomterne och kåhlhagarne samt gruset föras midt på gatorne för att derigenom erhålla sluttning åt rännstenarne, äfwenledes beslöts att de, som hafva stängt inpå gatorne och gränderne skola omstänga så att hvarje gata och gränd erhåller sin lagliga bredd.

Östersund, som ofwan

In fidem

J. P. Sunding.

Moberg delgifven d. 19 Julii 1844